

IMDAH NĀSA'S
BHUVANĀBHĀNUKEVALICARIYA

L. D. SERIES 54
GENERAL EDITORS
DALSUKH MALVANIA
NAGIN J. SHAH

EDITED BY
MUNI SHRI RAMNIKVIJAYAJI

L. D. INSTITUTE OF INDOLOGY AHMEDABAD 9

ĪMDAHĀMSA'S
BHUVANABHĀṆUKEVALĪCARIYA

L. D. SERIES 54

EDITED BY

MUNI SHRI RAMNIKVIJAYAJI

GENERAL EDITORS

DALSUKH MALVANIA

NAGIN J. SHAH

L. D. INSTITUTE OF INDOLOGY AHMEDABAD-9

**Text Printed by
Vedhashala Mudranalaya
Ahmedabad-13**

**Introduction, etc. Printed by
Swami Tribuvandas Shastri
Shree Ramanand Printing Press
Kankaria Road
Ahmedabad-22**

**and Published by
Nagin J. Shah**

**Director
L. D. Institute of Indology
Ahmedabad-9**

**FIRST EDITION
May, 1976**

सिरिइंदइंसगणिविरइयं
भुवणभाणुकेवलिचरियं

संपादक
मुनि श्री रमणीकबिजयजी

प्रकाशक
छात्रभाई दलपतभाई भारतीय संस्कृति विद्यामंदिर
अहमदाबाद-९

PREFACE

The L. D. Institute of Indology has great pleasure in offering to the world of Prakrit scholars the hitherto unpublished literary work entitled 'Bhuvanabhāṇukevalicariya' composed in V. S. 1554 by Indrahamsagaṇi belonging to Kutubapura branch of Tapagaccha. The work contains 2100 verses. Late Muni Shri Ramanikvijayaji, a colleague of Late Muni Shri Punyavijayaji, has edited the text on the basis of two mss., one belonging to the Pt. Kirtimuni Jñānakoṣa, Godhavi and the other belonging to Saṃvegi Upāśraya, Ahmedabad. The latter bears the No. 2481. Both these mss. can well be assigned to the 17th century V.S.

The spiritual lineage of the author Indrahamsagaṇi is as follows : Yugapradhāna Somasundarasūri>Munisundarasūri who had brought peace by composing 'Śāntikarastava'>Jayacandrasūri who had earned the title 'śyāma-śaradā'>Ratnaśekharasūri, the author of 'Vicārasāra'>Udayanandisūri alias Yogindra>Surasundarasūri>Lakṣmīsāgarasūri>Somadevasūri>Ratnamaṇḍanasūri>Indranandisūri>Dharmahamsagaṇi > Vācaka Indrahamsa.¹

Shri M. D. Desai in his Gujarati work 'Jaina Sahityano Saṃkṣipta Itihāsa' (Brief History of Jaina Literature pp. 757-58) informs us that Indrahamsagaṇi composed Upadeśakalpavallī in V.S. 1555, Balinarendrakathā in V.S. 1557 and Vimalacaritra in V.S. 1578. But Balinarendrakathā is not extant. It might have been either the Sanskrit rendering of his Bhuvanabhāṇukevalicariya or Bhuvanabhāṇukevalicariya itself called by the title Balinarendrakathā. The authorship of Vimalacaritra is doubtful. Not a single ms. of this work is available at present, nor is it mentioned anywhere else. Upadeśakalpavallī is a Sanskrit commentary on the Sajjhāya 'Maṇha jīṇāṇaṃ āṇaṃ...' To illustrate good acts of a Jaina lay disciple the stories are given in the commentary. It is noteworthy that the last story which is extensively told relates to Vimalamantri.

Bhuvanabhānu is neither a historical character nor a mythical character. It is a creation of pure imagination. The work relates the story of this character in his various births. It depicts the allegorical progress of Jīva. It abounds in personifications of abstract qualities. The author has considerably succeeded in clothing the abstract qualities with vivid personality.

It was Āc. Hemacandrasūri Maladhārī (12th century A. D.) who for the first time composed Bhuvanabhāṇukevalicarita in Sanskrit prose. It occurs in his Sanskrit commentary on Bhavabhāvanā which he himself composed in 1123 A.D. This Bhuvanabhāṇukevalicarita by Āc. Hemacandrasūri evinces the influence of the Upamitībhavaprapāñcākathā, a wellknown Sanskrit allegory written by Āc. Siddharṣi in 905 A. D.

1. Bhuvanabhāṇukevalicariyaprasasti pp. 149-50.

Indrahamsagaṇi seems to have versified in Prakrit Āc. Hemacandra's Bhuvanabhānukevalicarita. The works on the same theme written after Indrahamsagaṇi are also found. Lakṣmīlābhagaṇi of Kharataragaccha composed in V. S. 1603 Bhuvanabhānukevalicarita in Prakrit prose. This seems to be the Prakrit Chāya of Āc. Hemacandra's Sanskrit work in point. The work is unpublished. In V. S. 1769 Udayaratnasūri of Tapagaccha composed Bhuvanabhānukevali-rāsa in old Gujarati. Āc. Hemacandra's concerned work constitutes the basis of this rāsa. This rāsa is already published. In V.S. 1801 Tattvahamsagaṇi wrote a Bālavabodha (commentary in old Gujarati) on Āc. Hemacandra's Sanskrit Bhuvanabhānukevalicarita. Harikalaśa too has written a Bālavabodha on the same work.

We are grateful to Late Muni Shri Ramanikvijayaji for editing this interesting Prakrit work. Our thanks are due to Pt. Babubhai Savchand Shah for correcting the proofs. We express our thanks to Dr. R. M. Shah who has kindly written Gujarati Introduction to the Prakrit text.

We are very much thankful to the Trustees of the Kikabhat's Pole Jaina Upashraya who at an instance of Muni Shri Ramanikvijayaji, gave us papers at gratis to print the present work and donated Rs. 355/- for the publication of the same.

We hope the present work will be useful to the students of Prakrit language and literature.

L. D. Institute of Indology
Ahmedabad-380009.
15th April 1976

Nagin J. Shah
Director.

प्रस्तावना

संपादन पद्धति अने प्रति-परिचय—

वि. सं. १५५४ मां तपगच्छनी कुतुबपुरा शाखाना इन्द्रहंस गणिप रचेल प्राकृत पद्य-बद्ध 'भुवनभानुकेवलि-चरित' अहीं प्रथम वार संशोधित थई प्रकाशित थाय छे.'

पू. स्व. आगम-प्रभाकर मुनि पुण्यविजयजीना सहवासो स्व. मुनि रमणीकविजय-जोप प्रस्तुत कृतिनी प्रेसकोपी नोचे नोंधेलो प्रति नं.१ ऊपरथी करेली अने तेमां जरूरो संशोधन माटे प्रति नं.२ नो आधार लीधेलो. बन्ने हस्तप्रतोमां कोई महत्त्वपूर्ण पाठान्तर न होवाथी पाठान्तरांनी अलग नोंध लीधी नथी. कठिन स्थळोना संस्कृत पर्याय अने टिप्पण संपादकश्रीए ज आपेल छे.

प्रति १ : पं. कीर्तिमुनि ज्ञानकोश, गोधावी (कागळनो प्रति, नंबर नथी)

परिमाण- १०"×४॥" (२५.३×११से. मी.)

पत्र-७२, प्रतिपृष्ठ पंक्ति- १४, प्रतिपंक्ति अक्षर- ४० लगभग
स्थिति-सारी, अक्षरो सुवाच्य.

आरंभ- ॥६०॥ सिरि वद्धमाण सामी जिणेसरो.....

अंत- इति श्रीमत्तपागण-नभो-नभोमणि-महोपाध्याय-श्री

धर्महंस-गणि-शिष्य-वाचकेन्द्र-श्री इन्द्रहंस गणि-विरचितं

श्री बलिनरेन्द्र-चरित्रं संपूर्णम् ॥

आ प्रतिना प्रत्येक पृष्ठ पर हांसियामां 'भुवनभानु' पम कृतिनुं नाम

लखेल छे.

प्रति-२: संवेगी उपाश्रय, अमशवाद

(डाबडा नं. ६५ प्रति नं. २४८१, कागळनी प्रति)

परिमाण- १०॥"×४॥" (२६×११ से.मो.)

पत्र-१८, प्रतिपृष्ठ पंक्ति १५, प्रतिपंक्ति अक्षर ५० लगभग.

स्थिति-सारी, अक्षरो सुवाच्य.

आरंभ-अंत:-प्रथम प्रति प्रमाणे.

१. सन १९३७मां विठलजी हिरालाल हंसराज जामनगरवाळाए एक 'भुवनभानुकेवलि-चरित' (संस्कृत) प्रकाशित करेल छे, तेमां तेना कर्तानुं नाम इन्द्रहंस गणि छापेल छे, परंतु ते आ. हेमचंद्रसूरि मलबारीना 'भव-भावना' ग्रंथमांथी उद्धृत संस्कृत गद्यबद्ध 'भुवनभानु-चरित्र' छे. ते ज रीते जैन धर्म प्रसारक सभा, भावनगर तरफथी वि.सं. १९८१मां आ. हेमचंद्रसूरि-रचित 'भुवनभानु-चरित्र' नो ज गुजराती अनुवाद प्रसिद्ध थयेल. तेमां पण कर्तानुं नाम इन्द्रहंस गणि ज दर्शावेल छे. आ मूल प्रस्तुत कृति जोतां ज स्पष्ट जणाई आवे छे.

२. स्व. संपादकश्रीए आनी कोई नोंध प्रेसकोपीमां के अन्यत्र करेलो मळो नथी . परंतु तेओश्रीए उपयोगमां लीधेली हस्तप्रतोनी भाईश्री लक्ष्मणदास भोजकने जाण हती, अने तेमणे ते प्रतिओ अमने लाबी आपी. बन्ने प्रतिओ साथे प्रेस कोपी मेळवी जोतां आ हकीकत स्पष्ट थई.

બન્ને પ્રતિઓનો લેખન સમય અનુમાને વિક્રમની સત્તરમી સદીનો જગાય છે. પાઠાન્તર જૂઝ મળતાં હોઈ બન્ને પૈક જ અર્દશની પ્રતિકૃતિઓ હોવાનું સંપ્રવિત છે. બન્ને પ્રાયઃ શુદ્ધ છે. બન્ને પ્રતિઓમાં અંતિમ ગાથાનો અંક ૨૦૮૫ લખેલ છે, પળ બન્નેની ચ્ચેચ્ચર કુલ ગાથા ૨૧૦૦ થાય છે.

પ્રંથવાર-પરિચય —

પ્રંથકાર ઇન્દ્રહંસગણિ જૈન શ્વેતશ્વર આસ્નાયના પ્રસિદ્ધ તપ-ગચ્છની પૈક પેટાશાખા કુતુબપુરા ગચ્છમાં, વિક્રમશી સોલમો શતાબ્દીના મધ્ય ભાગમાં થઈ ગયા.

કર્તા પ 'ભુવણભાણુકેવલિ-ચરિયં' ને અંતે આપેલ પ્રશસ્તિમાં પોતાની ગુરુ-પરંપરા આ પ્રમાણે નોંધી છે—

તપગચ્છ-નાયક યુગપ્રધાન સોમસુંદરસૂરિ > 'શાંતિકરસ્તવ' થો શાંતિ સ્થાપનાર મુનિ-સુંદરસૂરિ > વાદીત્રમસ્યા પૂર્વાથી દક્ષિણ-દેશમાં જેમને 'શ્યામ-શરદા' બિહર મલેલું તે જયચંદ્રસૂરિ > 'વિચારસાર' ગ્રંથના રચયિતા રત્નશેચ્ચરસૂરિ > 'યોગીન્દ્ર' ઉપનામધારી ઉદય-નંદિસૂરિ > સૂર્યસમાન તેજસ્વી સૂરસુંદરસૂરિ > વ્યાચ્ચયાન-કુશલ લક્ષ્મીસાગરસૂરિ > સૌભાગ્ય-વાન સોમદેવસૂરિ > વિદ્યા-શિરોમણિ રત્નમંડનસૂરિ > સુવર્ણવર્ણદેહધારી સોમજયસૂરિ > યુગપ્રધાનસમ ઇન્દ્રનંદિસૂરિ > નિગમાગમના પ્રચ્ચર જ્ઞાતા ધર્મહંસ ગણિ > વાચક ઇન્દ્રહંસ.

તપગચ્છની અધિકૃત પટ્ટાવલી ગણાતો 'વીર વંશાવલી' માં સુધર્માસ્વામિથી ૫૩ મી પાટે ઉપરોક્ત ૭ મા લક્ષ્મીસાગરસૂરિ નું નામ મલે છે. તેમના બે મુખ્ય શિષ્યો-[૧] સોમદેવસૂરિ અને [૨] સોમજયસૂરિ. સોમજયસૂરિના [૧] હેમવિમલસૂરિ [૨] કમલકલશસૂરિ અને [૩] ઇન્દ્રનંદિસૂરિ પમ ત્રણ મુખ્ય શિષ્યો હતા. પ્રથમ હેમવિમલસૂરિ તપગચ્છના ૫૫મા પટ્ટધર બન્યા, અને વાકીના બે આચાર્યોપ ગચ્છમેદ કરી પોતાના સ્વતંત્ર ગચ્છોની સ્થાપના કરી. વિ. સં. ૧૫૫૫ માં કમલકલશસૂરિપ સ્થાપેલ ગચ્છ 'કમલકલશ-ગચ્છ' કહેવાયો. ઇન્દ્રનંદિસૂરિપ અણહિલવાડ પાટણ નજીકના કુતપુર કે કુતુબપુરમાં વિ. સં. ૧૫૫૮માં પોતાનો ગચ્છ સ્થાપ્યો તે 'કુતુબપુરા-ગચ્છ' કે 'કુતપ્રભ-ગચ્છ' તરીકે પ્રસિદ્ધ થયો.

આ કુતુબપુરા શાખાની પળ પૈક પટ્ટાવલી મલે છે. તે તપગચ્છની ૫૬ મી પાટે સોમ-જયસૂરિ અને તેમની પાટે [૫૭ મી પાટે] ઇન્દ્રનંદિસૂરિનું નામ આપે છે.

આ કુતુબપુરા ગચ્છ પમાંથો પ્રવર્તેલા નિગમમત માટે જાણોતો છે.

આમ કુતુબપુરા શાખાના પ્રવર્તક ઇન્દ્રનંદિસૂરિના શિષ્ય ધર્મહંસગણિ અને તેમના શિષ્ય તે 'ભુવણભાણુકેવલિ-ચરિયં' ના કર્તા ઇન્દ્રહંસ ગણિ.

પાછલથી ધર્મહંસગણિ તથા ઇન્દ્રહંસગણિ બન્નેપ સૂરિપદ મેલવ્યું હોય તેમ પૈક 'કુતુબપુરા ગચ્છ-નિગમગચ્છ પટ્ટાવલી' પરથી ત્રિપુટિ મુનિઓપ અનુમાન કર્યું છે.

૧. ભુવણભાણુકેવલિ-ચરિયં-પ્રશસ્તિ, પૃ. ૧૪૯-૫૦.

૨. વીર વંશાવલી, જૈન સાહિત્ય સંશોધક, ઁ. ૧, અં. ૩, પરિશિષ્ટ, પૃ. ૫૧.

૩. શ્રી તપગચ્છ પટ્ટાવલી-કુતુબપુરા શાખા, જૈન સત્ય પ્રકાશ, વર્ષ-૧૪, અં. ૨ [૧૯૪૮] પૃ. ૩૮.

૪. જુઓ- જૈન પરંપરા નો ઇતિહાસ-[ત્રિપુટિ] મા. ૩ પૃ. ૫૭૨-૫૭૪.

૫. જુઓ-પટ્ટાવલી-સમુચ્ચય, મા. ૨, પૃ. ૨૪૩.

पण उपरोक्त प्रथम पट्टावलीथी आ पट्टावली भिन्न जणाय छे, कारण के उपरोक्त प्रथम पट्टावलीमां बन्नेना सूरिपदना कोई उल्लेख नथी

इन्द्रहंसगणिनी कृतिओ-

श्री. मो. द. देशईप इन्द्रहंसगणिनी चार रचनाओ होवानुं जणाव्युं छे '—

(१) भुवनभानुकेवलि-चरित रचना सं. १५५४

(२) उपदेशकल्पवल्ली ,, ,, १५५५

(३) बलिनरेन्द्रकथा ,, ,, १५५७

(४) विमलचरित्र ,, ,, १५७८

(१) भुवनभानुकेवलि-चरित्र विशेष आगळ विस्तारपूर्वक लखेल छे.

(२) उपदेशकल्पवल्ली-श्रावकना ३६ कृत्यरूप 'मन्ह जिणाणं आणं...' सज्झाय उपरनी आ संस्कृत टीका छे.^१ दरेक कृत्य संबंधी एक एक ने केटलीक-चार बे बे कथाओ दृष्टांतरूपे आपेल छे पमांनी केटलीक संक्षिप्त अने केटलीक विस्तृत छे. छेवली कथा विमल मंत्रीनी छे, ते अति विस्तारपूर्वक आलेखायेली छे.

केटलीक कथाओनुं वस्तु परंपराथी भिन्न छे ते आ कर्त्तानी विशिष्टता छे. उदा. २६ मा अधिकारमांनी कुरगड मुनिनी कथा अने २८ मा अधिकारमांनी बृहद्रथनी कथा.

कर्त्ताप आमां केटलीक जग्याप निगममतनुं समर्थन करता मुद्दाओ मूक्या छे. आने कारणे रसिक शैली अने सुन्दर कथाओ होवा छतां ग्रंथनो प्रचार जैनोमां ओछो जणाय छे.

(३) त्रीजी रचना 'बलिनरेन्द्रकथा' उपलब्ध नथी. नाम परथी लागे छे के ते प्रथम रचनानुं ज संस्कृत रूपान्तर हसे. कदाच 'भुवनभानुकेवलि-चरित्र'नुं अपरनाम 'बलिनरेन्द्र-कथानक' रूपे फरी नोंघायुं होय तेम पण बनवा संभव छे. कर्त्ताप पोते ज 'भु.भा.च.' नी प्रशस्तिमां बीजुं नाम 'बलिनरेन्द्र-चरित्र' पवुं आप्युं छे.

(४) चौथी रचना 'विमलचरित्र'नुं कर्त्तृत्व पण शंकास्पद छे. तेनी कोई प्रति हाल उपलब्ध नथी. तेम ज अन्य कोई स्थले उल्लेख मळतो नथी. परन्तु एक संभावना करी शक्या के उपदेशकल्पवल्लीना अंतमां आवेल विमल मंत्रीनुं कथानक ज आ होय ।

कथासार-

'भुवनभानुकेवलि-चरित्र' एक रूपकात्मक उपदेशकथा छे. तेना नायक, भुवनभानु-केवलो, पूर्वावस्थामां बलि नामे राजा होय छे. जंबुद्वीपना गंधिलावती विजयमां चंद्रपुरी नगरीना राजा अकलंक अने राणी सुदर्शनाना ते पुत्र छे. अनेक वर्ष सुधी राजवैभव भोगवी, एरुदा पोताना नगरोद्यानमां पधारेला कुवलयचंद्र केवली पासे मधु राजानुं दृष्टांत सांभळी, संवेग उत्पन्न थतां तेमणे संसार त्याग करी प्रवज्या ग्रहण करी. कुवलय-चन्द्र केवलीए आ बलि नरेन्द्रने तेमना भवभवान्तरनी कथा कही प्रतिबोध पमाडेल. मुनि अवस्थामां अपूर्व वीर्यशक्तिथी दूक समयमां ज तेओ केवलज्ञानी बने छे अने पछी अनेक देशोमां विहार करी अनेक भव्य जीवोने धर्मबोध आपे छे. अनेक जीवोना आधि-व्याधि-उपाधिने शमावनार होवाथी लोकोमां 'भुवनभानु' पवा नामे तेओ प्रसिद्ध थया.

१. जै. सा. सं. इति. पृ. ७५७-५८

२. उपदेशकल्पवल्ली-भाषांतर, प्रका. जैन धर्म प्रसारक सभा, भावनगर, १९२२

પક વચ્ચત વિજયપુર નામે નગરના રાજા ચંદ્રમૌલિને ઉપદેશ કરતાં, તેણે પૂઠેલા પ્રશ્ન પરથી ભુવનભાણુ કેવલી પોતાના સમગ્ર જન્મ-જન્માન્તરની કથા કહે છે. સમગ્ર સંસાર કેવો રીતે ચાલી રહ્યો છે અને તેમાં પક જીવ કેવી રીતે વિધ વિધ યોનિઓમાં ફરી, પોતાના કર્મનાં પરિણામ ભોગવે છે તે ભુવનભાણુ પોતાની કથાના વ્યવેશથી કહે છે. ભુવનભાણુના પ્રથમ ભવથી માંડી અંતિમ ભવ સુધીની આ કથા 'ભુ. મા. કે. ચ.' ની અંદર જ સંક્ષેપમાં ગા. ૧૯૫૯ થી ગા. ૨૦૫૦ સુધીમાં રજૂ થઈ છે. નીચે તેનો જ ભાવાનુવાદ આપ્યો છે.

વર્તમાનકાલથી અનંતકાલ પૂર્વે ચારિત્રધર્મ રાજાના સહાયક થઈ મોહ શત્રુના સૈન્યનો નાશ કરવા માટે, કર્મ-પરિણામ રાજા બલિ નરેન્દ્રના જીવને અસંવ્યવહાર નિગોદ નામના નગરમાંથી બહાર કાઢી વ્યવહાર નિગોદમાં લાવ્યો. તે વ્યતિકર જાણવામાં આવતાં કોપાયમાન થયેલા મોહ ઘનેરૂપ તે જીવને ત્યાં જ અનંતકાલ સુધી બાંધી રાખ્યો. પછી કર્મ-પરિણામ તેને પૃથ્વી-કાય, અપ્કાય, તેજસ્કાય, વાયુકાય, વનસ્પતિકાય, બેઈન્દ્રિય, તેઈન્દ્રિય, ચતુરિન્દ્રિય, પંચેન્દ્રિય, તિર્યંચ, નરક અને અનાર્ય મનુષ્ય જન્મોમાં લઈ ગયો. ત્યાંથી પણ વારંવાર વચ્ચે વચ્ચે મોહાદિ ક્રુપિત થઈ તેને પાછો નિગોદ આદિમાં લઈ ગયા. ૫ પ્રમાણે તે બધાપ તેને અનંત પુદ્ગલ પરાવર્ત સુધી અતિ દુઃખિતપણે ભ્રમવ્યો. પછી તે આર્યક્ષેત્રમાં અનંત વાર મનુષ્યત્વ પામ્યો; પરંતુ ક્યાંક કુજાતિભાવથી, ક્યાંક કુલદોષથી, ક્યાંક જાત્યંધતા, બધિરતા અને સંજ્ઞ સ. દોષથી, ક્યાંક કુષ્ટાદિ રોગથી, ક્યાંક અલ્પ આયુષ્યના દોષથી, ધર્મના નામને પણ જાણ્યા સિવાય પૂર્વવત્ મોહાદિક શત્રુઓપ તેને પક્ષેન્દ્રિયાદિમાં લઈ જઈ અનેક પુદ્ગલ પરાવર્ત સુધી ભ્રમવ્યો.

પકદા શ્રીનિલય નગરમાં ધનતિલક શ્રેષ્ઠીનો તે વૈશ્રમણ નામે પુત્ર થયો. ત્યાં “ધન, કનક આદિ ભાષો અનિત્ય છે અને આપત્તિનું હરણ કરવા માત્ર ધર્મ જ સમર્થ છે. માટે હૈ જનો ! તેનું શરણ સ્વીકારો.” આ પ્રમાણેની ગાથા સાંભળતા તેને ધર્મ કરવાની બુદ્ધિ થઈ. પરંતુ તે માત્ર કુદૃષ્ટિના કારણે થયેલ હોવાથી પાપબુદ્ધિ જ હતી. તેથી તે સ્વયંભૂ નામના ત્રિદંડી-નો શિષ્ય બન્યો. પટલે ત્યાં પણ મનુષ્ય-જન્મ હારીને પાછો સંસારમાં અનંતકાલ સુધી ભ્રમ્યો. બહી અનંતકાલ પછી ફરી માનવરૂપે જન્મ્યો, પણ શુદ્ધ ધર્મશ્રવણના અભાવે કુ-ધર્મબુદ્ધિની નિવૃત્તિ ન થઈ. કોઈ વચ્ચત સદ્ધર્મનું શ્રવણ થયું હતાં પણ સદ્ગુરુ-સમાગમના અભાવે, કોઈવાર આલસ અને મોહના કારણે, કોઈ વાર જડતાથી, કોઈ વાર અશ્રદ્ધાથી કુધર્મબુદ્ધિ ન છૂટી. પટલે કુધર્મબુદ્ધિની પ્રેરણાથી ધર્મના બહાને પશુવધાદિ મહાપાપ આચરી ને તે પૂર્વવત્ અનંત પુદ્ગલ પરાવર્ત સુધી ફરી ભટક્યો.

પછી વિજયવર્ધનપુરમાં સુલસ શ્રેષ્ઠીનો નંદન નામે પુત્ર થયો. ત્યારે યથાપ્રવૃત્તિકરણથી કુ-દૃષ્ટિને છેદીને આયુ સિવાયના બીજા મોહાદિ સાત કર્મોની કંઈક મ્યૂન કોટાકોટી સાગ-રોપમ જેટલી સ્થિતિ કરી અને પ્રંથિપ્રદેશ સુધો પહોંચ્યો, પરંતુ તેને છેદવા સમર્થ ન થયો. ત્યાંથી અશ્રદ્ધાન, રાગ-દ્વેષાદિકે તેને પાછો વાલ્યો. આમ અનંતવાર પાછો ફરીને દરેક વચ્ચતે અનંતકાલ સુધી પક્ષેન્દ્રિયાદિકમાં ફર્યો.

પક વચ્ચત તે મલયપુરમાં ઇન્દ્ર રાજાનો વિશ્વસેન નામે પુત્ર થયો. તે ભવમાં અપૂર્વકરણરૂપ કુટારથી તેણે પ્રંથિનો છેદ કર્યો. પછી અનિવૃત્તિકરણપ્રવેશાદિ ક્રમથી પટલો સમય સમ્ય-ક્ત્વ પામ્યો. મોક્ષતરુના મૂલરૂપ અને અતિ દુર્લભ પવા તે સમ્યક્ત્વ રત્નને પણ પામીને

કુહષ્ટિ-રાગના કારણે હારી ગયો. પુનઃ ધન શ્રેષ્ઠિના સુભગ નામે પુત્ર રૂપે અન્ય ભવમાં સ્નેહરાગથી તેનો નાશ કર્યો. ગૃહપતિના પુત્ર સિંહના ભવમાં વિષયરાગથી તેનો ધ્વંસ કર્યો. અને જિનદત્તની પુત્રી જિનશ્રીના ભવમાં દ્વેષથી તેણે પ્રાપ્ત સમ્યક્ત્વ ગુમાવ્યું. પછી બ્રાહ્મણના પુત્ર જ્વલનશિખના, ધનંજય-પુત્ર કુનેરના, ધનાઢ્યના પુત્ર પદ્મના અને શ્રેષ્ઠિપુત્ર સોમદત્તના જન્મોમાં ક્રમે ક્રોધ, માન, માયા અને લોભથી તે સમ્યક્ત્વ-રત્ન હારી ગયો.

પ્રમાણે મોહાદિ શત્રુને વશ થઈ અસંખ્યાત ભવોમાં સમ્યક્ત્વ ગુમાવી લીધું. ધર્મ શ્રેષ્ઠીના પુત્ર સુંદરના ભવમાં હિંસાથી, દેશવિરત પવા મણિમદ્રના ભવમાં મૃષાવાદથી, સોમદત્તના ભવમાં અદત્તાદાનથી, દત્તના ભવમાં મૈથુનથી, ધનવહુલ શ્રેષ્ઠીના ભવમાં પરિગ્રહથી અને રોહિણી શ્રાવિકાના ભવમાં વિકથારૂપ અનર્થદંડથી-પ્રમાણે અપરાપર મોહાદિકના દોષથી સમગ્ર સુલ્કની હેતુભૂત પવ્વી દેશવિરતિને પણ તે અસંખ્ય ભવોમાં હારી ગયો. પછી અરવિંદકુમારના ભવમાં મહાકષ્ટે સર્વગુણોની અધિકારિણી પવ્વી સર્વવિરતિ પ્રાપ્ત કરીને ક્રોધ અને માનથી તેને હારી ગયો. પછી અમાત્યપુત્ર ચિત્રના જન્મમાં વિષયની સુલ્કશીલતાથી હારી ગયો, રાજ-પુત્ર વિજયસેનના ભવમાં તો તે સર્વવિરતિ પામીને અગિયારમે ગુણસ્થાને આરૂઢ થયો, પણ ત્યાંથી દેહ અને ઉપકરણની મૂર્છાના કારણે પાછો પડ્યો. પછી શ્રેષ્ઠીપુત્ર પુંડરીકના ભવમાં તે પુનઃ સર્વવિરતિ પામ્યો, અને ત્યાં ચૌદપૂર્વે મળ્યો. પણ આવી ઉચ્ચ પદવી નિદ્રાને વશ થઈ હારી ગયો.

આ પ્રમાણે અનંતાનંત પુદ્ગલપરાવર્તોમાં પૂર્વોક્ત રીતે મોહાદિક શત્રુઓને વશ થવાથી તે અનંત ઘાર મનુષ્યજન્મ નિરર્થક જ હારી ગયો.

પછી પદ્મસ્થલ નગરમાં સિંહવિક્રમ નામે તે રાજકુમાર થયો. ત્યાં ફરી સર્વવિરતિ પામ્યો. તે ભવમાં તેણે સમ્યક્કરીતે સર્વવિરતિનું આરાધન કર્યું અને મોહાદિને અત્યંત ક્ષીણ કરી દીધા, તથા પુણ્યોદયને પુષ્ટ કર્યો. ત્યાંથી મહાશુક્ર નામના દેવલોકમાં જઈ આવી કમલકર નગરમાં શ્રીચન્દ્ર રાજાનો માનુ નામે પુત્ર થયો. ત્યાં પણ પહેલાંની જેમ સર્વવિરતિનું આરાધન કર્યું, મોહાદિકને અધિકતર ક્ષીણ કર્યા અને પુણ્યોદય વિશેષ પુષ્ટ કર્યો. ત્યાંથી નવમા પ્રૈવેયકમાં જઈને પછી પદ્મલંડનનગરમાં ઇંદ્રદત્ત નામે રાજા થયો. ત્યાં પણ સમ્યક્કરીતે સર્વવિરતિને આરાધીને, મોહાદિકને વધારે ક્ષીણ કરી, પરમ પ્રકર્ષથી પુણ્યોદયને પુષ્ટ બનાવીને તે સર્વાર્થસિદ્ધ વિમાનમાં ઉત્પન્ન થયો. ત્યાંથી હયવીને પ જીવ અંતે બલિ નરેન્દ્ર રૂપે જન્મ્યો.

પ્રકાશ પોતાનું આ સમગ્ર ચરિત્ર કુવલયચંદ્ર કેવલી પાસે સાંભળીને બલિ નરેન્દ્ર સંઘા-ન્ત બની, કેવલીને પગે લાગી બોલ્યા—“હે ભગવન્ ! મોહાદિ શત્રુઓ અતિ દુષ્ટ છે, માટે આ ભવમાં પણ પૂર્વ પ્રમાણે જ્યાં સુધી તેઓ મને છેતરે નહીં તેટલામાં કૃપા કરીને મને ચારિત્રધર્મ રાજાના સૈન્ય સાથે મેલવી દો, અને પવો ઉપાય બતાવો કે જેથી તેઓ મારો પરાભવ જ કરી ન શકે, અને હું તે બધાનો વિનાશ કરી શકું.”

ત્યારે કુવલયચંદ્ર કેવલીપ કહ્યું—“હે રાજન્ ! તમારા જેવા માટે તેમ કરવું યોગ્ય જ છે. માટે તમે ચારિત્ર અંગીકાર કરો પટલે હું તમને ચારિત્રધર્મના સૈન્ય સાથે મેલવી દઉં કે જેથી મોહાદિ શત્રુઓનો તમે ક્ષય કરી શકો. તે રિપુઓના ક્ષયનો ઉપાય આ પ્રમાણે છે—

સર્વ સંગનો ત્યાગ કરી ચારિત્રધર્મનું જ શરણ લેવું. પદ્મ ક્ષણવાર પણ સર્વવિરતિના સંગનો ત્યાગ ન કરવો. સદ્બોધ, સમ્યક્દર્શન અને સદાગમને અતિ સંનિહિત કરી રાખવા. ઘોષા પ્રશમ, માર્દવ, આર્જવ, સંતોષ, તપ, સંયમ, સત્ય, શૌચ, અકિંચનતા અને બ્રહ્મચર્ય ઘોષે સુખટોથી અને શીલાંગાદિથી સૈન્યમાં વધારો કરવો. પછી સદ્બોધ અને સદાગમે બતાવેલ વિધિ પ્રમાણે અત્યંત સત્વશાળી બનીને પૂર્વોક્ત અનંત સૈન્ય સહિત સજ્જ થઈ તમારે મોહાદિ શત્રુઓ સાથે નિરંતર યુદ્ધ કરવું. આ પ્રમાણે કરવાથી ચારિત્ર-ધર્મના સૈનિકો તમારા સહાયક થશે અને તમે પણ પમનો સહાય કરી મોહારિસૈન્યનો સર્વથા ક્ષય કરી નિવૃત્તિપુરીના સ્વામી થશો’.

આ પ્રમાણે ભગવાન કુવલયચંદ્ર કેવલીના વચ્ચનો સાંભળી ચિત્તમાં અતિ પ્રસન્ન થઈ, “ આવો સંયોગ ફરી પ્રાપ્ત થવો મુશ્કેલ છે” પદ્મ વિચારી તત્વજ્ઞ પદ્મ બલિ નરેન્દ્રે રતિસુંદર પટરાણીના નયસાર નામે જ્યેષ્ઠ પુત્રને રાજ્યાસન પર સ્થાપવાની સામંતોને આજ્ઞા કરી. તેનો રાજ્યાભિષેક કરી પછી જિનમંદિરમાં પૂજા, મહાદાન અને અમારિ-ઘોષણા કરાવી, મહોત્સવપૂર્વક રાજાઓ, માંડલિકો, મંત્રીઓ, સામંતો અને નગરજનો વ. પાંચસો મનુષ્યો સાથે તથા પોતાની કેટલીક રાણીઓ સાથે તે કેવલો ભગવંત પાસે આવ્યા અને વિધિપૂર્વક ક્ષીણા ગ્રહણ કરી.

પછી ગુરુમહારાજે આપેલી પ્રથમની સર્વ શિક્ષાને તેમણે તરત જ અમલમાં મૂકી દીધી. સદ્બોધ અને પુણ્યોદયના પ્રભાવે થોડા જ દિવસોમાં તે બારે અંગ ભળી રહ્યા અને અનેક અતિશયસંપન્ન બન્યા. પછી અવતર જાળીને કુવલયચંદ્ર ભગવંતે તેમને પોતાના પદે-આચાર્ય સ્થાને-સ્થાપિત કરીને પોતે શૈલેશીકરણથી ભવોપગ્રાહી કર્મની નિર્જરા કરી મોક્ષે ગયા.

ત્યારબાદ સદ્બોધ અને સદાગમે કહેલ વિધિ પ્રમાણે સમરાંગણમાં મોહરાજના સૈન્યનું નિકંદન કરતા અને ઘણા ભવ્ય જીવોને મોહરાજની ષિડંબનાથી બવાવતા બલિ સૂરિષ વિહાર કરી અનેક ગામ, નગર, પ્રદેશોને પાવન કર્યાં.

પદ્મ અપ્રમત્ત ગુણસ્થાને પહોંચેલા પદ્મ તેમણે અકસ્માત્ વિશુદ્ધ અધ્યવસાય લક્ષણવાળી ક્ષપકશ્રેણિરૂપ સ્વદ્વિગયષ્ટિ મેલવી અને તેના વડે પ્રથમ અનંતાનુવંધો ચારે ક્રોધાદિક કષાયોને મૂલથી હૂણી નાખ્યા. પછી અવિશુદ્ધ, મિશ્ર અને વિશુદ્ધ પદ્મ ત્રણ રૂપધારી મિથ્યાદર્શનને પણ નિર્મૂલ કરી, અપૂર્વકરણ ગુણસ્થાનનો સર્જ કરી, અનિવૃત્તિવાદર ગુણસ્થાને પહોંચ્યા. ત્યાં અપ્રત્યાખ્યાનાવરણ તથા પ્રત્યાખ્યાનાવરણરૂપ આઠ કષાયોને મૂલથી જ ઝુચ્છેદવા માંડ્યા. તે અર્ધા હૂણાયા તેટલામાં નરકગતિ, નરકાનુપૂર્વી, તિર્યંચગતિ, તિર્યંગાનુપૂર્વી, પક્ષેન્દ્રિય, વેદેન્દ્રિય, તેદેન્દ્રિય અને ચરિન્દ્રિયરૂપ ચાર જાતિ, આતપ, ઉદ્યોત, સ્થાવર, સૂક્ષ્મ અને સાધારણ-પ નામકર્મની તેર પ્રકૃતિઓ અને નિદ્રાનિદ્રા, પ્રચલાપ્રચલા અને ધીર્ણાદિ-પ ત્રણ નિદ્રાઓ-પ પ્રમાણે સોઠ પ્રકૃતિઓનો તેમણે નાશ કર્યો. પછી અર્ધક્ષપિત આઠ કષાયો, નપુંસક વેદ, સ્ત્રી વેદ, હાસ્ય, રત્નિ, અરતિ, શોક, ભય, જુગુપ્સા, પુરુષવેદ, સંજ્વલન ક્રોધ, માન, માયા, અને લોભનો ક્ષય કર્યો. સંજ્વલન લોભનો ક્ષય કરતાં તે સૂક્ષ્મ થઈ ને સૂક્ષ્મ-સંપરાય નામના દશમા પગથીયામાં જઈને હુપાઈ રહ્યો; પણ ત્યાં જઈને છેવટે ક્ષપક શ્રેણિરૂપ સ્વદ્વિગયથી તેનો ઘાત કર્યો.

ए प्रमाणे अहावीश सौंदर्यमनुष्यरूप मोहराज पतित थतां बलि राजर्षि अस्त्रलितपणे आगळ बधी सिद्धिसौधना क्षीणमोह गुणस्थान नामना बारमा पगथिया पर पहींचो गया. त्यां मतिज्ञानावरण, श्रुतज्ञानावरण, अवधिज्ञानावरण, मनःपर्यायज्ञानावरण अने केवल-ज्ञानावरण प पांच रूपने धारण करनार एवा ज्ञानावरणने हण्यो. दानांतराय, लाभांतराय, भोगांतराय, उपभोगांतराय अने वीर्यांतराय प पांच अंतरायने हण्यो. निद्रा, प्रचला, चक्षुदर्शनावरण, अचक्षुदर्शनावरण, अवधिदर्शनावरण अने केवलदर्शनावरण- प छ दर्शनावरण ना भेदोने हण्यो. आ प्रमाणे धातिकर्म चतुष्टय रूप चार महानायक पतित थतां रिपु-सैन्य प्रायः अनाथ अने अशक्त थई गर्गुं. पटले पूर्वे ज्ञानावरण अने दर्शनावरणे आवृत्त करी दीधेलुं, सकल पदार्थना समूह ने प्रकाशनाई एवुं केवलज्ञान अने केवल-दर्शन तेमने प्रगट थयुं. पछी ते सयोगीकेवलि गुण स्थान नामना तेरमा पगथिया पर आरूढ थया. आ जाणी चारित्र धर्म बगोरे परम हर्ष पाभ्या. तेना सैन्यमां बधा हर्षाविषयी पुष्ट बनी गया.

त्यार पछी बलि केवलोप अनेक देशोमां विहार करी, मोहादिना रहस्यो प्रगट करी तेनो विडंबनाओमांयी अनेक भव्य जीवोने छोडाव्या. अनेक दुःखोथी मुक्त थवाथी संतुष्ट थयेला जनोप तेमने 'भुवनभानु' एवुं नाम आप्युं.

आ प्रमाणेनी भुवनभानु केवलीनी कथा जाणीने चंद्रमौलि राजाने पण संवेग उत्पन्न थाय छे. ते पण पोताना पुत्र चंद्रवदनने राजगादी सोंपी, महोत्सवपूर्वक भुवनभानु केवली पासे दीक्षा ग्रहण करे छे. अल्प दिवसोमां ज ते बधी शिक्षा ग्रहण करी, चौद पूर्वनो अभ्यास करी महाप्रभावक अने गुणवंत बन्या. योग्य अवसरे भुवनभानुप तेमने आचार्यपदे स्थाप्या. पछी पोते शैलेशीकरणरूपी करवालयी कर्म शत्रुना बाकी रहेला वेदनीय, आयु, नाम अने गोत्र नामना भवोपग्राही कर्म-चतुष्टयनो क्षय करी, चारित्रधर्मना समस्त सैन्यनी अति उन्नति करी, सर्व शरीर अने कर्मनो संबंध छोडी दई, समग्र संसारना दुःखपंचथी मुक्त थई, निवृत्तिपुरीना स्वामी बन्या.

कथानक परंपरा-

भुवनभानु केवलीना जीवननो विषय जैन लेखकोमां घणो प्रसिद्ध अने प्रिय रह्यो जणाय छे. संस्कृत, प्राकृत अने गुजराती भाषामां आ ज विषय उपर रचायेली कृतिओनी अनेक हस्तप्रतो भंडारोमां उपलब्ध थाय छे ते इकीकत आ वातनी साक्षी पूरे छे.

आ कथानकवाळी सौ प्रथम रचना आचार्य हेमचंद्रसूरि मलधारी (ई. स. १२ मी सदी) नी 'भुवनभानुकेवलि-चरित' छे. तेमना 'भवभावना' (रचना ई.स. ११२३) नामक ग्रंथनी स्वोपेक्ष संस्कृत वृत्तिमां पांचमी अनित्य भावनाना विवेचनमां आ चरित्तनी गुंथणी करायेल छे. आ सिद्धर्षिनी प्रसिद्ध रूपककथा 'उपमितिभवप्रपंचकथा' (रचना ई.स. ९०५) ना अनुकरणमां आ कथा लक्षाई होय तेम वे बच्चेनुं वस्तुगत साम्य जोतां प्रथम नजरे ज जणाय छे.

इन्द्रहंस गणिए आ. हेमचन्द्रनी रचनाना आधारे ज पोतानी रचना करी छे. प्रश-स्तिमां करेला उल्लेखथी अने समग्रकाव्यना आंतरिक साम्य परयो पण आ हकोकत समर्थित थाय छे.

१. भव-भावना, मलधारी हेमचन्द्रसूरि, प्रका. ऋ. के. पेडी, रतलाम, ई. स. १९३८ पृ. २७२.

समयनी दृष्टिप त्रीजी रचना छे संवत् १६०३ मां रचयेल खरतरगच्छीय लक्ष्मीलाभ-
गणितुं प्राकृत गद्यबद्ध 'भुवनभानुकेवलिचरित्र'. अद्यावधि अप्रकाशित आ कृतिनी सं. १८८८
मां लखायेल हस्तप्रत ला. द. भा. सं. विद्यामंदिरमां छे.' आ लक्ष्मीलामे मलधारीना
संस्कृत चरित्रनुं शब्दशः प्राकृत रूपान्तर करेलुं जणाय छे. तेना पर कोई अज्ञात कर्ताप
रचेल गुजराती स्तबक पण छे.

वि. सं. १७६९ मां तपगच्छना उदयरत्नसूरिप गुजराती भाषामां 'भुवनभानुकेवलीनो
रास' लखेल छे. आ रास पण मलधारीना 'भु. भा. के. चरित्र'ना आधारे ज रचयो होवानुं
कर्ताप स्वयं नोध्युं छे. आ रास प्रकाशित थयेल छे.^१

वि. सं. १८०१ मां तत्त्वहंसगणिप मलधारोना 'भु. भा. के. चरित्र' पर एक गुजराती
बालावबोध रचेल मळे छे. ते अप्रकाशित छे. तेनी हस्तप्रत उपरोक्त ला. द. विद्यामंदिरमां
उपलब्ध छे.^२

आ ज मलधारीनी कृति पर कोई हरिकलश यति विरचित बालावबोध-वार्त्तिकनी
प्रत पण उपरोक्त विद्यामंदिरना संग्रहमां छे-जेनो रचना समय के लेखन समय अज्ञात छे.^३

आ उपरांत जिनरत्नकोषमां बीजा चारेक कर्ताओनो 'भुवनभानुचरित्र' के 'भुवन-
भानुकेवलिचरित्र' नामक रचनाओ नोध्याई छे. तेमना नाम छे-हरिभद्रसूरि, उदयविजय,
विजयचन्द्रसूरि अने हरिकलश गणि.^४

आमां जिनरत्नकोष मुजब हरिभद्रसूरिनी कृति विमळगच्छना उपाश्रयर्मा (डाबडा
नं. २७ प्रत नं. १२) होवी जोईप-परंतु विमळगच्छना भंडारनी प्रतिओना अद्यतन सूची
पत्रमां कोई आवी रचना नथी मळती.^५ बीजा अने त्रीजा कर्ता विशे विशेष हकीकत नथी
मळी. चोथा कर्ता ते उपर उल्लिखित हरिकलश यति ज जणाय छे के जेणे 'भु. भा. चरित्र'
मूळ नहीं परंतु मलधारीनी कृतिनी टीका ज रची छे.

आम भुवनभानु केवलीनुं चरित्र एक उपदेशात्मक कथानक तरीके जैन साहित्यमां
घणुं प्रचार पामेलुं जोई शकाय छे.

अमदावाद, १५ जून १९७६.

—र. म. शाह

१. ला. द. भारतीय संस्कृति विद्यामंदिर, प्रति नं. १५०.
२. भुवनभानुकेवलीनो रास, उदयरत्नसूरि, प्रका. शेठ उकाभाइ शिवजी, मुंबई, ई. स. १८७१.
३. ला. द. भारतीय संस्कृति विद्यामंदिर, प्रति नं. १०२४०.
४. ला. द. भारतीय संस्कृति विद्यामंदिर, प्रति नं. ७८८२.
५. जिनरत्नकोष संपा. ह. द. वेलनकर, पुना ई. स. १९४४, पृ. २८२.
६. जुओ 'विमळगच्छ ज्ञानभंडार' नुं ला. द. भा. सं. विद्यामंदिर स्थित सूचिपत्र.

सिरिइंदहंसगणिविरइयं
भुवणभाणुकेवल्लिचरियं

॥ णमो त्थु णे अणुओगघरणं थेरणं भगवंताणे ॥

सिरिइंदहंसगणिविरइयं

भुवणभाणुकेवलचरियं

अवरणमं

बलिनराहिवचरियं

सिरिवद्धमाणसामी जिणेसरो कुणउ कुसलमालाओ ।
दाणव-माणव-देविद्विद्विद्वंदिअचलणकमलो ॥१॥
सिरिभुवणभाणुकेवलचरिअं वुच्छामि १रइअअच्छरिअं ।
जं सुणिऊण भविअजणकण्णा पावति २पावित्तं ॥२॥
जोअणलक्खपमाणो जंबुद्दीवाभिहाणओ दीवो ।
एसो विसालथालयवट्टो वट्टइ जयम्मि सया ॥३॥
तस्स य मज्झे सोहइ ३सुरसेलो लक्खजोअणुच्चतो ।
४पिंडीकयदीवरमाकोसो तिअसालिकेलिहरं ॥४॥
५सुरसिहरिपच्छिमदिसासेहरसोहं विदेहखित्तमिणं ।
कालो जस्स न सत्तू ६देहाइक्खयविहाणेण ॥५॥
गिरि-सरिआरमणीओ इह ७रेहइ गंधिलावई विजओ ।
गामाऽऽगर-नगरेहिं देसा दीसंति जत्थ गुरू ॥६॥
तत्थ पुरी चंदपुरी ८सहोअरा होइ जीइ ण जयम्मि ।
इंदपुरी णागपुरी अलया लंका व अवरा वा ॥७॥
सालो जत्थ फलिहमणिघडिओ ९अंबरतलासिलेसिसिहो ।
जाणामि इमं १०वलयं नयरीनारीइ रूपमयं ॥८॥
११केलासुज्जलकंती पासाया संति जत्थ झयजुत्ता ।
किं १२कारककीत्तीओ फुरंति उइढं चउदिसासुं ॥९॥

१. रचिताश्वर्यम् कृताश्वर्यमित्यर्थः ॥ २. पावित्र्यम्-पवित्रताम् ॥ ३. सुरशैलः-मेरुः ॥ ४. पिण्डीकृतद्वीपरमाकोशः त्रिदशालिकेलिगृहम् ॥ ५. सुरशिखरिपश्चिमदिशाशेखरशोभं विदेहक्षेत्रं इदम् ॥ ६. देहादिक्षयविधानेन कालो यस्य न शत्रुः ॥ ७. रेहइ-राजते ॥ ८. सहोदरा-तुल्या समाना ॥ ९. अम्बरतला-लेषिशिखः ॥ १०. करकङ्कणम्, भाषायाम् 'बलयुं' ॥ ११. कैलासोज्ज्वलकान्तयः ॥ १२. कारककीर्तयः-प्रासादविधायक-शिल्पिकीर्तयः स्फुरन्ति ॥

ति-चउ-पण-सत्तभूमिरम्माइं जत्थ इब्भगेहाणि ।
 मण्णे इमाणि लोणे अवइण्णाइं विमाणाणि ॥१०॥
 विलसंति पुरीइ इमे ववहारिगणा य देवकुमर व्व ।
 दिव्वसुग-कणगाहरणभासुरंगं 'सुरंगमुहा ॥११॥
 गयरीए २गोरीओ ३मयरञ्जयसायरिक्कलहरीओ ।
 णिअरूवजिअसुरीओ भोगजलुत्तारसुतरीओ ५ ॥१२॥
 'जाहिं आवणसेणी पूरिअपासा कयाणगसपहिं ।
 जुत्ता मुत्ताहल-मणि-कणगाईहिं समुल्लसइ ॥१३॥
 ६पुरिसुत्तमा अणेगे ७महेसरा जत्थ लक्खसंखा य ।
 सयमाणपयावइणो ८ पडिगेहं संति ९अच्छेरं ॥१४॥
 जीए जणाण दाणव्वसणं वसणेसु विज्जए निच्चं ।
 सोगो निग्गंतूणं जओ ठिओ १०णाममालाप ॥१५॥
 सिरिअकळंकभिहाणो पयाउ पालेइ तत्थ भूवालो ।
 सक्को सक्कइ न उणाइ ११ जस्त गुणवण्णणं काउं ॥१६॥
 सज्जणमणकेरववणपमोअसंपायणे १२णिसाणाहो ।
 जो १३रायणीइलयवणमेहो लायण्णणिहिदेहो ॥१७॥
 १४चोरंधयारपयरप्पयारपडिसेहओ दिणमणि व्व ।
 पयडिअपयावपसरो नरेसरो देइ आणंदं ॥१८॥
 दिट्ठम्मि जम्मि वंसो लक्खिज्जइ परिसेगसप्पुरिसो ।
 १९अमिअमयाणि फलाइं अमिअलयाए हवंति जओ ॥१९॥
 सव्वेहिं पि गुणेहिं नियरूवमिसेण दंसिओ जाणे ।
 दप्पणतलम्मि जह वत्थुसत्थपहिं २० सपडिबिबं ॥२०॥
 विणओ विणउ व्व णओ णओ व्व वयणं च जस्त वयणं व ।
 रूवं रूवं व पुणो मणोहरं जेण णत्थि परं ॥२१॥
 जह गहगणेषु सोमो भीमो जह सत्तवंतलोएसु ।
 णयवंतेसु य रामो निवेसु तह पस २१रायाणो ॥२२॥

१. आनन्दपूर्णमुखा इत्यर्थः ॥ २. क्रिय इत्यर्थः ॥ ३. मकरध्वजसागरैकलहरीः ॥ ४. सुतरीओ-सुतर्यः, नावः ॥
 ५. यस्यां पुर्याम् ॥ ६. एकत्र पुरुषोत्तमाः कृष्णाः, अन्यत्र उत्तमपुरुषाः ॥ ७. एकत्र महेश्वराः शिवाः, अन्यत्र
 ऋद्धिमन्तः ॥ ८. एकत्र प्रजापतयः-ब्रह्माणः, अन्यत्र सन्ततिमन्तः ॥ ९. आश्चर्यम् ॥ १०. नाममालयां-अभिधानकोशे ॥
 ११. पुनः ॥ १२. कैरववनम्-रात्रिविकाशिकमलवनम् ॥ १३. निशानाथः-चन्द्रः ॥ १४. राजनीतिलतावनमेघः ॥
 १५. चौरान्धकारप्रकरप्रचारप्रतिषेधकः दिनमणिः-सूर्य इव ॥ १६. अमृतमयाभि फलानि अमृतलतायाम् ॥ १७. सार्थकैः-
 सार्थैः ॥ १८. राजा ॥

नामेण तस्स भज्जा सुदंसणा 'दंसणेण सुपसत्था ।
'सारयविसारया जा सारयघणविसयसीला य ॥२३॥
जीए एसा णो तणुलट्ठी सोवणिणा लया किंतु ।
तत्थ इणं पुण वयणं चंदकलावडिअपउमं व ॥२४॥
तस्सुवरिं णयणाइं मरगय-माणिकुपुगगलकयाइं ।
कमलाणि इमाणि पुणो जाणे जणहरिसजणयाइं ॥२५॥ युग्मम् ॥
किं 'विउलच्छी लच्छी ? सुपव्वदेवी व ? पव्वई वा वि ? ।
णिरूवमरूवं जीए जाणंति जणा पलोअंता ॥२६॥
दंता दाडिमकलिआउ जीइ अहरा 'पवालसयलाइं ।
सामलवण्णो वेणीदंडो भुअगो पयंडो अ ॥२७॥
भुवणालवालमज्जे जा देवल्य व्व रोविआ विहिणा ।
अमिअरसेणं सित्ता तेणं 'पच्चंगचंगगुणा ॥२८॥
तीए जाओ अ बली तणुओ भाणु व्व पुव्वआसाए ।
जो होइ वड्ढमाणो चंदु व्व सयलकलावंतो ॥२९॥
'सत्थोहपरिस्समओ सुहडत्तण-पंडिअत्तसंपत्तो ।
सीहोवमाणसत्तो पण्णाविण्णायत्ततो जो ॥३०॥
जस्संगसंगमाओ गुणा वि गुरुअत्तणं गया नूणं ।
जह कणगसेलपासा तणाणि वि सुवण्णकंतीणि ॥३१॥
'मग्गणमुहमग्गियधणवरिसणमेहो 'सुरायरिअमेहो ।
जो गुणनिहाणदेहो परिणीअणिवसुअकयणेहो' ॥३२॥
कणगं व जो सविणओ सूरो इव दित्ततेअगुणवंतो ।
तिहुअणलौअणजणिआणंदो चंदो इव कुमारो ॥३३॥
पुहवीइ कप्परुक्खा लज्जागुणओ 'अदिस्सया जाया ।
'जाणे गरिदअत्तयद्दाणकलाए जिआ सव्वे ॥३४॥
जेणं कुमरत्तं भुत्तं वीसं वासपुव्वलक्खाइं ।
अवहरिआइं करूणावंतेणं 'दुहिअदुक्खाइं ॥३५॥
सुमुहुत्तम्मि उ पिउणा रज्जे ठविओ महूसवेण सुओ ।
'सुरभूमिरुहो जाणे जाओ जं मंजरीवंतो ॥३६॥

१. दर्शनेन सम्यक्त्वेन च ॥ २. शारदाविशारदा या शारदघनविशदशीला च ॥ ३. विपुलाक्षी लक्ष्मीः सुपर्वदेवी-देवाङ्गना वा पार्वती वाऽपि ॥ ४. प्रवालशकलानि ॥ ५. प्रत्यङ्गचङ्गगुणा-प्रत्यङ्गसुन्दरगुणा ॥ ६. सुभटत्वपक्षे शाल्वौघपरिश्रमात् । पण्डितत्वपक्षे शाल्वौघपरिश्रमात् ॥ ७. मार्गणमुखमार्गितधनवर्षणमेघः ॥ ८. सुराचार्य इव-बृहस्प-तिवद् मेघा-बुद्धिः यस्य सः ॥ ९. नृपसुताकृतस्नेहः ॥ १०. अदृश्या एव अदृश्यकाः ॥ ११. नरेन्द्रात्मजदानकल्या, कला-नैपुण्यम् ॥ १२. दुःखितानां दुःखानि ॥ १३. सुरभूमीरुहः-कल्पवृक्षः ॥

किं चंदो इंदो वा? अहवा किं केसवो सिवो वा वि?।
इच्चाइविगप्येहिं नरा नरेसं पसंसंति ॥३७॥

जस्स १जिणुत्तं तत्तं हिअए २संसयविवक्खळेअकरं ।
फुरइ जहेगं खग्गं कोसे दिप्पंतकंतिधरं ॥३८॥

एगं छत्त च दुवे चमराइं हुति तिन्नि उ ३सहाओ ।
चउरंगी जस्स चमू ४पणप्पयारा पुणो भोगा ॥३९॥

५छ्छभासाळेअत्तं गेहं सत्तविहभूमिसोहं च ।
अट्टदिसागयकित्ती ६णवरसपोसो सया जस्स ॥४०॥
दसककुहारक्खणओ जो अ दिसावालचित्तउद्धारो ।
इक्कारसरुवहरो रुहो ७रुहारिसंहारो ॥४१॥

बारसआइच्चतपंतकंतदिप्पंततेअसोहंतो ।
तेरसगुणतंबोलालंकिअमुहपंकओ जो उ ॥४२॥
८चउदसविज्जावंताणेगजणविणोदसावहाणो जो ।
पन्नरसकम्मभूमीउप्पज्जंतजिणज्ञाणपरो ॥४३॥

९सोलसकलाविहूसिअविहावरीकंतकंतमुहपउमो ।
सत्तरसभेअपूआकरो जिणिंदाण राया जो ॥४४॥
अट्टारसलिविविबू सुस्सावगएगवीसगुणवंतो ।
बावीसपरीसहरिउअजिअसमणवंदओ जो अ ॥४५॥

बत्तीसलक्खणधरो छत्तीसाउहपरिस्समे कुसलो ।
बावत्तरिपुरिसकलो जो पच्चक्खो सहस्सक्खो ॥४६॥
इंदद्धिदसमा रिद्धी जस्सेसा दीसए नरेसस्स ।
अच्छरसुरूवजुवईहिं कीलंतस्स कीलाहिं ॥४७॥

णरवइणा वरिसाणं चत्तालीसं च पुब्बलक्खाइं ।
गरुअं रज्जं भुत्तं जेण लहंतेण सुक्खाइं ॥४८॥
सत्तसु खित्तेसु धणं ववमाणेणं अगण्णपुण्णाइं ।
काऊण जेण जणिओ जणेसु जिणसासणुज्जोओ ॥४९॥
पइदिअहं जेण सुकयकज्जाइं संति किज्जमाणाइं ।
को वण्णेउं सक्को ताणि सयसहस्सजीहो वि? ॥५०॥

१. जिनोक्तम् ॥ २. संशयविपक्षच्छेदकरम् ॥ ३. सभाः ॥ ४. पञ्चप्रकाराः ॥ ५. षड्भाषाच्छेक्तव्यम्,
१ प्राकृतं २ संस्कृतं ३ शौरसेनी ४ मागधी ५ पैशाची ६ अपभ्रंशश्चेति षड् भाषाः ॥ ६. शृङ्गारप्रभृतयो
नव रसाः ॥ ७. रौद्रारिसंहारः भयङ्करशत्रुनाशकर इत्यर्थः ॥ ८. चतुर्दशविद्यावदनेकजनविनोदसावधानः ॥ ९. षोडशक-
लाविभूषितविभावरीकान्तकान्तमुखपद्मः । विभावरीकान्तः-चन्द्रः ॥

जो पगया चउद्दसिरत्तीए ^१पोसहव्वई निवई ।
 वत्थूण अणिसत्तं सुहभावजुओ विचितेइ ॥५१॥
 तुरया तरंगतरला तरुणत्तमणिलचलंतपत्तं व ।
 विज्जुलयालोलाओ ललणालीलाउ विउलाओ ॥५२॥
 भोगा रोगाऽणेगा जत्थ विओगा हवन्ति जीवाणं ।
 खणमवि पुणो ण सुक्खं सो संसारो असारो उ ॥५३॥
 अथिरं जीअं अथिरा लच्छी पिअजणसिणेहओ अथिरो ।
 अथिरं रज्जं मज्जं व ^२मोहसंपाययं पायं ॥५४॥

अन्यत्राप्युक्तम्—

न सा जाई न सा जोणी न तं ठाणं न तं कुलं ।
 न जाया न ^३मुआ जत्थ सब्बे जीवा अणंतसो ॥५५॥
 जह तुब्भे तह अम्हे तुब्भे वि अ होइआ जहा अम्हे ।
 अप्पाहेइ पडंतं पंडुअपत्तं किसलयाणं ॥५६॥
 सब्वप्पणा अणिच्चो नरलोओ ताव चिट्ठउ असारो ।
 जीअं देहो लच्छी सुरलोअम्मि वि अणिच्चाइं ॥५७॥
 नइपुलिणवालुआए जह ^४विरइअअलिअकरि-तुरंगंहिं ।
^५घर-रज्जकप्पणाहिं अ बाला कीलंति तुट्टुमणा ॥५८॥
 तो सयमवि अन्नेण व भग्गे एअम्मि अहव एमेव ।
 अन्नन्नदिंसिं सब्बे वयंति तह चेव संसारे ॥५९॥
 घर-रज्ज-विहव-सयणाइएसु रमिऊण पंच दिअहाइं ।
 वच्चंति कहं पि वि ^६निअयकम्मपलयाणिलुक्खित्ता ॥६०॥
 अहवा जह सुमिणयपाविअम्मि रज्जाइइट्टवत्थुम्मि ।
 खणमेगं हरिसिज्जंति पाणिणो पुण विसीअंति ॥६१॥
 कइवयदिणलंहेहिं तहेव रज्जाइएहिं वसंति ।
 विगएहिं तेहिं वि पुणो जीवा दीणत्तणमुविति ॥६२॥
 रूप-कणयाइवत्थुं जह दीसइ इंदयालविज्जाए ।
 खणदिट्टणट्टरूखं तह जाणसु विहवमाईअं ॥६३॥
 संझभराग-सुरचावविब्भमे घडण-विहडणसरूवे ।
 विहवाइवत्थुनिवहे किं मुज्झसि जीव ! जाणंतो ? ॥६४॥
 पासाय-सालसमलंकिआइं जइ कह वि कत्थइ थिराइं ।
 गंधव्वपुरवराइं तो तुह रिद्धी वि होज्ज थिरा ॥६५॥

१. पौषधव्रती ॥ २. मोहसम्पादकम् ॥ ३. मृताः ॥ ४. विरचितालीककरि-तुरङ्गैः ॥ ५. गृह-राज्यकल्पनाभिः ॥

६. निजकर्मप्रलयानिलोत्क्षिप्ताः ॥

धण-सयणबलुम्मत्तो निरत्थयं अप्प ! गव्विओ भमसि ।
 जं पंचदिणाणुवरिं न तुमं न धणं न ते सयणा ॥६६॥
 कालेण अणंतेणं बलदेवा चक्कि-वासुदेवा वि ।
 पुहईइ अइकंता को सि तुमं ? को य तुह विहवो ? ॥६७॥
 भवणाइं उववणाइं सयणा-ऽऽसण-जाण-वाहणाईणि ।
 निच्चाइं न कस्सइ न वि अ कोइ परिरिक्खिओ तेहिं ॥६८॥
 माया-पिईहिं सहवइडिपहिं मिच्चेहिं पुत्त-दारेहिं ।
 एगयओ सहवास्तो पीई पणओ वि अ अणिच्चो ॥६९॥

[भवभावनाप्रकरण गा. ११-२३]

इच्चाइअणिच्चत्तं भवभुवणंतरफुरंतवत्थूणं ।
 भावंतो भूमंतो वेरग्गं णिच्चलं पत्तो ॥७०॥
 अह उट्ठिअम्मि सूरे कुंकुमलेवं नहं व कुव्वंते ।
 पारिअ रयणीपोसहमच्चेइ जिणे निवो निउणो ॥७१॥
 पारणगं काऊणं सुहभावणभाविओ इअ हवेइ ।
 चारित्तग्गहणमणोरहो कहं मे फलिस्सइ जो ? ॥७२॥
 उज्जाणवणम्मि जणे उवकुणमाणे फलावलीहिंतो ।
 कुवलयचंदक्खजिणो विहरंतो आगओ वीसुं ॥७३॥
 उज्जाणपालओ पुण केवल्लिणो आगइं नरिदस्स ।
 जाणावेइ, नरवई इमस्स कणगाइअं देइ ॥७४॥
 आणंदपुलइअंगो राया गंतूण णमइ केवल्लिणं ।
 पंचविहं अभिगमणं मुत्तूणं गुणमणिसमुहो ॥७५॥
 उवविट्ठो जिणपासे जो उवदिसए मुणी समाहप्पो ।
 महराए भासाए तावोवसमऽमिअसरिसाए ॥७६॥
 निसुणेसु नरेस ! तुमं संसारे वत्थु दीसए जं जं ।
 तं तं जाणसु सयलं असासयं कणगमाईअं ॥७७॥
 रज्जेणं विउलेण वि न रक्खिओ को वि कोविओ वि नरो ।
 भूवाल ! महुनिवइणो दिट्ठंतो पत्थ दट्ठुवो ॥७८॥
 वाणासीइ नयरीइ सक्कनयरीसरिच्छलच्छीए ।
 रज्जं करेइ राया महुनामो सुहडपरिअरिओ ॥७९॥
 पत्ती एगो परबलधीरो नामेण तस्य अत्थि धुवं ।
 जो एस लक्खजोही जस्स य वित्ती कणगलक्खो ॥८०॥

१. भूमान् भूपतिरित्यर्थः ॥ २. तापोपशमामृतसदृशया ॥ ३. कोविदोऽपि ॥ ४. पत्तिः पदातिरित्यर्थः ॥

५. लक्ष्मणोघी ॥

महुरायस्सुवरिं कुरुदेसेसो तत्थ आगओ झत्ति ।
 १बहुसुहडसेणसेणीसंजुत्तो सत्तुपाणजमो ॥८१॥
 महुभूवई अभिमुहं चलिओ अप्पबलवंतसिन्नो वि ।
 उभपसिं कडगार्णं उब्भडसुहडाण जुद्धपारंभो ॥८२॥
 खग्गाखग्गि सरासरि रणम्मि जुज्झंति वीर वीरेहिं ।
 अइभीमो सैंगामो जाओ भग्गं च महुसिन्नं ॥८३॥
 परबलधीरो धीरो समये पयम्मि अगगओ हवइ ।
 सरधाराओ वरिसइ २वारिहरु व्व खणमित्तेणं ॥८४॥
 सूरस्सिन्नं सूरस्स वि कुरुदेसनिवस्स कडगव्विबस्स ।
 अच्छायणं च जणिअं जेणं धीरेण इक्केणं ॥८५॥
 कुरुदेससामिसिन्नं भग्गं उग्गं पि सत्तवंतेणं ।
 इक्केणं सूरेणं हरिज्जइ ३जहंउधयारभरो ॥८६॥
 सपसु जायप सूरुओ सहस्सेसु अ पंडिओ ।
 लक्खेसु होइ ४वायालो दाणिणो संसओ च्चिअ ॥८७॥
 निग्गहिओ कुरुदेसाहिबो भडेण रणनाडयनडेण ।
 गज्जिअगयणंगणजअपडहो वज्जइ महुनिवस्स ॥८८॥
 कंचणसंखलदाणं परबलधीरस्स कुणइ महुराया ।
 पंचंगपसायव्विही विहिओ पयस्स भूवेणं ॥८९॥
 यत :—

कण्णा छेअं भेअं खमंति तो कुंडलाणि पावंते ।
 ५खणप अंजणरेहं लहंति भीरूणि अच्छीणि ॥९०॥
 नयरीइ निबो तत्तो पत्तो एसो महंतरिद्धीप ।
 चउरंगवले सारं अंगं पत्ति त्ति चित्तेइ ॥९१॥
 तेणं ६घणघणयरवा सजीवणविसज्जणाउ [.....] पुणो ।
 सबलाणं पत्तीणं कोडीओ मेलिआ बहुसो ॥९२॥
 पपहिं सुहडेहिं परिआं परिवेदिओ अ चिट्ठेइ ।
 रिउनिवहाओ निच्चं रक्खिज्जइ जो इमेहिं पि ॥९३॥
 मच्चुसमयम्मि णवरं भडकोडीसेविओ वि नरनाहो ।
 ७गयताणो नरयम्मि उ गओ असरणो अहो ! महुओ ॥९४॥

यत :—

इक्कु च्चिअ सां नरप सहेइ तिग्वाइं दुक्खलक्खाइं ।
 महुराया इहयं च्चिअ ठियाउ मणुआण कोडीओ ॥९५॥

१. बहुसुभटसेनाश्रेणीसंयुक्तः ॥ २. वारिधर इव-मेघ इव ॥ ३. यथाऽन्धकारभरः ॥ ४. वाचालः वक्ता इत्यर्थः ॥ ५. क्षणके-महोत्सवे ॥ ६. घनघनकरवाः स्वजीवनविसर्जनात् ॥ ७. गतत्राणः ॥

तेणं रज्जिज्जइ णो रज्जे केणावि जाणमाणेण ।
इअ सुणिऊणं राया मुणिवयणाओ विरइइ ॥१६॥
पुव्वं विरत्तचित्तो विसेसओ जिणुवणससवणाओ ।
रज्जं तिणं व चइऊणं पडिवज्जेइ जो दिवखं ॥१७॥

यत :—

'अल्लो सुक्को अ दो 'छूढा गोलआ मट्टिआमया ।
दो वि आवडिआ कुट्टे जो अल्लो सोऽत्थ लगइ ॥१८॥
एवं लगंति 'दुम्महा जे नरा कामलालसा ।
विरत्ता उ न लगंति जहा सुक्के अ गोलए ॥१९॥
जो पढइ बारसंगं 'पसंगरहिओ हिओ अ जीवाणं ।
ठाणं सगवीससमणगुणाण गुत्तो अ तवतत्तो ॥१००॥
रणत्तयआराहणनिउणो 'नयणद्विदोसचुअवित्ती ।
'दुग्गोवसग्मसहणो वम्महमहणो महेसी जो ॥१०१॥
खंती दंती संती कंती कित्ती जणुत्तरा लोणे ।
सत्ती गुत्ती मुत्ती दित्ती तित्ती तहा जस्स ॥१०२॥
परिधरइ चरणवम्मं सम्महंसणमसिं च कुणइ करे ।
घणघाइकम्मसन्नू जो जिणइ 'सुझाणहयचडिओ ॥१०३॥
पावेइ केवलसिरिं रिसिराओ जयसिरिं व गयदोसो ।
भुवणंभरजसकोसो नमंततणुमंतकयतोसो ॥१०४॥
करयलगयमामलगं व सव्वलोगस्सरूवमज्झक्खं ।
जस्स हवेइ विमलनाणभाणुउदपण केवल्लिणो ॥१०५॥
मुणइ मुणिदो भयवं जीवाणं पुग्गलाण कम्माणं ।
गइमागइं च जम्मं विगमं च थिरत्तणं जुगवं ॥१०६॥
दुंदुहिञ्जुणी सुणिज्जइ गयणे सीसम्मि कुसुमवुट्ठी अ ।
जस्स सुरेण कया पुण 'कणगसरोअं रयावेइ ॥१०७॥
हेमपउमे निसीअइ नाणी जणसंकुलाइ परिसाए ।
भासइ धम्मं सम्मं अमिअरससमाणभासाए ॥१०८॥
निअभवसंसयहरणा हरिसेणं जस्स नामयं ठविअं ।
एस भुवणाभाणुजिणु त्ति तत्थ 'आइंतलोपण ॥१०९॥

१. आर्द्रः ॥ २. क्षिप्तौ ॥ ३. दुर्मेधसः ॥ ४. प्रसङ्गरहितः । प्रसङ्गः—आसक्तिः ॥ ५. नयनं द्विसंख्यासूचकम्, ऋद्धिश्च चतुःसंख्यासूचिका, अङ्कानां वामतो गतिरिति न्यायेनात्र नयनऋद्धिशब्देन द्विचत्वारिंशत् संख्या बोध्या । भिक्षाचर्यायाः द्वाचत्वारिंशद् दोषाः प्रसिद्धाः ॥ ६. दुर्गापसर्गसहनः मन्मथमथनः ॥ ७. सुध्यानहयरूढः ॥ ८. अच्यक्षम् ॥ ९. कनकसरोजम् सुवर्णपद्मासनमित्यर्थः ॥ १०. आयता—आगच्छता लोकेन नाम स्थापितमित्यन्वयः ॥

पुहवीप विहरंतो जणमिच्छत्ततिमिराणि य हरंतो ।
 भाणु व्व पयासंतो भुवणं जो सच्चनामेण ॥११०॥
 जणवंछिअत्थविअरणकप्पतरू चेव लब्भए सुगुरू ।
 पुव्वभवपुण्णवसओ परिसओ जम्मलक्खे वि ॥१११॥
 गाम-णगरठाणेसुं विविहपगारेसु देसनियरेसु ।
 विहरइ 'असेसदंसी जणोवयारिक्कमेहाए ॥११२॥

इतश्च—

तम्मि विजयम्मि नयरं विजयपुरं खोणिकामिणीमउडं ।
 तिजयम्मि नत्थि अवरं नयरं सारं समं जस्स ॥११३॥
 दीसंति दोसु पासेसु जस्स 'विउलाऽऽवणाण सेणीओ ।
 नंगरथिरीकयाइं व पंतिट्टिअजाणवत्ताइं ॥११४॥
 जस्सावणवट्टिरयणरासिमिसाउ (?) रयणायरेण कया ।
 'उवया पीइं काउं व नामसच्चत्तणं घा वि ॥११५॥
 जत्थ वसंति जणोहा अणेगसयणगणनिच्चकयसोहा ।
 ल्हिअजिणधम्मबोहा विगयद्दोहा य अक्कोहा ॥११६॥
 सुद्धववहारसहिआ ववहारिजणा लसंति संतगुणा ।
 जाणं दाहिणपाणी सोहंतो 'दाणकंकणओ ॥११७॥
 नयरे 'विंसारयगुणा 'जलसंगेणुज्झिआ 'इसघणु व्व ।
 जाणं मुहाणि लक्खणअलंकिआइं 'सपाणि व्व ॥११८॥
 जग्गोरीओ सिंयाररसभरेण भरिआउ सरिअ व्व ।
 नयरजणरंजणवयणमणोहराओ पिगीउ व्व ॥११९॥
 जत्थ य वणाणि णेयागममंडिअमज्झयाणि समणु व्व ।
 निम्मलजलकलियाइं सराणि माणससराइं व ॥१२०॥
 पासाया तुंगयरा मणोरहा सज्जणाण जह जम्मि ।
 जेसु जिणप्पडिमाणं माणं तीरेइ को काउं ? ॥१२१॥
 तत्थ नरनाहचंदो रज्जं पालेइ चंदमोलिनिघो ।
 'घणसारसारसोरहजसपसरो कामकेलिसरो ॥१२२॥

१. अशेषदर्शी सर्वज्ञ इत्यर्थः ॥ २. विपुत्रानां आपणानां श्रेणयः ॥ ३. उपदा उपहार इत्यर्थः ॥ ४. दानकङ्क-
 णकः ॥ ५. विशारदगुणाः पण्डिताः, विशिष्टशरत्कालगुणाश्च ॥ ६. जडसङ्गेन उज्झिताः-रहिताः, जलसङ्गेन च ॥
 ७. इसघणु व्व इसघन इव आश्विनमासे घनः मेघो यथा जलसङ्गरहितः, तथा अत्र नगरे पण्डिता जडसङ्गरहिता
 इत्यर्थः । “ स्यादाश्विन इषः ” इत्यमरः का. १ व. ४ श्लो. ११७ ॥ ८. स्वहस्तवत् ॥ ९. घनसारसारसौर-
 भयदाःप्रसरः ॥

रंजेइ जणं राया विज्जावंतो विणोअविहिपवणो^१ ।
 न कहं जइ जस्साऽऽणणघरम्मि बंभीइ वसिअं जे^२ ? ॥१२३॥
 रयणेषु जह सुरमणी रमणी देवाण जह व नारीसु ।
 जह वा गोसु सुरगवी तह जो अत्थि नयवंतेसु ॥१२४॥
 जहकालं साहिअपुरिसत्थतिओ जो अ सत्तिसंजुत्तो ।
 परिणितो रिउघरवट्टंतरमाऽऽविट्टकुमरीओ ॥१२५॥
 जो सुणइ धम्ममेगं खणं कुणइ कीलणं च खणमेगं ।
 परिसालंकरणं खणमेगं सव्वावसरविण्णू ॥१२६॥
 गंगाजलुज्जलंया तुरंयमा जस्स रायबारम्मि ।
 खेलंता^३ अवइण्णा मण्णे इंदस्स इत्थ हया ॥१२७॥
 जस्स य पव्वयपाया रज्जअलंकारकारणं करिणो ।
 *उइढट्टिअपरावणपाडणपयडिअपयंडरया ॥१२८॥
 वररायकन्नगाओ महंतभूवालवंसजम्माओ ।
 सुरसुंदरिरूवाओ परिणीआ जेण रापण ॥१२९॥
 *एगय पाभाइअवज्जंतसरब्भुयच्चुणीओ जग्गंतो ।
 सक्कसहासरिसाप परिसाप रेहिरो राया ॥१३०॥
 आसीणो सीहासणि छत्तीसनिवउलसेविओ सययं ।
 पुव्वाचलम्मि उइओ सहस्सकिरणो जह^४ सहेइ ॥१३१॥ युग्मम् ॥
 ताव भुवणभाणुज्जिणो उज्जाणवणम्मि आगओ जस्स ।
 पुहवीप विहरंतो पडिबोहंतो य भव्वजणे ॥१३२॥
 उज्जाणपालओ पुण जस्स जिणसमागमं निवेपइ ।
 आणंदपुलइअंगो जो जाओ तस्स वयणेणं ॥१३३॥
 कंचणजीह-ध्रण-कणगदाणेणं तोसप नरेसो तं ।
 जम्हा महंतदाणं विबुहाणं धम्मकज्जेसु ॥१३४॥
 वज्जिअपडहो गज्जिअपडुसइगइंदमारुहंतो अ ।
 *धारिअमयंकमंडलउज्जलसेआयवत्तो अ ॥१३५॥
 अंतेउरपरिरिओ मेलिअबहुरायलोअकलिओ अ ।
 वीइज्जंतो चमरेहि आसेवयनरेहि च ॥१३६॥

१. प्रवणः तत्पर इत्यर्थः ॥ २. जे इति पादपूर्णार्थकमव्ययं प्राकृते ॥ ३. अवतीर्णाः ॥ ४. ऊर्ध्वस्थितै-
 रावणपातनप्रकटितप्रचण्डरयाः । रयः-वेगः ॥ ५. एकदा प्राभातिकावाद्यत्स्वराद्भुतध्वनेः जाग्रत् ॥ ६. राजते ॥
 ७. धारितमृगाङ्कमण्डलोज्ज्वलश्रेतातपत्रः ॥

तम्मि वणे आगंतूणं मुत्तूणं च छत्त-खग्गाई ।
 वंदेइ जिणं राओ पयाहिणाओ अ दाऊणं ॥१३७॥
 थुणइ जिणं भत्तीए जो सुरकयहेमपंकयनिसणं ।
 निम्मलनाणपईवं 'भवोअहिबुडंतजणदीवं ॥१३८॥ (कलापकम्)
 प्रणतकामितदैवतशाखिने निखिलजन्तुहिताय शमात्मने ।
 भुवनपद्मविबोधनभानवे भुवनभाणुजिनाय नमोऽस्तु ते ॥१३९॥ (संस्कृतम्)
 करुणारससायरवर ! सुर-नरवइवंदिअकमो भयवं ! ।
 अवहर भवदुहदाहं जेणाहं पीलिओ बहुसो ॥१४०॥ (प्राकृतम्)
 २तुं मादा तुं तादो तुं नाथो मज्झ तुं गुरू भयवं ! ।
 ता तुं भवपासादो मिलिदो दुहिदं ममं रक्ख ॥१४१॥ (शौरसेनी)
 ३अपुलवलायञ्जणिही अणगाले चत्तगालवे पश ।
 शिलिअकलंकनलेशलकुलदीवे जयदि कस्टहले ॥१४२॥ (मागधी)
 ४तेव ! पनतपतकमलो हितयातो जस्स तुं न वच्चेसि ।
 तस्सुलसंति सतने लच्छीओ नसटकसटाओ ॥१४३॥ (पैशाची)
 ५सोलकलासंपुन्नउ जासु वयण समु चंदु ।
 नमतउ भवसायर तरइ तुज्झ चलण मुणिइंद ! ॥१४४॥ (अपभ्रंशः)
 इअ छव्विहभासाहिं थुणिओ भावेण देउ मज्झ सुहं ।
 सिरिभुवणभाणुकेवलिमुणीसरो धम्महंससरो(सरहंसो) ॥१४५॥
 संथुणिऊणमिअ जिणं हरिसेणं उवविसेइ मुणिपासे ।
 इअ भणइ जो मुणिदं तुह जोगो पुण्णओ जाओ ॥१४६॥
 तुम्हाणं आगमणं जं मह देसम्मि सामि ! संजायं ।
 ६तिअसनई अलसाणं मज्झे तं आगया अज्ज ॥१४७॥
 एसो देसो धन्नो धन्नं नयरं नरा य मह धन्ना ।
 भवसयसहस्सदुलहो संपत्तो जेण इत्थ तुमं ॥१४८॥
 जह पीऊसरसेणं तिसाउराणं हवेइ संतोसो ।
 खीरघयखंडजोगा जह वा लुहिआण आणंदो ॥१४९॥
 जह वा बप्पीहाणं ७तित्ती नहयलपडंतनीरेणं ।
 अहवा जह ८चक्काणं करेइ सरो दिणमुहम्मि ॥१५०॥

१. भवोदधिमज्जज्जनद्वीपम् ॥ २. त्वं माता त्वं तातः त्वं नाथः मम त्वं गुरुः भगवन् ! । तत् त्वं
 भवपाशाद् मिलितः दुःखितं मां रक्ष ॥१४१॥ ३. अपूर्वलावण्यनिधिः अनगारः त्यक्तगौरवः एषः । श्रीअकलङ्कनरे-
 श्वरकुलदीपो जयति कष्टहरः ॥१४२॥ ४. देव ! प्रणतपदकमलः हृदयात् यस्य त्वं न व्रजसि । तस्य उल्लसन्ति सदाने
 लक्ष्म्यः नष्टकष्टाः ॥१४३॥ ५. षोडशकलासम्पूर्णकम् यस्य वदनं चन्द्रसमम् । नमन् भवसागरं तरति तव चरणौ
 मुनीन्द्र ! ॥१४४॥ ६. त्रिदशनदी गङ्गानदी ॥ ७. तृप्तिः ॥ ८. चक्रवाकानाम् ॥

तह तुह दंसणमेअं कुणेइ हरिसं सुणिंद ! मह नाह ! ।
 जस्स पमाणं काउं जिणाउ अन्नो न सक्केइ ॥१५१॥
 करुणासायर ! सामिअ ! अणेगसंगामसंगहिअपावो ।
 नरयगइभमणभीरू तुह सरणमहं पवज्जेमि ॥१५२॥
 कारुणं काऊणं कहेसु सरणं किमित्थ मह अत्थि ।
 समणो भणेइ नरवर ! तं तुह सरणं खु जं मज्झ ॥१५३॥
 तुम्हाणं भुवणिक्कसरणभूआणं पि को परो सरणं ? ।
 पडिहाइ अच्छरिअमिअ महंतयं मज्झ हिअयम्मि ॥१५४॥
 एसो को संबंधो ? जगबंधो ! वसुहनाह ! सोअव्वो ।
 एगगमणेण मए कहिज्जमाणो इमो तुमए ॥१५५॥

तथाहि—

^१लोगोअरनामेणं नयरं सब्वत्थ अत्थि विक्खायं ।
 सयलाणं लच्छीणं ठाणं लोआण सुनिवासो ॥१५६॥
 जं सासयं च ^२पुव्वावरभागेहिं विमुक्कयं गरुअं ।
 पूरिअमज्झं मणहरनिकेअणेहिं अणेगेहिं ॥१५७॥
 जत्थ य सव्वे वण्णा सयलाओ जत्थ ^३जाइणाईओ ।
 जत्थ रयणरासीओ धणाणि ^४सिप्पाणि सव्वाणि ॥१५८॥
 विज्जाओ वज्जाओ* नीईओ जम्मि धम्मकम्माइं ।
 वट्टति अ नट्टाईं खणमित्तसुदिट्टुनट्टाईं ॥१५९॥
^५कडगाणि तत्थ दुन्निउ ठिआणि किर धम्म-पावरूवाणि ।
 याढयरं पबलाइं ^६परुप्परविरोहवंताणि ॥१६०॥
 सबलो मोहनरिंदो सामी ^७पावाभिहाणसिन्नस्स ।
 सव्वेसिं ^८भूआणं वसीकयं जेण तेलुक्कं ॥१६१॥

यथा—

^१देविंद-दाणविंदा पुढविंदा जस्स आणवट्टिणो जाया ।
 का वत्ता अन्नेसिं ^२सिट्ठिप्पमुहाण लोआणं ? ॥१६२॥
 देवमइमदेवेसु वि कारेइ मइं गुरूणमगुरूसु ।
 तत्तमइमतत्तेसु वि इअ आणा जस्स ^३सत्तवई ॥१६३॥
 परिहरिअकिच्चपक्खो पावकिआऽऽसत्तमाणसो दक्खो ।
 जस्स वसगो अ लोगो हवेइ हिसाविहाणपरो ॥१६४॥

१. लोकोदरम् इति नाम्ना ॥ २. पूर्वापरभासैः ॥ ३. जातिज्ञातयः ॥ ४. शिल्पानि ॥ ५. वर्याः—प्रधानः ॥
 ६. कटके ॥ ७. परस्परविरोधवती ॥ ८. पापाभिधानसैन्यस्य ॥ ९. भूतानां प्राणिनामित्यर्थः ॥ १०. देवेन्द्रदान-
 वेन्द्राः, पृथ्वीन्द्राः-नरेन्द्राः ॥ ११. श्रेष्ठिप्रमुखानाम् ॥ १२. सत्त्ववती ॥

कूडवयणेसु परधणआयाणेसु^१ परदारसेवासु ।
 वट्टावेइ जणं जो परिग्गहा-ऽऽरंभकरणेसु ॥१६५॥
^२भोइअरयणीभत्तो कोहज्जलणेण ताविओ जेण ।
 दढपाडिअमाणसिलो सहेइ दुक्खाणि जणवग्गे ॥१६६॥
^३माएगरक्खसीए गसिओं लोहमहसायरे पाडओ ।
 पुत्ताइपेमपासाउरो जिओ मोहमाहणं ॥१६७॥
 तिरिअ-^४नरयावणि-कुनरभवेसु लोओ ^५पवीलिओ जेणं ।
 तत्तो एसो मोहो ^६अहिओ लोआण ^७अक्खाओ ॥१६८॥
 कडगं जस्स भडेहिं कोहा-ऽहेकार-लोहपमुहेहिं ।
 विअडं मोहनिवाऽऽणकारगमेअं सया अहिअं ॥१६९॥
 यतः—

अण्णायकारगो राया जह तस्स तहा पया ।
 जओ वुच्चइ लोगम्मि जहा राया तहा पया ॥१७०॥
 चरित्तधम्मनामो सुनायगो होइ धम्मसिन्नस्स ।
 सम्महंसण-उवसम-सच्चाइभडो जिआण हिअरे ॥१७१॥
 संजमनरवइचरिअं परोवयारस्स कारणं लोए ।
^८निअसवणामिअरसमयरसायणं सुणह धीमंता ! ॥१७२॥

यथा—

देवे देवत्तमइं सुसाहुवग्गे गुरुत्तबुद्धिं च ।
 तत्तेसु अ तत्तरुइं जणेइ लोअस्स जो राओ ॥१७३॥
^९सक्किरिआआउत्तो भूअग्गामे ^{१०}अवेइ अप्पं व ।
 न लवइ असच्चवयणं जस्साऽऽणामग्गलगजणो ॥१७४॥
 चोरिअ-अबंभ-आरंभ-परिग्गहवज्जणाणि सुद्धमणो ।
 रयणीभोअणनिअमं जेण जणो पेरित्तो कुणइ ॥१७५॥
 अज्जव-महव-संतोसप्पमुहेहिं ^{११}महाऽऽहरणपहिं ।
 जो तप्पेइ इमेहिं विवेअवंतो सया लोए ॥१७६॥
 देव-सुमाणुसभवसुहलाहो सुअप्पवोहो अ (?) ।
 आरुगं सोहगं जस्स पसाया हवंति जणे ॥१७७॥
 एसो संजमराओ संसारावाससंसरंतजणे ।
 पालितो पज्जंते मुत्तिं दितो हिओ वुत्तो ॥१७८॥

१. आदानेषु ॥ २. भोजितरजतिभक्तः ३. मायैकराक्षस्या ॥ ४. तिर्यग्नरकावति ॥ ५. प्रपीडितः ॥ ६. अहितः ॥ ७. आख्यातः ॥ ८. निजश्रवणामृततरसमथरसायनम् ॥ ९. सक्तियाऽऽयुक्तः ॥ १०. अवति-रक्षति ॥ ११. महाभरणकैः ॥

उभएसिं रायाणं सिन्नाइं संठिआणि इत्थ सया ।
जाणं जुज्झं वटटइ जीवाण सुह-दुहदाणट्टं ॥१७९॥
कालो गओ अणंतो दुण्हं रायाण जुज्झमाणणं ।
हवइ अ कयाइ 'कस्सइ जयो तह पराजओ चेव ॥१८०॥
एण्हितो गरुओ महड्ढिओ होइ लोगतिगनाहो ।
कम्मपरिणामराओ सामत्थं जस्स दुज्जेअं ॥१८१॥
^१सुह-असुहाइअरूवो विचित्तओ चम्मचक्खुअअलक्खो ॥
जोगिदाण समक्खो जिट्ठो भाया य मोहस्स ॥१८२॥
लोगट्टिइइ लहुओ भाया भणिओ समत्थओ इत्थ ।
कालपरिणामयो सो एसो नाडयपिओ निच्चं ॥१८३॥
तथाहि—

किज्जंति जेण देवा गइहरूवा खरा य सुररूवा ।
तह माणवा य नारगरूवा पुण नारया मणुआ ॥१८४॥
^२अहणा अवि धणवंता धणवंता चेव निद्धणा खणओ ।
सुहिणो दुहिणो दुहिणो सुहिणो ^३जत्तोस-रोसेहिं ॥१८५॥
गयसोगा य ससोगा ससोगया सोगवज्जिया लोगा ॥
नीरोगा य सरोगा सरोगया ^४नीरुआ जम्हा ॥१८६॥
केसिं हरेइ रज्जं एगेसिं देइ चक्खट्टित्तं ।
एवं विचित्तरूवो समत्थओ अत्थि कम्मनिवो ॥१८७॥
तिरिआ-उमर-नर-नारयरूवेहिं ^५विगयसंखपत्तेहिं ।
जो नट्टावइ नट्टं पवट्टिअं मोहराएण ॥१८८॥
एसो कम्मनरेसो चिट्ठइ नाडयपिओ तिलोगम्मि ।
जम्हा एअं सारं संसारे वट्टए नट्टं ॥१८९॥
चारित्तधम्मपक्खं गिण्हंतो एस होइ सुहरूवो ।
मोहमहीसरपक्खे वट्टंतो पुण असुहरूवो ॥१९०॥
पक्खम्मि जस्स एसो पवट्टए तस्स निच्छओ विजओ ।
निण्णेअव्वो उ अघरपक्खस्स पराजओ चेव ॥१९१॥
मुणिऊणं जेण कथं सिन्नोभयपक्खवायमइरुट्ठो ।
इअ मोहनिवो अं पइ जंपइ रायाहिरायं च ॥१९२॥
अम्हे तुज्झ सया हिअकरा तह पियंथया महाराय ! ।
नट्टविहाणपवीणा तुमं च नाडयपिओ इत्थ ॥१९३॥

१. कस्यचित् ॥ २. शुभाशुभादिकरूपः ॥ ३. अधनाः ॥ ४. यत्तोष-रोषैः ॥ ५. नीरुजः ॥ ६. विगत-

सङ्ख्यापात्रैः-असङ्ख्यपात्रैः ॥

रिउणो व्व नट्टभंगं कुणंति जिणआगमाइणो निच्चं ।
 जेणं जेहिं इत्तो पत्ताणि सिवे ठविज्जंति ॥१९४॥
 वित्तिं तहा वि एसिं अम्हे आसेविऊण वट्टामो ।
 तुमए इक्केणं किर पवीलिआ सव्वहा अम्हे ॥१९५॥
 णवि जाणमो किंचि वि को हेऊ विज्जए जए इत्थ ? ।
 एवं विचित्तरूवं तुज्झ सरूवं हवइ कम्हा ? ॥१९६॥
 कूडं रमंति एए मए समे ह्य ! तहा वि दक्खिणं ।
 सक्किज्जइ छड्डेउं एएसिं न चिरकालीणं ॥१९७॥
 भणइ अ कम्ममहिंदो मह चित्तघरम्मि संठिआ तुम्हे ।
 तेहिं सड्डं मिलणं समत्थि मे ^१बज्झवित्तीए ॥१९८॥
 तम्हा जं कत्तव्वं कहेह वच्छा ! करेमि तं सव्वं ।
 जाणावेइ अ तत्तो मोहनियो जायउच्छाहो ॥१९९॥
^२देसु ^३निअऽव्वयपुरओ जीवे ते च्चिय भवम्मि सरमि ! तुमं ।
 जेहिं रिउपक्खस्स उ ^४निण्णासो किज्जए ^५सुहयं ॥२००॥
 कम्मनिवेणावि तओ पुण अव्वहाररासिनयराओ ।
 दिन्ना तस्स सहाया सुदूरभव्वा अभव्वा य ॥२०१॥
 तेहिं कयाओ ^६साहज्जाओ [जाओ] अ दित्तओ राया ।
 एसा वत्ता ^७एसिया सिन्ने संजमनरेस्स ॥२०२॥
 गयहरिसं संजायं ^८निक्किरिअे सिन्नमित्थ दट्टणं ।
 सब्बोहमंतिचंदो आगंतूणं भणेइ निवं ॥२०३॥
 निअसत्तवज्जिपहिं तुम्हेहिं ठिज्जए कहं नाह ! ? ।
^९विउरेण आवयाए जओ उवाओ विहेअव्वो ॥२०४॥
 अत्थमणे जइ तिमिरग्गसिओ सूरओ न उज्जमं चयइ ।
 एसो तओ उ तमभरनासाओ भासए विस्सं ॥२०५॥
 कम्मपरिणामभूवो दुट्टयरो नत्थि मोहराउ व्व ।
 अम्ह कयं पज्जंते असेसनासं मुणंतो वि ॥२०६॥
 अणुवट्टणं करिस्सइ तुम्हाणं इअ ^१सुबोहसइवेण ।
 भणिओ चारित्तियो गओ अ कम्मनिवपासम्मि ॥२०७॥
 आलाविओ तओ पुण सुबोहमंतीसरेण कम्मनियो ।
 जाव इअंतं कालं तुह वित्ती नेगपक्खेण ॥२०८॥

१. बाह्यवृत्त्या ॥ २. निजाव्ययपुरात् ॥ ३. निर्णाशः विनाश इत्यर्थः ॥ ४. सुखम् ॥ ५. साहाय्यात् ॥

६. प्रमृता-विस्तृता ॥ ७. निष्क्रियम् ॥ ८. विदुरेण-विदुषा ॥ ९. सुबोधसचिवेन ॥

पुव्वटिई चत्तवा' न तए अम्हे 'उविक्खिआ य कहं ? ॥

तम्हा पुराउ घित्तुं सहायओ दंसिओ एगो ॥२०९॥

सणिअं सवणे बुत्तं कम्मनिवेणं सुबोहसइवस्स ।

तुम्हाणमावि सहाओ एगो अहुणा उ होउ त्ति ॥२१०॥

अज्ज वि रिऊण तुम्हाण मए अणुवट्टिअव्वमेएसिं ।

अन्नह कुडुंबबंधो चिट्ठइ कहमेसु इअ [सु]वा ॥२११॥

तत्तो धम्मनरिंदो निअठाणे मंतिणा समं पत्तो ।

एअम्मि पुच्छिअम्मि अ किं तेणं परिसं नु कयं ? ॥२१२॥

मोहनिवस्स सहाया समप्पिआ नेगसो मह सहाओ ।

एगो कहिओ सो वि अ पुरओ दंसिस्सए जेण ॥२१३॥

विहसिअ मंती पभणइ गोनासे गोमयस्स लाहो वि ।

केणं न पसंसिज्जइ ? एगसहायऽप्पणं गहअं ॥२१४॥

मोहो इमस्स भायइ अणुरत्तो अस्स सत्तुणो अम्हे ।

लोअट्ठिई अ भइणी जिट्ठा कम्माभिहनिवस्स ॥२१५॥

ताए वि मोहरणो अणतभागम्मि ठाविआ अम्हे ।

एगोऽहं रिउणो पुण बहुणो इअ इत्थ नो हेऊ ॥२१६॥

यतः—

'अम्हे थोडा' रिउ घणा इअ कायर चिंतति ।

मुद्धि ! निहालउ गयणयलि के उज्जोअ करंति ? ॥२१७॥

नाह ! हर्वतु भर्वतो धीरा कालेण सुत्थयं सव्वं ।

'छुहिअस्स दुहाउ इमो न हि पागं उंबरो जाइ ॥२१८॥

इत्थंतरम्मि 'अवहिअमणो विचितेइ चंदमोलिनिवो ।

अवरो को समणो इअ वर्त्तु जाणाइ मइमंतो ? ॥२१९॥

१. त्यक्तव्या ॥ २. उपेक्षिताः ॥ ३. इदं दोषकं सिद्धहेमचन्द्रव्याकरणाष्टमाध्यायचतुर्थपाद ३७६ सूत्रस्य
वृत्तौ उदाहरणरूपेण यद् दोषकपर्यं दर्शितं तत्तमानार्थकं वर्त्तते । तत्र चार्थं पाठभेदः—

“अम्हे थोवा रिउ बहुअ कायर एम्ब भणन्ति ।

मुद्धि ! निहालहिं गयणयलु कह जण जोण्ह करंति ? ॥”

४. वयं स्तोका रिपवो घना इति कातराश्रिन्त्यन्ति ।

मुग्धे ! निभालथ गगन्तले के उद्द्योतं कुर्वन्ति ? ॥

'मुद्धि' इत्यस्य 'मुग्धे' इति भावस्तु दर्शितः, तस्य अपरोऽपि भावः—'मुद्धि' मूर्खं शिरस उपरि ॥

५. नहि क्षुधितस्य दुःखेनासावुदुम्बरः पाकं याति ॥ ६. अवहितमनाः ॥

खणमाणंदसुहं ^१अणुहोऊणं नरवई इमं भणइ ।
 पुरओ किं धम्माहिवदत्तसहायस्स संजायं ? ॥२२०॥
^२सावेइ भूमिवइणो समणो संबंधयं सहायस्स ।
 कम्मपरिणामरण्णो अब्बवहारनयराउ इमो ॥२२१॥
 संववहारनिगोए आणेउं मुक्कओ उ अप्पेणं ।
 पच्छन्नरूवओ पुण ठिओ अ तस्सेव पासम्मि ॥२२२॥
 एस वइअरो णाओ मोहाईहिं विचिंतिअं तेहिं ।
 अम्ह निवो एस अहो कलिकारी ^३नारय व्व सया ॥२२३॥
^४मायंगमुअंगो इव ^५दुपक्खगामी नरेसरो एसो ।
 एसस्स कहिज्जंतं ^६भिअकुंभस्स व वहिज्जुवरिं ॥२२४॥
 सहावो उवप्सेण अन्नहा किज्जप कंहं ? ।
 ताविआणि वि सीआणि जलाणि होंति जं गुणो ॥२२५॥
 तह वि निअबलं अवलंबिऊण मोहाइणो कुविअचित्ता ।
 धम्मसहायजिअसमीवमागया झत्ति दुद्धरिसा ॥२२६॥
 ववहारनिगोएसु वि धरिओ सो दुक्खकोडिमणुहोंतो ।
 तेहिं अणंतविहउस्सप्पिणि-ओस्सप्पिणीकालं ॥२२७॥
 मोहपमुहेसु तेसु वि विरलीभूपसु अंतरं लहिउं ।
 कम्मनिवेण निगोअयजिओ पुढविकाइए ठविओ ॥२२८॥
 तत्थ वि दुहलक्खाइं कयाणि एसस्स मोहवग्गेहिं ।
 अस्संखाओ पुण उस्सप्पिणि-ओस्सप्पिणीओ जा ॥२२९॥
 जल-जलण-वाउकाइअभवेसु गहिओ तहेव कम्मेण ।
 तत्थ वि मोहेण दुहे तावंतं कालमाणीओ ॥२३०॥
 संसारिजिओ एसो ^७पत्तेअषणे ^८वरायओ रुद्धो ।
 कोडाकोडीओ जा सत्तरि संखाओ जलहीणं ॥२३१॥
 ववहारनिगोय-पुढविपमुहट्टाणेसु चेव पत्तेअं ।
 खलिओ मोहाईहिं कालमणंताइरूवं जा ॥२३२॥
 पुणरवि भमयंतेहिं तेहिं एग्गिदिएसु धरिउं सो ।
 कट्टम्मि पाडिओ जा असंखपुग्गलपरावट्टे ॥२३३॥
 कम्मपरिणामनिवई लहिआवसरो खिवेइ विगलेसु ।
 जिअमिममिअ नाऊणं मोहाई धाविआ पिट्टे ॥२३४॥

१. अनुभूय. ॥ २. श्रावयति ॥ ३. नारदः ॥ ४. मातङ्गस्य-चाण्डालस्य मृदङ्ग इव ॥ ५. द्विपक्षगामी ॥

६. भृतकुम्भस्य ७. प्रत्येकवनस्पतिक्राये ॥ ८. वराककः ॥

वाससहस्साणि इमो संखिज्जाइं सहाविओ दुक्खं ।
 तत्थ वि तेहिं पकुविअचित्तेहिं दुट्ठधिट्ठेहिं ॥२३५॥
 पुव्वुत्तनिगांआइसु इगिंदिपसु अ परम्मुहो खित्तो ।
 तेसु वि धरिओ सो संखिज्जे पुग्गलपरावट्टे ॥२३६॥
 'पुणरायाओ विगलिंदिपसु संखिज्जकालयं धरिउं ;
 पगिंदिपसु खित्तो असंखपुग्गलपरावट्टे ॥२३७॥
 पगिंदिअ-विगलिंदिअगयागपहिं अणंतपुग्गलप ।
 रुद्धो तेहिं एसो पवीलिओ दुक्खलक्खेहिं ॥२३८॥
 कम्मनिवो सम्मुच्छयपंचिंदियएसु तं तओ णेइ ।
 अट्ठभवेसु निरोहो अ पुव्वकोडीपुहुत्तं जा ॥२३९॥
 पगिंदिअ-विगलिंदिअ-सम्मुच्छयपणिंदिपसु गमणेहिं ।
 पुणरवि खलणं च कयं अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥२४०॥
 अह नीओ कम्मेणं गब्भयपंचिंदिपसु तिरिपसु ।
 तत्थ वि अट्ठभवेसुं सपुव्वकोडीपुहुत्तं जा ॥२४१॥
 पगिंदियाइ-गब्भयपणिंदिअतिरिअगयागपहिं सो ।
 पुणरवि धरिओ तेहिं अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥२४२॥
 मच्छाइभवाऽऽणीअं तं दट्ठं चितप अ मोहाई ।
 एसो पुरओ तं चालंतो दंसेइ रिउपक्खं ॥२४३॥
 इअ कुट्ठेहिं तेहिं जीवाघायम्मि पेरिओ निच्चं ।
 कयंसंभक्खणो पुण पावो नरएसु खित्तो सो ॥२४४॥
 तत्थ असंखं कालं अणुहूअं दुक्खमुक्कडं^१ तेण ।
 अन्नय कम्मनिवेणं ^२सकुंतपमुहेसु सो मुक्को ॥२४५॥
 तत्तो मोहाईहिं एसो पगिंदिआइ-नरएसु ।
 कसिओ गयागपहिं अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥२४६॥
 आणेइ कम्मनिवई सम्मुच्छयमाणवेसु तं तत्थ ।
 अट्ठसु भवेसु तेहिं ^३अंतमुहुत्ते अड य धरिओ ॥२४७॥
 पगिंदिआइसु तओ गयागपहिं अणंतपुग्गलप ।
 खिवइ अ ^४अणज्जदेसयगब्भनरेसु किर कम्मनिवो ॥२४८॥
^५खुहिओ मोहमहीसो तस्स य सव्वे वि ^६सेणिआऽऽवइआ ।
 पण अहो ! पहया अम्हे जं दूरमाणीओ ॥२४९॥

१. पुनरायातः ॥ २. उत्कटम् ॥ ३. पक्षिप्रमुखेषु ॥ ४. अन्तर्मुहुत्तानि अष्ट च धृतः ॥ ५. अनार्यदेशकग-
 नरेषु ॥ ६. क्षुभितः ॥ ७. सैनिका आपतिताः सैनिका आगता इत्यर्थः ॥

दोहिं ^१रसगिद्धि-अकज्जपवित्तीहिं सुलोअणाहिं च ।
 आगंतूणं वुत्तं को खोहो इत्थ तुम्हाणं ? ॥२५०॥

को एस ठिओ रंको सज्जो अम्हाणमवि अ भणणीअं ।
 जह बंधिऊण य गले णिज्जइ किज्जइ अ सो दासो ॥२५१॥

अम्ह बले इत्थीण वि केरिसओ वट्टप ^२अवट्ठंभो ? ।
 इअ चित्तिउं च मोहाहिवो इमं भणइ वच्छाणं ॥२५२॥

सिग्घं गच्छह तुम्हे परम्महो पाडिअव्वओ एसो ।
 अम्हे वि तुम्ह पासे ठिआ ^३ससिन्न त्ति पडिसुच्चा ॥२५३॥

तत्तो गयाउ ताओ रसगिद्धीप पवट्टिओ जीओ ।
^४आमिस-मज्जमुहविविहभक्खणपाणेसु अणवरयं ॥२५४॥

^५गणिआ-जणणी-भइणीपमुहेसु पुणो ^६अगम्मगमणेसु ।
 वीआइ अकज्जपवित्तीप सो पेरिओ सययं ॥२५५॥

दोहिं वि ताहिं तहकयमेसो नरपसु तक्खणापडिओ ।
^७मच्छेगिदिअआइसु गओ अ सोऽणंतपुग्गलप ॥२५६॥

नीओ अ अज्जदेसयमायंनेसुं अभक्खभक्खणओ ।
 निरयाइसु निग्गहिओ ताहिं सोऽणंतपुग्गलप ॥२५७॥

तह अज्जदेसपसु वि ^८वेसाइकुलेसु आगओ जीओ ।
^९वावट्टिऊण धरिओ कालं तावंतमित्थीहिं ॥२५८॥

कहमवि कम्मनिवो तं आणेइ ^{१०}सुखित्त-जाइ-निसु मोहो ।
 पेसइ अ दंसणावरणनामकम्मक्खसामंते ॥२५९॥

तेहिं सामंतेहिं ^{११}जच्चधो तह विरूवओ विहिओ ।
 पणिदिआइसु इमो धरिओ कालं च तावंतं ॥२६०॥

कम्मेण माणुसत्तं इमस्स संपाइअं जिअस्स तओ ।
 सामंतेहिं तेहिं ^{१२}जाइप सो कओ बहिरो ॥२६१॥

वावट्टिओ तहेव य धरिओ जाओ कयाइ मूओ अ ।
 सेसं तहेव णेअं पुव्वुत्तं बुद्धिमंतेहिं ॥२६२॥

पवं कुज्जो काणो ^{१३}खंजो ^{१४}मंटो विरूवओ जाओ ।
 खलिओ अणंतवारे पत्तेअमणंतपुग्गलप ॥२६३॥

१. रसगृद्धकार्यवृत्तिभ्याम् सुलोचनाभ्याम्, स्त्रीभ्यामित्यर्थः ॥ २. अवष्टम्भः प्रागल्भ्यम् ॥ ३. ससैन्या इति ॥ ४. आमिषमयमुखविविधभक्षणपानेषु ॥ ५. गणिका ॥ ६. अगम्यगमनेषु ॥ ७. मत्स्यैकेन्द्रियकादिषु ॥ ८. वेस्यादिकुलेषु ॥ ९. व्यावर्त्य ॥ १०. सुक्षेत्र-जाति-नृषु ॥ ११. जात्यन्धः ॥ १२. जात्या-जन्मना ॥ १३. खज्जः ॥ १४. वामनः ॥

कट्टाउ कम्मराओ मणुअत्तं देइ तस्स मोहनिवो ।
 रुट्टो पेसेइ असायवेअणीअसुहडं १विअडं ॥२६४॥
 तेण भडेण कयाई जम्मे जीवो कओ महाकुट्टी ।
 कत्थइ सो २पीही ३जगिवंतो तह ४वायई ५किच्छी ॥२६५॥
 ६सुमहोअरिओ ७जरिओ तहा ८अईसारई पुणो कासी ।
 सासी भगंदरवहो ९गुम्मी तह रत्तपित्तधरो ॥२६६॥
 १०हरिसावंतो ११अरिसो विआरवंतो १२ससीसरोगो य ।
 १३सुविसमकवालरोगी अ १४नित्तरोगी सवणरोगी ॥२६७॥
 गल-तालु-जीह-दसणा-ऽहररोगी तह कवोल-मुहरोगी ।
 अहव १५हियसूलिओ १६कुच्छिसूलिओ पिट्ठिसुली अ ॥२६८॥
 एसो अ आमदोसी पमेहरोगी १७अरोअई चेव ।
 कत्थइ खयाइरोगी खीणसररीरो हवेइ जिओ ॥२६९॥
 इअ तिक्कवेअणाओ सहमाणो सव्वया वि विलवंतो ।
 विण्णाऽविण्णनराणं सरूवयं दंसप दीणो ॥२७०॥
 भक्खेइ मूलजालं कुणेइ १८अइकडुअकाहपाणं च ।
 खापइ चुण्णवग्गं उग्गमिमं स-परबुद्धीए ॥२७१॥
 उप्पन्नअंगदुक्खो भक्खंतो निच्चसो अभक्खाइं
 १९निम्मिअअपिज्जपाणो करेइ एसो अकज्जाइं ॥२७२॥
 तह जंत-तंत-मंतोसहीविहाणाइअप्पओगेसु ।
 जीपण अज्जिआइं विसमाणि महंतपावाणि ॥२७३॥
 मणुअभवाओ भट्टो अणंतवारे इगिदिआईसु ।
 थावट्ठिऊण खविओ अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥२७४॥
 पगय पुणो वि पत्ते मणुअत्ते कम्मरायवसओ जं ।
 मोहनिवइदंडाहिव आणाए एस इअ जाओ ॥२७५॥
 २०पावट्ठिदकारओ वागुरिओ २१सोअरिअओ अ लुद्धयओ ।
 कत्थ वि २२केवलमंसासनवसणी २३मज्जपाणरओ ॥२७६॥

१. विकटम् ॥ २. प्लीही ॥ ३. (?) ॥ ४. वातकी ॥ ५. कृच्छ्री मूत्रकृच्छरोगवान् इत्यर्थः ॥ ६.
 सुमहोदरिकः ॥ ७. ज्वरिकः ॥ ८. अतीसारकी ॥ ९. गुल्मी ॥ १०. उन्मादी ॥ ११. अशौविकारवान् ॥
 १२. सशीर्षरोगः ॥ १३. सुविषमकपालरोगी ॥ १४. नेत्ररोगी ॥ १५. हृदयशूलिकः ॥ १६. कुक्षिशूलिकः ॥
 १७. अरोचकी ॥ १८. अतिकटुककवाथपानम् ॥ १९. निर्मिताऽपेयपानः ॥ २०. पापट्टिकारकः मृगत्याकारी ॥
 २१. शौकरिकः ॥ २२. केवलमांसाशनव्यसनी ॥ २३. मद्यपानरतः ॥

१कावि सुरापाडणओ २खत्तखणणओ अ वेदिगहणेणं ।

३कण्णाइतोडणेणं कुडुंबविस्ती कया जेण ॥२७७॥

कत्थइ अ १कूडकारय-कूडज्जअ-करधुत्तविज्जाहिं ।

सयलजणवंचणेणं उअरं भरिअं सया जेणं ॥२७८॥

कत्थ वि १तलार-२गुत्तिय-मंतिप्पमुहखरकम्मकरणेहिं ।

पावाणि अज्जिऊणं जणिओ ३जेणऽप्पनिव्वाहो ॥२७९॥

पोसिअमिमं कुडुंबं जिपण ४धुवसुच्छुखित्तकरणेहिं ।

कत्थइ १संसत्तितिलुच्छुपीलणेहिं अणेगेहिं ॥२८०॥

विकेइ अमिसमिमो मज्जं चाणिज्जयं करेइ तथा ।

असि-लक्खा-हल-मुसलोसलइसावज्जवत्थुणं ॥२८१॥

इअ कयकुडुंबविस्ती अणेगवारे भमंतओ जीओ ।

एगिदिआइसु ठिओ अणंतपुग्गलपरानट्टे ॥२८२॥

यतः—

जया मोहोदयो तिव्वो अन्नाणं खु महब्भयं ।

पेलवं वेअणिज्जं तु तथा एगिदिअत्तणं ॥२८३॥

इअ मणअगइपुरीए गयागयं जस्सऽणंतसो जायं ।

एगय मोहमहीवो महंतचित्ताउरो जाओ ॥२८४॥

एगंते मोहनिवो निअमंतीणं भणेइ ताए अहो ! ।

भमिओ मिच्छअदंसणमहत्तमो एस जेण समं ॥२८५॥

अव्ववहारनयरओ एसो आरंभिऊण जा अज्ज ।

१०मज्झाऽऽपसेण गओ जिअपुट्ठि इत्थ चिरकाले ॥२८६॥

११तप्पिट्ठओ तहेव च भमिआ तस्साणुचारिणो दो वि ।

चीरा नाणावरणं अण्णाणं नामओ चैव ॥२८७॥

एएसि पि १२तिआणं पभावओ जाणिअं न नामे पि ।

देव-सुगुरु-तत्ताणं न य १३धम्मऽक्खरसुइपवेसो ॥२८८॥

न य थोबनाणलोआण भासिअत्थो जिपण विण्णाओ ।

आहार-निइ-मेहुण-गत्तपसत्तो सया भमिओ ॥२८९॥

कणगपुरे अमराभिहवषहारिवरस्स नंदभज्जाए ।

सो १४संपय तु पुत्तो करिस्सए १५कम्मखिइवइणा ॥२९०॥

१. कापि सुरापातनतः, सुरानिर्माणत इत्यर्थः ॥ २. क्षत्रखननतः ॥ ३. कर्णादित्रोटनेन ॥ ४. कूटकारक-कूटधूत-करधूर्तविद्याभिः ॥ ५. तलवरः-कोट्टपाल इत्यर्थः ॥ ६. गौत्तिकः-कारागृहाधिपतिरित्यर्थः ॥ ७. येनात्मनिर्वाहः ॥ ८. ध्रुवम् इक्षुक्षेत्रकरणैः ॥ ९. संसक्ततिल-इक्षुपीलनैः ॥ १०. ममादेशेन ॥ ११. तत्पृष्ठतः ॥ १२. त्रिकाणां प्रभावतः ॥ १३. धर्माक्षरश्रुतिप्रवेशः ॥ १४. साम्प्रतम् ॥ १५. कर्मक्षितिपतिना ॥

लोअम्मि इअ सुणिज्जइ नयरं ^१धम्मप्पयारपवरं तं ।
जाणामो न य ^२होस्सइ अहो ! परं किंच अम्हाणं ? ॥२९१॥

इअ सुणिऊणं मिच्छादंसणमंती अ तालिअं दाउं ।
अण्णाणकरतलम्मि अ कहेइ पअं वरं जायं ॥२९२॥

^३खिप्पच्चडीए लुढिअं अज्जं अज्जाऽवि जं च सिट्ठिगिहं ।
अम्ह वसगं पवट्टइ सवालवुद्धं तओ तत्थ ॥२९३॥

अम्हे अ गमिस्सामो उच्चिअं कज्जं पुणो करिस्सामो ।
परमेअं पि पभूअं स्तिन्नं देवस्स बलवंतं ॥२९४॥

रसगिद्धि-अकज्जपचित्ति-^४रुआपमुहाओ नेममहिलाओ ।
जिअपाडणदक्खाओ कडने संति सुसमत्थाओ ॥२९५॥

तम्हा अम्हेहिं पुण को वि अवसरो न दीसए इत्थ ।
जइ वा कडगयमज्झे तुमं तओ को उ अम्ह गुणो ? ॥२९६॥
मिच्छादंसणमंतीसरं च वाढं ^५वर्यंतमिअ सुच्चा ।

इत्थी हसइ निसन्ना चित्तव्वाप्पोहर्मंडवए ॥२९७॥

तह संढो बाढयरं करेइ हासं तओ निसमिऊणं ।
मोहनियो [य] विवज्जासनिवहआसण[स]मासीणो ॥२९८॥

सो भणइ अ वच्छे ! हसिअं तुमए ^६पंडपण कहमित्थ ? ।
तो नमिउं रायाणं इत्थी एसा निवेएइ ॥२९९॥

जाणसि ममं महापयनामेणं वेसिअं भवतेणं ।
सयलभुवणजीवाणं उप्पापउं दुहसमूहं ॥३००॥

देव ! मरणाभिहाणो लोअत्तियअप्पडिहयसामत्थो ।
अं पहवन्ति न उ इमे सक्को अवि चक्किणो वा वि ॥३०१॥

एसो महंतधाडीनाहो तुम्ह प्पसायओ कुणइ ।
जं दुक्खं लोअणं कहिज्जए किं मए सव्वं ? ॥३०२॥

यतः—

तित्थयरा गणहारी सुरवइणां चक्कि-केसवा रामा ।
संहरिआ हयविहिणा का गणणा सेसजीएसु ? ॥३०३॥

इत्थ य पंडिअलोआ कहाणर्यं पंडवाणं ^७विण्णेअं ।
जं अत्थि हत्थिणाउरनयरं भुवणम्मि विक्खायं ॥३०४॥

१. धर्मप्रचारप्रवरम् ॥ २. भविष्यति ॥ ३. क्षिप्रचटिकायां लुटितं आज्यम् ॥ ४. रुजः व्याधय इत्यर्थः ॥

५. वदन्तम् ॥ ॥ ६. पण्डकेन नपुंसकेनेत्यर्थः ॥ ७. विज्ञेयम् ॥

तत्थ करेइ १पहुत्तं जहुङ्गिलो नामओ महीवालो ।
 जो पालेइ पयाओ पिअ व्व सच्चप्पिओ सययं ॥३०५॥
 चउर्हिं च बंधवेहिं निसेविओ लोणपालपहिं व ।
 अप्पगुणेहिं समुवज्जिअधम्मसुअ त्ति नामो जो ॥३०६॥
 अन्नय जूअं रमिउं पंडुसुपहिं पि हारिअं रज्जं ।
 चसणाओ केसिं ता किलेसलक्खं व संपत्तं ? ॥३०७॥
 देसं कोसं वेसं नीसेसं १सुवयणाविल्लासें च ।
 चइऊण बंधवजुओ अरणावासं निसेवइ जो ॥३०८॥
 चत्तसयणवग्गो बहुलेविअमग्गो समग्गदुहवत्तो ।
 १रविरस्सित्तवतविओ १तिसाउरो जो तरुम्मि ठिओ ॥३०९॥
 सीअलजलमाणेउं निअभइत्तिसानिसेहणत्थं ते ।
 चउरो वि १दुअं गमिआ दिसोदिसं ताव भममाणा ॥३१०॥
 सीमो भीमभुअबलो समागओ एमकूवपासम्मि ।
 उदगं १लाउं वंछइ जा ता जंपेइ इअ जक्खो ॥३११॥
 का वत्ता वट्टइ इअ उत्तरदाणेण भूवइकुमार ।
 जलगहणं कायव्वं तओ इमो पुण भणइ गहं ॥३१२॥
 मोहकडाहे सूरिअजलणेण निसादिणिंधपेहिं च ।
 १मासरिउदन्विआहिं कालो जीए पयइ वत्ता ॥३१३॥
 अज्जुणसमुज्जलजसो अज्जुणओ वि भमिऊण अत्तत्थ ।
 तत्थाऽऽगओ इमं पि हु जक्खो तह वत्ति को मग्गो ? ॥३१४॥
 नरवइसुओ सुरभणिअवयणं च विआरिऊण मइमेतो ।
 चणुहधरस्सिरोरयणं राहावेहसुसाहगो वयइ ॥३१५॥
 सत्थं विविहपयारं भिन्नइं रिसिमयाणि धम्मो उ ।
 खित्तो गत्ताइ महाजणो गओ जेण सो मग्गो ॥३१६॥
 नउलो वि सुधिमलकुलोऽपरककुहाओ समागओ तत्थ ।
 किं अच्छेरमिअ १सुरोदिअपयमेसो अ पुरेइ ॥३१७॥
 पइदिअहं भूआइं पावति जमालयं अपमिआइ ।
 मन्नंति १अपच्छव्वा थिज्जं जं एअमच्छेरं ॥३१८॥
 सहदेवो विअ सीहो माणुसवयसावणसु निवसावो ।
 तत्थ गओ किं मोअइ इअ जक्खपउत्तरं १ देइ ॥३१९॥

१. प्रभुत्वम्-स्वामित्वम् ॥ २. सुवदनाविलासं स्त्रीविलासमित्यर्थः ॥ ३. रविरस्मितापतातः ॥ ४. तृषातुरः-
 तृष्णातुरः ॥ ५. हुतम् ॥ ६. लातुम् ॥ ७. मासर्तुदर्विकाभिः ॥ ८. सुरोदितपदम् ॥ ९. असपुष्ट्याः ॥
 १०. पदोत्तरम् ॥

पंचमए छट्टे वा दिणम्मि सागं च पयइ जो गेहे ।
 पावासुओ न य रिणी तस्स दुआरम्मि मोषइ ॥३२०॥
 पूरिअजक्खसमस्सा चतुरो वि अ पंडवा जलं गहिउं ।
 निअबंधवस्स धरणीधवस्स तिच्छि र्याबिंति ॥३२१॥
 पुणरवि पत्तं रज्जं भोत्तुं मोत्तुं च पंक्क भवभीआ ।
 पंडुसुआ संजमसिरिवरिआ सत्तुंए सिद्धा ॥३२२॥

उक्तं च—

कयजिणपडिमुद्धारा इ पंडवा जत्थ वीसकोडिजुआ ।
 मुत्तिनिलयम्मि पत्तः सिरि सत्तुंजवमहातित्थं ॥३२३॥
 संसारम्मि असारे सारं सिरिविमलसेलतित्थाइ ।
 तत्थ य जत्ताइसुकयकरणं जीवाण सारमिणं ॥३२४॥
 इअ जक्खचउसमस्सापूरणसंसुइआओ मरणाओ ।
 मुच्चइ न कोइ लोओ दुहजलही ही ! भवो एसो ॥३२५॥

इतश्च—

नीओ संसारिजिओ क्खणपुरनिवासिअमरसिट्ठिगिहे ।
 तुम्ह सहोअरणं नंदागळभम्मि खित्तो अ ॥३२६॥
 जाया मासा 'रिउणो तत्थ वसंतस्स तस्स निअरिउणो ।
 तो मुणिअनिवमणाऽहं मरणसहाया गया तत्थ ॥३२७॥
 संहरिओ तज्जणओ जाए तम्मि जणणी वि सेसो वि ।
 'तग्गिहमाणुसवग्गो तओ जिओ सो वि सुहडेण ॥३२८॥
 लोए तक्कुलनामं 'निग्गमिअमिमेण मरणवीरेण ।
 चिट्ठिस्सइ एग्गिअपमुहेसु इमो अ भममाणो ॥३२९॥
 तम्हा अम्हेहिं मिच्छार्दसणवक्कसवणओ हसिअं ।
 अह सहरिसमवलोअइ वसीकयजओ अ मोहनिवो ॥३३०॥
 तह 'अग्गहनिअराभिहकुच्चं च परामरिसिअ सकरेण ।
 मोहनिवेणुत्तमहो ! पासह मह पंडुआण बलं ॥३३१॥
 भणइ तओ मरणभडो पयडं मा पवमादिसउ सामी ।
 पहुणो एस पहावो सुहडाणं जं जओ समरे ॥३३२॥
 वाणराणं तु 'साहासु गंतुं होइ परक्कमो ।
 जं तेहिं जलही तिण्णो तं 'तेअं रामसंभवं ॥३३३॥

१. ऋतवः ॥ २. तद्ग्रहमानुषवर्गः ॥ ३. निर्गमितं-निस्सारितमित्यर्थः ॥ ४. आग्रहनिकरामिधकूर्चम ॥

५. शम्बासु ॥ ६. तेजः ॥

अह मोहनिवो भासइ तुमं निउत्तो 'महाऽऽपयसहाओ ।
 पासंतेणं तुमए ठायव्वं वच्छ ! इत्थ सया ॥३३४॥
 माणुसगइनयरीए गयस्स न जिअस्स 'दिज्जमुट्टाउं ।
 जह एसो 'धम्मऽक्खरमणगो न हवेइ तह नेअं ॥३३५॥
 आपसो तुह एसो पमाणमिअ भासिऊण सव्वे वि ।
 मरणप्पमुहा वीरा समुट्ठिआ ठाणओ तम्हा ॥३३६॥
 पासंतेसु अ तेसु वि 'वेसागब्भे पवेसिओ एसो ।
 कम्मगनरेसरेणं पाडिज्जइ गब्भओ ताहिं ॥३३७॥
 'विसमोसहपाणेणं 'महाऽऽपयं पाविओ इमो ताहिं ।
 गलिओ गब्भघडाओ मरणं पत्तो अ दुक्खत्तो ॥३३८॥
 एगिदिआइसु जिओ गमिओ धरिओ अणंतयं कालं ।
 अह कम्मनिवो नेइ अ 'पढमपसवज्जुवइगब्भम्मि ॥३३९॥
 सो 'जोणिजंतपीलामणुहोतो माउआई सह मरइ ।
 धरिओ अणंतकालं एगिदिअपमुहठाणेसु ॥३४०॥
 कत्थ वि सो 'वारिसिओ दुअवारिसिओ तिवारिसिअओ अ ।
 बालो अणंतवारा अलद्धधम्मऽक्खरो पडिओ ॥३४१॥
 मरणेणं पडिवारं ठविओ एगिदिआइसु भमंतो ।
 सव्वाऽऽपयसहिणं अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥३४२॥
 एअम्मि अवसरम्मि अ मणुस्सखित्तम्मि नयरसिरिनिलयं ।
 तत्थ धणी धणतिलओ नामेणं धणवई भज्जा ॥३४३॥
 तक्कुच्छिम्मि अ खित्तो कम्मनरिंदेण सत्तवंतेण ।
 मोहनिवई जणावइ एअं मिच्छतसइवस्स ॥३४४॥
 मोणं खणमवलंबिअ सिरधूणणपुव्वयं सहंकारं ।
 मंती भणेइ नरवर ! अओ परं होस्सइ इह सुहं ॥३४५॥
 सिट्ठिकुलमम्ह जुगं जम्हा तं '°विप्पयारिअं ईसि ।
 अज्ज वि न विपक्खेहिं अम्हाणं परिचिअं किंचि ॥३४६॥
 'जागरिअमज्जदिणओ अम्हेहिं करिस्सए विसेसेण ।
 आसंका कायव्या न का वि देवेण जीअस्स ॥३४७॥
 कत्थेस तुम्ह दिट्ठो वरायओ गच्छप गले धरिउं ।
 'वाविच्च परम्महयं विन्नवइस्सइ मए देव ! ॥३४८॥

१. महापत्सहायः ॥ २. देयमुत्थातुम् ॥ ३. धर्माक्षरज्ञायकः ॥ ४. वेस्यागर्भे ॥ ५. विषमौषधपानेन ॥
 ६. महाऽऽपदम् ॥ ७. प्रथमप्रसवयुवतीगर्भे ॥ ८. योनियन्त्रं पीडामनुभवन् ॥ ९. वार्षिकः ॥ १०. विप्रतारितम् ॥
 १. जागरितमद्यदिनतः ॥ १२. व्यावृत्त्य ॥

इअ निअनरवइपासे मंती पडिजाणिऊण ठाणगओ ।
 'लद्धनिववीडय[ध]रो चिट्ठइ कयगल्लहत्थो अ ॥३४९॥
 तयणंतरं च दिट्ठो कुदिइभज्जाइ परिसो मंती ।
 भणिओ पुण सो तीप पमोअविअसिअसवयणाए ॥३५०॥
 भो अज्जपुत्त ! का सुरकन्ना सोहग्गगेहमत्थि मणे ? ।
 जं चित्तिंतस्स य तुह चिंताए आवई जम्हा ॥३५१॥
 मंती 'पइवत्ति तओ अरिहसि न पिये ! किमे(ले)रिसं वत्तुं ।
 जइ सुविणे वि न मुत्तुं तुममन्ना मह मणे कन्ना ॥३५२॥
 मह विंता कज्जंतरविसया पसा पवट्ठए अज्ज ।
 कहिअं तओ अ तीप 'भिउडिसमुप्पाडणाउ इमं ॥३५३॥
 किं नाम कज्जमेअं वसीकयजगस्स अज्जपुत्तस्स ।
 जत्थेरिसी अ चिंता कहिज्जउ जइ उच्चिअं मज्झ ॥३५४॥
 सचिवेणुत्तं च तओ तुह 'मुत्तमकहिअमज्ज जा किंचि ? ।
 धरसयलकज्जचिंताकरणपविता तुमं मज्झ ॥३५५॥
 तत्तो पिप ! सुणिज्जउ 'पत्थुअकज्जं मए कहिज्जंतं ।
 संजमधम्मसहाओ जो कम्मनिवेण पडिवन्नो ॥३५६॥
 संसारिजिओ संपइ नीओ एस धणतिल्यसिट्ठिगेहे ।
 तव्विसयम्मि पइन्ना मए कया सामिणो अग्गे ॥३५७॥
 सा वि अ 'सुआ भविस्सइ तुमए सम्मं तहेव सामि ! इमं ।
 परमेअं विसमतमं भणेइ कंतो मिअंकमुहो ॥३५८॥
 जम्हा 'कम्मावणिवो आरूढो 'वीअपक्खरुक्खसिहं ।
 एस निवो जं कूरो भडपक्खोभयपभंसकरो ॥३५९॥
 सिट्ठिकुलमज्ज वि इमं अम्हेहि वासिअं तथा वि रिऊ ।
 निउणा य अम्ह वासिअकुलाणि ते 'विप्पतारेउं ॥३६०॥
 सम्महंसणसत्तू विसेसओ दुट्ठमाणसो अत्थि ।
 अम्ह कयं कुलवासणमन्नह किज्जइ जओ जेण ॥३६१॥
 दुहिआ य धम्मबुद्धी इमस्स सा समणमाणसेसु ठिआ ।
 'सोहग्गसुहाकूवी सुरिंद-जोगिंदगणझेआ ॥३६२॥
 पेसेइ तं च पढमं सो सव्वे पाणिणो वसीकाउं ।
 'जं पिच्छ अम्ह भत्ता अवि लोआ झत्ति रज्जंति ॥३६३॥

१. लब्धनृपवीटकधरः ॥ २. प्रतिवक्ति ॥ ३. भृकुटिसमुत्पाटनात् ॥ ४. मुक्तमकथितमव यावत् ॥ ५. प्रस्तु-
 तकार्यम् ॥ ६. श्रुता ॥ ७. कर्मावनिपः कर्मराज इत्यर्थः ॥ ८. द्वितीयपक्षवृक्षविश्वाम् ॥ ९. विप्रतारयितुम् ॥
 १०. सौभाग्यसुधाकूपी सुरेन्द्रयोगीन्द्रगणधेया ॥ ११. यां प्रेक्ष्य अस्मद्भक्ताः ॥

निम्मलकुलजायाओ चयंति नारीउ रूववंतीओ ।
 अम्हाणं वयणाइं न सुणंति जणा 'रया जीए ॥३६४॥
 भमिआ इव तप्पिट्ठे लया तप्पिउनिवं निसेवंति ।
 सव्वऽपणा हवंति अ तस्स वसा ते तओ लोआ ॥३६५॥
 अच्चंतं आसत्ता जीए पासंति रिउसमे अम्हे ।
 छिंदंति अम्ह पक्खं समूलमेए तओ सयलं ॥३६६॥
 इअ अप्पपक्खखयकारिणी विचिंतिज्जए इमा धूआ ।
 कंते ! एसा चिंता 'चिअ व्व पज्जलइ मज्झ मणे ॥३६७॥
 अह विहसिऊण भज्जा 'सावन्नं किं पि जंपइ कुद्धी ।
 निअमइविगप्पिअमिमं भयं कंहं कंत ! अट्ठाणे ? ॥३६८॥
 'अइदूरदिट्ठअक्कप्फुरंतदलवग्घभंतिमंतस्स ।
 'सारयपुन्नविहुज्जलनिसाइ जह हुज्ज कस्सावि ॥३६९॥
 जं सामिणा उ भणिअं कम्मनरिंदो अ बीअपक्खम्मि ।
 तं सच्चं बलवंतो एसो मिलिआणमेव सया ॥३७०॥
 अम्हाणमेगपक्खाउ मिलइ तेसिं पि बीअपक्खाओ ।
 एसो सामी तम्हा भीई जइ इअ न वत्तव्वं ॥३७१॥
 जम्हा अम्हाणं सो सया वि नाहो कया वि तेसिं च ।
 अम्हाण भिसं मिलिओ तेसिं 'दक्खिणमत्ताओ ॥३७२॥
 अम्हाणं पुण एसो निअजाई वट्टए तिलोअम्मि ।
 तेसिं च सत्तुपक्खे अन्नमिणं जाणिअव्वं च ॥३७३॥
 कालमणंतं खलिओ 'कवट्ठिओ जं जिओ भवंतेहिं ।
 कम्मपरिणामनिवई सव्वत्थ वि तत्थ 'मज्झगओ ॥३७४॥
 एएण विणा तुम्हे जिअस्स काउं अणिट्ठमसमत्था ।
 न वि को वि 'हविज्ज पइ इट्ठं दाउं तहा अवरौ ॥३७५॥
 जं पुण पडिक्खणं वासगभावम्मि दक्खया भणिआ ।
 एसा जणेइ हासं 'साविज्जता वि जणमज्जे ॥३७६॥
 जेण 'भिसवासगेहिं पि इमेहिं जं अणाइकालेण ।
 एगनियोअगयजिआ अज्ज वि न वसीकया लोणे ॥३७७॥
 परमेणिसोअस्साऽणंतं भागं वसीकयं जेहिं ।
 सेसमणंतजिअभरिअभुवणं नच्चइ अ भवनट्टे ॥३७८॥

१. रताः ॥ २. चिंता इव ॥ ३. सावज्ञम्—अवज्ञासहितम् ॥ ४. अतिदूरद्वर्कस्फुरद्दलव्याघ्रभ्रान्तिमतः ॥
 ५. शारदपूर्णविभ्रुज्जकलनिशायाम् ॥ ६. दाक्षिण्यमात्रात् ॥ ७. कदर्थितः ॥ ८. मध्यगतः—मध्यवर्तीत्यर्थः ॥ ९.
 भवेत् ॥ १०. श्राव्यमाणा ॥ ११. भृशवासकैरपि ॥

यतः—

तम्हा ते के निउणा 'वासगया ? इअ विमुक्कसंकेहिं ।
 चित्तिज्जउ निअकज्जं तुम्हेहिं सत्तिमंतेहिं ॥३७९॥
 जं पुणरुत्तं तुमप धूआ एअस्स धम्मबुद्धि त्ति ।
 तं पिअतमस्स अप्पा विस्सरिओ सव्वहा मन्ने ॥३८०॥
 १अइरुहचोरदंसणहवंतदढभीइभंतचित्तस्स ।
 घोडयमारुहिअस्स वि कस्स वि विस्सरइ जह १अस्सो ॥३८१॥
 जं अम्हाणमवि इमा धूआ विज्जइ अधम्मबुद्धि त्ति ।
 १जा तारिसरूवगुणा तदहिअलायण्णपुण्णा य ॥३८२॥
 सेवन्ति १जगन्ति सया जं १निअपण्हिप्पहारपहयाणि ।
 एआए सोहग्गं वण्णिज्जइ सग्गलोए वि ॥३८३॥
 सम्मदंसणधूआ अम्हसुआचत्तलोअवग्गेहिं ।
 केहि वि संसेविज्जइ १अंकुसवक्कयरवक्केहिं ॥३८४॥
 तेण वराईए किं तीए मज्झ पुरओ गुणुच्चारो ? ।
 तम्हा किं बहुणा पिअ ! जइ अ भवन्तो भयब्भन्तो ॥३८५॥
 तत्तो तुमं तु मं पेसेसु तहिं जेण तुज्झ धूआए ।
 भिच्चत्तमहं एअं वरायमाणेमि पिअराय ! ॥३८६॥
 गहिअगलग्गाहमिमं १वाविच्च खणेण तस्स रंकस्स ।
 पढमाणुइअभूमि दंसेमि दुहोहखाणिमहं ॥३८७॥
 जाणेमि सामिअ ! इमं जुत्तं जुवईण णेव बहु वत्तुं ।
 सोहन्ति सलज्जाओ जाआं मिअभासिणीओ अ ॥३८८॥
 १धिट्ठत्तं पुण तासि अवगुणमाणेइ अप्पमाणमिणं ।
 भासिअमेवं सामिअ ! अम्हेहिं १अत्तिजुत्ताहिं ॥३८९॥
 खंतव्वो सव्वो वि अ जंपंतीए अयाणमाणीए ।
 मह अवराहो रिउचंदराहुसरिसेण कंतेण ॥३९०॥
 कायव्वो उ पसाओ धरिअव्वो को वि नाह ! न १विस्ताओ ।
 अह सो मिच्छादंसणपिओ भणेइ सुपसन्नमणे ॥३९१॥
 दइए ! मोहनरिदाणुगओ लोगो सुलोअणपहाणो ।
 पुरिसस्स पिए ! परिसकज्जं लज्जं जणेइ पुणो ॥३९२॥

१. वासका इत्यर्थः ॥ २. अतिरौद्रचोरदर्शनभेवदृढभीतिभ्रान्तचित्तस्य ॥ ३. अश्वः ॥ ४. या तादृशरूप-
 गुणातदधिकलावण्यपूर्णा च ॥ ५. जगन्ति-भुवनानि ॥ ६. निजपार्ष्णप्रहार प्रहतानि ॥ ७. अङ्कुशवत् वक्रतरवाक्यैः-
 बहुवक्रवादभूतैरित्यर्थः ॥ ८. व्यावृत्त्य ॥ ९. शृष्टत्वम्-घाट्यम् ॥ १०. आसिंयकामिः ॥ ११. विवादः ॥

१पडिहाइ साहु भणिअं तुह गच्छसु तह विहेसु जह भव्वं ।
 २तीए वुच्चइ नेवं ३पायभं मज्झ तुह पासे ॥३९३॥
 तुम्हाणमभावे पुण को मज्झ पहावओ हवइ इत्थ ।
 ४तुम्हे आगच्छह तो तेणुत्तं एवमेअं च ॥३९४॥
 अम्हे ५विओगवंत्त कय वि जाय पुरा वि न य लोए ।
 ६तुमए कज्जे कज्जे ७तडट्टिया चेव पासामो ॥३९५॥
 इअ अभिहाऊण गओ कलत्तकलिओ ८अवच्चभिच्चजुओ ।
 ९मिच्छादंसणमंती १०तत्थरिऊनामओ तत्थ ॥३९६॥
 सव्वाउ आवयाओ ११तिण्ह-लाहेतराय-वसणणइ ।
 १२संतज्ज पेसियाइं तप्पिट्ठे मोहराएण ॥३९७॥
 ताव सिरिलियनयरे धणतिल्याभिकखमुक्खसिट्ठिगिहे १ ।
 २दापिआइ तणओ जाओ जाओ अ आणंदो ॥३९८॥
 कद्धावणयाइं मंगलाणि किज्जंति ३सिट्ठिसोहम्मि ।
 ४तस्स महुच्छवपुव्वं वेसवणत्ति अ कयं नामं ॥३९९॥
 रमणीज्जणकरयलयो मक्खणपिंडु व्व ५मसिणपिंडो जो ।
 ६चंदु व्व कलावंतो धावंतो केलिठाणेसु ॥४००॥
 विज्जांमंडिअपंडिअपासे अब्भत्थसयलसत्थो जो ।
 ७ववगयवालावत्थो पत्तो जुव्वणव ८सुत्थो ॥४०१॥
 अह ९निअपत्थावविऊ १०द्विणपिवासा प्रमोअलसिअंगी ।
 ११आलिगइ गाढयरं सिट्ठिसुअं लोअविकखायं ॥४०२॥
 सो वि निअमणसमुहच्छलंततव्वंछणगेगकळोळो ।
 १२भणिओ १३ताए जइ १४तुं वंछसि काउं कलत्तं १५मं ॥४०३॥
 १६पउरं तथा कुणसु सा पडिवज्जा तेण एगचित्तेण ।
 १७वेसवणो वि अ गामं एगं पत्तो छुहातत्तो ॥४०४॥
 जो पडिओ गयचिट्ठो पायवमूलम्मि केणइ अ दिट्ठो ।
 १८दाविअमोअणपमुहं किचि वि तस्साणुकंपाए ॥४०५॥
 पुणरवि पुरओ १९जंतो संतो एसो न सक्कए गंतुं ।
 २०निगच्छइ पायतलेसु सोणिअं च सुकुमालस्स ॥४०६॥

१. प्रतिभाति ॥ २. प्रागल्भ्यम् ॥ ३. वियोगवन्तौ ॥ ४. तटस्थिताः—मध्यस्थाः ॥ ५. अपत्यभृत्ययुतः ॥
 ६. त्रस्तरिपुनामकः ॥ ७. तृष्णालाभान्तरायव्यसनानि ॥ ८. संतर्ज्य ॥ ९. मुख्यश्रेष्ठिगृहे ॥ १०. श्रेष्ठिसौधे ॥ ११.
 मसूणपिण्डः कोमलशरीर इत्यर्थः ॥ १२. सुस्थाः ॥ १३. निजप्रस्तावविद्ः ॥ १४. द्विणपिपासा प्रमोदलसि-
 ताङ्गी ॥ १५. तथा ॥ १६. त्वम् ॥ १७. माम् ॥ १८. तदा प्रचुरं यथा स्यात् तथा कुरु । प्रचुरान् धनार्जनो-
 पायान् इति. भवभावना पृ. २८२ ॥ १९. दापितं ओदनप्रमुखम् ॥ २०. यान्-गच्छन् धान्तः ॥

जो मुच्छइ लुढइ पडइ अकंदइ 'सोअए अ विलवेइ ।
 दुहिओ 'मग्गस्समओ धण-सयणाणं विओगाओ ॥४०७॥
 तं नत्थि जं च दीणत्तणं गओ 'चिट्ठए इमो नेव ।
 अइकट्ठेणं भमए भिक्खाए जो षइग्गामं ॥४०८॥

षडिहंति तस्स भिक्खालाहं लाहंतरायरिउराओ ।
 जेणं 'पणंतराया विसमा सिद्धंतए भणिआ ॥४०९॥
 दाणं लाहो भोगो उवभोगो तह य वीरिअं चेव ।
 एपसिं पंचण्हं पडिसेहो अंतरापहिं ॥४१०॥

'पायं पइषयमेसो 'महावयाहिं समावयंतीहिं ।
 अइनिक्करुणमणाहिं वेलाकूलं गओ कट्टं ॥४११॥

तत्थ य केणावि वणिअपुत्तत्तेण ववहारिणा टविओ ।
 जो जाओ पुण किंचि वि सर्किचणो तस्स पासाओ ॥४१२॥

जं च धणपिवासेसा पेरेइ कुणसु 'धणज्जणोवाए ।
 ववहारेउ भवंतो 'उवविसिउणाऽऽवणेसु सयं ॥४१३॥

'रयणुक्कर-कणग-रजय-दुगुलवत्थाइअं अणेगविहं ।
 कप्पास-लोह-'लक्खा-गुलिया-धन्नाइं वणिउत्ते' ॥४१४॥

पेसेउ अवरदेसेसु कयाणगे भरिअ भूरिसगडाइं ।
 बालइ-रासह-करहाइवाहए तह पयत्तेसु ॥४१५॥

पूरेउ उत्तमुत्तमकयाणगापुण्णजाणवत्ताणि ।
 जलहिम्मि तह 'गहिज्जउ 'मंडविआपट्टयप्पमुहं ॥४१६॥

किज्जउ अ धाउवाओ 'सुकित्तिमकयक्कयाणगऽऽभासो ।
 सिद्धरसग्गहणत्थं बिलप्पवेसो अ पाणेस ! ॥४१७॥

इच्चाइ साहु कहिअं पिए ! तए अन्नहा न य हवंति !
 'सघरंगणेसु अ रयणरासीउ सुवण्णकूडाइं ॥४१८॥

उवविट्ठो ताव रयण-कणगाइअआवणेसु पारद्धो ।
 ववहारविही वि परं कलिअं लाहंतरापण ॥४१९॥

जइ वेसवणस्स इमो हविज्ज पासम्मि संठिओ नेव ।
 'काणयकवट्ठिआए लाहो चित्तिज्जए उ तथा ॥४२०॥

१. शोचते ॥ २. मार्गश्रमतः ॥ ३. चेष्टते ॥ ४. पञ्चान्तरायाः ॥ ५. प्रायः प्रतिपदमेघः ॥ ६. महापट्टिः समापतन्तीभिः ॥ ७. धनार्जनीपोयान् ॥ ८. उपविश्य ॥ ९. रत्नोत्कर० ॥ १०. लाक्षा ॥ ११. वणि-
 क्कुपुत्रान् ॥ १२. गृह्यताम् ॥ १३. मण्डपिकापट्टकप्रमुखम्, पट्टकाः शुल्कमण्डपिकादिपट्टकाः इत्यर्थः ॥ १४. सुक-
 त्रिमकृतक्रयाणकाभ्यासः ॥ १५. स्वगृह्यज्ञेषु ॥ १६. काणकपर्दिकायाः ॥

^१तब्भावे अज्ज मप ^२आवणभाडयमुवज्जिअं नावि ।
^३तस्सऽज्जणे वणिअपुत्तवित्तिसंपायणे चिंता ॥४२१॥
^४तस्संपत्तीए पुण भविस्सइ कहं ^५गिहव्वयगलाहो ? ।
 तल्लाहे भोगुवभोगाइअमासंसप ^६एसो ॥४२२॥
 मममंतरायसत्तू चइज्ज जइ कह वि हुज्ज साहु तओ ।
 इअ चिंतेइ ^७धणपिवासासंसज्जणिअट्टिज्ञाणगओ ॥४२३॥
^८तयणु भयभंतनित्तो को वि नरो आगओ तहिं तेण ।
 वेसवणे एगंते नीओ चिंताउलो इत्ति ॥४२४॥
 दंसेइ तस्स पुरिसो ^९कर-सिर-कण्णाइआहरणरासिं ।
 जेणं पुण विण्णायं चोराहरिओ अ एस त्ति ॥४२५॥
^{१०}आगारेहिं तह इंगिपहि चिट्ठाविहीहि वयणेहिं ।
 पुरिसाणं जाणिज्जइ जम्हा अंतग्गओ भवो ॥४२६॥
 तह वि धणपिवासा जं मा आहरणणि सामिअ ! चएसु ।
 जं अग्गओ भविस्सइ करिस्सए तमिअ पेरेइ ॥४२७॥
 तत्तो वेप्पइ जो अप्पमुह्णयकयाणगाण दाणेण ।
 आहरणाइं ताइं तक्करओ तक्खणेण गओ ॥४२८॥
 तप्पिट्टमागपहिं च रायपुत्तेहि बंधिओ वणिओ ।
^{११}लुत्तसहिओ च्चिअ कओ पुरओ सो ^{१२}साहणिज्जंतो ॥४२९॥
 एपहिं किज्जंते विगोवणे रायमग्गमज्झम्मि ।
 रायउले जो गहिओ कहिओ आहरणवित्तंतो ॥४३०॥
 पंचणहं गेहाइं च साइणीए वि परिहरिज्जंति ।
 एयं कयं न सच्चं अवहरिआहरणचोरेण ॥४३१॥
 भूवइणा ^{१३}आणत्तो वणिओ वज्झो असज्झरोगु व्व ।
 तत्तो मिलिएण महाजणेण राया य विण्णत्तो ॥४३२॥

१. तद्भावे ॥ २. आपणभाटकम्-हृदयस्यापि भाटकमित्यर्थः ॥ ३. तस्यार्जने ॥ ४. तत्सम्प्राप्तौ ॥ ५. गृह-
 व्ययकलाभः ॥ ६. आशंसति ॥ ७. धनपिपासासंजनितार्तध्यानगतः ॥ ८. तदनु भयभ्रान्तनेत्रः ॥ ९. कर-शिरः-
 कर्णादि-आभरणराशिम् ॥ १०. एतत्समानार्थकं पद्यं संस्कृते एवम्—

आकारैरिङ्गितैर्गत्या चेष्टया भाषणेन च ।

नेत्रवक्त्रविकाराभ्यां ज्ञायतेऽन्तर्गतं मनः ॥

शुभाक्षितरत्नभाण्डागारे तृतीयप्रकरणे राजनीतौ श्लो. २२६. पृ. १४७ ॥

११. लोप्त्रसहितः, लोप्त्रम्-लुप्टितं वस्तु ॥ १२. संहन्यमानः ॥ १३. आज्ञप्तः वणिग् वध्यः असाध्यरोग इव ॥

तस्स उवरोहवसओ रायवरो काउमुक्कडं दंडं ।
 चोरं चएइ जम्हा महाजणो मण्णए रण्णा ॥४३३॥
 'तिण्हापिसाइआए गसिओ वाणिज्जयं अणेगविहं ।
 जो कुणइ नयरमज्जे लाहो थोवो वि नो तत्थ ॥४३४॥
 जं जं पयं तु जेणं उप्पाडिज्जइ महावयाहिं पि ।
 तं तं पयमणुगच्छंतीहिं पीडिज्जए जो उ ॥४३५॥
 जो पेरिओ 'पियाए सगडाइं भूरिवत्थुभरिआइं ।
 गहिउं गच्छइ देसंतरम्मि मुत्तुं सयणवग्गं ॥४३६॥
 जो गच्छंतो मग्गे कत्थ वि पडिओ महंतअडवीष ।
 सव्वो वि अ सो सत्थो 'विसमतमत्तिसाउरो जाओ ॥४३७॥
 सव्वत्थ जणेण विलोइज्जंतं पि सलिलं न खलु पत्तं ।
 'मुच्छानिमीलिअच्छो पडिओ लोओ अ गयचिट्ठो ॥४३८॥
 इत्थंतरम्मि तत्थ य महंतया चोरधाडिआ जंती ।
 तं सत्थं दट्टूणं 'सव्वस्सं मुसिअ झत्ति गया ॥४३९॥
 कारुण्णपरो को वि अ कोविअपुरिसो समागओ तत्थ ।
 तेणं आणेऊणं 'पाइअमीसिं जलं जस्स ॥४४०॥
 'सुत्थीभूओ सत्थो तेण जलेणं च थोवमित्तेण ।
 तम्हा अवसरदाणं महग्घयं कित्तिं लोए ॥४४१॥
 यतः—
 कचरलुअपाणिण्ण वि अवसरदिन्नेण मुच्छिओ जिअइ ।
 पच्छा मुआण सुंदरि ! घडसयदाणेण किं तेण ? ॥४४२॥
 एएसिं लोआणं जलासओ 'देसिओ अ पहिण्णं ।
 केहि वि पीअं उदगं केहि वि पक्खालिअं अंगं ॥४४३॥
 सव्वे समाहिमंता पुरओ गंतुं पुणो पवट्टंति ।
 लोआ गया य 'संबलअभावओ 'अन्नटाणम्मि ॥४४४॥
 वेसवणो वि [य] एगं 'गामं गंतेगरुक्खच्छाहीए ।
 पडिओ कट्टं व विगयचिट्ठो दिट्ठो अ केणावि ॥४४५॥
 तस्स अइल्लुहाए बाहिज्जंतस्स य 'किषालुणा तेणं ।
 'ओअणपमुहं दाविअमह जाओ तेण जो सुत्थो ॥४४६॥

१. तृष्णापिशाचिकया ॥ २. प्रियया ॥ ३. विषमतमत्तुषातुरः—अत्यन्ततृष्णातुर इत्यर्थः ॥ ४. मूच्छानिमी-
 लिताक्षः ॥ ५. सर्वस्वम् ॥ ६. पायितमीषत् ॥ ७. सुस्थीभूतः—स्वस्थीभूतः ॥ ८. उपदिष्टः ॥ ९. शम्बलाभावात् ॥
 १०. अन्यस्थाने ॥ ११. ग्रामं गत्वा एकवृक्षच्छायायाम् ॥ १२. कृपालुना ॥ १३. ओदनप्रमुखम् ॥

अत्र सदृशापत्तया पूर्वोक्ता सप्त गाथाः (४०६-१२) [पुनरपि] लिख्यन्ते-
 पुणरवि पुरओ जंतो संतो पसो न सक्कप गुंतुं ।
 निग्गच्छइ पायतलेसु सोणिअं च सुकुमालस्स ॥४४७॥
 जो मुच्छइ लुढइ पडइ अकंदइ सोअप अ विलवेइ ।
 दुहिओ मग्गस्समओ धण-सयणाणं विओगाओ ॥४४८॥
 तं नत्थि जं च दीणत्तणं गओ चिहुए इमो नेव ।
 अइकट्टेणं भमए भिक्खाए जो पइग्गामं ॥४४९॥
 पडिहंति तस्स भिक्खालाहं 'लाहंतरायरिउराओ ।
 जेणं पणंतराया विसमा सिद्धंतए भणिआ ॥४५०॥
 दाणं लाहो भोगो उवभाणो तह य वीरिअं चेव ।
 एएसिं पंचणं पडिसेहो अंतरापहिं ॥४५१॥
 १पायं पइपयमेसो महावयाहिं समावयंतीहिं ।
 अइनिक्करुणमणाहिं वेलाकूलं गओ कट्टं ॥४५२॥
 तत्थ वि केणावि वणिअपुत्तत्तेण ववहारिणा ठविओ ।
 जो जाओ पुण किंचि वि सकिंचणो तस्स पासाओ ॥४५३॥
 जेणं तिण्हापेरिअमणेण १आढप्पिअं च वाणिज्जं ।
 विहवो समज्जिओ बहु तओ १सुओ कत्थ वि सिलोगो ॥४५४॥
 १उच्छुखित्तं समुहो अ जोणिपोसणमेव य ।
 रण्णो पसायओ सज्जो निहणंति दरिदयं ॥४५५॥
 तिण्हावसगो वणिओ कयाणगेहिं च १भरिअ पोअमिगं ।
 चडिओ एस समुहे गओ अ तम्मज्झदेसम्मि ॥४५६॥
 १तावुन्नओ जलहरो गज्जइ १पज्जन्नओ समुहो वि ।
 विज्जुलया विज्जाअइ रिउ व्व पडिकूलओ वाऊ ॥४५७॥
 भग्गो १सयहा पोओ तुंगतरंगेहिं उच्छलंतेहिं ।
 निअहत्थगओ लाहो अहो ! गओ पिच्छमाणस्स ॥४५८॥
 लहिऊण फलगखंडं उच्छालिज्जंतओ तरंगेहिं ।
 १जलयरदुहाणि अणुहवमाणो लग्गो तडम्मि इमो ॥४५९॥
 जस्स जहिं नहि नामं पि मुणिज्जइ दूरदेसगमणेण ।
 निअदेसे वुत्तंतो सुणिज्जए जस्स न य को वि ॥४६०॥

१. लाभान्तरायरिपुराजः ॥ २. प्रायः प्रतिपदमेषः ॥ ३. आरब्धम् ॥ ४. श्रुतः कुत्रापि श्लोकः ॥
 ५. इक्षुक्षेत्रं समुद्रश्च योनिपोषणमेव च । प्रसादो भूमिजां चैव सद्यो भ्रान्ति दरिद्रताम् ॥ भ. भा. पृ. २९४ ॥
 ६. भृत्वा ॥ ७. तावदुन्नतः ॥ ८. पर्जन्यकः ॥ ९. शतधा ॥ १०. जलचरदुःखानि-जलचरजन्तुजनितदुः-
 खानीत्यर्थः ॥

दुहिअस्स जस्स पिट्ठे दुट्ठा रोगाऽऽवया 'उवेइ भिसं ।
 दइढोवरिं फोडयपडणसमाणा अइपमाणा य ॥४६१॥
 तीप अणुभावेणं 'जररत्तिचरेण सव्वहा गसिओ ।
 सिरवाहा-सूलाइअरोगाणं दत्तठाणो जो ॥४६२॥
 तिणहावसंगओ जो वाणिज्जाइं करेइ बहुआइं ।
 अज्जेइ उवक्कमिउं अणेगवारे धणं किंचि ॥४६३॥
 कत्थ वि किंतु निवेहिं गहिअं कत्थ वि पुणऽग्गिणा दइढं ।
 कत्थ वि मुसिअं तक्करनिअरेहिं तं धणं जस्स ॥४६४॥
 इअ जो अणेगदेसेसु 'अडंतो 'धाउवायमातणइ ।
 सिद्धरसो अ हरिज्जइ 'वंतर-रत्तिचराईहि ॥४६५॥
 कत्थ वि अ 'खन्नवायं करेइ जो वंतराइदेवेहिं ।
 निहणिज्जइ भक्खिज्जइ 'विज्जिअ-सप्पाइपहिं पि ॥४६६॥
 इअ 'पच्चहं महंताउ वेअणाओ सहंतओ जो उ ।
 निव्विन्नमणो वि अ देस-दारचापण तिव्वदुहो ॥४६७॥
 जो गाम-नगरपमुहट्टाणेषु चलंतओ सुणइ किं पि ।
 'विज्जामढम्मि पढिअं भणइ तहिं 'धम्मसत्थविउ ॥४६८॥
 धण-कणग-सयण-जुव्वणपमुहा भावा 'विणस्सरसहावा ।
 धम्मो 'महंतआवयताणपरो सरणमत्थि तहिं ॥४६९॥
 गाहं सुणित्तं चित्तइ जो जस्सऽग्गे कहिज्जाप सदुहं ।
 सो पवमेव भासइ न तप पुव्वं कओ धम्मो ॥४७०॥
 जीवाणमकयधम्माणमावयाओ सया वि 'पवडंति ।
 तम्हा धम्मो सरणं संसारे दुहभरागारे ॥४७१॥
 इत्थंतरम्मि चित्तइ मिच्छादंसणपिया कुदिही अ ।
 अज्जाऽऽगओ अवसरो अम्मो ! मज्झ चिरकालेणं ॥४७२॥
 पत्तम्मि इत्थ 'वेरगनामरिउमाणुसस्स य पवेसो ।
 दीसइ तं जइ सम्महंसणधूआ उवेइ इमा ॥४७३॥
 सा अम्ह वेरिणी आगच्छंती चित्तिअत्थनासगरी ।
 इअ पेसिआ इमीए निअधूआ धम्मबुद्धि ति ॥४७४॥

१. उपैति ॥ २. ज्वररात्रिचरेण-ज्वरराक्षसेनेत्यर्थः ॥ ३. अटन् ॥ ४. धातुवादमातनोति ॥ ५. व्यन्तर-
 रात्रिचरादिभिः ॥ ६. खन्यवादम् ॥ ७. वृश्चिक-सर्पादिकैः ॥ ८. प्रत्यहम् ॥ ९. विद्यामठे ॥ १०. धर्मशास्त्रविद् ॥
 ११. विनश्वरस्वभावाः ॥ १२. महाऽऽपत्त्राणपरः ॥ १३. प्रपतन्ति ॥ १४. वैराग्यनामरिपुमानुषस्य ॥

एसा तस्स समीवं समायया तप्पहावओ जाओ ।
 धम्मविहाणाभिप्पाओ वेसवणस्स वणिअस्स ॥४७५॥
 सव्वेसिं पि बुहाणं एसा वाणी जयम्मि जइ अत्थि ।
 'वंछिअपयत्थविअरणहेऊ धम्मो च्चिअ तय त्ति ॥४७६॥
 तम्हा पढमं धम्मो न कीरए किमिअ एस जीएण ।
 कज्जाणि हवंति 'जओ अ सउ च्चिअ हेउसब्भावे ॥४७७॥
 तेणं गच्छामि अहं निअदेसं माय-तायमिलणम्मि ।
 धम्मो करिस्सइ मए धुवमेवं एस च्चित्तेइ ॥४७८॥
 तत्तो गओ अ वेलाकूलं जो कम्मकरगवित्तीए ।
 आरुहिओ अ पवहणे लग्गो 'पोओ परतडम्मि ॥४७९॥
 'थलमग्गेण आयच्छंतो वंछंतओ 'सज्जम्मळमं ।
 कहमवि चिरेण पत्तो निअदेसं जो सुहावासं ॥४८०॥
 जो जाव उवेइ पुरं ताव विवन्नो पिआ मया माया ।
 को वि अ कत्थ वि सयणो 'सिण्णं गिहमावणा पडिआ ॥४८१॥
 अह जो तहाविहं दट्ठूणं सोगस्स ठाणयं जाओ ।
 विलवेइ तहा 'सुइरं बहुहा गरिहेइ अप्पाणं ॥४८२॥
 धम्मम्मि मणं किंचि वि कुणंतओ अप्पणो कहं पि अ जो ।
 निअजणणी-जणयाणं जणेइ परलोगकिच्चाइं ॥४८३॥
 इत्थंतरम्मि चारित्तधम्मपमुहेहिं भासिओ एसो ।
 सव्वोहमंतिओ अडइ कम्मपरिणामपासम्मि ॥४८४॥
 गंतूण सो भणइ इअ पडिवन्नं जं तए महाराय ! ।
 संसारिजिओ एसो तुम्ह सहाओ हविस्सइ जे ॥४८५॥
 अम्हाणमज्ज वि 'वयणविसयं न समागओ [पुणो] एसो ।
 अस्स गया य अणंताणंता पुग्गलपरावट्ठा ॥४८६॥
 तं ता किमेरिसमिमं ? पडिवन्नं नेव च्चलइ संताणं ।
 कम्मनिवो उ 'भिउडिफुडउक्खेवपुरस्सरं वयइ ॥४८७॥
 हे वच्छ ! न किं जाणसि 'हेवागं अम्ह बंधवाण इमं ।
 तुम्हाभिमुहं नीओ जीओ वालिज्जए तेहिं ॥४८८॥

१. वाञ्छितपदार्थवितरणहेतुः ॥ २. यतश्च स्वतः एव हेतुसद्भावे, 'पुष्टकारणसद्भावे हि कार्याणि स्वत एव जायन्ते' इति भ. भा. पृ. २९६ ॥ ३. पोतः-प्रवहणम् ॥ ४. स्थलमार्गेण ॥ ५. स्वजन्मक्षमाम्-स्वजन्मभूमिमित्यर्थः ॥ ६. शीर्णम् ॥ ७. सुचिरं बहुधा गर्हति ॥ ८. वचनविषयम् ॥ ९. भुक्कटिस्कुटोक्षेपपुरस्सरम् ॥ १०. हेवाकम्-स्वभावमित्यर्थः ॥

जइ तारिसओ निअघरविरोहओ किर हयास अत्थि भिसं ।
 किमहं करेमि मंतीस ! ? ता तया इत्थ कज्जम्मि ॥४८९॥
 न य एगस्स च्चिअ मह कयं कया वि हु हवेइ इह किं पि ।
 किंतु इमा लोगठिई तहभव्वत्तणसहावो अ ॥४९०॥
 काल-परिणईइच्चाइणो वि 'वावारवंतया इत्थ ।
 तेहिं समं 'विआरिअ करिस्सइ हिअं भवताणं ॥४९१॥
 अण्णपडिवन्नमेअं मज्झ वि 'विस्सरणमागअं नत्थि ।
 भणइ अ सुबोहमंती न तह वि समओ किमम्हाणं ? ॥४९२॥
 तस्स जिअस्स समीवम्मि धम्मबुद्धी सुणिज्जइ इआणिं ।
 जइ किर गया तओ सो कम्मनिवो तग्गिरा हसिओ ॥४९३॥
 'निअमंतिसहावाभिहहत्थतले ताल्लिअं पयाऊणं ।
 कम्मनिवालेणुत्तं अहो ! कहं धम्मबुद्धी सा ॥४९४॥
 नामेण धम्मबुद्धी परिणामेणं तु पावबुद्धी सा ।
 भुवणं पि इमा वंचेइ 'नामसामण्णमत्ताओ ॥४९५॥
 सम्मइंसणधूअं जं अवगच्छसि तुमं निअमणम्मि ।
 अवरा य धम्मबुद्धी एसा सब्बोहमंतीस ! ॥४९६॥
 जम्हा उ 'अमिअबुद्धी जीवाणं सा हवेइ लोअम्मि ।
 तुम्होदयकारणयं सरणं सव्वाण भव्वाणं ॥४९७॥
 एसा पुण तुम्हाणं विसं व विच्छेअकारणं निच्चं ।
 नामेण य तुल्ला अवि अत्था कज्जम्मि विहडंति ॥४९८॥
 यतः—
 धत्तूर-नागवल्लीदलाण पत्ताभिहा समा होइ ।
 तंब-कणगाइनाणय-नाणयनामं समं चेव ॥४९९॥
 अंब-निष्वाइरुक्खेसु रुक्खसण्णा सरिच्छया ।
 सव्वेसिं परिणामी उ भिन्नरूवो पवट्टइ ॥५००॥
 एअं अम्हाणं पुण वत्तुं जुत्तं न सव्वहा अत्थि ।
 सा अम्ह वंधवसइवधूआ' जेणं जणक्खाया ॥५०१॥
 परमम्हाणं सच्चं जंपताणं 'जहट्टिअसरूवं ।
 मित्ताणममित्ताणं को दोसो ताव नायव्वो ? ॥५०२॥
 तत्तो सहावमंती भणेइ किमिमेण देव ! कहणेणं ? ।
 एए 'अणुहोत च्चिअ जाणंति न तस्स रूवं किं ? ॥५०३॥

१. व्यापारवन्तः अत्र ॥ २. विचार्य ॥ ३. विस्मरणम् ॥ ४. निजमन्त्रिस्वभावाभिधहस्ततले तालिकां
 प्रदाय ॥ ५. नामसामान्यमात्रतः ६. अमृतवृष्टिः ॥ ७. सचिवदुहिता ८. यथास्थितस्वरूपम् ॥ ९. अनुभवन्तः ॥

अह कम्मनरिंदो वि अ धूणिअससिरो कहेइ ताव इमं ।
 'नहछोडिआउ दाउं सच्चं उत्तं तए मंति ! ॥२०४॥
 जेणं धुत्तो तरुणो सब्बोहो एस लोअविक्खाओ ।
 एअस्स किमण्णायं तीए चरिअमिममेरिसयं ॥२०५॥
 किंतु इमो अज्जजणे वुड्ढे पुरिसे तहा कहावेइ ।
 विण्णावेइ अ अम्हे विज्जा धुत्तस्स नेआ सव ॥२०६॥
 अह 'कण्णपिहाणपरो सब्बोहो भसए महाराय ! ।
 तुममेवमादिससु कि तुम्ह पसाउ च्चिअ समग्गो ॥२०७॥
 तं अम्हे गच्छामो जं किंचि वि अम्ह जुग्गयं इत्थ ।
 तं सब्बं अम्हाणं आदिसिअब्बं नरेस ! तए ॥२०८॥
 कम्मनिवेण वि भणिअं जहा हिअं तह करिस्सइ तुहरण ।
 गच्छंतस्स तुह 'पहा हवंतु 'अणुवद्दवा सययं ॥२०९॥
 स गओ मंती निअठाणम्मि निवेपइ 'अप्पनाहस्स ।
 नीसेससमायारं इओ अ वेसक्कवुत्तंतो ॥२१०॥
 जणणी-जणयाइअदुहभरतत्तमणो कुदिद्धिपुत्तीए ।
 नीओ विसेसओ जो वणिओ किर धम्मकरणम्मि ॥२११॥
 तीए अ 'साविओ जो सयंभुनामस्स तप्पुरठिअस्स ।
 तावसतिदंढिणो सासणम्मि धम्मं सुनिच्चिन्नो ॥२१२॥
 तस्स पुण तावसेणं पइदिणमागइ-अभिग्गहो दिन्नो ।
 आगच्छंतो तम्मयवासिअचित्तो इमो जाओ ॥२१३॥
 जेणं तु 'तंबभायण-कोवीणइउचगरणपठभारो ।
 यउणीकओ तओ तव्वयमायरिअं एमोएण ॥२१४॥
 परलोगगयम्मि गुरुम्मि तस्स ठाणम्मि जो उ उवविट्ठो ।
 उम्मग्गं भासइ सम्मग्गं वूसइ अहोरत्तं ॥२१५॥
 मच्छरमावहइ अ जो उत्तमपुरिसेसु धम्मवंतेसु ।
 सब्बत्थ वि विक्खाओ अप्पाणं पंडिअंमन्नो ॥२१६॥
 अह जो मढाइमुच्छिअमणो मुणी पूरिऊण अप्पभवं ।
 दुद्धम्मबुद्धिवसगो गओ अ एणिदिअमुहेसु ॥२१७॥
 भमिओ तेसु वि जीओ 'सीआयववेअणाइदुहलक्खं ।
 सहमाणो परवसगो अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥२१८॥

१. नखच्छोटिका भाषायाम्- 'चपटी' इति ख्याता ॥ २. कर्णपिधानपरः ॥ ३. पन्थानः ॥ ४. अनुपद्रवाः ॥

५. आत्मनाथस्य-तिजस्वामिनः ॥ ६. श्रावितः ॥ ७. ताम्रभाजनकौपीनाद्युपकरणप्राग्भारः ॥ ८. शीतातपवेदनादिदुःख-
 लक्षम् ॥

तत्तो अधम्मबुद्धी रंजिआ किर कुदिद्धिनिअमाया ।
 तीए मिच्छादंसणदइओ तेणावि मोहनियो ॥५१९॥
 पुणरवि आणीओ जो कम्मनरिंत्तेण माणवभवम्मि ।
 दिअदंभदत्तणओ नामेणं सोमदत्तो अ ॥५२०॥
 तत्थ वि कुदिद्धिनामा समागया 'सयण-कंतसंजुत्ता ।
 'ससुअं पुरओ काउं जिअस्स पासम्मि 'मिगनित्ता ॥५२१॥
 'कुग्गाह-वहप्पमुहं दुट्ठवलं पिट्ठओ अ पट्ठविअं ।
 रुट्ठेण मोहवइणा तीए 'साहज्जदाणट्ठं ॥५२२॥
 तप्पेरिणण जेणं 'जन्ना नाणाविहा कया सययं ।
 विहिओ वहो पसूणं गिद्धेणं भक्खिअं मंसं ॥५२३॥
 दाणाणि जेण दिन्नाणि 'जुत्त-हल-लोह-लवण-सुरहीणं ।
 पुहवीसंसत्ततिलय-कप्पासाईण वत्थूणं ॥५२४॥
 कन्नाविवाहकारणपमुहाई जेण अन्नपावाइं ।
 धम्ममिसेणं काउं नरघसु कयं असरणेणं ॥५२५॥
 एवं परम्मुहो जो नीओ एगिदिआइठाणेसु ।
 तेहि भर्मतो रुद्धो अणंतपुग्गलपरावट्ठे ॥५२६॥
 इअ 'अवरावरताहागयप्पमुहदंसणाणि अणुजम्मे ।
 कारेइ करेइ अ जो धम्ममिसा विविहपावाइं ॥५२७॥
 मिच्छतमंतिणा जो अणंतसो वालिओ अ पइवारं ।
 एगिदिआइसु गओ अणंतपुग्गलपरावट्ठे ॥५२८॥
 अन्नय कयाइ माणुसखित्तारंकारहारभूअम्मि ।
 सोहणपुरे नयरे सुंदरनामेण गिहनाहो ॥५२९॥
 वरुणाभिहाणओ जो उप्पाइज्जइ 'गिहाहिवइपुत्तो ।
 कम्माभिहनाहेणं तओ निघो चितए एवं ॥५३०॥
 नेअव्वो एस मए समए चारित्तधम्मपासम्मि ।
 परमेअं पडिभासइ किज्जंतं दुग्घडं ताव ॥५३१॥
 नामेण धम्मबुद्धी एसा परिणामओ महापावा ।
 जइ तस्स समीवाओ हविज्ज 'निद्धाडिआ नेव ॥५३२॥
 अंगीकारे सम्मइसणधूआण सुद्धि-बुद्धीणं ।
 तीए निद्धाडणयं निद्धारिज्जइ तिलोअम्मि ॥५३३॥

१. स्वजनकान्तसंयुक्ता ॥ २. स्वसुताम् ॥ ३. मृगनेत्रा ॥ ४. कुग्गाहवधप्रमुखम् ॥ ५. साहाय्यदानार्थम् ॥

६. यज्ञाः ॥ ७. योक्त्र-हल-लोह-लवण-सुरभीनाम् ॥ ८. अपरापरताथागतप्रमुखदर्शानि-अन्यान्यसौगतप्रमुखदर्शाना-
 त्थर्थः ॥ ९. गृहाधिपतिपुत्रः ॥ १०. निर्घाटिता ॥

तासि अंगीकारे करेइ सयमेव ताव एस जिओ ।
 पआसि तु विसेसे विण्णाप सम्मभावेण ॥५३१॥
 'निम्मलसिद्धंतस्सुइद्वईए किर कहिज्जमाणो उ ।
 'अवगच्छिज्जइ त्वासि इत्ति विसेसो असेसो वि ॥५३५॥
 तद्दुईसंगमणं विसुद्धसिद्धंतसन्निहाणम्मि ।
 सो सिद्धंतो 'सुहगुरुतडट्टिओ विलसइ सया वि ॥५३६॥
 तम्हा आणेमि अहं सुहगुरुरायं इमस्स पासम्मि ।
 ईचित्तज्जंतं सव्वं हविज्ज 'सुत्थं जाओ एअं ॥५३७॥
 कम्मनिवस्सएऽऽकूअं* इअ सोउं मोहभूवई भीओ ।
 खुहिओ अ एगसीहो 'कोवगइंदो अ तासगओ ॥५३८॥
 दंभोलिनिद्वलिअमिच जायं सव्वं पि मोहरायस्स ।
 'खणमित्तेण कुडुवं अमच्चवग्गो तओ मिलिओ ॥५३९॥
 सव्वेहि तेहिं कहिअं जाओ तुह मोह ! एरिसो खोहो ।
 हेलाखोहिअतिहुअणजणस्स वि कहं महंततमो ? ॥५४०॥
 अह दीहं नीससिउं मोहमहीषो कहेइ मंतिवरा ! ।
 जह तुब्भे भणह तयं तहेव सव्वं अहो ! हूअं ॥५४१॥
 मह 'उत्तराणसण वि खोहिज्जते 'सहस्सनयणाई ।
 न उ को वि अम्हकेरं पराहवितुमित्थ सक्कंइ ॥५४२॥
 परमम्हेहिं किज्जइ किं ? भग्ग घरविरोहओ अम्हे ।
 तत्तो तेहिं कहिअं किं 'नव्वं वट्टए नाह ! ? ॥५४३॥
 कम्मनरिंदेण समं केण वि चालिज्जए कया वि कहं ? ।
 एअं 'नव्वं गणं सोअव्वं मोहनिवउत्तं ॥५४४॥
 जम्हा उ तुम्ह 'नाए संसारिज्जिअम्मि सुद्धसिद्धंतो ।
 आणेउं आरद्धो सुणिज्जइ सुहगुरुणा सड्ढं ॥५४५॥
 सुद्दागमसत्तू जो अम्हाणं मूलओ विणासगरो ।
 जा 'अम्हवंसकेलीकत्तणकरवालवलि व्व ॥५४६॥
 एसो तं सुइद्वई पेसिस्सइ तस्स पायमूलम्मि ।
 'हुकारचायकारीहिं भणिअं तेहिं सव्वेहिं ॥५४७॥

१. निर्मलसिद्धान्तश्रुतिदूया ॥ २. अवगम्यते ॥ ३. शुभगुरुत्तस्थित-सद्गुरुसमीपस्थः इत्यर्थः ॥ ४. सुद्धम् ॥
 ५. आकृतम् ॥ ६. कोपगजेन्द्रः ॥ ७. क्षणमात्रेण ॥ ८. उत्तानशयेन बालेनेत्यर्थः ॥ ९. सहस्रनयनादयः
 शक्रादय इत्यर्थः ॥ १०. नव्वम्-नव्वयम्-नूतनम् ॥ ११. नूतनं गणनीयम् ॥ १२. ज्ञाते ॥ १३. अस्मद्देशकदली-
 कर्तनकरवालवल्लिरिव ॥ १४. हुंकारत्यागकारिभिः ॥

जइ एव तं को वि अ मणम्मि खंहो तए न कायव्वो ।
 अम्हे तह करिस्सामो आगच्छइ सो गुरू न जहा ॥५४८॥
 १मोहावणिपालो २तव्वयणुस्सासिअमणो भणइ एअं ।
 वच्छा ! ३विहेह एवं पूरेह मणोरहे मज्झ ॥५४९॥
 ४तस्सिन्नभडा विअडा तओ गया अप्पठाणमेएहिं ।
 तक्किअमागच्छंतो निसेहिअव्वो गुरू इत्थ ॥५५०॥
 ५तत्थाऽऽगंतुअगुरुणो ६अवसउणा पेसिआ तओ तेहिं ।
 ७सिस्सजणऽऽज्ञावणयाइव्वावारस्स वक्खेवो ॥५५१॥
 ८पत्थिवविरोहपमुहा पच्चूहा निम्मिआ अणेगविहा ।
 ९मग्गंउतरालदेशे सिरवाहाई य रोगा य ॥५५२॥
 एएहिं सव्वेहिं १०आईतो सग्गुरू खणा ११खलिओ ।
 संसारवसंतजिआ लहंति दुहओ [जओ] सुगुरुं ॥५५३॥
 इतश्च—

वरुणो कुदिद्धिआसुविप्पयारिअमणो कुणइ निच्चं ।
 षावाइं विविहाइं १२अमुणंतो धम्मकवडेणं ॥५५४॥
 गसिओ भिसं च अनिसं महावयाए इमो वहंतीए ।
 संहरिओ मरणेण अकालपत्तेण अत्ताणो ॥५५५॥
 पुणरवि मोहभडेहिं परम्मुहेहिं परम्मुहं नीओ ।
 एगिदिआइसु पुणो अणंतकालं इमो धरिओ ॥५५६॥
 तत्तो पुणरवि माणुसखित्तम्मि विमलपुरम्मि नयरम्मि ।
 रमणाभिहाणसिद्धी अत्थि १३सुहावुट्टिसमदिट्ठी ॥५५७॥
 पुत्तो सुमितनामो तस्स य जाओ जणेसु विक्खाओ ।
 १४जुव्वणपव्वयसिहरं आरुहिओ वाणरु व्व इमो ॥५५८॥
 अह अन्नय मोहसुहडबलखलणस्संउतरालकालम्मि ।
 बहुसालिअउज्जाणे सुगुरू कम्मेण आणीओ ॥५५९॥
 नामेणं गुणजलही परिणामेणावि तारिसो चव ।
 संजमसिरीइ वरिओ पसमाहरणेण कयसोहो ॥५६०॥
 जो अ तवतेअलच्छीपराजिआइच्चनिच्चलपयावो ।
 निअमुहसंपत्तीए अणुकुणमाणो सयलचंदं ॥५६१॥

१. मोहावनिपालः—मोहनृप इत्यर्थः ॥ २. तद्वचनोच्छ्वसितमनाः ॥ ३. विधुध्वम् ॥ ४. तस्सैन्यभटाः
 विकटाः ॥ ५. तत्रागन्तुकपुरोः ॥ ६. अपशकुनाः ॥ ७. शिष्यजनाध्यापनकादिव्यापारस्य व्याक्षेपः ॥ ८. पार्थि-
 कविरोधप्रमुखाः प्रत्यूहाः ॥ ९. मार्गान्तरालदेशे ॥ १०. आयन्—आगच्छन् ॥ ११. स्खलितः ॥ १२. अजानन् ॥
 १३. सुधावृष्टिरिव समदृष्टिर्यस्य सः ॥ १४. यौवनपर्वतशिखरम् ॥

१निम्मलगुणोहपरिमलफुरंतभव्वं गिभसलकेलिसुमं ।
 जो सीलसुरहिचंद्रणविलेववासिअसमगंगो ॥२६२॥
 थिरयरदंमणमूलो जो सुररुक्ख व्व सोहप सुइरं ।
 रिउजलणगणसमुच्चयपसूणपढभारआहारो ॥२६३॥
 २निद्रापत्तसुनिम्मलमइसुअनाणंकुरप्पभवभूमि ।
 जो अयलवयपइन्नो १वसुद्धसिद्धतधारी अ ॥२६४॥
 ३विमलागमसुइरमउकंठिअचित्ता य सुगुरुपासम्मि ।
 नरवइ-अमच्च-सिद्धिप्पमुहा गच्छंति भत्तीय ॥२६५॥
 तत्तो जाव सुमितो वि अ तत्थ गभिस्सए कयावि इमो ।
 इअ ताव ४तव्वइअरो विण्णाओ मोहनरवइणा ॥२६६॥
 रे रे ! गिण्हह गिण्हह ५जंतं तं अन्नहा हया सव्वे ।
 इअ ६साहंतो मोह्हाहिवो समुट्ठेइ संरंभा ॥२६७॥
 पेसेइ मोहनिवई इमं ७निवारेउमुग्गभडसेणि ।
 ते विकंता नेआ परअणइकंतवळवंता ॥२६८॥
 पगो आलस्सरिऊ जस्स समो तक्करो परो नत्थि ।
 हरिओ अ धम्मलाहो आगच्छंतो जओ जेण ॥२६९॥
 घरसयणाइसिणेहो मोहो किं ८किण्हमट्टिआपंको ।
 जत्थ ९निमन्नो अप्पं न १०म(णा)गओ कड्डिटुं सक्को ॥२७०॥
 किं पि न मुणंति मुणिणो को वा धम्मो इमेसि समणाणं ? ।
 साड्डण गुणा के वा ? ११महावइरिणी इअ अवन्ना ॥२७१॥
 जाइ-कुलाइअभंदिरअहिब्वयानंठिओ वि एस जिओ ।
 पाडिज्जइ अह जेहि ते अट्ठमया महारिउणो ॥२७२॥
 काहो जलणु व्व जलंतो पज्जालेइ अप्पमवरं वा ।
 पीइ घरं च दहिज्जइ जेणं हाणिगरपढमेण ॥२७३॥
 १२पंचप्पयारवयणो पमायपंचाणणो बली जेणं ।
 १३जीअगए छिन्नम्मि अ पडंति धम्मगुणमुत्ताओ ॥२७४॥
 संते धणम्मि दाणं न दिज्जए खज्जए व पिज्जइ वा
 रक्खावालसमेणं किविणत्तेणं सया जीओ ॥२७५॥

१. निर्मलगुणोहपरिमलफुरदभव्याङ्गिभ्रमरकेलिसुमम्, सुमं-पुष्पम् ॥ २. निष्ठाप्राप्तसुनिर्मलमतिश्रुतज्ञानाद्गुर-
 प्रभवभूमिः ॥ ३. विमलागमश्रुतिरसोत्कण्ठितचित्ताः ॥ ४. तद्व्यतिकरः ॥ ५. यान्तम्-गच्छन्तम् ॥ ६. कथयन् ॥
 ७. निवारयितुम् ॥ ८. कृष्णमृत्तिकापङ्कः ॥ ९. निमग्नः ॥ १०. मनाह् अल्पांशेनापि ॥ ११. महावैरिणी इति
 अवज्ञा ॥ १२. मद्य-विषय-कषाय-निद्रा-विकथेति पञ्चप्रकारवदनः ॥ १३. जीवगजे ॥

सत्तपुढवीपमुहदुहसवणभएणं विपक्खरूवेणं ।
 धम्मट्टाणगमणपरिहारो कारिज्जइ जिएण ॥२७६॥
 पिअ-पुत्त-मित्त-मायाविओगसंगो महंतरोगु व्व
 पीलेइ तह मणं जह जिअस्स धम्मम्मि का चिंता ? ॥२७७॥
 अन्नामंकुरो इव 'कुदिट्ठिवयणोअगेण अइसित्तं ।
 जिअमणसरिआतीरे पवड्ढए मूलबंधेणं ॥२७८॥
 गंहा-ऽऽवण-किसि-पत्थिवसेवाविसओ अहि व्व ^२क्खेवो ।
 जं गसइ आसिलेसइ पावविसं तं सया पुरिसं ॥२७९॥
 भवनाडयमप्पगयं अणुहवमाणो [वि] सव्वया जीवो ।
 नडनट्टाइविणोए रंजिज्जइ जं इमो अम्मो ! (अव्वो ?) ॥२८०॥
 बाल-तरुणाइकीलाउ साइणीउ व्व जस्स पासम्मि ।
 वट्टंति सो परवसो न जाणइ सुहं व असुहं वा ॥२८१॥
 एएहिं तेरससंखेहिं वीरेहिं सत्तवत्तेहिं ।
 आगंतूण सुमित्तो धरिओ काउ गलग्गाहं ॥२८२॥
 तुमए सुगुरुसमीवे गंतव्वं नेव एगवारं पि ।
 इअ आणापडिवत्तीए मुक्को तेहिं वि सुमित्तो ॥२८३॥
 अन्नदिणे गुरुराओ विहरइ अन्नत्थ ^३पुण्णलाहकरो ।
 सो वि कया वि सुमित्तो ^४पेअवइघरातिही जाओ ॥२८४॥
 तत्तो तेहिं रुद्धो धिद्धी ! सुविरुद्धमाणसेहिं च ।
 पंगिदिजाइठाणे अणंतकालं दुहनिहाणे ॥२८५॥
 पुणरवि कम्मनिवेणं आणीओ माणुसेगजम्मम्मि ।
 एसो कहमवि सगुरुसमागमो तत्थ संजाओ ॥२८६॥
^५अलसत्तणाइपडिहयमणस्स जस्स य तहेव सुइजोगो ।
 मिलिओ न कया वि सुहापाणं तिसिअस्स नेव जहा ॥२८७॥
 तत्थ वि मओ अ नीओ कुदिट्ठिआहि कालयमणंतं ।
 पंगिदिआइसु इमो इअ ताव अणंतवारा जा ॥२८८॥
 अन्नय कयाइ जणिओ अदंतिआनामिआइ नयरीइ ।
 कम्मेण गंगदत्तिहत्थघरे सिंधुदत्तसुओ ॥२८९॥
 पत्तो जो जोव्वणभरकेलिहरे जाव आगया ताव ।
 सुगुरू गुणमणिरोहणगिरी ^६पहाणागमा झत्ति ॥२९०॥

१. कुहट्ठिवचनोदकेन ॥ २. व्याखेपः ॥ ३. पुण्यलाभकरः ॥ ४. प्रेतपतिगृहातिथिः—यमगृहातिथिरित्यर्थः ॥

५. अलसत्वादिप्रतिहतमनसः, अलसत्वम्—आलस्यम् ॥ ६. प्रधानागमाः—अगमविशारदा इत्यर्थः ॥

तेरसरिउणो धिक्करिउण बलेणं च कम्मनरनाहो ।
 आणेइ सुगुरुपासे तं कुमरं गंगदत्तसुअं ॥५९१॥
 इअ नाउं मोहनियो महंतचितासमुहमज्झगओ ।
 किं किज्जइ ? अज्ज पुणो जंपइ भो मंतिसामंतो ! ॥५९२॥
 'भत्थाए जे वाणा ते मुत्ता संति जं तओ अ कहं ।
 पअस्स सत्तुणो किर भविस्सइ निवारणं अक्वो ? ! ॥५९३॥
 सुइसंगमो अ लग्गो इमस्स तत्तो अ वयइ सामंतो ।
 नाणावरणसुनामो कयप्पणामो बलुहामो ॥५९४॥
 देवेण आदिसिज्जउ इअ मा जेणऽत्थि सामिसिन्नमिणं ।
 बहुअं नाऽऽकरिसिज्जइ अज्ज वि भरिआउ सायरओ ॥५९५॥
 तमिआणिं मह धूआइ 'सुन्नयाए इहऽत्थि पत्थाघो ।
 सुइसंगमो वि विहलो हविज्ज तस्सन्निहाणम्मि ॥५९६॥
 तम्हा पेसिज्जउ सा मोहनिवेणं तहेव ताव कयं ।
 सा तत्थ तक्खणेणं गया समुब्भूअससरूवा ॥५९७॥
 गुरुरायसन्निहाणे जाओ कुमरस्स जस्स 'सुइलाहो ।
 तीए मिच्छादंसणदोसा कहिआ सुईइ तथा ॥५९८॥
 तं इ कुदिदिसुआए दोसा 'सम्मत्तअत्तवाइ गुणा ।
 भणिआ य 'मोहमम्मुग्घाडो 'तस्सिन्नविणिवेसो ॥५९९॥
 चारित्तधम्मत्तं तस्सिन्नुब्भघसुहं तथा कहिअं ।
 गुरुरायभासिअऽत्थो विण्णाओ जेण नेघ परं ॥६००॥
 जम्हा उ सुन्नयाए अहिद्विओ पुव्वमेव अक्षंतं ।
 'को हं ? का पसा ? कि कहणं ?' इच्चवि न विण्णायं ॥६०१॥
 परिसाइ उट्ठिआए केण वि 'पिच्छा कया य पुरिसेण ।
 तुअए सुअं किमिह भो ! ? न किं पि जाणामि इअ वुत्तं ॥६०२॥
 अन्नदिणेसु वि 'मित्ताईणुवरोहेण सुगुरुपासम्मि ।
 स गओ जाओ सुइसंगमो परं सुन्नयाइ हओ ॥६०३॥
 जह चालणीइ उदगं न चिट्ठए विदुमित्तमवि 'जाओ
 तह तत्थ टिअं सु गुरुवपसवयणं न किंचि अहो ! ॥६०४॥
 अह अन्नत्थ गया सुहगुरु-सुद्धतमांगमा तओ जस्स ।
 पासे समागयाओ कुदिदी अ कुधम्मबुद्धी अ ॥६०५॥

१. सन्नयाम् ॥ २. शून्यतायाः ॥ ३. श्रुतिलाभः ॥ ४. सम्यक्वात्मजायाः सम्यग्दर्शनदुहितुः ५. मोह-
 मर्मादूषाटः ६. तत्सैन्यविनिवेशः-तत्सैन्यविलसितानीत्यर्थः ॥ ७. पृच्छा ॥ ८. मित्रादीनामुपरोधेन ॥ ९. वस्तुः
 शून्यतायाः ॥

ताहिं नीओ जो 'भागवयाइअसत्थसन्निहाणम्मि ।
 जस्स य तथा समीवं 'चपइ सा सुन्नया सिग्घं ॥६०६॥
 भागवयाइवयणभवगच्छइ सव्वं जहाकहिअमेसो ।
 तब्भासिअं च काउ भृत्तिमं पावमज्जेइ ॥६०७॥
 पुणरवि निवट्टिओ जो धरिओ एगिंदिआइठाणेसु ।
 जाव अणंतं कालं तेहिं वइरं वहंतेहिं ॥६०८॥
 अह कम्मनरिंदेणं विचिंतिअं अन्नया इअ अहो ! जो ।
 चारित्तधम्मसेणापवेसमज्जावि न लहेइ ॥६०९॥
 जम्हा बलवंता मज्झ बंधवा अह तथा मुणामि अहं ।
 तेसिं जहा अबलया हवेइ सव्वेसिमचिरेण ॥६१०॥
 परमेवं किज्जंते तेसिं सरीरभवचयमुवेइ धुवं ।
 जइ (ह) अमह सरीराओ न संति भिन्ना कयावि इमे ॥६११॥
 तेसिं सरीरविणासे 'परमट्टेणं खओ उ मज्जेव ।
 संपज्जइ तेण अहं कट्टमहो ! किं करेमि ? अहो ! ॥६१२॥
 जइ वा पात्ताणं पडिवन्नं जं हवेइ तं होउ ।
 जम्हा सत्थे एवं सुणिज्जप लोअमज्झम्मि ॥६१३॥
 चंदो कलंकमप्पगमुदही अग्गि विसं सिवो वा वि ।
 न कयाइ चपइ जहा तथा महंता सपडिवन्नं ॥६१४॥
 'उवगारकारिणो जे नरा न ते अप्पणो गणंति खयं ।
 'दीवदसाउ पगासं जओ जणंति तणुदाहेणं ॥६१५॥
 चारित्तधम्मपमुहा जइ वि परमसत्तुणो इमे अमहं ।
 'सविणासगरा इअ किं इमेसिमुवगारकरणेणं ? ॥६१६॥
 इच्चवि न चिंतिअव्वं जम्हा गयमच्छरोवगारिसु जं ।
 सदओ ता किं परमवराहिसु सुहिओ जइ स संतो ॥६१७॥
 लच्छी हरिआ जेणं विमहिओ अहिणोदही हरिणा ।
 सो तस्स देइ ठाणं न मच्छरो जेण धीराणं ॥६१८॥
 जइ वा मह सुहपक्खस्स पोसणं ते कुणंति रिउणो वि ।
 निच्चं 'सवित्थरं अमह सरूवं ते च्चिअ मुणंति ॥६१९॥
 तत्तो च्चिअ 'मं सम्मं लोप 'पक्खावणं इमे निति ।
 जाणावंति पसिद्धिं भुवणतिअयम्मि मज्झ पुणो ॥६२०॥

१. भागवतादिकशास्त्रसन्निधाने ॥ २. त्यजति ॥ ३. परमार्थेन ॥ ४. उपकृतिराभसिकतया क्षितिमपि गण-
 वन्ति नाल्पनो गुणिनः । जनयन्ति हि प्रकाशं दीपदशाः स्वाङ्गदाहेन ॥१॥ भ. भा. पृ. ३०२ ॥ ५. दीपदशाः ॥
 ६. स्वविनाशकरा ॥ ७. सविस्तरम् ॥ ८. माम् ॥ ९. प्रख्यापनं प्रसिद्धिम् ॥

कहमन्नहा य नामं पि मञ्ज होइ ? कहमित्थ आणा वा ? ।
 तं किं न सहंते जं पसिद्धिअहिलासिणा पुरिसा ? ॥६२१॥
 १खेइजंतो वि ससी चपइ न २खमंधयारनिअरेण ॥
 कुत्थेरिसी पसिद्धी अन्नत्थ जओ वसंताणं ? ॥६२२॥
 इच्चाइ चित्तिऊणं नयरवित्तयवद्वणम्मि कम्मेण ।
 नामेण सुल्लसधणिणो पुत्तो उप्पाइओ स जिओ ॥६२३॥
 निअघरनंदणजम्माणंदभरापूरिणण सुल्लसेण ।
 नंदणनामं ठविअं सुअस्स कयसयणसम्माणं ॥६२४॥
 तत्तो कम्मनिवेणं समप्पिओ पासवट्ठिणा समप ।
 पच्छन्नमेव अस्स उ ३जहापवित्तरणुग्गअसी ॥६२५॥
 सवणे ४साविअमेअं जिअस्स कम्माभिहेण भूवेण ।
 तिकखेणं खग्गेणं इमेण छेओ इअ विहेओ ॥६२६॥
 मोहस्स अपपरिउणो सत्तरितममेगभागमूणयरं ।
 मोनुं सेसा छिज्जा एगूणसत्तरितणुभाया ॥६२७॥
 तह नाण-दंसणावरण-वेअ-विग्घाण तीसतममंसं ।
 ऊणं चइउं भिज्जा एगुणतीसंगअहिअंसा ॥६२८॥
 वीसतममंसमूणं रिऊण दुण्हं पि नाम-गुत्ताणं ।
 चइऊण खंडिअवा एगुणवीसंगअहिअंसा ॥६२९॥
 तेहिं इअ छिन्नेहिं तस्सिन्नं खंडिअं भविस्सइ ता ।
 तत्तो ५अणाउलत्तं खणं पि तुह भावि जीव ! अहो ! ॥६३०॥
 सव्वसुहभरनिबंधणसम्महंसणसुमंतिगेहस्स ।
 वारं अदिद्धुपुव्वं वंसिस्ससि अह तुमं जीव ! ॥६३१॥
 तं पुण रागहोससुघणमंठिकवाडपिहिअमच्चंतं ।
 तस्सुग्घाडणविसप तुज्झ उवायं कहिस्सामि ॥६३२॥
 जं तु मए तुह ६उवइट्ठभिआणिं तं च कुणसु जीअ ! तुमं ।
 तेणं जीएणं तं (तं) तहेव सव्वं कयं ताव ॥६३३॥
 अह तप्पुरवट्ठिसहस्संबवणुज्जाणयम्मि कम्मनिवो ।
 आणेइ सुगुरुरायं सिद्धंतममलवयणसोहं ॥६३४॥
 तग्गुरुपासम्मि गओ अ नंदणो सिद्धिठनंदणो पसो
 तस्स य कम्मनिवेणं सहाइणी दक्खया दिन्ना ॥६३५॥

१. खेद्यमानः—खण्डयमानः इत्यर्थः । देहेऽपि जनितदाहं, सिन्धुर्वडवानलं शशी शशाकम् । न त्यजति कलङ्करं,
 प्रतिपन्नपरा हि सत्पुरुषाः ॥१॥ भ. भा. पृ. ३-२ ॥ २. खं गगनम् ॥ ३. यथाप्रवृत्तकरणोप्राप्तिः ॥ ४. श्रावितं
 निवेदितमित्यर्थः ॥ ५. अनाकूलत्वम् ॥ ६. उपदिष्टम् ॥

तीप भपण सा सुन्नया पणट्टा इओ अ मोहनियो ।
 मुच्छइ रोअंति तथा नणवरणाइसामंता ॥६३६॥
 थिलवति नाम-गुत्ताणि रा सीहपमुहं सयलसिन्नं ।
 'जायमईव ससोगं अकंदइ तह य उच्चसरं ॥६३७॥
 तत्तो मिच्छादंसणमंती अवलंबिऊण धिट्ठत्तं ।
 उट्ठंतो अवलोअइ सिन्नं सत्त्वं पि 'तयवत्थं ॥६३८॥
 अह अमरिसभरिओ सो 'आपायसिरं सुदुट्ठचुण्णभरं ।
 'अस्सद्धानाभिहमादाऊणं सत्तरं चलिओ ॥६३९॥
 नंदणपासे पत्तो मंती सगुरु-सयागमेहिं च ।
 सुइसुइमुहेण कहिज्जइ मोहनरूयं जस्स ॥६४०॥
 मिच्छादंसणपमुहं मृणाविअं तेहि जस्स तहोसा ।
 चारित्तधम्म-सम्मइंसणमुहगुणविआरो वि ॥६४१॥
 धम्मामिअतरुणो सुरलोआ सुक्खो फलाणि अ हवंति ।
 कडुपावपायवस्स उ फलाणि नरगाइणो भणिआं ॥६४२॥
 एमो सत्त्वो अत्थो विन्नाओ दक्खयापहावेण ।
 जेणं च नंदणेणं सगुरु-सुद्धागमक्खाओ ॥६४३॥
 इत्थंतरम्मि मिच्छादंसणमंतीसरेण दिन्नमिणं ।
 विअडं कडुअं चुण्णं अस्सद्धानाभिहं जस्स ॥६४४॥
 तम्भाविपण जेणं चित्तिज्जइ कुत्थ अत्थि सो मोहो ? ।
 के ते मिच्छादंसणपमुहा ? किर केण विद्वा वा ? ॥६४५॥
 कुत्थ य संजमधम्मो ? ते सम्मत्ताइणो वि न समक्खा ।
 न य भम्मो पात्रं को समागओ सग्ग-नरगेहिं ? ॥६४६॥
 इअ गुरुवयणविलासो महंतसाहसधरा त्ति चिंतंतो ।
 पासाट्ठिअपुरिस्ताणं कहेइ सणिअं किमेअं ? जो ॥६४७॥
 उवहसइ तओ जो हत्थतालिआपाडणेण अह रुट्ठो ।
 कम्मतरिंदो जस्स य तुट्ठटा मोहाइणो सव्वे ॥६४८॥
 पुणरवि पुट्ठटा पडिपुन्नसरीरा ते खणेण संजाया ।
 वालंति जं सरोसा 'सम्मत्तामच्चरबारा ॥६४९॥
 जो कारिओ इमेहिं पायसहस्साणि मोहपमुहेहिं ।
 पुणरवि 'एगक्खाइसु अणंतकालं च धरिओ जो ॥६५०॥

१. जातमतीव सशोकम् ॥ २. तदवस्थम् ॥ ३. आपादशिरः सुदुष्टचूर्णभरम् ॥ ४. अश्रदानाभिधमादाय-गृही-
 त्वा सत्वरं चलितः ॥ ५. सम्यक्त्वाभात्यगृहद्वारात् ॥ ६. एकाक्षादिषु एकेन्द्रियादिषु इत्यर्थः ॥

इअ कत्थ वि नरए कत्थ वि सन्नपिण्णित्तिरिमणुपसु ।
 कत्थ वि सुरेसु जेणं गएण मोहाइणो निहया ॥६५१॥
 पुव्वुत्तपयारेणं अणंतवारा समागओ तहारूवे ।
 सम्मंसणमंतिवरभवणदुवारे इमो जीवो ॥६५२॥
 न परं तत्थ पसेसो कओ समज्जिमहंतपावेण ।
 एएण जिएण कया वि तं सुणह पावमेगमणा ॥६५३॥
 कत्थ वि राग्गईहि अस्सदणेण कत्थइ व पावं ।
 कोहाईहि विसयासत्तिमुहेहि जिएण कयं ॥६५४॥
 १पुठरुपरिपुठुपुणीकयमोहाईहि वारिओ अ ठिओ ।
 एण्णिदिआइसु जिओ अणंतकालं च षड्वेलं ॥६५५॥
 इत्थंतरम्मि माणुसखित्ते मलयपुरमत्थि पुररम्मं ।
 तत्थ नरिंदो इंदो विजया नामेण तस्स पिया ॥६५६॥
 ताणं तणओ जाओ १पत्थुअजीओ कयाइ कम्मवसा ।
 नामं च जस्स ठविअं नरवइणा विस्ससेण त्ति ॥६५७॥
 सो बालो परिवइइइ चंपयछोडुव्व षयडतणुसोहो ।
 गुणवंतो अ पढंतो सत्थाणि अ जुव्वणं षत्तो ॥६५८॥
 अन्नय नरेसरकुमरपरिअरिओ रायपुत्तओ जाइ ।
 एसो असोगसुंदरनागुज्जाणम्मि कीलंतो ॥६५९॥
 तत्थ य कम्मवसेणं दिट्ठअ सगुरु-सयागमा जेणं ।
 तइंसणुल्लसंतसुमहंतवीरिअज्जुओ जाओ ॥६६०॥
 जेणं कम्ममहीवालदिन्नपुव्वुत्तत्तिक्खखग्गेण ।
 पुव्वुत्तच्छेअविहिणा छिन्ना मोहाइणो रिउणो ॥६६१॥
 तेहि अक्खलिओ जो पासे सगुरु-सयागमाण गओ ।
 परिवारेणं सहिओ नमेइ विणयावणयसीसो ॥६६२॥
 सुइसंगमो अ गुरुणा कारविओ जस्स सन्निसणुजस्स ।
 सुद्वगमं भणित्ता कहेइ तक्कणलग्गा सा ॥६६३॥
 भो ! भइ मुद्धबुद्धी ! तुमं इमं भामिओ भवसमुहं ।
 १दुम्मोहमहीवइणो मिच्छांसणपहाणेणं ॥६६४॥
 जम्हा कुदिदीघरणिं समं सधूआइ धम्मबुद्धीप ।
 पेसेइ मंतरिओ १सकूडघरघडणसुत्तहरो ॥६६५॥
 अत्थेए पावलक्खणसहावरूवं नडि व्व वहमाणा ।
 सा धम्मबुद्धीनामा सव्वजणे विप्पयारेइ ॥६६६॥

१. पुठपरिपुठुपूर्णिकृतमोहादिभिर्वालितश्च स्थितः ॥ २. प्रस्तुतजीवः ॥ ३. दुर्मोहः दुष्मोहः ॥ ४. सकूटगृहघटनसूत्रधारः ॥

कारेइ धम्ममिसओ पावाणि वयणअगोअरगयाणि ।
 पाडेइ १पयडवेअणभरागरेसु नरगेसु नरे ॥६६७॥
 निअजणणी-जणयाणं कुदिद्धि-मिच्छत्तनामधारीणं ।
 सेवं विहावइ इमा जीवाणमणंतगभवेसु ॥६६८॥
 मिच्छत्त-कुदिद्धिकयं वणिणज्जइ कित्तिअं च तुह अग्गे ? ।
 किं पि तहावि अहं दसेमि अ तं १वणिणआमित्तं ॥६६९॥
 रागाइदोसअकलुसमणेसु गुणभायणेसु देवेसु ।
 सासयठाणगएसु अ जणंति ताओ अदेवमई ॥६७०॥
 सुगुरुसु १करणावरुणालएसु परिहरिअसव्वसंगेसु ।
 कारंति अगुरुबुद्धि ताओ विवरीअरूवाओ ॥६७१॥
 दाण-दया-सील-छमा-नाण-उज्झाणाइसुद्धधम्मम्मि ।
 ताओ रयंति अरइ १वहरूवे १पक्खघायं च ॥६७२॥
 देव-गुरु-धम्मगोअर-विवरीअत्तं गया सया जीवा ।
 पावं संचिअ दुक्खं सहंति ते तप्पसाएणं ॥६७३॥
 तत्तो मोह्वाइहिं तुमं पि हा ! वूमिओ विवक्खेहिं ।
 मिलि.एहिं सव्वेहिं अच्चंतमणंतकालं जा ॥६७४॥
 एस १विसेसेण रिऊ तुह सम्महंसणाभिहो मंती ।
 सकुडुंबो दुट्टमई अणंतदुहलक्खदाणपरो ॥६७५॥
 तब्भज्जा-धूआहिं जं दुक्खं तुज्झ निम्मिअं तत्थ ।
 तं वणिणउं न सकइ सहस्सवयणो वि को वि सुरो ॥६७६॥
 इअ सोउं सुइदंसिअविभीसिअं भीअमाणसो कुमरो ।
 गगयवंतगिराए सुगुरुं भासइ इअ नमंतो ॥६७७॥
 एआवतं कालं एअं सामिअ ! मए न विण्णायं ।
 ता किं पि पुरा कत्थ वि अन्नाणतिमिरहयमणेण ॥६७८॥
 तं ताव मज्झ सरणुज्झिअस्स कि नाह ! लोअमज्झम्मि ।
 ताणं हविस्सइ अहो ! भावारिद्वग्गितविअस्स ? ६७९॥
 गुरुपेरिआ सुई तं भणेइ पुणरवि अणंतसो भइ ! ।
 तुज्झं मए निवेइअमओ परं निष्फलं जायं ॥६८०॥
 कत्थ वि अ सुन्नयाए असद्धाए १मएण मोहेण ।
 दोसेणं १सदयाए उवपसतरू न ते फलिओ ॥६८१॥

१. प्रकटवेदनाभराकरेषु ॥ २. वर्णिकामात्रम् लेशमात्रमित्यर्थः ॥ ३. करणावरुणालयेषु करणासमुद्रेषु इत्यर्थः ॥
 ४. सधरूपे ॥ ५. पक्षपातम् ॥ ६. विशेषेण-विशेषता इत्यर्थः ॥ ७. मदेन-मदादित्यर्थः ॥ ८. शाठ्यात् ॥

कथं वि 'कुदिद्रिपुत्तीदढेगयरसाइरेगरागेण ।
 तुमप अणेगवारा विहलं गुरुवयणमित्थ कयं ॥६८२॥
 अवहिअचित्तेण तप सोअब्बं सव्वमेवं वयणं मे ।
 सुणइ 'उवओगवंतो कर्यंजलिउडो तओ कुमरो ॥६८३॥
 तीप 'उत्तं चारित्तधम्मसम्मज्ज[ग्ग]भारधरणुक्को ।
 सम्महंसणमंती इह अत्थि सयागमसुबंधू ॥६८४॥
 निम्सेसजंतुहिअओ सव्वोहो जस्स बंधवो नेओ ।
 कंपइ जल्लाम(प)सवणवसेण मोहनिवसिन्नदलं ॥६८५॥
 मिच्छादंसणमंती गयचिट्ठो होइ जब्बलेण रिउ ।
 'दाराऽवच्चउवेओ असेसदोसाण पयवीढं ॥६८६॥
 अवधग्गरुक्खमूलं धम्माहारो गुणागरो जो अ ।
 जो सेविओ समिद्धिं सुहं सया देइ जीवाणं ॥६८७॥
 जस्स सुआ लोप विक्खाया नामेण धम्मबुद्धिं ति ।
 परिणामेण वि सच्चा समग्गसोहग्गजच्चगुणा ॥६८८॥
 सा चित्ते धरिआ सुहमसेसजंतूण कुणइ तक्खणओ ।
 जं अमिअवाहिणीप संगो निस्सीमतोसगरो ॥६८९॥
 सेवति जंतूणो जे उ धम्मबुद्धिं इमेसि दंसेइ ।
 सम्महंसणमंतीसरमेसा तं पसन्नमणा ॥६९०॥
 दिट्ठो सो सव्वेसिं जीवाणं 'ताणमेव होइ जप ।
 जेसि 'दुहत्ताणं तद्धूआप नत्थि 'अत्थित्तं ॥६९१॥
 तेसि कहं च परित्ताणं ते तं नेव समवलोअंति ।
 तं जइ तुह अत्थि किमवि तीप 'अत्थित्तणं वच्छ । ॥६९२॥
 दंसेमि तओ तमहं जह ते 'सुत्थत्तणं हविज्ज सया ।
 च्छिट्ठामि अहं 'पउणो सामिअ ! किज्जउ महपसाओ ॥६९३॥
 दंसिज्जउ सा सुगुरो ! मम 'तहंसणसमुच्छुअमणस्स ।
 तव्वयणेण य गुरुणा विन्नाया जुग्गया तस्स ॥६९४॥
 मोहस्स ताव दोसा मिच्छादंसण-कुदिद्रिदोसा य ।
 तद्धम्मबुद्धिदोसा पयासिआ तस्स सग्गुरुणा ॥६९५॥
 सुद्धागम-सुइमुहओ गुरुणा 'भणिआ य सुद्धधम्मगुणा ।
 जह उम्मीदिज्जइ तस्स धम्मकरणेगबुद्धीप ॥६९६॥

१. कुद्विपुत्तीदढेकतारसातिरेकरागेण ॥ २. उपयोगवान् ॥ ३. उक्तम् ॥ ४. दारापत्य-उपेतः ॥ ५.
 त्रान्णमेव ॥ ६. दुःखार्तानाम् ॥ ७. अर्थित्वम् ॥ ८. अर्थित्वम् ॥ ९. सुस्थत्वम्-सौस्थ्यम् ॥ १०. प्रगुणः ॥
 ११. तद्दर्शनसमुत्सुकमनसः ॥

संवरिअमणेण तओं तेणुत्तं धम्मबुद्धिआ जाया ।
 तुम्ह 'कयाउ 'सयागमसुइप्पसायाउ मह भयवं ! ॥६९७॥
 तस्संपत्तीए चित्तेमि करेमि कहिअं भयंतेहिं ।
 धम्मं सम्मं सामिअ ! कामिअदानेगकप्पदुमं ॥६९८॥
 तह परिहरेमि सुगुरो ! कुदिङ्कि-इद्धम्मबुद्धिमुहसंगं ।
 'तक्कहह कयपसाया निअधम्मविहाणुवायविहिं ॥६९९॥
 अह गुरुणा भणिअमिमं जइ तुज्झ इमाइ धम्मबुद्धीए ।
 'अविणस्सरा य रायकुमर ! अत्थिअणुराइआ पसा ॥७००॥
 अम्हाणं उच्छाहं स च्चिअ कारेइ थच्छ ! 'पिहुवच्छ ! ।
 धम्मविहाणम्मि उवायकहणपमुहप्पयारेसु ॥७०१॥
 सम्महंसणमंतिअपडिवत्ती पुव्वमेव कायव्वा ।
 सामित्तेणं तुमए सद्धम्मं काउकामेण ॥७०२॥
 सम्मत्ते मण-वयणंऽगाणं पगग्गया य धरिअव्वा ।
 'सुद्धपडम्मि व तम्मि अ कालुस्सं रक्खए दक्खो ॥७०३॥
 आसेविओ अ सम्मं पस च्चिअ तह पसीअइ अमच्चो ।
 सव्वो वि उत्तरुत्तरगुणलाहो होइ भइ ! जहा ॥७०४॥
 चित्तेइ रायकुमरो अहो ! 'महंतप्पहावओ को वि ।
 सम्महंसणनामं पि सुंदरं वट्टए ताव ॥७०५॥
 सो केवलं तु 'दिस्सो मए कहं च उवलक्खिअव्वो वा ? ।
 इअ झायइ रायसुओ ता नाओं कम्मणाऽव्वसरो ॥७०६॥
 'उज्जलअज्जवसायस्सरूवयाऽपुव्वकरणनामो उ ।
 तस्स सुत्तिक्खकुदारो समप्पिओ कम्मराएण ॥७०७॥
 किंचि वि सवणे साविअमिमेण छन्नं तओ सुलद्धवल्लो ।
 जो 'राग-द्वेससुघणअररिजुअं भंजए तेण ॥७०८॥
 मोहाइसत्तुनिवहं पइसमयं निहयं हणंतो अ ।
 जो पत्तो अंतरकरणरायगेहंऽगणमहीए ॥७०९॥
 'सम्मत्तमंतिसंबंधिचंदपहतग्गिहंऽगणठिअस्स ।
 तुट्ठो कम्मनिव्वो जस्स निव्वहिअनिअपइन्नस्स ॥७१०॥

१. कृतात् ॥ २. सदागमश्रुतिप्रसादात् ॥ ३. तत् कथयत ॥ ४. अविनश्वरा च राजकुमार ! ॥ ५.
 वृषवक्षः ॥ ६. शुद्धपटे इव तस्मिन् ॥ ७. महान् ॥ ८. दृश्यः दृष्टव्यः ॥ ९. उज्ज्वलाध्यवसायस्वरूपापूर्वकरण-
 नामा १०. रागद्वेषसुघनअररियुगम कपाटयुगम् ॥ ११. सम्यक्त्वमन्त्रिसम्बन्धिचन्द्रप्रभतद्गृह्राणस्थितस्य ॥

निम्मलतममणपरिणामरूवअनिअट्टिकरणनामवहो
 'सुपर्यंढवज्जदंडो समण्णिओ जस्स तेण फुडो ॥७११॥
 १मोहमहारायतणयदोससुआ कोह-माणअभिहाणा ।
 बलवंता य अणंताणुबंधिणो लोअविक्खाया ॥७१२॥
 तह ३मोहरायअंगयरागमइंदुहिआ हवइ माया ।
 सा वि सबला अणंताणुबंधिणी अइविसमरूवा ॥७१३॥
 रागसुओ अ अणंताणुबंधिओ लोहनामओ सुहडो ।
 सो पुण मिच्छादंसणअमच्चदो अ भवकंदो ॥७१४॥
 पंच वि ते सामरिसा हणिज्जमाणा वि ४पिट्ठिममुअंता ।
 दुट्टमणा रिउणो कुमरेणं ५निद्धाडिआ य तहा ॥७१५॥
 जह जीविअसेसा ते नट्टा ६मणवित्तिअडविमज्झम्मि ।
 कत्थ वि निलीणया पुण चिट्ठंति सुमुच्छिअप्पाणो ॥७१६॥
 जेण पविट्ठेण तओ अंतरकरणाभिहम्मि मंतिगिहे ।
 दिट्ठो सम्महंसणमंती ७ओवसमिअंगधरो ॥७१७॥
 जमणाइकालपज्जलिअमोहमुहसत्तुदावदइढो वि ।
 ८अमिअइहसमतहंसणेण जो सीअलो जाओ ॥७१८॥
 जह हवइ पुक्खरावट्टमेहवरिसेण श्रावदइदुमो ।
 जह वा गिम्हे मरुदेसपंथउ व्व ९सरवारिसेणेण ॥७१९॥
 जह वा १०अइवल्लहवल्लहाविओगइओ जणो को वि ।
 अचितक्किअलइपिआसंजोगेण हरिसमुवेइ ॥७२०॥
 अह जस्स तस्सरूवं सवित्थरं सुगुरुणा पुणो भणिअं ।
 सम्महंसणमंती पुणो वि सो ११पच्चहिण्णाओ ॥७२१॥
 सिक्खं देइ अ सुगुरू तप नरिंदसुअ ! पालिअव्वा य ।
 जावज्जीवमिमो मह सामी १२नऽवरो इअ पइन्ना ॥७२२॥
 सम्महंसणथिरया चत्तव्वा नेव पाणनासे वि ।
 चालिअचित्तेण वि सुरवंदेहि इंदसहिण्हि ॥७२३॥
 पंचण्हं दोसाणं परिहारो दंसणम्मि कायव्वो ।
 संका-कंख-विगिच्छा पसंसणं संथवो अ त्ति ॥७२४॥

१. सुप्रचण्डवज्जदंडः ॥ २. मोहमहाराजतणयद्वेषसुता ॥ ३. मोहगजाङ्गरागमृगेन्द्रदुहिता ॥ ४. पृष्ठिममु-
 अन्तः ॥ ५. निर्धाटिताः निष्कासिताः इत्यर्थः ॥ ६. मनोवृत्त्यटवीमध्ये चित्तवृत्त्यटवीमध्ये ॥ ७. औपशमिकान्-
 धरः ॥ ८. अमृतद्रहसमतर्शनेन ॥ ९. सरोवारिसेकेन ॥ १०. अतिवल्लभवल्लभावियोगादितः ॥ ११. प्रत्यभिज्ञातः ॥
 १२. नाऽपरः ॥

तत्तं जिणिंदउत्तं अत्थि व नऽत्थि त्ति संसओ संका ।
 सम्मत्तचंदमज्जे पडिभासइ सा कलंकु व्व ॥७२५॥
 आकखा परदंसणिधम्मविहाणम्मि जो अ अहिलासो ।
 दंसणविसुद्धसलिले 'अहिद्रिठअमलु व्व सा नेआ ॥७२६॥
 दाण-तवाइअधम्मो किज्जंते जो फलम्मि संदेहो ।
 'दंसणदिप्पपईवंऽज्जणरेह व्व हवइ विगिच्छा ॥७२७॥
 विज्जा-विणोअपमुहं 'दट्टट्टणमपुव्वयं चमक्कारं ।
 धम्मो इमो वि रम्मो चितइ नेआ इअ पसंसा ॥७२८॥
 आलवणाइअकरणं कुलिगिवग्गेण चत्तमग्गेण ।
 सो संथवो इअ इमे 'इसुणो दोसा य चत्तव्वा ॥७२९॥
 पिंडप्पयाणपमुहा परिहरिअव्वा परे वि दोसा य ।
 दंसणकालुस्सगरा किर 'अप्पहिपसिणा तुमप ॥७३०॥
 कलुसीकयम्मि ईसिं पि तम्मि मोहाइणो हवंति गुरू ।
 'पुव्वावकयाणि सरंतो ते गाढं पकुप्पंति ॥७३१॥
 'निअदंतदट्टठउट्टा इमे सरोसा मलेण गहिऊणं ।
 'सवसत्तणम्मि नेऊण निइया 'अहिअमहंति ॥७३२॥
 तेणं च न दायव्वो अवगासो तेसि दुट्टठचित्ताणं ।
 तुमप कयावि भो वच्छ ! वच्छलेणं निअप्पस्स ॥७३३॥
 सम्मं निसेविओ सो सम्महंसणमहंतमंतिवरो ।
 चारितधम्मचर्क्कि दंसेइ 'अणंतसुहदं तं ॥७३४॥
 एसो अ चक्कवट्टी नमंतजणवल्लहो सभत्तीप ।
 आसेविओ निअसरीराओ न य होइ 'वइरित्तो ॥७३५॥
 देसविरइ-सव्वविरइनामाणं 'अप्पपुत्तिआण कमा ।
 पाणिग्गहणं कारिस्सइ चक्की सो अ परितुट्टो ॥७३६॥
 'ताओ परमिट्टाओ वरलक्खणलक्खलक्खिअंगीओ ।
 'सुहसंदोहपयाओ गुणसव्वस्सअववरिआओ ॥७३७॥
 आराहणं व ताणं दुहसज्जं निउणरंजिअममाणं ।
 ताणं च चित्तकलुसत्तणं जणेइ न 'सुहेसिजणो ॥७३८॥

१. अधिष्ठितमल इव ॥ २. दर्शनदीप्रप्रदीपाऽज्जनरेखा इव ॥ ३. दृष्ट्वा अपूर्वम् ॥ ४. इषवः-पञ्चसंख्याः ॥
 ५. आत्महितैषिणा ॥ ६. पूर्वापकृतानि ॥ ७. निजदन्तदशौष्टाः ॥ ८. स्ववशत्वे-स्ववशतायाम् ॥ ९. अधिकम्
 अर्दयन्ति ॥ १०. अनन्तसुखदम् ॥ ११. व्यतिरिक्तः मित्रः इत्यर्थः ॥ १२. आत्मपुत्रिकाणाम् ॥ १३. ताः
 परमेष्ठाः वरलक्षण-लक्षलक्षिताङ्गयः ॥ १४. सुखसन्दोहप्रदाः गुणसर्वस्वापवरिकाः, अपवरिकाः भाषायाम् 'ओरडी' ॥
 १५. सुवैचिजनः ॥

ताओ निसेवमाणो तुमं पि सुहमणुदिणं अणुहवंतो ।
 निव्वुइनामपुरीय पाविस्समि पज्जसंमज्जं ('वज्जमेसज्जं) ॥७३९॥
 विण्णाण-दंसणाणं बल-सुक्खाण य अणंतया जत्थ ।
 माणुसखित्तपमाणं तं नेअं सामयं ठाणं ॥७४०॥
 एयं सम्मं सुच्चा पडिवन्नं तेण रायकुमरेण ।
 खाओवसमिअपररूवधारिसम्मत्तवतेणं ॥७४१॥
 पमुइअमणो पणमिउं पयपंकेरुहजुगं गुरुवरस्स ।
 परिवारजुओ सगिहं गओ नरेसरसुओ ताव ॥७४२॥
 तत्तो एस भरंतो तं गुरुवयणं तदुत्तच्चिह्मिपुच्छं ।
 सम्महंसणसेव कुर्वंतो वासरे गमइ ॥७४३॥
 अह कम्मनिवड्चित्तिअमहो ! अ निव्ववाहिआ पइन्ना सा ।
 अज्ज मए चिंता मह विगयप्पाया य संजाया ॥७४४॥
 जं मेलिओ अ सम्महंसणमंती इओ जइ इमस्स ।
 मह बंधुणो बलइदा किलेसनिअरं करिस्संति ॥७४५॥
 तह वि भवो तस्स च्चिअ अवइदपुगलपरावट्टे ।
 पुरओ तस्सिन्नसहो निव्वुइनयरिं लहिस्सइ सो ॥७४६॥
 अह अन्नय पिया नरवई जमगिहातिहित्तणं पत्तो ।
 पालेइ विस्ससेणो तं रज्जं मंतिअहिसित्तो ॥७४७॥
 अन्नय भग्गमयं गयवावारं तं निरिक्खइ सपक्खं ।
 मोहनिवजेट्टुपुत्तो रागमइदो तओ कुविओ ॥७४८॥
 एसो पुण काऊणं कुदिद्विरागेगरूवमप्पस्स ।
 निअजणयं नमिऊणं च निग्गओ सावठाणाओ ॥७४९॥
 सो रागकेसरी विस्ससेणवसुहाहिवस्स पासम्मि ।
 पत्तो चिट्ठइ छिहं अवलाअंतो महाधुत्तो ॥७५०॥
 तत्तो अन्नय रण्णो सोऊणं दंसणस्स पडिवत्ति ।
 नामेण विस्सभूहं तिदंदिओ आगओ तत्थ ॥७५१॥
 पुष्पपरिचिअत्तेणं सामरिसो सो नराहिनाहम्मि ।
 नयरुज्जाणम्मि ठिओ विज्जा-मंताइकूडगरो ॥७५२॥
 आवज्जिओ अ तेणं अन्नाणतवेण मंत-जंतेहि ।
 सव्वो वि नयरलोओ आगच्छइ तस्स पासम्मि ॥७५३॥

१. प्राज्यसाम्राज्यम् (वर्धमैश्वर्यम्) पज्जसंमत्तं इत्यपि पाठः, तत्र प्राज्यसम्यक्त्वम् इत्यर्थः ॥ २. भरंतो-
 स्मरन् ॥ ३. विगतप्राया ॥ ४. तत्सैन्यसहः ॥ ५. यमगृहातिथित्वम् मरणमित्यर्थः ॥ ६. भग्नमदम् गतव्यापारम् ॥
 ७. सौवस्थानात्, सौवम् निजमित्यर्थः ॥ ८. भावजितः अभिमुखं कृतः इत्यर्थः ॥

राया उ उवेइ न निअदंसणमालिन्नसंभवभरणं ।
 तस्स कलावंतस्स वि तवस्सिणो पासदेसम्मि ॥७५४॥
 कस्स वि पासा उ तओ नरनाहो भाणिओ इमं तेण ।
 पुव्वपरिचयस्सेअं पज्जवसाणं किमावन्नं ? ॥७५५॥
 तुमए जमेगवारं पि गम्मए इत्थ ता विणस्सइ किं ? ।
 चंदं जहा 'चगोरो वंछामि अहं तह भवंतं ॥७५६॥
 पुव्वप्पीइविसेसेण पेरिओ तग्गिरोवरोहेण ।
 एअस्स तावस्स उ पासम्मि गओ नराहिवई ॥७५७॥
 विज्जामंतविणोआ चित्तचमक्कारकरणविहिदक्खा ।
 रायस्स दंसिआ तेण तावसेणं अणेगे वि ॥७५८॥
 अह लद्धावसरेणं अहिट्टिओ जो कुदिट्टिरापण ।
 *तस्सग्निहाणओ पुण तिदंडिणा रंजिओ राओ ॥७५९॥
 अन्नदिणे वि निवस्साऽऽगयस्स कोउअसयाणि तावसओ ।
 अथरावराणि दंसैइ तम्मणो चिट्ठइ निवो वि ॥७६०॥
 बंधइ अ 'कंडयाइं करेइ रक्खाउ पच्चए निच्चं ।
 पूरेइ ताव सो तावसो निवइणो परिजणस्स ॥७६१॥
 तेणं जाव नरिदो गसिओ अ कुदिट्टिरागसीहेण ।
 सम्मइंसणविसए जहा विरत्तो निवो जाओ ॥७६२॥
 जो जंपइ जणपच्चक्खमिमे न मुणंति किं पि 'सेअवडा ।
 सपपच्चयं च नाणं तिदंडिणो जणिअअच्छेरं ॥७६३॥
 अह चित्तिअं च सम्मइंसणमंतीसरेण ताव अहो ! ।
 *रागत्तिअमज्झाओ पत्तो अ कुदिट्टिरागहरी ॥७६४॥
 अन्नाणविअडचरडो षट्ठइ बीओ 'जरु व्व रोगाण ।
 किं तत्थ किर कहिज्जइ जमेरिसा 'संहई तेसिं ॥७६५॥
 जत्थेगो मिलिओ तत्थ कोह-माणाइणो अ अवरे वि ।
 पयडा पच्छन्ना वा आगच्छंति किर सब्बे वि ॥७६६॥
 तम्हा अम्हाणं सममेएहिं संगई न जुत्त ति
 चित्तिअ सम्मइंसणमंती अ अदंसणीभूओ ॥७६७॥

१. चक्कोरः ॥ २. तत्सन्निधानतः-तत्सन्निधानात् ॥ ३. कण्डकानि ॥ ४. श्वेतपटाः साधवः इत्यर्थः ॥

५. रागत्रिकमभ्यात् कुट्टिराग-स्नेहराग-विषयरागरूपत्रयमभ्यादायरूपधारी कुट्टिरागकेशरीत्यर्थः ॥ ६. ज्वर इव ॥

७. संहृतिः ॥

मिच्छादंसणमंती लद्धपवेसो कुओ वि उब्भूओ ।
 'पत्तरिउम्मि व रायकुमरम्मि कुविओ भिसं अब्बो ! ॥७६८॥
 तेण गले महिऊणं आणीओ तावसण पासे जो ।
 अन्नपतवगरणं कूडकुमंताइकुसलाणं ॥७६९॥
 तत्तो पुणरवि जो धम्मकम्मकवडेण विहिअपावभरो ।
 मरणेणं सहरिओ कुप्पंतेणमिव परलच्छि ॥७७०॥
 अह तेहि मोहाइअरिऊहिमेगिदिअइसु अ नीओ ।
 तेसु वि धरिओ जो बहुकालं दुहदावसंततो ॥७७१॥
 तत्तो अन्नय पुणरवि कम्मनरिंदेण मणुअखित्तम्मि ।
 धणदत्तसिद्धिगेहे पुत्तो उप्पाइओ जो उ ॥७७२॥
 नामेणं सुहगे जो सोहग्गुणागरो अ वड्ढंतो ।
 तारुणकणगभूसणविभूसिअसरीरओ जाओ ॥७७३॥
 सुगुरु-सयागमपासे 'खओवस्समिअमणुणरूवधरं ।
 सम्महंसणमंतिं कम्मनिवो दंसए जस्स ॥७७४॥
 मिच्छताई सत्तू तहेव नट्ठा खणेण कट्ठगरा ।
 सम्महंसणसेवरा तओ कया जेण 'कइवासा ॥७७५॥
 जस्स य पाणिग्गहणं सुकुलुप्पन्नाइ इवभकन्नाए ।
 'सव्वसयणसक्कारणपुरस्सरं कारिअं पिउणा ॥७७६॥
 तीए समं तिससभोगसमे भोगे अ भुंजमाणस्स ।
 जस्स सुरोवमरूवस्स सुओ जाओ सपडिबिंवो ॥७७७॥
 अह रागमइंदो जं बीअसिणेहेगरागरूवधरो ।
 'सावसरं नाऊणं आगंतूणं च सेवेइ ॥७७८॥
 तस्सन्निहाणओ जस्स य जाओ निच्चलो सिणेहभरो ।
 जणणी-जणप्सु तहा बंधुसु बहिणीसु सयणेसु ॥७७९॥
 किं बहुणा भणिपणं ? दासीपमुहं पि माणुसं किं पि ।
 घरमागओ जइ न जो पासइ पुच्छइ अ कुत्थ गयं ? ॥७८०॥
 अवगणिअल्लुहाइदुहो संभंतो तव्विलोअणं कुणइ ।
 जो ताव जाव दिट्ठं तओ रइं लहइ संतमणो ॥७८१॥
 जस्स तणयम्मि जो पडिबंधो जाओ अ तस्स किं कहणं ? ।
 जम्हा चउम्मुहो वि अ न होइ तव्वभणणपारगओ ॥७८२॥

१. प्राप्तारिपो ॥ २. क्षायोपशमिकमनोज्ञस्वधरम्-क्षायोपशमिकसम्यक्त्वस्वधारिणमित्यर्थः ॥ ३. कतिवर्षाणि-
 कतिचिद्वर्षाणीत्यर्थः ॥ ४. सर्वस्वजनसत्कारणपुरस्सरम् ॥ ५. खावसरम् ॥

तह वि दिसामि लवमिअं तं सुणह जणा ! सुसावहाणमणा ।
 सुअमुच्छंगे गिणहइ जो किर आबालकालाओ ॥७८३॥
 हिएपण समं सुअमा'सिलेसइ अ 'मच्छिआलिकल्लिअं जो ।
 'तव्वयणमंबअं पिव चुंबइ नासामलकिल्लिअं ॥७८४॥
 'सिसुमुहपडंतलालामुत्तपुरीसेहिमसुइभूएहिं ।
 जस्स सरीरं च 'खरंटिज्जइ संहरइ ताणि सयं ॥७८५॥
 'निअस्तोणितटारोविअडिंभो जो परिभमेइ निहज्जो ।
 तिगपह-चउक्क-चच्चर-रायप्पहपमुहठाणेसु ॥७८६॥
 गहिलु व्व गणेइ जणोवहासकरणाणि जो अ न कयावि ।
 तच्चिट्टालगमणो भुंजइ न य सुवइ वेलाए ॥७८७॥
 वुइढो सुओ अ संतो महुरं 'खज्जं सिणेहवतं च ।
 आहारमाहरेइ अ पिआ पुणो नीरसं सेसं ॥७८८॥
 षंडिअपासम्मि सुओ पढेइ सत्थाणि लेहसालाए ।
 गच्छइ समं सुएणं पाढेइ अ जो 'समीवठिओ ॥७८९॥
 अइ सुअसरीरकारणमुप्पज्जइ किं पि जरपमुहमप्पं ।
 जो चिट्ठइ तस्सुवरिं पडिओ अ तथा अहोरत्तं ॥७९०॥
 आगारेइ अणेगे सव्वचिगिच्छाविअक्खणे विज्जे ।
 'तव्वभासिआणि जो ओसहाणि आणेइ कारेइ ॥७९१॥
 'गणगे अ भोइए मंततंतविज्जाइवेअगे वा वि ।
 आणेउं निअगेहे पुत्तं जो 'उवचरावेइ ॥७९२॥
 जाव तणयस्स न गुणो हवेइ जो ताव दीसप दीणो ।
 जइ वच्छस्स हविस्सइ असुहं 'सोअइ हया उ वयं ॥७९३॥
 'मुग्गोदगाइ कुणमाणे वि सुए लंघणं कुणेइ सयं ।
 निहमुवगप तम्मि अ जो अनिसं जागरइ मूढो ॥७९४॥
 कुमरीकरग्गहं कारिओ सुओ जेण जुव्वणं पत्तो ।
 ससिणेहमाणसेणं निवेसिओ आवणम्मि तओ ॥७९५॥
 जेणं षाणिज्जकलाओ सयलाओ अ सिक्खिओ कुमरो ।
 पआ सव्वा नेआ 'सिणेहरागनडचिट्ठ ति ॥७९६॥

१. आस्लेषयति ॥ २. मक्षिकालिकल्लितम् ॥ ३. तद्वदनं आम्रकमिव ॥ ४. शिशुमुखपतल्लालामुत्तपुरीषैरशु-
 चिभूतैः ॥ ५. खरण्टघत्ते लिप्यते इत्यर्थः ॥ ६. निजभ्रोणितटारोपितडिम्भो यः ॥ ७. खाद्यम् ॥ ८. समीपस्थितः ॥
 ९. तद्भाषितानि ॥ १०. गणकांश्च भौतिकान् मन्त्रतन्त्रविद्यादिवेदकान्-वेदकान् वेतुनित्यर्थः ॥ ११. उपचारं
 करोति कारयति वा ॥ १२. शोचति हतास्तु वयम् ॥ १३. मुद्गोदकादि कुर्वति अपि सुप्रलङ्घनं करोति खवम् ॥
 १४. स्नेहरागण्टचेष्टाः ॥

धणदत्तनामसिद्धिवरम्मि 'परासुम्मि अप्पिअं सव्वं ।
 'जेण निहाणाइअमंगयस्स तस्स अइइट्टुस्स ॥७९७॥
 सव्वम्मि जेण निअघरवावारे सो निजोइओ पुत्तो ।
 गयचित्तो मूढमणो सयं च जाओ 'अकिच्चिगरो ॥७९८॥
 'एवं सपुत्तचित्ताउरस्स देवा उ जस्स विस्सरिआ ।
 दिट्ठीए वि न दिट्ठा कया वि गुरुणो पुणो जेण ॥७९९॥
 'उत्तरिआणि गुरुगिरोदकाणि सव्वाणि जस्स मणसेला ।
 साहम्मिअवग्गो जंपंतो पीइं न वि जणेइ ॥८००॥
 'रोअंति नोवएसं विअरंता जस्स कोविअजणा य ।
 धम्मकहा पडिहाइ महारिउभूआ तहा जस्स ॥८०१॥
 दुब्बिलसिअं च एअं 'सिणेहरागमिगसत्तुणो सव्वं ।
 सम्मंसणनामम्मि सिद्धिमाणम्मि जस्स दुहं ॥८०२॥
 सम्मंसणमंती तहेव जाओ अदंसणो एसो ।
 लद्धो पुणो अवसरो मिच्छादंसणअमञ्जेण ॥८०३॥
 सकुडुंबो 'अणुअरसंजुओ अ मिच्छतनाममंतिवरो ।
 जमहिट्ठाइ पां ट्ठो पाविट्ठो दुट्ठधिट्ठमणो ॥८०४॥
 पोढत्तणं च पत्ते पुत्तो सकलत्तपमुहवयणेहिं ।
 निक्कासेइ गिहाओ सुहं हा ! दोसमिअ दाउं ॥८०५॥
 निच्च तुममम्हाणं उव्वेअगरो अणत्थमूलं च ।
 न सुहं पि देसि ठाउं 'उवगरिअं किं तप अम्हं ? ॥८०६॥
 उवगारो वि कओ पुण जस्स विणासस्स कारणं जाओ ।
 जइ वा अइवुट्ठी फलनासगरी बुच्चए लोए ॥८०७॥
 अइभरिअं 'उल्लट्टइ तुट्टइ अइताणिअं च झत्ति 'जए ।
 'अइमहिअं होइ विसं अइसइं वज्जए तम्हा ॥८०८॥
 मिच्छादंसणस्सहिओ सुहगो सद्धम्मबुद्धिरहिओ अ ।
 'पइगेहं पत्थंतो कअलाइअमित्थ दुहवतो ॥८०९॥
 पावमणेगविहं अज्जिऊण मण-वयण-कायजोगेहिं ।
 एगिदिआइसु गओ अणेगवारा मओ संतो ॥८१०॥

१. परासौ मृतं ॥ २. येन निधानादिकमङ्गजस्य तस्य अति-इष्टस्य ॥ ३. अकिञ्चित्करः ॥ ४. एवं स्वपुत्र-
 चिन्तातुरस्य देवास्तु यस्य विस्मृताः ॥ ५. उत्तीणि नि गुरुगिरोदकानि सर्वाणि यस्य मनःशैलात् ॥ ६. रोचन्ते
 न उपदेशं वितरन्तः यस्य कोविदजनाश्च ॥ ७. स्नेहरागमृगशात्रोः स्नेहरागसिंहस्येत्यर्थः ॥ ८. अनुचरसंयुतः ॥
 ९. उपकृतम् ॥ १०. विपरीतं भवति ॥ ११. जगति ॥ १२. अतिमथितम् ॥ १३. प्रतिगेहम् ॥

पुणरवि कम्मनिवेणं आणीओ जो अ माणुसभवम्मि ।
 गिहवइपुत्तो जाओ विक्खाओ सीहनामेणं ॥८११॥
 तत्थ वि समहंसणसंजोगो जस्स मेलिओ गुरुणा ।
 जेण कया तस्सेवा पगमणेणं बहुदिणाणि ॥८१२॥
 जो जुठ्वणवयसोहिअअंगोवंगयसुचंगवाहुजुगो ।
 १विसपगरागरूवधररागसीहेण अग्घाओ ॥८१३॥
 जो रज्जइ गीआइसु सुवेणुवीणाइहुणिविस्सेसु ।
 २जन्नित्ताण भमंति अ रमणिरमणीयरूवेसु ॥८१४॥
 जस्स रसणा सुमहुराइसिणिद्धरसेसु सब्बया गिद्धा ।
 मिगमय-घणसाराइसुरहिगंधे नासिआ लुद्धा ॥८१५॥
 सुहफरिसाणि दुगुल्लाइआणि वत्थाणि जो अ परिधेइ ।
 जस्स कलत्ते जो अणुराओ सो पुण कहिज्जइ किं ? ॥८१६॥
 तथाहि—

जणणी-जणया जेणं गिहाउ निक्कासिआ तथा सेसं ।
 परिहरिअं च कुडुंबं पियाणुरत्तेगचत्तेण ॥८१७॥
 जंपइ अ जं पिआ तं चिअ सच्चं जं च कुणइ तं च हिअं ।
 सेसमसच्चं अहिअं सब्बं जो अ इअ मन्नेइ ॥८१८॥
 दासी-दासाइअपरियणो त्रि चत्तो अ लद्धपसराए ।
 जस्स पिआए सच्छंदचारिणीए ३मयच्छीए ॥८१९॥
 ४अप्वसवट्टिओ ५कंतओ तओ तीइ तक्खणेण कओ ।
 पक्खालेइ निअंगं पइदिणमेसा निरासंका ॥८२०॥
 कप्पूर-चंदणाइअविलेवणेहिं विलिपइ सदेहं ।
 ६परिधेइ सा सुकोमलनिम्मलवत्थाणि विविहाणि ॥८२१॥
 भूसेइ सा विभूसणनिअरेहिं वासरम्मि निअअंगं ।
 भुंजइ जं मणइट्ठं पडिभासइ जस्स सा देइ ॥८२२॥
 नड-विडपुरिसेहिं सा रमइ समणकामिणहिं सच्छंदं ।
 रंजेइ तथा वि पिअं निअमायाविणयवयणेहिं ॥८२३॥
 जो मन्नइ तं भज्जं सइ हिअं ७देवयं व सीलवइ ।
 अन्नदिणम्मि परिक्खा किज्जइ तीए तओ जस्स ॥८२४॥
 कंचण वितहं दोसं एसा उब्भाविऊण निअकंतं ।
 ८पणिहण्णहारपहिं आहणए रोसरत्तमुही ॥८२५॥

१. विषयैकरागरूपधररागसिंहेन आघ्रातः ॥ २. यन्नेत्राणि ॥ ३. मृगाक्ष्या ॥ ४. आत्मवशवर्तिकः ॥ ५.

कंसः ॥ ६. परिदधाति ॥ ७. देवतामिव ॥ ८. पार्णिप्रहारकैः ॥

तत्तो तीए पयमइणं कुणंतो वपइ जो एवं ।
 नार्यं पिप ! मए तुह किर ^१मायामयमलीअमिणं ॥८२६॥
 न कया वि तहाविहमवि अहं करिस्सामि सोमनुल्लमुहि ! ।
 एअं जमेगवारं पि कयं महं तं वरं जायं ॥८२७॥
 जम्हा तुमए गोसीसचंदणरसाउ सीअलतमेण ।
 सुहमुप्पन्नं मह आहयस्स सपयप्पहारेण ॥८२८॥
 अह चितेइ पिआ मे दासो एसो ^२वरायओ जाओ ।
 ता किं भमामि बाहिं ? गिहम्मि आणेमि इट्टनरं ॥८२९॥
 बीअदिणम्मि इमाए तरुणां को वि पुरिसो सुरसमाणो ।
 सगिहंगणम्मि तीए रयणीए रक्खिओ ताव ॥८३०॥
 सग्गाओ पिउसंबंधिमाणुम्म किं पि आगअं सामि ! ।
 गेहदुवारे चिट्ठइ कहेइ कंतं पिआ एवं ॥८३१॥
 तं माणुसं मए सममिच्छइ छन्नं च भासिउं किंचि(पि) ।
 एअं पि करेमि कहं ? पिअ ! आपसेण तुज्झ विणा ॥८३२॥
^३परघरतत्तिगरो लोगो भासिस्सइ जओ परं किं पि ।
 सम्मं मज्झ सरूवं तु तारिसं मुणसि नाह ! तुमं ॥८३३॥
 किं भासिपण बहुणा अवरेणं ? तत्थ सामिअ ! तओ जो ।
^४चवइ पिप ! इअ वत्तुं ^५नाऽरिहसि तुमं पसन्नमणो ॥८३४॥
^६अप्पो वि नेव तुज्झं विसए विगप्पो हविज्ज मज्झ मणे ।
^७काहावणम्मि सच्चे किं दोसुग्घाडणं सहलं ? ॥८३५॥
 मममऽन्नसभं मन्नसि मा पेयसि ! अन्नभासिअं सोउं ।
 नाऽहं सगिहं भंजेमि जेण तं गच्छसु तुमं च ॥८३६॥
 तं माणुसं भणइ जं सोअव्वं तं तए तहा तं च ।
 सम्माणज्जउ पिउणो अम्हासु जहा पसीअंति ॥८३७॥
 अह तत्थ गया सा तेण समं रमए सहरिसमिच्छाप ।
 निअकतस्स कहइ सा इमेण ^८निब्भच्छिआ अहयं ॥८३८॥
 न कुणह भत्तिं तुम्हे अम्हाणं ताव पुव्वमिच्चाइ ।
 उब्भाविऊण दोसे तओ मए तोसिअं तु तहा ॥८३९॥
 तुम्हाण जहा पिउणो सुपसन्ने सब्बया करिस्सामि ।
 पिउरुज्जेहिं माणुसमिहागयं चिट्ठए तं तु ॥८४०॥

१. मायमयमलीकम् ॥ २. वराककः ॥ ३. परघरतत्तिकरः ॥ ४. कथयति ॥ ५. न अर्हसि ॥ ६. अल्पः ॥

७. कार्षापणे ॥ ८. निर्भस्सिताऽहम् ॥

सामिअ ! मप निमंतिअमिह माणुस ! 'ठिज्जप तप जाव ।
 अम्हाणं आवासे कायव्वं भोअणं ताव ॥८४१॥
 जेणुत्तं सोहणमेअं 'कयमुत्तमगईइ दायव्वं ।
 तव्वभोअणं तओ सा 'सहल्लिअसमणोरहा जाया ॥८४२॥
 पक्कन्न-सालि-शालिप्पमुहेहिं नव्वनव्ववत्थुहिं ।
 भुंजेइ सा 'उव्वइं तेण समं पच्चहं रमइ ॥८४३॥
 पगम्मि दिणे अप्पेइ कुंकुमाऽऽरत्तसुकुपुप्फाणि ।
 कंतस्स बीअपुराइअपुव्वफलाणि अ कुओ वि ॥८४४॥
 सा भासेइ अ 'सव्वावयासु भत्तीइ तोसिआ उ मप ।
 पिअ ! तुज्ज दिति अंतरहत्ये ते 'पुव्वया सव्वे ॥८४५॥
 अह जो पणमेइ इमे पमोअओ 'पुव्वप निअसिरम्मि ।
 आरोवेइ अ तेसि 'सेसाइअमित्थ भत्तीप ॥८४६॥
 को वि नरो जइ जंपइ तुज्ज पिआ परिसा विगयसीला ।
 सो पुण भणेइ अ तथा हुं जाणामि (अ) अहमिमं पि ॥८४७॥
 पढमं चेव अओ मह ताव पियाप निवेइअं सव्वं ।
 इअ उत्तरं च कस्स वि न देइ 'वुग्गाहिओ 'जीइ ॥८४८॥
 अह अन्नदिणे परतत्तिवाहणेणं नरेण केणावि ।
 सीहो भणिओ जो तुह पिहे सया भुंजप मिट्ठं ॥८४९॥
 दंसेमि तं च पुरिसं तुममागच्छसु गओ अ तेण समं ।
 सगिहंगणम्मि दिट्ठो उव्विदठो सो तओ जेण ॥८५०॥
 अह आगंतूण जहावित्तं जो 'साविऊण सव्वं पि ।
 पुच्छइ पिप ! किमेअं परिसमसमंजसं ताव ? ॥८५१॥
 तीप तओ अ वुत्तं हुं परगिहभंजिलोअवयणेसु ।
 लग्गो तुमं पि संपइ कूडविगप्पो कओ को वि ॥८५२॥
 दंसिस्ससि जेण जप बहूणि तुं माणुसाणि सरिसाणि ।
 कत्थ वि मज्झ समाणा अवलोइस्सइ तप इत्थी ॥८५३॥
 तीप आदिगणयं कुणमाणो तुं पडिस्ससि अणत्थे ।
 निव्वभच्छिऊण एव अप्पं दंसेइ रुंठ सा ॥८५४॥
 आगच्छंतो एसो निवारिओ उव्वइं इमाइ तओ ।
 सगिहम्मि भोअणाइअकज्जत्थं कवडपेडाप ॥८५५॥

१. स्थीयते ॥ २. उत्तमगत्या भव्यरीत्या इत्यर्थः ॥ ३. सफलितस्वमनोरथा ॥ ४. उपपत्तिम् ॥ ५. सर्वा-
 ऋण्यु ॥ ६. ते पूर्वजाः सर्वे ॥ ७. पूर्वजान् ॥ ८. शेषादिकम् भाषायाम् 'शेष' ॥ ९. व्युद्ग्राहितः ॥ १०. यथा ॥
 ११. श्रावयित्वा ॥

अत्रदिणे 'दुज्जंता महिणी अवसारिऊण जारेण ।
 कथं वि गुत्तपपरम्मि धारिआ तीइ गिहसक्का ॥८५६॥
 तत्तो सीहेणुत्तं पेअमि ! महिणी न दिस्सए अज्ज ।
 भज्जाए वि अ भणिअं करेमि किमहं ? तओ कंत ! ॥८५७॥
 'अट्टमणो संतो जो सव्वत्थ विलोअए इमं महिसि ।
 कथं वि का वि न सुद्धी जीए लद्धा य सीहेण ॥८५८॥
 जो ताव गिहम्मि गओ दिग्घं नीत्तासिऊण उव्विट्ठो ।
 भासइ पिए ! गया सा न तारिसा दिस्सए लोए ॥८५९॥
 अह कंताए उत्तं भत्ती तुह जारिसा पिउज्जेसु ।
 एआइ तारिसीए गमिस्सए तुज्झ धणमन्नं ॥८६०॥
 जो तच्चलणेसु विलगिऊणं भण्णए जहा तुमं वयसि ।
 जणजंपणेहि विहिआ मए अवन्ना पिऊण तथा ॥८६१॥
 तमिआणि ते 'आराहएसु तह 'पुव्वए अ [ताव] तुमं ।
 अम्हाणं सुपसायं ते जहा करंते पुणो कते ! ॥८६२॥
 कथं वि तुमं न नाओ सप्पुरिसो तेण वयसु अन्नत्थ ।
 इअ अवजाणतीए तीइ हओ जो पयपहारा ॥८६३॥
 पच्छा तम्मि 'खिविज्जंते तीइ पुणो पुणो तओ वाढं ।
 जह तप्पयलगसिरं ठिअम्मि जंपेइ सा उ पिआ ॥८६४॥
 पिउआराहणमहयं पुणो करिस्सामि ते हविस्संति ।
 तुह सामिअ ! सुपसन्ना भत्तीए के ने वुसंति ? ॥८६५॥
 पुणरवि परं इमेसि परमिहभंजगजणाण वयणाणि ।
 निअच्चित्तम्मि तुमं धारिस्ससि ? उत्तं तओ तेण ॥८६६॥
 'एआवया वि किमहं न सिक्खिओ होइ नेअमिह जम्मे ।
 इअ जं 'निजंतिऊणं 'अईव सवसीकरेइ पिआ ॥८६७॥
 पवरबलि काऊणं पिउणो पूएइ सुरहिकुसुमेहिं ।
 मिगमयमिस्सं धूअं समुक्खिअइ ताव मिगनित्ता ॥८६८॥
 जाव गओ पढमो जानो रत्तीए तओ अ सो पुरिसो ।
 आगारिओ पिआए पिअस्स सा इअ निवेएइ ॥८६९॥
 'पुव्वयसक्कं माणुसमागच्छंतं तु चिट्ठइ दुवारे ।
 तेणुत्तं 'वयसु तुमं भज्जे ! तद्धासिअं सुणसु ॥८७०॥

१. दुह्यमाना ॥ २. आर्तमनाः ॥ ३. आराध्यस्व ॥ ४. पूर्वजान् ॥ ५. क्षियमाणे ॥ ६. एतावता ॥

७. नियन्त्र्य ॥ ८. अतीव स्ववशीकरोति ॥ ९. पूर्वजसत्कम् ॥ १०. व्रज-गच्छ ॥

भक्ति च पुव्वयाणं कुणसु तुमं हवइ भव्वमेव जहा ।
 तुमए तहा पिए ! कारिअव्वमह गच्छए एसा ॥८७१॥
 तेण समं रमिअ इमा भासइ महिसी अ पेसिअव्वा सा ।
 कहइ पिअस्स पहाए पसाइआ दुक्खओ पिउणो ॥८७२॥
 महिसी कुओ वि अज्जाऽऽगमिस्सए कुसलमन्नमवि सव्वं ।
 तुउज्ज कारिस्संति पुणो पिउणो पिअ ! तोसिअमणा ते ॥८७३॥
 रयणीमुहम्मि पसरंतेसु तिमिरउक्करेसु गिहवारे ।
 पविसेइ इमा महिसी 'रिंकीती मसिसरिसवण्णा ॥८७४॥
 तुट्ठो सीहो जाओ अ पच्चओ तीइ गाढमणुरत्तो ।
 *उवजाइआणि सा विअ कारइ सिरमुंडणं जेण ॥८७५॥
 इअ तक्खणेण विसपगरागरूवेण रगसीहेण ।
 सव्वसीकओ अ सीहो विडंबिओ भूरिसो तीइ ॥८७६॥
 देव-गुरु-तत्तपमुहं *चत्ता चिट्ठइ पिपगचित्तो जो ।
 जस्स य कयावि उत्तं विवेगवंतेण केणावि ॥८७७॥
 पडिवन्नो अत्थि तए दंसणसेवा-अभिग्गहो स कहं ? ।
 तप्पुरओ जेणुत्तं *सुल्लंठं वयणमरुईए ॥८७८॥
 सम्मदंसणमेअं भज्जाए भव्वमित्थ विन्नेअं ।
 सम्मदंसणमवरं विगप्पिअं धुत्तपुरिसेहिं ॥८७९॥
 इच्चाइ जंपमाणं जं अपमाणं कुणंतयं तत्तं ।
 अवलोईऊण नट्ठो सम्मदंसणमहामंती ॥८८०॥
 मिच्छादंसणमंती तओ पचिट्ठो सुलद्धपत्थावो ।
 संहरिओ मरणेणं नीओ एगिदिआइसु जो ॥८८१॥
 धरिओ तेसु वि जो चिरकालं तेहिं विचित्तसत्तुहिं ।
 अन्नय पुणरवि जणिओ मणुस्सखित्तम्मि कम्मेण ॥८८२॥
 जिणदाससिट्ठणो जो धूआरूवेण आगओ तत्थ ।
 तीए जिणसिरिनामं ठविअं पिउणा एमोएण ॥८८३॥
 जिणदासस्स कुडुवं सबालवुइडं पि *दंसणोवेअं ।
 जिणसिधूआ वि तहा सम्मदंसणजुआ जाया ॥८८४॥
 भोमपुरम्मि वसंतेण सा विमलनामसिट्ठणा ताव ।
 दाहिणकरेण गहिआ *सइडेणं बहुधणइडेणं ॥८८५॥

१. रिक्कमाणा ॥ २. उपयाचितानि ॥ ३. त्यक्त्वा ॥ ४. सोल्लण्टम् ॥ ५. दर्शनोपेतं सम्यग्दर्शनयुक्त-

मित्यर्थः ॥ ६. श्राद्धेन ॥

तस्स गिहे वि जिणसिरी वालेइ जिणिंदधम्ममइसुद्धं ।
 वंदइ देवे गुरुणो पणमइ अ सुणेइ जिणधम्मं ॥८८६॥
 उत्तमभोए भुंजंतीए तीए सुआ य संजाया ।
 गिहिनायगतणं सा संपत्ता तत्तनिट्टुमणा ॥८८७॥
 अह सत्थवाहधुआ धणसिरिनामा सुरंगणारूवा ।
 परिणीआ ^१जिणसिरिनामिआइ जिट्ठेण पुत्तेण ॥८८८॥
 अह विन्नत्तो दोसगंदेणं मोहपत्थिवो ताय ! ।
 मज्जिद्वुबंधुणा तोसिओ तुमं रागसीहेण ॥८८९॥
 लहुबंधुणो इआणि अणुक्कमागयमिणं तु मह कज्जं ।
 इअ पणमिऊण पिअरं जिणसिरिपासम्मि एस गओ ॥८९०॥
 तस्सन्निहाणओ तीइ समुदेइ धणसिरिवहूविसए ।
 दोसो महंतओ जलइ तओ सा तीइ दिट्ठाए ॥८९१॥
 सा ^२पंजलं न जंपइ न किं पि तब्भायणम्मि पाडेइ ।
 आहणइ सिरम्मि वहुं ^३दव्वीए ^४निन्निमित्तमिमा ॥८९२॥
 अक्कोसे देइ तहा दूसेइ अ माणुसाणि सब्बाणि ।
 दावेइ नेव भिक्खायराण भिक्खं खणेणेसा ॥८९३॥
^५विअरेइ नेव अन्नं अप्पं पि वहुइ सा ^६विअडचित्ता ।
 अन्नो वि सो पयारो नत्थि करेइ न वहुइ इमा ॥८९४॥
 परमेसा भत्तीए नियपयपक्खालणं च कुणमार्णि ।
 चहुमाहणिऊणं निव्वभच्छइ पण्हप्पहारेण ॥८९५॥
 परिवेसणाइकज्जेसु अदूरेणं च चिट्ठमार्णि तं ।
 सा धिक्कुरेइ कत्थ वि ^७वहुइ भंजिस्सइ अ अग्गं ॥८९६॥
 खणमवि चएइ न गिहं वंदइ देवे न सग्गुरू वावि ।
 चित्तेइ नेव एसा जिणधम्मं पुण मणेणावि ॥८९७॥
 किंचि वि पिहाणपमुहं वहुइ भग्गं पुरा वि सरिऊणं
 उब्भावेइ ^८पइजणं अभूअमवि सा य अवराहं ॥८९८॥
 सुद्धसहावं पि वहुं अक्कोसंती सया वि अणिमित्तं ।
 दोसदहणेण एसा पज्जलमाणा मणे ठाइ ॥८९९॥
 अह नायं भज्जाए तीइ सरूवं तहाविहं सब्बं ।
 विमलेण सिट्ठिणा परिअणेण नयरेण सब्बेण ॥९००॥

१. जिनश्रीनामिकायाः ॥ २. प्राञ्जलम्-सरलमित्यर्थः ॥ ३. दर्व्या भाषायाम् 'कडली' ॥ ४. निर्निमित्तम् ॥ ५. वितरति ददातीत्यर्थः ॥ ६. विकृतविता ॥ ७. " मा क्वचिद् अस्याः किमपि अग्रं भविष्यति " इति. भ. भ. इ. ३१६ ॥ ८. प्रतिजनं ॥

सिक्खेइ को वि किचि वि जइ तस्सुवरिं च रुसए अहिअं ।
 बहुअरमेसा दोसग्गिणा जलइ ताव अहरत्तं ॥९०१॥
 सम्महंसणमंतीसरो परिहरेइ जाव तं भज्जं ।
 मिच्छत्तमहिट्ठाइ अ सेसमसेसं पि मोहबलं ॥९०२॥
 अन्नय को वि महइिट्ठासिट्ठी अ समागओ विमलगेहे ।
 उवविसइ विमलपासे कज्जत्थं तत्थ मो सिट्ठी ॥९०३॥
 विट्ठा जिणकिरिभज्जा अक्कोसंती वहुं च कयमोणं ।
 दोसग्गिणा जलंती तओ पुणो सिट्ठिणा तेण ॥९०४॥
 सो भणइ महाभागे ! 'मुहा तुमं खिज्जसे कहं इत्थं ? ।
 'जम्हा किसक्कं गिहमिणं गमिस्सइ अ का लच्छी ॥९०५॥
 कइवयदिणपज्जंते न तुमं न गिहं न वा इमा लच्छी ।
 तुज्झ वहु पुण एसा सुहभावा चेव पडिभाइ ॥९०६॥
 ता कि निरत्थयं संताविस्सउ सा तप ? अ कल्लम्मि ।
 एआणि गिहाणि बहुजणवसगाणि अ भविस्संति ॥९०७॥
 इअ तेणुत्ते तम्मि वि महापओसं वहेइ सा रुहा ।
 केवलमिमस्स पुरिसस्स किं पि पहेवेइ नेव पुणो ॥९०८॥
 संकेअं काऊणं ममोवरि को वि एस आणीओ ।
 रे मायाविणि ! दुट्ठे ! सुभासिओ पंडिओ तुमए ॥९०९॥
 इच्चाइ जंपमाणी 'सागाइच्छेअकारिणिं तिव्खं ।
 गहिऊण लोहपालिं वहुवरिं धाविआ एसा ॥९१०॥
 दुट्ठसहावा एसा अह पाडित्ता य धणसिंरि ज्जत्ति ।
 हिअओवरि च निसन्ना सस्सु तीए 'जिहंसाए ॥९११॥
 हाहारवं कुणंतो पहाविओ परिअणो अ सव्वो वि ।
 तं पि इमा 'सपओसा पहरिउमारंभए दुट्ठा ॥९१२॥
 'लिदुटु-लउड-पणिह-पमुहेहिं आरंभिअं पहरिउं तं ।
 तेणावि परिअणेणं जाव वहु मारिआ तीए ॥९१३॥
 सा मारिआ परिअणेणावि अ एअमसमंजसं घोरं ।
 दट्ठूण विमलसिट्ठी कुडुंबसहिओ अ पव्वइओ ॥९१४॥

१. मुधा ॥ २. यस्मात् किसत्कं गृहमिदम् ॥

सत्कं कस्व गृहमिदं ? यास्यति सह केन चेयमपि लक्ष्मीः ? । कतिपयदिनपर्यन्ते न त्वं न गृहं न चेयं श्रीः ॥१॥

अ. भा. पृ. ३१७ ॥ ३. शाकदिच्छेदकारिणीम् ॥ ४. जिघांसया ॥ ५. सप्रद्वेषा ॥ ६. लेट्टुलगुटपाणिप्रमुखैः ॥

जिणसिरिजीवो नरगे गंतूणमिमो पुणो वि मच्छेसु ।
 पर्णिदिआइसु तथा बहुकालं दुक्खिआं भमिओ ॥९१५॥
 अन्नय जाओ माणवभवम्मि जलणसिहनामओ विप्पो ।
 सिरिमंतो रिसिसावयससग्गो तत्थ तेण कओ ॥९१६॥
 सम्मत्तं संपत्तं संसुद्धं दिअवरेण तेणावि ।
 उत्तमजणसंसग्गो न होइ विहलो जओ लोए ॥९१७॥
 अह मोहनिवेणं पेसिआ इमस्संऽतिअम्मि ^१निद्धणया ।
 तीए सहाऽऽगया तस्सहया य दरिइया विसमा ॥९१८॥
 जलणसिहो पआहिं दोहिं आलिं गिओ गओ यामं ।
 अन्नो निव्वाहो मह नत्थि त्ति हलं स वाहेइ ॥९१९॥
 तत्तो दोसगइंदो विन्नविओ जिट्टुनंदणेण इमो ।
 कोहेणं च अणंताणुब्रंधिणा अग्गिनामेणं ॥९२०॥
 पढमं पि ताय ! अहयं भूओ विप्पस्स पासदेसम्मि ।
 परमंतरा वि होउं दंसणसच्चू ठिओ तत्थ ॥९२१॥
 तेणं दूरीभूआ अम्हे संपइ उ अवसरो अत्थि ।
^२विस्समह ताव तुम्हे समादिसह मज्झ उ इआणि ॥९२२॥
 पयडीकरेमि अहुणा वीरिअमहमप्पणो अणप्परं ।
 निक्कासेमि निअरिउं तुम्ह पसाएण ठाणाओ ॥९२३॥
 पिउणा उ अणुन्नाओ पस अणंताणुब्रंधिओ कोहो ।
 जलणसिहस्स समीवे पत्तो अ भयंकरसरूवो ॥९२४॥
 तज्जोगेणं जाओ विप्पो ^३अन्नत्थनामओ पत्तो ।
 पज्जलइ पंजलेसु वि वयणेसु भासिपसु भिसं ॥९२५॥
 कुप्पइ ^४गयावराहे वि तथा अवराहयम्मि अप्पम्मि ।
 केणा वि किज्जमाणे ^५घरिसिअदंतो अ बंधेइ ॥९२६॥
 पिअरं न गणेइ पुणो जणणिं ^६नाविक्खप तथा बंधू ।
 चिंतेइ जो न संते गुरु-वुड्ढे न य विलोपइ ॥९२७॥
 सव्वजणाभिमुहं जो जहा तथा जंपप गयनिमित्तं ।
^७पज्जलिअग्गीभूउइइदं गामि[सुरत्त]भिउडिजुम्मो(गो) ॥९२८॥
^८रत्तापय-सिरगत्तो उदितरविबिबतंबतमनिसो ।
 विगलंतसेअबिदू जो कंपंतो अ पत्तं व ॥९२९॥

१. निर्धनता ॥ २. विश्राम्यत ॥ ३. अन्वर्थनामकः यथार्थनामकः इत्यर्थः ॥ ४. गतापराधे अनपराधे
 इत्यर्थः ॥ ५. घर्षितदन्तश्च बध्नाति ॥ ६. नापेक्षते ॥ ७. प्रज्वलिताग्निभूतोर्ध्वगामिसुरत्तश्रुकुटियुग्मः ॥ ८. रक्षाऽऽ-
 पादक्षिरोगात्रः ॥

'वत्तव्वविसेसाणं अजाणगो तह विरूवभासी ओ ।
 नामेणं कप्परगो खरचंडत्तेण विक्खाओ ॥९३०॥
 जमवन्नाप लेउं न को वि आलावप वयणमत्ता ।
 जो एगया अहिणवे खित्ते खेडेइ किर सीरं ॥९३१॥
 तत्थ निउत्तो जेणं गली बलीवहओ इमो तरुणा ।
 पीणसरीरो वि पुणो न चलेइ पर्यं पि जाव तओ ॥९३२॥
 अग्गिअहिट्टिअदेहो विप्पो आहणइ निहओ वसहं ।
 १पायणदंडेण दहं तहावि पसो न य चलेइ ॥९३३॥
 तिक्खाहिं आराहिं जां तं ३अहेइ जंघजुम्मम्मि ।
 लुर-पिट्ट-पास-बाहूअरेसु खंधम्मि गीवाप ॥९३४॥
 स गली जीहं आकरिसिऊण पुढवीइ ताव उवविट्टो ।
 ४बंधिअरयसगडो जो सम्मी मोडेइ तप्पुच्छं ॥९३५॥
 आहणइ ५मट्टिआसगलेहिं विउलेहिं जो वसहमेअं ।
 ता जाव थलीभूओ पाणेहिं विप्पमुक्को सो ॥९३६॥
 विप्पो तहावि नोवममइ कोहा किसकिसाणुअइत्तो ।
 तेणं जो कोहंउधीभूओ जाणइ न कि पि अहो ! ॥९३७॥
 ६हिअयागयमम्ममहासंघट्टो दंसणेण जो चत्तो ।
 कुद्धं कुणमाणेहिं पिव पाणेहिं पि जुगवं च ॥९३८॥
 मिच्छादंसणमुहमोहभडेहिं गहिअ पाडिओ विप्पो ।
 घोरनरगेसु अ गओ दुहिओ भमिओ अ बहुकालं ॥९३९॥
 अन्नय सम्मदंसणजुओ धणंजयमहंतरायवरो ।
 सव्वपयापालणविहिपरायणो विहिअजिणधम्मो ॥९४०॥
 तस्त पिआ उ परमसाविआ समग्गावरोहसुपहाणा ।
 तिसंगणासमाणा रुप्पिणिनामेण विक्खाया ॥९४१॥
 तीए कुबेरनामो इमो सुओ कम्मनिवइणा जणिओ ।
 सावयकुलजम्मेणं दंसणमुप्पज्जाप जस्त ॥९४२॥
 जेणं पण्णाबलओ कलाउ पढिआउ ताव तक्कालं ।
 जो जुव्वणं च पत्तो ७पच्चंगपवट्टिसोहग्गं ॥९४३॥
 इत्थंतरम्मि पल्लीवणट्टिओ वणनामपल्लीसो ।
 वट्टइ न धणंजयरायपुव्वपहिं पि साहिअओ ॥९४४॥

१. वक्त्तव्वविसेसाणाम् ॥ २. प्राजनदण्डेन भाषायाम् 'परोणो' ॥ ३. अर्दति प्रहरति ॥ ४. बदरदशकटः ॥

५. मृत्तिकाशकलैः ॥ ६. हृदवागतामर्ममहासङ्घट्टः ॥ ७. प्रत्यङ्गप्रवर्त्तिसौभाग्यम् ॥

'दुग्गमवट्टंभिअ जो लुंटेइ धणंजयाभिहनिवस्स ।
 पज्जंतवट्टिदेसे समंतओ 'निच्चमच्चुग्गो ॥१४५॥
 तम्मि समयम्मि देसो उवहुओ को वि तेण अब्भहिअं ।
 तस्सुवरिं धावेइ अ कुबेरकुमरो सबलसेणो ॥१४६॥
 कुमरेणं कहमवि सो निग्गहिओ पल्लिआवई विसमो ।
 दुग्गो वि जेण सवसीकओ जओ 'मेइणी अमिणो' ॥१४७॥
 अह जो गिज्जइ गीएसु पढिज्जइ 'पाढपिहुपबंधेसु ।
 विरुआवलीसु वि सुणिज्जप सिलाहिज्जइ जणेहिं ॥१४८॥
 तत्तो लद्धावसरो पिअरं अणुजाणिऊण जप्पासे ।
 आगच्छइ अभिमाणाभिहाणओ अग्गिबंधू अ ॥१४९॥
 दोसगइदतणूओ तहा अणंताणुबंधिओ सो अ ।
 पव्वयरायावरनामओ अ तस्सन्निहाणम्मि ॥१५०॥
 घट्ट[थइद]सरीरो उइदारोविअनयणो न माइ तुच्छउरो ।
 जो 'निअसोअरिअमउक्करिसा देहे तिलोप वि ॥१५१॥
 भासइ अ जो सयलजणसमक्खमम्हाण पुव्वजापहिं ।
 रंडासहोअरेहिं पुराकयं देसरज्जमिणं ॥१५२॥
 जं पस वराओ नेव जिओ जेहिं धणंजओ राया ।
 स पुणो वणिओ नेओ इमेण कि चल्लप लोप ॥१५३॥
 जइ पअस्साऽऽवासे भावी अम्हाण सेव अवयारो ।
 तं अज्ज सचरडेणं बंधिअ गहिओ भविस्संतो ॥१५४॥
 भक्खयजणा य छंदाणुवट्टिणो ते पुणो इअ वयंति ।
 कुमरेण सोहणमिणं जहट्टिअं चिअ समाइट्टं ॥१५५॥
 देवाणमवि असज्जो पसो चरडो तुमं विणा को वि ।
 देव ! अवरो समत्थो न दीसप जेउमित्थ इमं ॥१५६॥
 अन्नह किमिअंतिं दिणाणि सम्मुहमिमस्स केण वि निवेणं ।
 अवलोइउं न सकिअं इअ जो 'उप्पासिओ तेहिं ॥१५७॥
 गाढं कट्ठीभूओ सट्ठाणं जो गओ तओ कुमरो ।
 पिउणो पणाममवि जो काउं पत्तो तथा नेव ॥१५८॥
 जेण न कओ पणामो जणणीप नेव वंदप देवे ।
 गुरुणो न नमइ बुइडे नालावेइ विउरे (वा) जो ॥१५९॥

१. दुर्गमवट्टंभ्य ॥ २. नित्यमत्युमः ॥ ३. पाठपृष्ठप्रबन्धेषु ॥ ४. निजशौर्यमदोत्कर्षात् (निजसौंदर्यमदोत्कर्षात्)

५. उत्प्रासितः ॥

कयवरसिंगारो जो गरिदठतरविट्टगम्मि उवबिट्ठो ।
तंबोलभरापूरिअगंडपुडो चिट्ठए अ फुडं ॥९६०॥

बंकीकयाइ चिट्ठीइ तिणं व भुवणमिणं विलोअंतो ।
भासंतो भासाए खलंतिआए पवट्टइ जो ॥९६१॥

१खिगजणेहिं परिवारिओ अ निअमंदिरम्मि जो रमइ ।
अन्नदिणे दाऊणं सिक्खं पेसइ अमच्चे सो ॥९६२॥

तेहिं नरेसपासे गंतुं भणिअं कुमार ! देवो अ ।
आणावेइ निवेणं समागमिज्जउ सठाणम्मि ॥९६३॥

सममम्हेहिं किज्जउ दंसणमुक्कंठिआ वयं जम्हा ।
अह २संकोइअनासो एसो ३सावन्नमभिधेइ ॥९६४॥

किं तत्थ वट्टए पुण पओअणं ? कहसु जइ उदंतमिमं ।
सो किं केणावि परेण पाडिओ संकडम्मि तओ ? ॥९६५॥

जेणं ४तब्बाहाकारगमिदं पि अह बंधिऊण दढं ।
पेसेमि तस्स कस्स वि पासे न वयं तु गच्छामो ॥९६६॥

जइ को वि नागमिस्सइ अम्हाणं अंतिअम्मि ताव तओ ।
अम्हाणं केणावि अ पओअणं नत्थि मंतिवरा ! ॥९६७॥

को केरिसाण जुग्गो ? केणइ निप्फज्जए उ किं इत्थ ? ।
अह मंतीहि उत्तं गंतूण कुबेरकुमारस्स ॥९६८॥

५सभुआदंडबलेणं विडंबिओ विसमसत्तुसंघाओ ।
तुमए कुमार ! पिउज्जणभत्तेण ६तपंततेपण ॥९६९॥

एवंविहम्मि पुत्तम्मि भवंतम्मि अ पवट्टमाणम्मि ।
पिउणो परमाणंदो न को वि देवस्स बाहगरो ॥९७०॥

नरनाह ! परं एवं वरुं जुत्तं न ताव तुम्हाणं ।
पिउणो वि पासदेसे गच्छामि अहं तु नेव सयं ॥९७१॥

७लच्छी-सोरिअवंतो विज्जावंतो वि अन्नगुणवंतो ।
सोहं पावइ विणएण सुवणं पिव रयणणेणं ॥९७२॥

१. विक्कजनैः ॥ २. संकोचितनासः सङ्कोचितनासिकः ॥ ३. सावज्ञम् ॥ ४. तद्बाधाकारकम् इन्द्रमपि ॥
५. सभुजादण्डबलेन ॥ ६. तपतेजसा ॥ ७. लक्ष्मी-शौर्यवान् ।

शौर्यं सौन्दर्यं वा विद्या लक्ष्मीर्वचस्विताऽन्यो वा ।

शोभां नावहति गुणो विनयालङ्कारपरिहीणः ॥१॥ म. भा. पृ. ३२० ।

१बाओ गुणो गणसप ३वज्जो वज्जिअसमग्गदोसभरो ।
 जइ तम्मि पवट्टते विज्जा ता किं न पज्जतं ? ॥९७३॥
 कप्पतरू मंजरिओ कणगं व सुगंधयमिअ संजातं ।
 जइ सोरिअमवि होज्जा ता मिलिओ एस तिगजोगो ॥९७४॥
 चित्तं वित्तं पत्तं संजोगो मिव इमो वि मिद्धिगगो ।
 तिसु तेसु वि मिलिओ विणओ रेहइ जह पयासु निवो ॥९७५॥
 धम्मो विज्जा य तवो हवंति सहलाणि विणयजोगण ।
 जह भूमिगयं बीयं फलेइ बहुलेण सल्लिलेण ॥९७६॥
 सत्थेसु अणेगेसु वि सुअं कुमारेण ३भाविअट्टेणं ।
 अम्हे तहावि भणिमो दुप्पडिआरत्तमेएसिं ॥९७७॥
 ४दुप्पडिआरा माया पिआ य राया गुरू अ इहलोप ।
 तत्थ [किर] गुरू इत्थ परत्थ य दुप्पडिआरओ बहुअं ॥९७८॥
 इअ अग्गओ वि एए किं पि भणिस्संति जाव ताव इमो ।
 गिरिरायसन्निओ ४ पुण कुबेरकुमरो भणेइ फुडं ॥९७९॥
 तुम्हे मज्झ वि सिक्खं ५पदेसु किं नायसव्वतत्तस्स ।
 गच्छसु निअआवासे जणणी-जणगे अ सिक्खेसु ॥९८०॥
 इअ भणिऊणं व गले गहिउं निक्कासिआ इमे तेण ।
 अह गंतूणं तेहिं निवेइअं सव्वमवि रण्णो ॥९८१॥
 भूवइणा चित्तिअमिममहो ! भिसमहिंदिओ गिरिंदेण ।
 मह पुत्तो रज्जमिणं तओ अहं किर परिहरेमि ॥९८२॥
 किमिमेणं रज्जेणं जत्थ विडंविज्जए उ पाणिगणो ।
 पवं मोहमहारिउसिन्नेणं चितइ इमं जो ॥९८३॥
 रज्जाभिसेअविसया सामग्गी कारिआ नरिंदेण ।
 कस्स वि मंतविआरो परं न एस कहिओ जेण ॥९८४॥
 अह अन्नदिप्पे ६आगारिउं कुबेरकुमरं नरिंदवरो ।
 पेसइ ६पहाणपउरे तेहिं गंतुं नमिउमुत्तं ॥९८५॥

१. त्यागो गुणो गुणशतादधिको मतो ज्ञे विद्या विभूषयति तं यदि किं ब्रवीमि ? ।

पर्याप्तमस्ति यदि शौर्यमपीह किन्तु यद्यस्ति तेषु किन्यः स गुणाधिराजः ॥ भ. भा. वृ. ३२० ।

२. बर्षः उत्तमः ॥ ३. भावितार्थेन ॥

४. दुष्प्रतिकारो मातापितरौ स्वामी गुदश्च लोकेऽस्मिन् । तत्र गुरुरिदामुत्र च सुदुष्करतरप्रतीकारः ॥१॥ भ. भा.

वृ. ३२० ॥ ५. गिरिराजसंज्ञितः अहङ्कारव्याप्त इत्यर्थः ॥ ६. प्रददत् ॥ ७. अकार्यं ॥ ८. प्रधानपौराणं ॥

रायकुमर ! आगच्छसु रायसमीवम्मि ताव खणमेणं ।
 जम्हा किं पि महंतं पओअणं विज्जए अज्ज ॥१८६॥
 गिरिरायसन्निपणं कुमरेणं मेलिआ अमच्च व्व ।
 ते विं अ तओ विलक्खीभूआ निअठाणयं पत्ता ॥१८७॥
 अह पेसइ साभंते तह मंडलिए महीवई ते वि ।
 तेणं तहेव निब्भन्धिआ अहो ! *मच्छिआउ व्व ॥१८८॥
 तत्तो तज्जणणिं जो पेसइ दिट्ठं पि तं अवगणेइ ।
 †परंभंगभूसिणेहेण पेरिआ सा ‡अनिव्वेआ ॥१८९॥
 चल्णेसु विलगिऊणं कुमरं कहमवि महंतकट्टेण ।
 आणेइ रायपासे मायामोहविलसिअमेअं ॥१९०॥
 मोआवेइ निवालो विसालसीहासणं कुमारस्स ।
 †उड्ढीकयनिअवयणो उवविट्ठो आसणम्मि इमो ॥१९१॥
 भिउडिनमणं पि न कयं जेणं जुव्वणवयम्मि घट्टुत्तं ।
 †वुट्टं अहो ! विअड्ढस्स वि तस्स य दुव्व(ट्टु)यं जायं ॥१९२॥
 भूवइणा भणिओ सो वच्छ ! विअरिउं निआउ कन्नाओ ।
 तुह सत्तसवणरंजिअरायहिं पेसिआ दूआ ॥१९३॥
 तम्हा पूरेसु तुमं कन्नाण मणोरहे असेसाणं ।
 धीघाहमहंतमहेणमणेगविसयसमुत्थाणं ॥१९४॥
 तह रज्जमिणं गिण्हासु किज्जइ रज्जाभिसेअओ तुज्ज ।
 अम्हे उ भुत्तमोआ चलिमो पुव्वपुरिसपहेसु ॥१९५॥
 संसारमहासायरतारणपोओषमं वयं तु †वयं ।
 आचरिऊणं माणवभवहक्खफळं गहिस्सामो ॥१९६॥
 गिरिगयपेरिपणं भिउडिं भालत्थलम्मि ठविऊणं ।
 जेणुत्तं इत्थ अहं इमस्स कज्जस्स आणीओ ? ॥१९७॥
 सो वासरो न विलयं कहं †वयइ ? जत्थ दिन्नमेएण ।
 रज्जं भुंजिस्सामो वयमधि इच्चाइ जो वयइ ॥१९८॥
 पणिहप्पहारबलओ आसणमाहणिअ उट्टिओ कुमरो ।
 बार्हि निग्गच्छंतो एस अज्जुग्यो त्ति न निसिद्धो ॥१९९॥
 सव्वेण जणेण वि जो उविक्खिओ †मंतिदंसणेण तहा ।
 †मोहबलबीअसहिओ नयराओ निग्गओ बार्हि ॥२००॥

१. मक्षिकाः इव ॥ २. परं भङ्गभूस्नेहेन परं पुत्रस्नेहेनेत्यर्थः ॥ ३. अनिवेदा ॥ ४. ऊर्ध्वीकृततिनवदनः ॥

५. कृतं अहो ! विदग्धस्यापि तस्य दुष्टं जातम् ॥ ६. व्रतम् ॥ ७. व्रजति ॥ ८. सम्भ्रमदर्शनरूपमन्त्रिणा ॥

९. मोहबलद्वितीयसहितः मोहबलप्राप्तसद्धितीव इत्यर्थः ॥

पडिओ महाडवीप राआ तल्लहुसहोअरस्स तओ ।
 रज्जं समिप्पऊणं 'नील्लिचभिहस्स पव्वइआ ॥१००१॥
 चरणं आचरिऊणं धणंजओ रायरिसिवरो पत्तो ।
 उप्पन्नविमलनाणो पत्तो निव्वुइमहानयरिं ॥१००२॥
 अडवीप भममाणो कुमरो जो वित्तकालनामेण ।
 वग्घाभिहाणपल्लीपइपुत्तेण च किर दिट्ठो ॥१००३॥
 रणभग्गेण तत्थागपण तेणं समं 'मिहो जुद्धं ।
 ल्ळगं कुमरस्स तओ जुद्धंता दो वि ताव 'मुया ॥१००४॥
 पडिओ कुबेरकुमरो महंतनरगेषु मच्छपमुहेसु ।
 पुणरवि पभूअकालं ठविओ दुक्खभरभरिओ जो ॥१००५॥
 धणसिट्ठिणो परमसावयस्स जाओ महापुरे नयरे ।
 पुत्तो जो जणगेणं दिन्नं पउम त्ति नाममिणं ॥१००६॥
 जो बालत्ते वि अहो ! अहिट्ठिओ रायकेसरिसुआप ।
 बहुलित्तिनामिआप अणंतअणुवंधिमायाए ॥१००७॥
 मायाए उदएणं कीदंतो सह अणेगडिभेहिं ।
 वंचेइ ताणि तेसिं भक्खं विप्पेइ जो बालो ॥१००८॥
 बहुलीपहाणयाए जो 'जाणावेइ अप्पणो निच्चं ।
 साहुत्तणं च सिस्सुणो रंजेइ निअमहुरगिराए ॥१००९॥
 एवं वट्टंतो जो जगणिं वंचेइ जणगमवि ताव ।
 बंधववग्गं भइणीओ सयणे 'विठ्ठभमेइ सया ॥१०१०॥
 सत्थाइं पढमाणो पाढगमवि वंचए अ धुत्तो जो ।
 दोहं करेइ कुमराण तथा 'सडढं पढताणं ॥१०११॥
 'गिहदेवगिहा-ऽवरदेवगिहेसुं जो समागओ थुणइ ।
 देवे विविहथुईहिं 'परमंतरमुवलहेइ जया ॥१०१२॥
 जो भक्खेइ तथा पुण 'देवपुरोवट्ठिमोअगप्पमुहं ।
 घंटाइअं परं पि हु 'कक्खाए पक्खिवइ मूढो ॥१०१३॥
 मन्नइ जो नेव निअं अवरहं मारिओ वि गूढमणो ।
 गोवेइ अणेगहिं जुत्तीहिं धुत्तभावाओ ॥१०१४॥
 केण वि समं च सम्मं भावं पयडेइ नेव जं 'जाड ।
 जणगस्सावि कयाइ वि 'साभिप्पायं न जंपेइ ॥१०१५॥

१. नील्लेयभिधस्व ॥ २. मिथः परस्परमित्तरर्थः ॥ ३. मृतौ ॥ ४. ज्ञापयति ॥ ५. विभ्रमयति ॥ ६. सार्द्धम् ॥ ७. गृहदेवगृहाऽपरदेवगृहेषु गृहदेवालये देवगृहे वा इत्यर्थः ॥ ८. परम् अन्तरमुपलभते यदा ९. देव-पुरोवर्तिमोदकप्रसूयम् ॥ १०. कक्षाशाम् ॥ ११. जातु कदम्बिदपीत्यर्थः ॥ १२. खाभिप्रायम् ॥

जणणीए वि 'सममकित्तिमं 'चवइ नेव सव्वया एव ।
 बहुलीए सह वड्ढंतो जो वंचेइ सव्वजणं ॥१०१६॥
 जणगाईहिं 'उव्वेइएहिं नीओ अ जो सुगुरुपासे ।
 तेसिं निवेइअमिणं तेहिं तिहुअणजणहिआणं ॥१०१७॥
 भिच्चो वि को वि जाओ न परिसो 'बहुलिआलयावरिओ ।
 अम्हाणमालए वा कुलम्मि गुत्तम्मि वा भयवं ! ॥१०१८॥
 तम्हा तुम्हे काऊण पसायं पुण तहा कुणह नाह ! ।
 मायं परिहरिअ जहा एवट्टए जो (य) जिणधम्मे ॥१०१९॥
 सुद्धो वि अम्ह वंसो मलिणो जणिओ अ जेण जापण ।
 जह पुण्णिमामिअंको कलंकिओ किर कुरंगेण ॥१०२०॥
 अह धम्मकहाकमलिणिविगासणसहस्स भाणुणो गुरुणो ।
 करुणारसजलनिहिणो उवएसं दिति ते दंता ॥१०२१॥
 'जइ मायासीलो पुरिसो कमवि करेइ नेव अवरहं ।
 तस्स सदोसेण तह वि न होइ 'अहिणु व्व विस्सासो ॥१०२२॥
 'मायाविणो अ जीवा हीणकुलेसु नरगेसु नारीसु ।
 उप्पज्जंता निच्चं पुणो पुणो दुहमणुहवंति ॥१०२३॥
 इच्चाइअवयणेहिं माया जाया इमस्स मंदयरा ।
 जह पच्चूसदिणेसरकिरणेहिं 'सव्वरी एसा ॥१०२४॥
 मिच्छादंसणमेअं तिमिरं व 'नीलीणयं मणगुहाए ।
 सम्मदंसणमादिबभूअं जस्स य पगासु व्व ॥१०२५॥
 सम्मदंसणसेवा जेण कया बहुदिणाणि ताव तओ ।
 वीसासो पिउणा पुण किज्जइ सव्वत्थ जस्स धुवं ॥१०२६॥
 जणगेण एगया जो 'सोवणिअआवणे 'सपासम्मि ।
 उववेसिओ तओ जस्स गंठिमप्पेइ सिट्ठिवरो ॥१०२७॥
 गच्छइ गिहम्मि मोत्तुं धणइडसिट्ठी अणग्गलधणइढो ।
 अस्सं वाहंतस्स निवस्स कराओ पडिअ मुहा ॥१०२८॥

१. अकृत्रिमम्-स्वामाविकं वचः ॥ २. ववित ॥ ३. उद्वेजितैः ॥ ४. बहुलिकाल्तावृतः ॥ ५.

मायाक्षीलः पुरुषो यद्यपि न करोति कश्चिदपराधम् ।

सर्प इवाविश्वास्यो भवति तथाऽप्यात्मदोषहतः ॥१॥ भ. भा. पृ. ३२२ ।

६. अद्देः सर्पस्य इव ॥

७. मायाविनक्ष जीवा जायन्ते हीनकुलसमुत्थासु ।

स्त्रीषु नरकेषु दुःखान्यनुभवमाप्नुवन्त्यनन्तानि ॥१॥ भ. भा. पृ. ३२२

८. हार्वरी रात्रिः इत्यर्थः ॥ ९. नीलीनकं नीलीनः इत्यर्थः ॥ १०. सौवर्णिकापणे ॥ ११. स्वपार्श्वे ॥

भूवइणा निवडंतं मुहारयणं च नैव विण्णायं ।
 केणावि अ अबरेणं नरेण लद्धं इमं क्वत्ति ॥१०२९॥
 पउमकुमरस्स तेणं मुहा सा दंसिआ तओ जेणं ।
 उवलविखआ खणेणं दक्खेण नरिंदसक्का जं ॥१०३०॥
 तहवि अवसरं नाउं बहुलीए पुव्वसन्निओ कुमरो ।
 गिणहसु एअं मज्झं बलाओ निव्वहसु सव्वंपि ॥१०३१॥
 इअ धरिअं तव्वयणं 'समाणसे जेण 'तयणु जप्पासे ।
 मिच्छादंसणपमुहं समागयं मोहबलमेअं ॥१०३२॥
 'जायमदिस्सं सम्महंसणमह जेण गहिअमेअं तु ।
 मुहारयणं भासुरमणग्घमवि अप्पमुल्लेण ॥१०३३॥
 संगोधिऊण मुहारयणं अन्नत्थ जेण धरिअं तु ।
 हट्टागयस्स जणगस्सावि न जो कहइ संबंधं ॥१०३४॥
 अह दाविओ निवइणा पडहो नयरम्मि जइ समप्पेइ ।
 मुहारयणमिआणि को वि नरो सो 'अदोसु त्ति ॥१०३५॥
 पच्छा उ जस्स मज्झम्मि पयं निगच्छप अहो लोआ! ।
 'ससिरेण समं पुरिसो 'समप्पइस्सइ इमं मुहं ॥१०३६॥
 नयरं समग्गमवि भयविसंतुलं तक्खणेण संजायं ।
 एसो भुअगमो इय उग्गलमो मेइणीरमणो ॥१०३७॥
 सिट्ठिषरेणं 'सुअमेगेहितो पासवट्ठिपहितो ।
 तेण तओ पगंते धरिऊणं पुच्छिओ पुत्तो ॥१०३८॥
 बहुलीपहाणओ जो निअसवणपिहाणपुव्वयं भणइ ।
 धिद्धी! न साविअव्वं पावं मह परिस ताय! ॥१०३९॥
 'साहसमेवंविहगं को पुरिसो कुणइ अप्परुट्टो? हा! ।
 पुट्टो तहैव जणणीइ पाडिवेसिअवणिअगेहिं ॥१०४०॥
 सव्वेहिं पि तहा जो पुट्टो 'पुरवासिसिट्ठिलोपहिं ।
 न परं केण वि भिन्नं तच्छित्तं वंसमूलं च ॥१०४१॥
 अह अन्नदिणे नरवइमणिकोसागारिणण को वि नरो ।
 वाणिज्जगाररूयं कागविज्जइ अपुव्वयरो ॥१०४२॥
 सो तेण पेसिओ निअसयणो अ समागओ विदेसाओ ।
 पउमखगासे धरिओ पगंते तेण भणिओ सो ॥१०४३॥

१. स्वमानसे ॥ २. तदनु यत्पार्थे ॥ ३. जातम् अदृश्यम् ॥ ४. अदोषः ॥ ५. स्वशिरसा ॥
 ६. समर्पयिष्यति ॥ ७. श्रुतमेकेभ्यः पार्श्ववर्तिकेभ्यः ॥ ८. साहसमेवंविधकम् ॥ ९. पुरवासिसिष्टलोकैः ॥

सिंहलदीवेशेणं रापणं मुहिआ मद्दामुल्ला ।
 आणाइआ य पगा जइ अत्थि तया समप्पेसु ॥१०४४॥
 इत्तिअमित्तं कज्जं अम्हाणं अत्थि इत्थ ठाणम्मि ।
 जं मुल्लं मग्गिज्जइ दाविज्जइ तं मप सव्वं ॥१०४५॥
 पउमेण चित्तिअमिमं इमस्स मुहा समप्पिआ पसा ।
 देसंतरे गमिस्सइ भविस्सइ अ का वि न विसुद्धी ॥१०४६॥
 इअ आणेउं सा दंसिया कुमारेण तस्स पुरिसस्स ।
 इत्थंतरे निघनरा 'संकेपणाऽऽगया तत्थ ॥१०४७॥
 तेहि धरिऊणं सो आणीओ रायमंदिरे मुहा ।
 उवलक्खिआ निवेणं सह सक्खेणं इमा दिट्ठा ॥१०४८॥
 निग्गहिओ नरवइणा विलंबणाकरणपुढवयं पउमो ।
 पाणेहिं पि विमुक्को विसमो दंडो जओ रण्णो ॥१०४९॥
 तत्तो वि इमो विसमो दंडो दुरिअस्स दीसप जम्हा ।
 जो परभवम्मि पत्तो रोगाइगसिअ^१सुणीभावं ॥१०५०॥
 पुणरवि दुक्खोहजुओ पभूअभवसायरेसु जो भमिओ ।
 जयपुरनामं नयरं सुसावओ तत्थ धणदत्तो ॥१०५१॥
 तस्स सुओ जाओ जो पिउणा हरिसभरपूरिअमणेण ।
 निअतणुअस्स विअरिअं अभिहाणं सोमदत्ति ॥१०५२॥
 जो वइढंतो भंडं किंचि ववहरेइ अप्पमुल्लं पि ।
 धन्नाण तओ हट्टं मंडेइ सयलपगाराणं ॥१०५३॥
 आलस्सवज्जिपणं उवज्जिअं जेण किं पि किर दव्वं ।
 जम्हा उ किज्जमाणो न उज्जमो निप्फलो होइ ॥१०५४॥
 अह जाणिऊण समयं रागमइं देण पेसिओ लोहो ।
^२जन्निगडम्मि अणंताणुबंधिओ इत्ति निअपुत्तां ॥१०५५॥
 सो 'सायरावरऽक्खो बहुलीभाउअसहोअरो जस्स ।
 वइढेइ 'धणोवज्जणवंलं लाहाउ लोहो जं ॥१०५६॥
 अवरारवरवाणिज्जकरणेण जाओ सहस्सधणनाहो ।
 सक्किलेसेहिं ववसापहिं अज्जेइ जो लक्खं ॥१०५७॥
 दुहकोडीसहणेणं धणकोडी अज्जिआ पुणो जेण ।
^३निअमंदिरम्मि बद्धो इओ गंओ तेण य पसिद्धि ॥१०५८॥
 वइढइ जहा य विहवो 'फद्धकरो सायरो वि अ तहेव ।
 अन्नं संजाया ते दो वि अलद्धपज्जंता ॥१०५९॥
 तप्पेरिओ अवन्नाप देवे जो 'अहिक्खिवइ गाढं ।
 आराहिआ वि पप न दिति कस्सावि पच्चक्खं ॥१०६०॥

१. सङ्केतेन ॥ २. सुनी-कुङ्करी-कुतरी ॥ ३. यन्निकटे ॥ ४. सागरापराख्यः ॥ ५. धनोपार्जनमाच्छाम् ॥
 ६. ध्वजः ॥ ७. स्पर्द्धकरः ॥ ८. अधिक्षिपति ॥

गुरुणो जो अवजाणइ मन्तइ विग्घं व तस्स उवपसे ।
 जो चत्तधम्मकिच्चो पावेसु परायणो निच्चं ॥१०६१॥
 अह जो परिहरिओ तक्खणेण सम्मतमंतिनाहेण ।
 'अक्कमिओ मिच्छत्तप्पमुहमहामोहकडगेणं ॥१०६२॥
 दविणऽज्जणस्सुवाया पारद्धा जेण पुण अणेगविहा ।
 वड्ढइ धणं पइदिणमऽसंतोसेण सह कट्टेहिं ॥१०६३॥
 जेणुज्जमवत्तेणं समज्जिआ भूरिरयणकोडीओ ।
 जो वधहारिगणसिरोरयणीभूओ अ रिद्धीप ॥१०६४॥
 'अज्जिअधणगणपालण-अणज्जिओवज्जणेगकंखाप ।
 रयणीप जो न सुवइ दिणम्मि न वि भोअणं कुगइ ॥१०६५॥
 पिकिखज्जंते जेणं निरंतरं 'लिक्खयाणि सयलाणि ।
 'उक्खायनिखायाइं किज्जंते सब्बकालं च ॥१०६६॥
 विहवे मुज्झंतो जो उज्झइ जणयं कवड्ढिआकज्जे ।
 मुंचेइ मायरं अवगणेइ पिउणो अ 'लाहट्टी ॥१०६७॥
 तिलतुसच्चउत्थभायं पत्थंतो जो सुहं अणुहवेइ ।
 जस्स मणं न मणागऽवि कवड्ढिआदाणविसयम्मि ॥१०६८॥
 देइ कुडुंबस्स वि जो धन्नाइ विलोइअं पि दिट्ठीप ।
 'मविअं तह गणिअं तोलिअं च 'दढमहिओ बहुसो ॥१०६९॥
 जो 'जिण्णयरं धन्नं सयमवि भुंजेइ ताव 'पच्चगं ।
 संचेइ धन्नरासि 'अग्गेअणवरिसअत्थेण ॥१०७०॥
 जो वीससेइ धणओ निअहत्यस्सावि सायरपहावो ।
 रासि न समप्पेइ अ पायं अन्नस्स कस्सावि ॥१०७१॥
 अन्नय कहमवि जेणं समप्पिओ कोडिमाणओ रासी ।
 माउलनंदणबंधवजणस्स कस्सावि लोअम्मि ॥१०७२॥
 कइवयदिणपज्जंते जेणं तल्लिक्खयम्मि किज्जंते ।
 'इसुणो मिलिआ ताव य 'कवड्ढिया 'बोडिआ नेव ॥१०७३॥
 सो कारिओ 'तयट्ठे लिक्खयमुज्जागरं च काऊणं ।
 निच्चमहोरत्ताइं विसूइआप मओ पसो ॥१०७४॥
 करचंडो अ महाकथओ अ 'अइदहूंपंचसाहो अ ।
 इअ जस्स पसिद्धी किर संजाया लोअमज्जम्मि ॥१०७५॥
 दित्तस्स वि जस्स धणं करेण 'फरिसेइ को वि नेव नरो ।
 ववहारो वि अ किज्जइ जणेण सह सज्जणेण जओ ॥१०७६॥

१. आक्रान्तः ॥ २. अर्जितधनगणपालन-अनर्जितोपार्जनैककाङ्क्षया ॥ ३. लेखकानि-लेखां-हिंसाबां ॥
 ४. उरखातनिखातानि ॥ ५. लाभार्थी ॥ ६. मापितम् ॥ ७. दृढम् अर्दितः ॥ ८. जीर्णतरम् ॥ ९. प्रत्यग्रम्-नूतन-
 मित्यर्थः ॥ १०. अग्नेतनवर्षस्यार्थेन ॥ ११. इषवः-बाणाः-यश्चसंख्यका इत्यर्थः ॥ १२. कपर्दिकाः ॥ १३. बोद्धिकाः ॥
 १४. तदर्थे ॥ १५. अनिदग्धपञ्चशाखश्च पञ्चशाखो हस्तः इत्यर्थः ॥ १६. सृशति ॥

तस्मि नयरस्मि पगय महग्घयं दारु खाइरं जायं ।
 लाहमिमं चयसि कहमिम पेरिओ सायरेणं जो ॥१०७७॥
 निअसुअवीसासो वि अ जस्स न वट्टइ परो जइ पयाइ ।
 पेसिज्जंतस्स इमस्स गमिस्सइ हत्थगो लाहो ॥१०७८॥
 सग्घेण कुडुंवेणं च परिअणेणं तथा य लोपण ।
 धारिज्जंतो वि अ जो पेरिज्जइ सायरेण भिसं ॥१०७९॥
 'सगडाणं 'सयपणगं गहिऊण गओ महाडवीप जो ।
 कम्मकरजणेहितो 'कत्ताविज्जंति कट्टां ॥१०८०॥
 सयलो वि जणो जाओ 'वक्खित्तो जाव ताव उवविट्ठो ।
 दिट्ठो अ सोमदत्तो लुहिपणं कूरवग्घेण ॥१०८१॥
 दाऊणं च चवेडं विदारिऊणं सुतिक्खनहरेहि ।
 वग्घेण भक्खिओ जो गयसरणो ताव विलंबंतो ॥१०८२॥
 पग्गिदिआइसु गओ तहेव भमिओ पभूअकालं जो ।
 इअ दुल्लहं लहिअ हा ! सम्मत्तं हारिअं जेणं ॥१०८३॥
 कत्थ वि भवे वराओ 'राओषहओ अ दोसवसवट्ठी ।
 जो सम्मत्तं निग्गमइ कुमयभाविअमणो अहमो ॥१०८४॥
 कत्थ वि कोहेणं कत्थ वि माणेणं तहेव मायाप ।
 लोहेणं च अणंताणुबंधिणा हारिओ जम्मो ॥१०८५॥
 पवमवरेसु वि भवेसु पाडिओ दंसणाउ जो बहुसो ।
 कत्थ वि 'संकज्जइआरेहि 'केलीकिलत्तेण ॥१०८६॥
 कत्थ वि कुसीलयकुडुंबकिषणयापमुहअरइभावेण ।
 कत्थ वि अलीअसुहयंछाप जो चयइ सम्मत्तं ॥१०८७॥
 पिअजणविओगधणनासपमुहसोगेण कत्थ वि तहेव ।
 परचक्काइभयाउलभावेणं जो विगयतत्तो ॥१०८८॥
 कत्थ वि अ दुगंछाप कत्थ वि 'कमलच्छिवेअउदपणं ।
 कत्थ वि नरवेअस्सोदपण गयदंसणो जो अ ॥१०८९॥
 कत्थ वि नपुंसगाभिहवेअस्सुदपण रोगपमुहेहि ।
 कत्थ वि तत्तविमुक्को संजाओ इत्थ लोप जो ॥१०९०॥
 इअ पत्तेअमणंतसमपण 'पत्ताउ दंसणगुणाओ ।
 मोहमहंतबलेणं पुणो पुणो भंसिओ जो अ ॥१०९१॥

१. शकटानाम् ॥ २. शतपञ्चकम् ॥ ३. कर्त्यन्ते ॥ ४. व्याक्षिप्तः ॥ ५. रागोपहतश्च द्वेषवशवर्ती ॥
 ६. शङ्काव्यतिचारैः ॥ ७. केतिकिलत्वेन ॥ ८. कमलाक्षीविदोदयेन-स्त्रीविदोदयेन ॥ ९. प्राप्तात् दर्शनगुणात् ॥

ॐ संति 'खित्तनामयपल्लुवमासंखभागवदृता ।
 १लोप पपसरासी तप्पमिअभवे अ जो भमिओ ॥१०९३॥
 अन्नय उपन्नो विजयखेडपुरनामपट्टणवरम्मि ।
 धम्माभिहाणधणिणो सुंदरनामेण पुत्तो जो ॥१०९३॥
 तत्थ य एगय सुगुरू समागओ तस्स पासदेसम्मि ।
 सोऊणं धम्मं जो पडिवज्जइ दंसणं सुद्धं ॥१०९४॥
 करुणापरेण ३कम्मावणीवरेणं समप्पिओ जस्स ।
 निम्मलतमअज्झवसायलक्खणो तिक्खकरवालो ॥१०९५॥
 ५पल्लुवमपुहुत्तयपुव्वलक्खणमहालहुत्तपत्तस्स ।
 मोहाइरिउसरीरस्संसा जेणाऽसिणा छिन्ना ॥१०९६॥
 अप्पञ्चक्खाणावरणकसाया सायरप्पमा विसमा ।
 दूरीभूआ भीआ जस्स समुल्लसिअसत्तस्स ॥१०९७॥
 परितुट्टेणं सम्महंसणनामेण मंतरापण ।
 चारित्तधम्मचक्की गुरुपासे दंसिओ जस्स ॥१०९८॥
 ६भासंति अ सग्गुरुणो जो पालइ अप्पमधि अ चारित्तं ।
 सो होऊण महद्धिअसुरो लहइ अक्खयं सुक्खं ॥१०९९॥
 इअ चारित्तस्स गुणा सवित्थरं वणिआ गुरुवरेणं ।
 जेणं संजमचक्की पडिवज्जो ६सामिभावाओ ॥११००॥
 अं जुगं मुणिऊणं चारित्तावणिवई ७सतोसभरो ।
 विअरइ देसविरइकन्नयं कणिठ्ठं अणिट्टुकरो ॥११०१॥
 तस्सन्निहाणओ गहइ थूरपाणाइवायविरइ जो ।
 संकप्पेणं ८निम्मंतुतसप्पाणिवह्वायविहिं ॥११०२॥
 इअ पढमवयं दुविहंतिविहेणं पालप सया तत्थ ।
 वज्जेइ जो इमे अइआरे ९पंचोववज्जंते ॥११०३॥
 वह-बंध-छविच्छेआ अइभारारोवणं तहेव इमो ।
 भत्तोदगववछेओ इअ अइआरा वप पढमे ॥११०४॥

१. क्षेत्रनामकपल्योपमासङ्ख्यभागवर्तमानाः ॥ २. लोके प्रदेशराशयः तत्प्रमितभवान् यः भ्रान्तः ॥ ३. कर्मावनीवरेण-अवनीवरः नृपः इत्यर्थः ॥ ४. पल्योपमपृथक्त्वपूर्वलक्षणमहालघुत्वप्राप्तस्य ॥ ५. अः सेवतेऽतिभक्त्या चारित्रमसुं कदाचिदल्पमपि । सोऽपि महद्धिकदेवो भूत्वा निर्वृतिविभुर्भवति ॥ ११॥ अ.मा. पृ. ५ ॥३२६॥
 ६. स्वामिभावात् स्वामिभावेनेत्यर्थः ॥ ७. सतोषभरेण तोषभरेण सहितः ॥ ८. निर्मन्तु-निरपराधत्रसप्राणिवधत्यग-विधिम् ॥ ९. पञ्च उपपद्यमानान् ॥

पालिअमेअं च वयं पढमं जेणं दिणाणि बहुभाणि ।
 जणगो मरणं पत्तो पुत्तो ठाइ पिउपयम्मि ॥११०५॥
 नाऊणमवसरं मोहाईहिं पेसिआ य 'निक्खिवया ।
 धणिणं 'कलंतरेणं जो 'दम्मे देइ तव्वसओ ॥११०६॥
 तेसिं कारेइ असण-पाणनिसेहाइ जो तओ ते व ।
 वज्जंति 'छुहाइ 'तिसाइ भिसं को वि मरइ कयावि ॥११०७॥
 एगय धणं च खीणं जेणं गहिओ नरेसरनिओगो ।
 तत्थ य हिंसा पयडीभूआ जस्स सममेण ॥११०८॥
 अप्पच्चक्खाणावरणकसायप्पमुहदोसउदणं ।
 'वयनिरविकखेणं जेणं वंधिज्जंति के वि नरे ॥११०९॥
 ताडिज्जंते एगे पुरिसा जेण कसपमुहघाएहिं ।
 सीआऽयवधरणेहिं पीडिज्जंते तहा अग्ने ॥१११०॥
 पाणव्ववरोवणओ जेण हया के वि माणवा अह जो ।
 चत्तो अ विरत्तीए तीए देसविरइपियाए ॥११११॥
 कुणइ कमागयमेअं देवगिहे वंदए अ जो देवे ।
 कारेइ महापूअं सभलीकयदंसणो जो अ ॥१११२॥
 'सम्मत्तपओअणगोअरे वहइ 'पक्खवायमह तेण ।
 न गओ अणंतरं जो नरगाइसु दुक्खगेहेसु ॥१११३॥
 कित्तु विराहिअसम्मत्तगुणो देसविरइइ भंसेण ।
 हीणभवणाहिवसुरेसु सुंदरो किर समुप्पन्नो ॥१११४॥
 भमिओ जो भूरिभवं तओ सुओ माणिभइनामो अ ।
 जाओ जो सम्महिट्ठिअसिट्ठिअसालिभइस्स ॥१११५॥
 तत्थवि जेणं पत्तं सम्मत्तं देसविरइगहणस्स ।
 अणुरागाओ थूरमुसावायविरइवयं च तहा ॥१११६॥
 कन्ना-गो-भू-नासावहारविहि-कूडसक्खिआविसयं ।
 'बायरमलीअमेअं चत्तं जेणं च बीअवए ॥१११७॥
 दुविहं तिचिहेण वयं पच्चक्खाया य जेण तत्थ वए ।
 अइआरा पंच इमे ससि व्व विहिअवयमालिन्ना ॥१११८॥

१. निष्कृपता निर्दयता इत्यर्थः ॥ २. कलान्तरेण व्याजेन इत्यर्थः ॥ ३. द्रम्मान् ॥ ४. क्षुधया ॥ ५. नृषया ॥
 ६. व्रतनिरपेक्षेण ॥ ७. सम्यक्त्वप्रयोजनगोचरे ॥ ८. पक्षपातमथ तेन ॥ ९. बादरम् अलीकमेतत् ॥

अइआरा पण सहसऽब्भक्खाणं 'मंतिअत्थभासणयं ।
 विअदारमंतभेओ ^१मोसुवपसऽलिअलेहविही ॥१११९॥
 बहुवासरे वयं पालिअमेअं जेण बीअमवि ताव ।
 जाओ ^२परासुओ सालिभइओ इत्थ पत्थावे ॥११२०॥
 हट्टे ववहरमाणं भजंति जं मोहपेसिआ य सया ।
 पच्चक्खाणावरणयकसायसायरमुसावाया ॥११२१॥
 आणेऊणं जो पाडिवेसिअजणस्स कणग-वत्थाई ।
^३लाहारोवणपुव्वं विअरइ गाहगजणस्स सयं ॥११२२॥
 तह वत्थु ^४अप्पसक्कं अस्स वि बाहिसमागयनरस्स ।
 जो अप्पिऊण देइ अ बहुअरमुल्लेण ^५उग्घडिउं ॥११२३॥
 जइ गाहगो अ पुच्छइ किंमुल्लं वत्थु वट्टप सिट्ठि !? ।
 अह जंपइ जो ताव य भविस्सइ इमं महापुरिस! ॥११२४॥
 भासइ जइ गाहगओ कहेसु ^६मूलक्कयं तओ चवइ ।
 निच्छयभणणं पआवया भविस्सइ अ तुब्भ इमं ॥११२५॥
 हंत ! तुमए कहं गहिअमेअमिअ भणसु ^७सिट्ठिपट्ट ! तुमं ।
 इअ भासिअम्मि अवरनरेणं च पुणोवि जो चवइ ॥११२६॥
 कहिअं तं एअं अप्पसक्कमेयाव वुच्चइ इमस्स ।
 इच्चाइ वक्कवयणेहिं जो वंचेइ मुद्धजणं ॥११२७॥
 कूडक्कयमवि सच्चं मन्नंतो लाहमित्थ दाऊणं ।
 एो जस्स जाइ सायरअलीअवाया इअ भणंति ॥११२८॥
 भो माणिभइग ! तुमं किमलीआइं पुणो पुणो अनिसं ।
 भासंतो ^८संकसि ? जेण ^९फेरपहिं ववसि ताणि ॥११२९॥
 भाससु कूडं पयडं जेणं ^{१०}बहुअव्वयाणि गेहाणि ।
 हट्टाणि भूरितरभाडयाणि वट्टंति सव्वाणि ॥११३०॥
 दायव्वा वित्तीओ विचित्तइवाउ वणिअपुत्ताणं ।
 तह ^{११}कत्तव्वा भोगोवभोगपमुहा ^{१२}महंतवया ॥११३१॥
 सच्चे कहिए कत्थ वि न सक्कए भूरिलाहमादाउं ।
 वित्तहवयणाणि अघरे जणा य दीसंति जंपंता ॥११३२॥

१. मन्त्रितार्थभाषणकम्-गुप्तार्थभाषणमित्यर्थः ॥ २. मृषोपदेशअलीकलेखविधिः ॥ ३. परासुकः प्राणरहितः ॥
 ४. लाभारोपणपूर्वम् 'वधारे नफो चडावीने' इति भाषायाम् ॥ ५. आत्मसत्कम् ॥ ६. उद्घञ्ज्य-'उघाढी रीते'
 इति भाषायाम् ॥ ७. मूलक्रयम् ॥ ८. कथयति ॥ ९. श्रोष्टिप्रष्ट-उत्तमश्रोष्टिन् ॥ १०. शङ्कसे ॥ ११. फेरकैः ॥
 १२. बहुकव्ययानि ॥ १३. कर्तव्याः ॥ १४. महाव्यायाः ॥

जा पसा उ यई मा तुमप निअमाणसम्मि कत्तव्वा ।
 जं च इमे पव्वइआ मुणिवरगा किंचि भासंति ॥११३३॥
 तं पि किमवि वयणं निअकण्णे धारेसि मा धरसु जम्हा ।
 एप 'परगेहकमणविक्रमाइच्चकप्पा य ॥११३४॥
 निक्खीणकम्मया 'चत्तगिहदुआरा सुहेण साहुवरा ।
 भासंति नवि मुणंति अवरस्स पुण वेअणं मुणिणो ॥११३५॥
 तेसिमभिप्पाएणं च मत्थयं लुंचिऊण होअव्वं ।
 पव्वइएहिं सायरअलीअवायाइवयणं जं ॥११३६॥
 तं सव्वं धरिअं जेणं माणसे विगयसंकभावेण ॥
 कूडक्याउ भासिउमलीअवयणाणि लग्गो जो ॥११३७॥
 भग्गव्वओ इअ परिहरिओ अ देसविरईइ सिग्घं जो ।
 देवगिहाइसु गच्छइ करेइ पूआइअं च तथा ॥११३८॥
 गुरु-बंधु-माउ-'सिद्धाइसिक्खिओ वि किर वितहवयणाणि ।
 जो कुणइ सायरमुसावायप्पमुहउवइट्ठाणि ॥११३९॥
 अह जो सम(ब)लीकयसम्मत्तो मरिऊण हीणवंतरओ ।
 जाओ 'सव्वेसिमणाइज्जो निज्जाइ ठाणाओ ॥११४०॥
 असुहेसु पपसेसु अ भमेइ जो 'सव्वया तओ वि चुओ ।
 कत्थ वि 'मूओ कत्थ वि 'खलंतवयणो पुणो जाओ ॥११४१॥
 कत्थ वि 'दुम्मुहगंधो कत्थ वि गलतालुपमुहुरोगी अ ।
 कत्थ वि कलत्त-पुत्ताईणं 'अग्गज्जवयणो जो ॥११४२॥
 पुणरवि नरगेसु गओ भमिओ तिरिपसु भूरिकालं जो ।
 अन्नय सावयवणिअस्स सोमनामो सुओ जाओ ॥११४३॥
 दुविहं ति विहेण वयं आयाणनिसेहलक्खणं गहिअं ।
 जेणं तहेव कणगाइवायरअदत्तवत्थूणं ॥११४४॥
 पालंतस्स वयं तं दिणाणि काणि वि अ जस्स समुदिति ।
 पञ्चक्खाणावरणबहुलिआसायरपमुहसत्तू ॥११४५॥
 तेसि उवपसेणं जेणं भग्गं तईअवयमेअं ।
 जो अ विराहिअसम्मत्तो हीणसुरेसु उववन्नो ॥११४६॥

१. परगेहाक्रमणविक्रमादित्यकत्पाश्च ॥ २. त्यक्तगृहद्वाराः ॥ ३. शिष्टादि ॥ ४. सर्वेषां अनादेयः निर्याति ॥
 ५. सर्वदा ॥ ६. मूकः ॥ ७. खलद्वचनः ॥ ८. दुर्मुखगन्धः ॥ ९. अप्राह्वयचनः ॥ १०. आदाननिषेधलक्षणम्-
 श्रूलादत्तादानत्रिगतिव्रतमित्यर्थः ॥

भमिओ तहेव निच्चं भवेसु दारिद्रपमुहभावेणं ।
 जो अन्नया य दत्ताऽभिहाणओ सावओ जाओ ॥११४७॥
 देव-तिरिअइत्थीणं दुग्धिहं तिविहेण माणुसित्थीणं ।
 एगविहं एगविहेणं संजोगनिअमसरूवं ॥११४८॥
 परिगहिएअररमणी-अणंगकीलाउ अवरवीवाहो ।
 तिव्वो 'सराहिलासो तुरिअवए पंच भइआरा ॥११४९॥
 थूलगमेहुणविरइव्वयं च पडिवज्जिऊण पालइ जो ।
 तं पि उ भगं जेणं सागर-अब्बंभउदपण ॥११५०॥
 मलीणीकयसम्मत्तो तहेव भमिउं भवऽणवेसु बहं ।
 सावयकुलम्मि जाओ पवज्जए पंचमवयं जो ॥११५१॥
 धण-धन्न-खित्त-वत्थू-रुप्प-सुवन्नाणि कुविअमेव तहा ।
 दुपयं चउप्पयं वा परिग्गहो नवविहो नेओ ॥११५२॥
 जोअण-पयाण-बंधण-कारण-भावेहिं निअमिआ पंच ।
 खित्ताइपमाणाइक्कमणसरूवा 'तयऽइआरा ॥११५३॥
 एए परिग्गहपमाण-अइआरा य हुंति 'दुन्नेआ ।
 तेणं तेसिं किज्जइ वित्थरओ भावणं इत्थ ॥११५४॥
 खित्तं वा वत्थुं वा 'निअमब्भहिअं परिग्गहं काउं ।
 'अग्गेअणगिहपासे गहेइ गेहं व खित्तं वा ॥११५५॥
 'विइ-भित्तिपमुहमज्जायं 'हरिएगत्तओ गिहविहाणं ।
 'खित्तगवत्थुपमाणाइक्कम[णं] जोजणेणेअं ॥११५६॥
 होइ हिरण्णं रययं तहा सुवण्णं पसिद्धमह तत्थ ।
 'वउमासाइअवहिणा निअयं माणं कयं तेसिं ॥११५७॥
 'तुसिअपुहुवीसराइअपासे लहिऊण कणगमुहवत्थुं ।
 निअमम्मि पूरिअम्मि गहिस्सामि त्ति अहिसंधाणे ॥११५८॥
 जत्थाऽवरस्स सयणाइणो करे संठिअं करेइ नरो ।
 तं च पयाणेण हिरण्ण-सुवण्णपमाणऽइक्कमणं ॥११५९॥
 गणिमाइ धणं धन्नं जुगंधरीआइ तत्थ जो लहइ ।
 निअमिअत्तपरिमाणो निअमब्भहिअं पुरा लब्भं ॥११६०॥

१. स्मराभिलाषः ॥ २. तदतिचाराः ॥ ३. दुर्ज्ञेयाः ॥ ४. नियमाभ्यधिकम् ॥ ५. अग्नेतनगृहपार्श्वे ॥ ६. वृत्तिभित्तिप्रमुखमर्यादाम् ॥ ७. हत्वा ॥ ८. क्षेत्रकवास्तुप्रमाणातिक्रमणं योजनेन एतत् ॥ ९. चतुर्मासाद्यवधिना नियतं मानम् ॥ १०. तुष्टपृथिवीश्वरादिकपार्श्वत् ॥

भ्रं वा गहिउमणो इमं गहिस्सामि विक्कयम्मि कप ।
 चउमासाइअपरिभुग्गगिहठिआण धणधन्नाणं ॥११६१॥
 इअ पवंभूअं बंधणं पुण 'वयणनिजंतणारूवं ।
 'मूढय-कुट्टाइसु बंधिउं 'परगिहाइकरणप्पं ॥११६२॥
 'सच्चंकारप्पणरूवं व जहिं कुणइ बंधणेण इमं ।
 धण-धन्नपमाणाइक्कमणं 'विन्नेण विन्नेअं ॥११६३॥
 दुपयं कलस-पुत्तय-दासाइ चउप्पयं च 'अस्साइ ।
 तत्थ य 'वासाइअवहिणो निअमिपअपरिमाणो ॥११६४॥
 तेसि च वरिसमज्जे वि पसवसंभावणाइ जत्थ नरो ।
 कालाइवाहणेणं गवभग्गहणं विहावेइ ॥११६५॥
 पसो उ कारणेणं गब्भिअदुपयं चउप्पयं वा वि ।
 विसयं काऊणं तप्परिमाणाइक्कमो नेओ ॥११६६॥
 कुषिअं सयणा-SSसण-कुंन-खग्ग-कच्चोलगाइसंखाप ।
 कयनिअमो 'अहिअत्ते कह पआइं च भंजेइ ॥११६७॥
 ताइं 'पोढाइं कारिऊण पूरेइ अट्टमुहसखं ।
 जत्थ स पज्जायंतरभावा तम्माणइक्कमओ ॥११६८॥
 पअं पि परिग्गहपरिमाणविहाणव्वयं च भंजंतो ।
 अ[इ]परिग्गह-सायरपमुहपेरिओ जो भवं भमइ ॥११६९॥
 जेण दिसापपरिमाणव्वयं विहेउं कयावि भग्गं च ।
 सुविसमकसायसायरपमुहाणं पेरणावसओ ॥११७०॥
 जेणोवभोय-परिभोयपमाणगुणव्वयं च गहिऊणं ।
 नासिअमिमं खणेणं सायर-लोलत्तणाईहिं ॥११७१॥
 भंसिअमणत्थदंडविरमणत्ति गुणव्वयं तईअं च ।
 अग्गाण-हास-विगहा-तुच्छयरत्ताइणा जेण ॥११७२॥
 सामाइअं च देसावगासिअं पोसहोववासो अ ।
 तह अतिहिसंविभागो वयाणि चत्तारि पआणि ॥११७३॥
 भग्गाणि ताणि जेणं अट्टज्झाणेण रुइझाणेण ।
 किविणत्तणेण य पणप्पयारपहिं पमापहिं ॥११७४॥

१. वचननियन्त्रणारूपम् ॥ २. मूडककोष्ठादिषु ॥ ३. परगृहादिकरणात्मकम् ॥ ४. सत्यङ्कारार्पणरूपम् ॥ ५.
 विज्ञेन ॥ ६. अश्वदयः ॥ ७. वर्षादिकावधेः नियमितैतत्परिमाणः ॥ ८. अधिकत्वे सति ॥ ९. प्रौढानि ॥

पवं भवेसु केसु वि वयमेगेगं च कथ वि दुवे वि ।
 कथ वि तिणिण अ कथ वि चत्तारि वयाणि गहियाणि ॥११७५॥
 कथ वि वयाणि जेणं 'अइच्चपमाणयाणि पआणि ।
 पडिवन्नाणि अ चत्ताणि महामोहाइअबलेणं ॥११७६॥
 अह अन्नया य कुंडिणिनयरीप परमसावओ ताव ।
 सत्थाहिवो सुभहो पइदिणवट्टंतबहुभहो ॥११७७॥
 तस्स सुआ संजाया रोहिणिनामेण जस्स जीओ अ ।
 जा संपन्ना सुस्साविया विगयअन्नदेवा य ॥११७८॥
 जा जिणदेवे वंदइ भत्तिभरेणं गुरूण पासम्मि ।
 धम्मं च सुणइ सम्मं सेवइ समणीजणं च सया ११७९॥
 जा परिणीआ गिहजामाउअवणिपण विमलनामेणं ।
 पिउणो अ अवट्टंभेण कुणइ धम्मं विसिट्ठं जा ॥११८०॥
 जीप पढिओऽहिओ लक्खो सज्जायस्स 'सेमुसीबलओ ।
 निअनामं पिव जाणइ कम्मगंथाइसत्थाइं ॥११८१॥
 सावयवयाणि वारस जीप गुरुअंतिप पवन्नाणि ।
 ताणि निरइआराइं जा पालेइ अ सयाकालं ॥११८२॥
 अह अन्नया य 'अट्टाणसहुवविट्टेण मोहचरडेण ।
 चिंताउरचित्तेणं अबलोइज्जंति 'कउहाओ ॥११८३॥
 सामंतमंतिपमुहेहिं भणिअं देवओ समादिसउ ।
 अह मोहनिवेणुत्तं अन्हाण 'विक्खवग्गम्मि ॥११८४॥
 जा रोहिणी निरिक्खइ पर्यंडबलधारिणी कहमिआणि? ।
 तेहि 'विहसिउं उच्चं सव्वो तावुक्कडो देव! ॥११८५॥
 तुम्हाणं माणुसमित्तगोअरे जाव आगओ नेव ।
 मोहनरिदो जंपइ पेसिज्जउ तत्थ को वि तओ ॥११८६॥
 पच्छामुहि निवट्टेइ जो इमं मिगमुहि अओ जाव ।
 इच्छइ कहिउं पगं पि ताव विगहा कहेइ सयं ॥११८७॥
 आपसो पसो मह सामिअ! दिज्जउ मप बलं तीप ।
 ताव विलोइज्जइ किर सव्वेहिं सा गया भणिआ ॥११८८॥
 इत्थी-पुरिसाण कहा भत्तकहा 'देसगोअरा य कहा ।
 रायकहा इअ विगहा करेइ रूवाणि चत्तारि ॥११८९॥

१. आदित्यप्रमाणकानि द्वादशसङ्ख्यानीत्यर्थः । २. शेषुषीबलतः बुद्धिबलतः ॥ ३. आस्थानसभोपविष्टेन
 आस्थानोपविष्टेनेत्यर्थः ॥ ४. ककुभः दिशः इत्यर्थः ॥ ५. विपक्षवगै ॥ ६. विहस्य ॥ ७. देशगोचरा च कथा ॥

पविसेइ जीइ वयणम्मि सा परमजोगिणीमिव तओ जा
 वत्थ-ऽच्छाअण-भोअणयाइसुहं लहइ पिउगेहे ॥११९०॥
 माइ-पिउपसाएणं न को वि कारेइ किं पि कम्मं च ।
 देवगिहम्मि गया जा पिउवत्ताए उवविसेइ ॥११९१॥
 सड्डीजणाण पासे गंतूणं देववंदणं चइउं ।
 भासइ हले ! मए सुअमिमं इमं विज्जए अज्ज ! ॥११९२॥
 गिहवित्तं तुज्झ भणइ सा नेवं तुह नरेण केणावि ।
 पअमसंगयमुत्तं तओ भणइ रोहिणी एसो ॥११९३॥
 सच्चा तुमं च महिला ममावि अवलवसि सा पुणो वयइ ।
 सच्चा महिला य तुमं अलीअरूवा अहं च कहं? ॥११९४॥
 इच्चाइ बहुविहं किर 'विकत्थयंतीइ तीइ सह राडी ।
 लग्गा भग्गा य गया 'सकज्जवग्गा सगेहे सा ॥११९५॥
 जा पुण विगहाजोगिणीकयसाहज्जा करेइ रायकहं ।
 अवरए सह सा 'निव्वेअवई मंदिरम्मि गया ॥११९६॥
 अन्नाइ समं इत्थी-पुरिसाण कहं च मंडए मुहरी ।
 सा सस्सूजणभीया समुट्ठिआऽ'निट्ठविअवत्ता ॥११९७॥
 सममेगाए नारीए जा भत्तकहवित्थरं कुणइ ।
 गच्छंतीए तीए देसकहं 'तणइ इअरीए ॥११९८॥
 जा गेहनिग्गाया 'जामजुम्मगे वि न निवट्टए एवं ।
 पइदिअहं कुव्वंती निग्गामए निप्फलं जम्मं ॥११९९॥
 अन्नम्मि दिणम्मि 'सकरजोअणपुव्वं च सावयजणेण ।
 केणावि य जा उत्ता महाणुभावे ! खणपमाणं ॥१२००॥
 देवगिहे चिट्ठिज्जइ तं सुहभावेण एगचित्तेण ।
 ठाउं उच्चिउं किं वत्ताओ किज्जंति तुम्हेहिं ? ॥१२०१॥
 दुट्ठा सा विअरइ 'साविउत्तरं ताव वंधव ! किमम्हे ।
 कुणिमो ? को वि न कस्स वि मिलेइ अन्नत्थ एस जणो ॥१२०२॥
 कस्स वि गिहे न गच्छइ एअं पिअमेलयं पुणो तित्थं ।
 तेणं खणं च एग सुह-दुहपुच्छा 'मिहो हवइ ॥१२०३॥

१. विकत्थयन्त्या ॥ २. स्वकार्यव्यग्रा स्वगेहे ॥ ३. निर्वेदवती ॥ ४. अनिष्ठापितवार्ता ॥ ५. तनोति-विस्तार-
 यति ॥ ६. यामयुगमकेऽपि-प्रहरद्वयेऽपि ॥ ७. स्वकरयोजनपूर्वम् ॥ ८. श्राविका उत्तरं ॥ ९. मिथः ॥

इअ ^१असमाहाणं नेव सावय ! तए कयावि कायब्बं ।
^२सा विअ उवस्सययया सज्झाय जा परिहरेइ ॥१२०४॥

विगहाओ विविहाओ अवरावरसाविआजणेण समं ।
 पारंभइ जा त्वासिं पारो आगच्छए नेव ॥१२०५॥

जा समणी-सावय-साविआण दोसे अणंतरं ^३चवइ ।
 सिकखेइ का वि समणी जह भदे । गलइ तुह पाढो ॥१२०६॥

विगहा-परपरिवायाऽणत्थयदंडेण अत्थि किमिमेणं ।
^४एहिअअवायकरणेण कम्मबंधणनिमित्तेण ॥१२०७॥

^५सज्झायममिअरूवं समग्गसंपत्तिकारणं कुणसु ।
 अह मुहमोडण्यं काउं पडिजंपइ जहिच्छं जा ॥१२०८॥

हे अज्जे! ^६विगहावरपरिवाया संजयाणमवि जाव ।
 वट्टंति ^७दुच्चया को अन्नो चिट्ठइ विणा तेहिं? ॥१२०९॥

अम्हे सुहेण भणिमो सब्बेसि जणाण कस्स वि जणस्स ।
 वयणं न रक्खिमो न मुण्णिमु ^८मयं काउमन्नु व्व ॥१२१०॥

जं जारिसं तु चिट्ठइ जणयस्स वि तारिसं फुडं चव ।
 तं भासामो जइ पडिभासइ ^९रुसउ तुसउ व को १व ॥१२११॥

अह विन्नया जा ^{१०}अणरिहा वराई वरोवपसणं ।
 जीए ^{११}मुक्कलजीहाए समणीहि चइओ संगो ॥१२१२॥

निस्संकीभूआ जा गुरुवक्खाणे वि ताव उवविट्ठा ।
 चत्थेणं मुहमच्छाइउमेगाए लगइ कन्ने ॥१२१३॥

अन्नाए अन्नं किं पि परं पुण जंपए पराए जा ।
 विगहाविहाणदक्खा वक्खाणरसं च भंजेइ ॥१२१४॥

अडवीउम्मत्तमहामहिसी कलुसीकरेइ सयलं पि ।
^{१२}पल्लजलं व आलोडिऊण विगहाइ तह लोअं ॥१२१५॥

अवरेसि सुइभंगं जणेइ जा इभपुत्तिअ त्ति परो ।
 को वि नरो न य जंपइ कयावि जा सिक्खिआ गुरुणा ॥१२१६॥

भासइ भयवं ! नाहं केणावि समं च किं पि जंपेमि ।
 जइ पुच्छिअस्स दिज्जइ न उत्तरं हवइ ^{१३}तय थद्धा ॥१२१७॥

१. असमाधानम् ॥ २. साऽपि चोपाश्रयगता ॥ ३. कथयति ॥ ४. ऐहिकापायकरणेन ५. स्वाध्यायम-
 मृतरूपम् ॥ ६. विकथाऽपरपरिवादौ ॥ ७. दुस्त्यजौ ॥ ८. मायाम् ॥ ९. रघ्यतु तुध्यतु वा ॥ १०. अनर्हा-भयोग्या ॥
 ११. मुक्तजिह्वायाः ॥ १२. पल्लजलम् ॥ १३. तदा स्तब्धा ॥

इअ अपसिन्ही लब्भइ तब्भय[ओ] चेव केण वि सहेमं ।
 किंचि मप चविअं इअ उविकिखआ जा गुरुवरेणं ॥१२१८॥
 जा सव्वओ 'विसंकासंकुमणा सेविआ य विगहाप ।
 तीप अच्चताऽऽसत्तीप पुव्वपढिअं पडइ ॥१२१९॥
 विस्सरिओ सयलत्थो सत्थाणं नेव चितइ थयाइ ।
 जा नालोअइ तेसिं अइआरे ^२अन्नवग्गमणा ॥१२२०॥
^३विगहारसो तहाऽऽलस्सं वट्टइ देववंदणे जीप ।
^४अज्जेअव्वं सव्वं देइ सुहं जीइ नो ईसिं ॥१२२१॥
 पडिकमणाइअमवि जा करेइ आयरसमुज्झिअमणेण ।
^५विगहा-परपरिवायप्पबंधविहुरेगया जाया ॥१२२२॥
 जा इत्थ अत्थि नत्थि थ पासे को वि त्ति ता अर्चितंती ।
 विगहाविषसा सहसा जहा तहा जा य जंपेइ ॥१२२३॥
 नयरस्स इमस्स नराहिनायगो तस्स अग्गमहिंसी जा ।
^६असई सुणिज्जप सा जाणामि अहं इमं सम्मं ॥१२२४॥
 जम्हा सुमाणसेणं कहिअं केणावि नऽन्नहा होइ ।
 तत्थ पपसन्मि ठिआ पओअणवसाऽऽगया दासी ॥१२२५॥
 जीप सव्वं सुच्चा कहिज्जमाणमसमंजसं दासी ।
 गंतूण निवेअइ निवरमणीइ ससामिणीप भ ॥१२२६॥
 तीप कहिअं रण्णो तेण वि आणाइआ य रोहणिआ ।
 जं गहिऊणं जणओ सुभइसत्थाहिषो अ गओ ॥१२२७॥
 अह पंगंते धरिऊण पत्थिवेणं च रोहिणी पुट्टा ।
 भदे! तुमं भणसु तं सच्चं मज्झ पुरओ ताव ॥१२२८॥
 मज्झ कलत्तसरूवं जं तुमप निसमिअं इमं वुत्तं ।
 न मप किमेअमायणिअं किमवि ^७पेअसीविसयं ॥१२२९॥
 कस्स वि सक्कं किंचिवि मुणामि नाहं निनाह ! इच्चाइ ।
 राया अवलवमार्णि जं च पमाणीकरावेइ ॥१२३०॥
 तत्थ पपसे आगारिऊण सा कारिआ य ^८संवायं ।
 अह अन्नाप अहिनाणपुव्वयं धिक्कया य तहा ॥१२३१॥

१. विशङ्काशकुमनाः ॥ २. अन्यव्यग्रमनाः ॥ ३. विकथारसः ॥ ४. आलस्यं वर्तते ॥ ५. अध्येतव्यम्
 अध्ययनम् ॥ ६. विकथापरपरिवादप्रबन्धविधुरा एकदा जाता, विधुरा स्वच्छन्दवर्तिनी ॥ ७. असती ॥ ८. प्रेयसी-
 विषयम्-राज्ञीविषयम् ॥ ९. नृनाथ नृप इत्यर्थः ॥ १०. संवादम् ॥

सा रोहिणी अ जाया निरुत्तरा जह सिरं अहो ! काउं ।
 मोणमवलंबिऊणं ठिआ तओ पत्थिवो कुविओ ॥१२३२॥
 धरणिधवेणाऽऽहुओ सुभइसत्थाहिवो 'सपासम्मि ।
 दासीए वुत्तंतो सव्वो सो साविओ तस्स ॥१२३३॥
 वज्जाहउ व्व दुहिओ अकंडपडिआऽसणि व्व वा जाओ ।
 सत्थेसरो अ जं पुच्छप किमेअं ? कहेइ न जा ॥१२३४॥
 जा पुच्छिआ य पिउणा पगते नेव जंपप जाव ।
 जीप नरवइरमणीदासीए अग्यओ भणिअं ॥१२३५॥
 आगारिउं च सा पुच्छिआ भिसं तत्थ सत्थवाहेणं ।
 सा भणइ रोहिणीए पअं वुत्तं न संदेहो ॥१२३६॥
 जणओ चित्तेइ इमं जीप जीहा य 'मुक्कला अत्थि ।
 इअ जाणंतो सत्थाहिवई दासिं विसज्जेइ ॥१२३७॥
 धूअं गहिऊणं सो रायसमीवे समागओ तेण ।
 रायपयपंकपसु य णमिउं 'सजलच्छिणा वुत्तं ॥१२३८॥
 जं सामिअ ! अमह कुले पञ्चक्खं दिट्ठमवि न किं पि धुवं ।
 पाणञ्चप वि वुच्चइ केणावि विवेगवंतेणं ॥१२३९॥
 मह पुत्तीप तं किर अदिट्ठमसुअं निरत्थयं भणिअं ।
 चंदे व्व निम्मले मम कुले कलंको समाणीओ ॥१२४०॥
 पसो ममेव दोसो जीप जीहाइ मुक्कलत्तमिणं ।
 सुणमाणेण जणाओ न सिक्खिआ न परिहरिआ जं ॥१२४१॥
 मज्झ अहो ! 'गिहवावारवग्गभावो तहा पमाओ वा ।
 तम्हा जं रुच्चइ तं करेउ देवो पयापालो ॥१२४२॥
 भूवइणा भणिअं मह नयरम्मि महानरो तुमं ताव ।
 भो सत्थवाह ? मज्झ वि 'माणुचिओ सच्चवयणो अ ॥१२४३॥
 तेणं न खंडसो जं काऊण चउप्पहे खिवावेमि ।
 तुमप परं तहा कायव्वं देसं जहा चयइ ॥१२४४॥
 इअ चविऊण निवइणा विसज्जिओ सत्थनायगो तेण ।
 तणया पुणो 'तउ च्चिअ ठाणाउ विसज्जिआ जाव ॥१२४५॥
 ताव अहो ! पसा सा उ साविआ देववंदणं तं च ।
 तं च पडिक्कमणं 'वयणवत्थपडिलेहणं तं च ॥१२४६॥

१. स्वपार्श्वे—स्वसमीपे ॥ २. मुक्कला—'मोकली' ॥ ३. सजलाक्षिणा साश्रुनेत्रेणेत्यर्थः ॥ ४. गृहव्यापारव्यप्रभावः ॥
 ५. मानोचितः ॥ ६. तत एव ॥ ७. वदनवस्त्रप्रतिलेखनम्—मुखवस्त्रिकाप्रतिलेखनमित्यर्थः ॥

सो पादो सो धम्मो जमेरिसा साविआ वि परदोसे ।
 गहइ असब्भूप तह सया वि कुणइ परतत्तीओ ॥१२४७॥
 षसा न सुंदरा सुंदरी न सो सोहणो अ जिणधम्मो ।
 इअ नयरलोअवग्गो 'वग्गो दोसगहणे होइ ॥१२४८॥

लोपण विगोविज्जंती रोहिणीआ पुराउ निग्गमइ ।
 सरइ अ पिउहरविहवं हिअं च चितेइ जणणीए ॥१२४९॥
 बंधुजणस्स गउरवं 'झाइ परिअणस्स पृअणं वा वि ।
 गुरुजणसामग्गीए गओ अ लाहो अहो ! जीए ॥१२५०॥

'मुच्छमउच्छं गच्छंती निवडंती पप पप दुहिआ ।
 जा गामाणुग्गामं भिक्खाए भमइ 'मइमुक्का ॥१२५१॥
 सुकुमालयाइ जीए पयजुअले भूअले चलंतीए ।
 निज्जाइ सांणिअभरो फुडंतरेहे अहो ! दुक्खं ॥१२५२॥

अप्पञ्चक्खाणावरणकसायवसेण देसविरईइ ।
 भंसाओ सम्मत्तं परिचत्तं रोहिणीए उ ॥१२५३॥
 मरिऊणं अपरिग्गहिअवंतरसुरेसु रोहिणी पत्ता ।
 हंत ! 'महंतदुहसमूहाणऽववरिआ इमा जाया ॥१२५४॥

तत्तो वि निग्गओ जो गओ जिओ 'पयकरणपमुहेसु ।
 कत्थ वि हा ! जीहाए अभावओ दुक्खमणुभूअं ॥१२५५॥
 कत्थ वि जीहाछेआउ जेण सहिआणि तिकखदुक्खाणि ।
 भमिओ संसारमहासमुहमज्झम्मि जो बहुअं ॥१२५६॥

अह मोहनिवेण महंतमूढयापेअसीइ हत्थम्मि ।
 तालं दाऊणं अट्टहाससहिपण इणमुत्तं ॥१२५७॥
 कंते ! पआइ महंतसाविआए सरूवयं दिट्टं ।
 कंताए ताए उत्तं किं देवित्थ वत्तव्वं ? ॥१२५८॥

जम्हा इमा वराई चउइसगुणठाणरूवसोषणे ।
 सिद्धिमहासोहे पंचमं च सोवाणमारुहिआ ॥१२५९॥
 देवेण उ ते वि निवाडिआ सहस्सक्ख-चक्किपुज्जा जे ।
 सुरलक्खेहिं 'अक्खोहिआ असमसत्तवंता य ॥१२६०॥

१. व्यग्रः ॥ २. ध्यायति स्मरति ॥ ३. मूर्च्छाम् अतुच्छाम् ॥ ४. मतिमुक्ता बुद्धिहीना ॥ ५. महादुःख-
 समूहानामपवरिका ॥ ६. एकेन्द्रियप्रमुखेषु ॥ ७. अक्षोभिताः अस्मसत्त्ववन्तः-असदृशपुरुषकाराः ॥

जे इक्कारसमं सोवाणं सिद्धिनिलयस्स आरुहिआ ।
 हुंकारमित्तवसओ देवस्स पडिवडिआ षण ॥१२६१॥
 देवस्स अग्गओ रुलमाणा चिट्ठंति पायलग्गा ते ।
 अह मंतिअ-सामंतेहिं भासिअमेगकालं च ॥१२६२॥
 देवी अहो ! ^१मुणइ चविउमेवमेवेअमन्नया स जिओ ।
 मणुप्सु समुप्पन्नो पडिवन्नं तत्थ सम्मत्तं ॥१२६३॥
 जेणाभिग्गहिओ दाणरूवधम्मो इमो वि भग्गो अ ।
 दाणंतराय-किवणत्ताईहिं मोहसुहडेहिं ॥१२६४॥
 अह भमिऊण भवं जो समागओ ताव मणुअजम्मम्मि ।
 तत्थ वि जेण अभिग्गहिओ अमलो सीलधम्मो अ ॥१२६५॥
 सो वि उ भग्गो जेणं नरवेओदय-कुसंगमाईहिं ।
 संसारं परिभमिउं पुणो वि जो माणुसो जाओ ॥१२६६॥
 अंगीकओ कयावि अ जेण तवाभिग्गहो गुरुसगासे ।
 एसो वि लोविओ निअजीहालोलत्तणाईहिं ॥१२६७॥
 भमिउं भवं च जो मणुअभवे आगच्छप पुणो तत्थ ।
 भावणअभिग्गहं गहिअ चयइ ^२अट्टाइचित्ताहिं ॥१२६८॥
^३खित्तगपल्लुवमासंखअंसगपपसरासिमाणेसु ।
 ताव भवेसु ^४पवन्ना जेणेवं ^५देसविरई अ ॥१२६९॥
 पञ्चकखाणावरणकसायपमुहमोहउक्कडभडेहिं ।
 करसंठिअधणमिव जस्स देसविरई वि त्तिग्गमिआ ॥१२७०॥
 इत्थंतरम्मि अच्छेरहरिसपूरिअमणेण रापण ।
 सिरिचंदमोलिनामेणुत्तं नमिअ जगभाणुजिणं ॥१२७१॥
 भयवं ! मोहाइमहारिउणो षण कुणंति जीवाणं ।
 विअडं विडंबणं पुण चिंतातिगयं दुरंततमं ॥१२७२॥
 जं एअस्स सयलआगमतत्तमयस्स ^६मज्झदेसम्मि ।
 संबंधस्स भणिज्जइ तं ^७सव्वमसंगयं हवइ ॥१२७३॥
 पुच्छामि केवलं संदेहमहं किंचि नेव ^८अपसाओ ।
 कायव्वो तुम्हेहिं विम्हयकारिगुणवंतेहिं ॥१२७४॥

१. मन्यते-जानाति वक्तुमेवमेवमेतत् अन्यदा स जीवः ॥ २. आर्त्तदिचिन्ताभिः आर्त्तरौद्रध्यानैः ॥ ३. क्षेत्र-
 कपल्योपमासङ्ख्य-अंशकप्रदेशराशिमानेषु ॥ ४. प्रपन्ना ॥ ५. देशविरतिः इयम् ॥ ६. मध्यदेशे-मध्यभागे ॥ ७. तद्
 सर्वमसङ्गतमेव-भ.-भा. पृ. ३३५ ॥ ८. अप्रसादः कोपः ॥

सम्मईसणवंतस्स जंतुणो पुव्वमेव वुत्तमिमं ।
उक्कट्ठो वि भवो किर अवह्वैपुग्गलपरावट्ठो ॥१२७२॥

तत्थ य इमस्स पत्थुअजिअस्स सम्मत्तंफंसणा जाया ।
देसविरइफंसणया अस्संखभवेसु पत्तेअं ॥१२७६॥

तप्परिभंसे मज्झे भूरिभवो अ भणिओ बहुत्तस्स ।
किं माणमिअ दिसिज्जउ तत्तो सो केवली कहइ ॥१२७७॥

कत्थ वि संखिज्जं कत्थ वि अस्संखं तथा अणंतं पि ।
सुणसु पमाणं 'भूमिव ! अवह्वैपुग्गलपरावट्ठे ॥१२७८॥

हुंति अणंताओ उस्सप्पिणिओसप्पिणीउ तम्माणं ।
वट्ठंति अणंतस्स अणंता भेआ महाराय ! ॥१२७९॥

तम्हा ^१पडिअंतर उस्सप्पिणिओसप्पिणीउअणंताओ ।
हुंति तहावि नरेसर ! न किज्जए किं पि जिणधम्मो ॥१२८०॥

अह चंदमोलिराओ नमिउ भणइ भयवं ! तमच्छेरं ।
जं दंसण-देसविरइगुणेषु पत्तेसु अज्जावि ॥१२८१॥

पहवंति मोहपमुहा रिउणो एए तओ जिणेणुसं ।
एवं अणाइकालं जाव इमे ^३जीवमभिहुंति ॥१२८२॥

तिहुअणजणपूइअपयपंकयजुअलेहि विमलनाणेहिं ।
सयलेहिं पि जिणेहिं परूविअं इत्थ इत्थमिम ॥१२८३॥

सम्मत्त-देसधिरया पल्लिअस्स असंखमावमित्ता उ ।
अट्ठ भवा उ चरित्ते अणंतकालं च सुअसमए त्ति ॥१२८४॥

अस्या गाथाया व्याख्या-सम्यग्दृष्टयो देशविरताश्च [प्रत्येकं] क्षेत्रपत्न्योपमा-
सङ्ख्येयभागप्रदेशराशिप्रमाणान् भवान् भवन्ति, अष्टौ भवान् चारित्र-
सामायिकं प्राप्यते, श्रुतसामायिकं तु सम्यग्दृष्टि-मिथ्यादृष्टिभावेनाविशेषितं
सामान्येन द्वीन्द्रियादिषु अनन्तान् भवान् प्राप्यत इत्यर्थः ॥

अह नरवइणा भणिअं भयवं ! संसारिओ जिओ एसो ।
सव्वविरइकन्नाए करिस्सइ कया करग्गहणं ? ॥१२८५॥

चारित्तधम्मधरणीधवसिन्नसहायगो भविस्सइ अ ? ।
एस कया केवलिणा काहिअं 'थोवंतमेअं तु ॥१२८६॥

१. भूमिप नृपैत्यर्थः ॥ २. प्रति-अन्तरम् ॥ ३. जीवमभिभवन्ति ॥ ४. स्तोत्रान्तरमिदम्. म.भा. ३३५ ॥

सुणसु तुमं राय ! अवहिअमाणसो भूवई तओ भणइ ।
 एसो अहं अवहिओ कयप्पसाया कहंतु जिणा ॥१२८७॥
 भगवं तो भणइ तओ पत्थिव ! अत्थि नरखित्तमज्झम्मि ।
 इंदपुरं नाम पुरं सिरीइ इंदपुरसंकासं ॥१२८८॥
 राओ समीरणो नाम तत्थ जाया जयंतिआ तस्स ।
 जेहिं गहिओ इव अवयारो 'सर-सुर-रइ-सुरीणं ॥१२८९॥
 पणय आणीओ सो संसारिजिओ अ तेसि गेहम्मि ।
 कम्ममहानरवइणा 'तणुअत्तेणं पमत्तेणं ॥१२९०॥
 जणओ जणेइ अरविंद त्ति सुअस्स 'महपुव्वमभिहाणं ।
 पठिआउ जेण य कलाउ विमलजसकुसुमवल्लीओ ॥१२९१॥
 जुव्वणद्वयं च पत्तो गुणपयडीभावभायणं पुत्तो ।
 मुणिपरि[वरि]ओ सुगुरू कम्मनिवेणं समाणीओ ॥१२९२॥
 जो रायवाडिआए नयराओ निग्गओ वणम्मि गओ ।
 सुगुरुं निरिक्खिऊणं पणमइ आणंदपूरेणं ॥१२९३॥
 तत्थ य उवविट्ठो जो कम्ममहंतनिवई समप्पेइ ।
 जस्स अइभासुरं सुहअज्झवसायरूवमसि ॥१२९४॥
 संखिज्जासगरोवमठिइरूवं खंडिअं च 'तणुखंडं ।
 मोहाइमहारीणं जेणं तेण करवालेणं ॥१२९५॥
 सम्मईसण-चारित्तधम्मउवएसदायगेण तओ ।
 सवविरइकक्राए महागुणा वणिणा गुरुणा ॥१२९६॥
 'तत्तिव्वणुरागो जो जणणी-जणगाइसंगमं चत्ता ।
 सुगुरुसमप्पिअवेसो परिणेइ सयलविरइकक्रं ॥१२९७॥
 आलोइउं च लांआ परमविभूईइ गहिअदिक्खं जं ।
 पभणंति एस धन्नो मन्नो देवाण वि मुणिदो ॥१२९८॥
 चारित्तधम्मभूवईसिन्नं सब्बमवि हरिसिअं पअं ।
 जस्संतिप ठिओ सब्बोहो थिरदंसणो जाओ ॥१२९९॥
 जाणअसयागमपरिचयविहीसु सिक्खिअकिआकलावो अ ।
 उवसममंडणमंडिअदेहो सोहइ महेसी जो ॥१३००॥
 महवमुद्दागाही अज्जवलाही लसंतसंतोसो ।
 जो तवसोसिअगत्तो संजमलच्छीनिहिअचित्तो ॥१३०१॥

१. स्मरसुर-रतिसुर्योः ॥ २. तनुजत्वेन-पुत्रतया ॥ ३. महपूर्वम्-उत्सवपूर्वम् ॥ ४. शरीरखण्डम् ॥
 ५. तत्तीव्रानुरागः ॥ ६. त्यक्त्वा ॥

जो कुणइ सच्चपक्खं ^१सुसोअभावियमणो समणमुक्खो ।
 निक्खिचणया-तुरिअव्वयपमुहा जं न मुंचंति ॥१३०२॥
 एएहिं सुहभावेहिं जो उच्छाहिओ निहंति सया ।
 पब्वहं मोहबलं आहणिकुण ^२अपमायगंधगयं ॥१३०३॥
 आरोविअ ^३सुद्धमणोवित्तिधणुहलेहमिसिवयंसवरो ।
 सुहभावनाम ^४नोराएहिं पहरेइ मोहनिवं ॥१३०४॥
 मयणमहामंडलिकं ताडेइ अ रागमिगवइं ^५जिणइ ।
 पाडेइ दोसविसमतममहागयनायगं जो अ ॥१३०५॥
 एस मह रिऊ एस तुह रिऊ इअ जे मुणाविआ अरिणो ।
 सव्वोहसयागमएहिं सव्वे जो विणासेइ ॥१३०६॥
^६अग्गि-गिरिराय-बहुली-सायर-हिंसा-महामुसावाया ।
 चोरिअ-मेहुण-मुच्छापमुहा रिउणो जिया जेण ॥१३०७॥
 एगय पमायदंडाहिवो अभिमुहं समुट्टिओ जस्स ।
 कथ वि ठाणे कहमवि समणो पुण तं पि पहरेइ ॥१३०८॥
 कथ वि लुहा-पिवासाइदुस्सहपरीसहारिवग्गेहिं ।
 जो बाहिज्जइ जुगवं पराजिणइ ते वि एगमणो ॥१३०९॥
 कथ वि नरा-मर-तिरिअउवसग्गभडा समुट्टिआ जं च ।
 पाडंति जिणागमवयणेहिं जो पुण थिरीभूओ ॥१३१०॥
 संजलणकसायरिऊ बुद्धसमणसारणाइ संजाया ।
 गच्छे सबालतरुणे विहुरीकुव्वंति जं समणं ॥१३११॥
 उवसम-मइवमुहकयसाहज्जो जो कहं पि ते हणिउं ।
 निस्सीमसंजमकरणुज्जमम्मि वट्टइ सयाक्कालं ॥१३१२॥
 कथ वि रूवज्झुणि-गंध रस-फरिसलोलयाइइणाणेहिं ।
 रिउभूएहिं हणिओ जो संतोसेण पल्लविओ ॥१३१३॥
 पुणरवि दुज्जयरिउवग्गेण समं संगरं च जो कुणइ ।
 इअ जय-पराजएसुं पवट्टमाणेसु अन्नन्नं ॥१३१४॥
 चारित्तधम्मसिन्नबलेणं जाव जयलच्छिम्मरविदो ।
 पावेइ मुणिवरो ताव पेरिओ इअ गुरुवरेणं ॥१३१५॥

१. सुशौचभावितमनाः ॥ २. अप्रमादगन्धगजम् ॥ ३. शुद्धमनोवृत्ति-धनुल्लेखाम् ऋषिवयस्यवरः ॥ ४.
 नाराचैः बाणैरित्यर्थः ॥ ५. जयति ॥ ६. अग्नि-गिरिराज-बहुली-सागर इति अनुक्रेण क्रोध-मत्त-माया-लोभानां
 सूचकाः शब्दाः ॥

एसो तुज्झ महंतो अवरारो अम्ह अत्थि पत्थावो ।
 इअ पच्चखाणावरणकोहमाणा विचिंतति ॥१३१६॥
 जस्संगे ते रिउणो पयडीभूआ कुणंति किर पीडं ।
 तव्वसओ कुचिओ संतो जो गुरुसम्मूहं चवइ ॥१३१७॥
 आयरिअ ! किं मए इह विणासिअं जइ तुमं विआरेसि ? ।
 नत्थि मह को वि अवरारो जइ जंपसि तहावि तुमं ॥१३१८॥
 को तुह निवारओ अत्थि ? तओ एअं च किं ममं एगं ॥
 पडिसेहसि ? किं गच्छे एवं को वि न परो कुणइ ? ॥१३१९॥
 एए पव्वइआ संति इमेहिं सह तुमं न किं 'चवसि ? ।
 एगो अहं तु लद्धो मुद्धो विद्धो 'वयसरेहिं ॥१३२०॥
 जइ थविरा सिक्खं दिति वच्छ ! निवपुत्त ! सुकुलसंजाओ ।
 तुममिअ गुरुसम्मूहमित्थमवन्नाए भणसु 'माइं ॥१३२१॥
 जो पुण विवरीअं चिअ चित्ते चित्तेइ मे कुलुग्घाडं ।
 एए कुणंति मुणिणो गहिओ जो कोव-माणेहिं ॥१३२२॥
 जाव पुणो वि गुरू जं सिक्खेइ किमवि तओ अ जेणुत्तं ।
 मम 'उच्चाडणविसए सव्वे लगा अहो ! तुम्हे ॥१३२३॥
 तत्तो विप्पह एअं निअपिच्छडगं इति भणिअ जो वेसं ।
 चइऊणं गिहिवेसं गहेइ असुहपरिणामगओ ॥१३२४॥
 पच्चखाणावरणगकोहाऽहंकारसुहडसामत्थं ।
 दक्खा पिक्खह तुम्हे अहो ! मणं जो तहा धरिओ ॥१३२५॥
 मोहबलम्मि अ जं पाडिऊण मिलिऊण सव्वसुहडेहिं ।
 ते विअडकोहमाणा तहा भमावंति पुहवीए ॥१३२६॥
 अह जो पइगामं परगिहेसु कम्माणि कुणइ दिणरत्तं ।
 भिक्खं च दुहेणं लहइ जावज्जीवं सहइ दुक्खं ॥१३२७॥
 पाविट्टेणं भट्टेण मए लोगोअयाइदुक्खगरं ।
 आयरिअं तं जप्फलमणुहोमि अहं सुदुस्सहगं ॥१३२८॥
 इअ निंदंतो जो अप्पाणं पज्जंतसमयपत्ताऊ ।
 उप्पज्जइ 'जोइकतिअसेसु सुररिद्धिसंजुत्तो ॥१३२९॥
 चविऊण तओ ठाणा भूरिभवं भमइ जो किलेसकरं ।
 सुहसंपयानिहाणं रायपुरं अत्थि नामेणं ॥१३३०॥

१. वक्षि-कथयसि ॥ २. वचःशरैः ॥ ३. माऽर्थे अव्ययम् ॥ ४. उच्चाटनविषये ॥ ५. भाषायाम् पछेडी ॥
 ६. ज्योतिष्कत्रिदशेषु ॥

तत्थ अमच्चवरो परमसावओ अत्थि 'अत्यमंतो अ ।
 तस्स सुओ जो जाओ पिउकयचित्तमइअभिहाणो ॥१३३३॥
 माया-पिउणो 'पिउवइगेहातिहिणो अ जाव संजाया ।
 ससुअं कुडुंबभारे ठवेइ संविग्गचित्तो जो ॥१३३२॥
 सुगुरूण पासदेसे गंतूण वयं गहेज्जए जेण ।
 पालिज्जइ पुव्वभणिअविहिणा हयमोहसिन्नेणं ॥१३३३॥
 पज्जंतम्मि विसयसुहसीलत्तपमायसंगवसओ जो ।
 संजमविराहगो उप्पन्नो सोहम्मसुरलोगे ॥१३३४॥
 तत्थ वि पल्लोवमपमिअजीविअधरो सुरो अ संजाओ ।
 हीणद्धिओ तओ वि अ चविओ भमिओ भवं जीवो ॥१३३५॥
 एगय कंचणपुरनयरे खेमकरनरेसरसुओ जो ।
 जाओ अ विजयसेणो नामेण सयलकलावंतो ॥१३३६॥
 तत्थ वि सगुरुपासे धम्मं सुणिऊण सयणवगं च ।
 मुत्तूण जेण जणिओ करग्गहो 'वयसिरिकणीए ॥१३३७॥
 सब्बोहसयागमपमुहा पमुइअमाणसा तहेव इमे ।
 सुणिणो जस्स सगासे ठिआ विसालबलकलिया य ॥१३३८॥
 मोहबलेण समं पारद्धो जेणं सुदारुणो अ रणो ।
 जस्स य कयवहुसंगो सयागमो परिचिईभूओ ॥१३३९॥
 सब्बोहो वि थिरतमो 'जस्संगमलंकिअं सयाकालं ।
 अयलतरअप्पमाणं कणगाहरणणेण[.....]जहा ॥१३४०॥
 संतोसजुओ जो अप्पमत्तगुणठाणलक्खणं झत्ति ।
 आरुहिओ सत्तमयं सिद्धिमहासोहसोवाणं ॥१३४१॥
 तत्थ य जेणं 'कम्माणुगूलयाए कहंचि किर लद्धो ।
 उवसमसेणिमहावइरदंडओ अइपयंडतमो ॥१३४२॥
 जो कोह-माण-माया-लोहे आहणिअ मत्थए तेण ।
 पाडेइ ता अणंताणुअधिणोऽणाइरित्थूए ॥१३४३॥
 'भ[स्स]एप्पच्छाइअअग्गिणससिच्छा जेण ते कया तुच्छा ।
 मिच्छादसणमंती पयडं निद्धाडिओ मुणिणा ॥१३४४॥

१. अर्थवान्-ऋद्धिमान् ॥ २. यमगृहातिथी परलोकवासिनावित्यर्थः ॥ ३. व्रतश्रीकन्यायाः ॥ ४. यस्याङ्गम्
 अलङ्कृतम् सदाकालम् अचलतर-अप्रमाणम् कनकाभरणकेन यथा ॥ ५. कर्मानुकूलतया ॥ ६. भस्मप्रच्छादितामि-
 कणसदृशाः ॥

सुद्ध-ऽद्धसुद्ध-अविसुद्धरूवतिगधारगो इमो पडिओ ।
 चडिओ अट्टमसोवाणमपुठवकरणगुणक्खं जो ॥१३४५॥
 गच्छइ तओ वि अनिअट्टवायरगसंपरायनामं च ।
 नवमं सोवाणं सिद्धिमहागेहस्स मुणिनाहो ॥१३४६॥
 तत्थ नपुंसगवेओ जेणं हणिउं कओ अ गयचिट्ठो ।
 तयणु अ इत्थीवेओ सहसा उवसामिओ जेण ॥१३४७॥
 अह हास-रइ-अरइ-सोग-भय-दुगंछासरूवरिउल्लकं ।
 जेणं विणासिऊणं धिक्किज्जइ पुरिसवेओ अ ॥१३४८॥
 अप्पच्चक्खाणावरण-पच्चक्खाणावराभिहा कोहा ।
 संजलणरूवकोवो गयचिट्ठा ताव जेण कया ॥१३४९॥
 अपच्चक्खाणावर-पच्चक्खाणावराभिहा माणा ।
 संजलणरूवमाणो गयचिट्ठा ताव जेण कया ॥१३५०॥
 अपच्चक्खाणावर-पच्चक्खाणावराभिहा माया ।
 संजलणरूवमाया गयचिट्ठा ताव जेण कया ॥१३५१॥
 अपच्चक्खाणावर-पच्चक्खाणावराभिहा लोहा ।
 विरइविसेसजुएणं गयचिट्ठा ताव जेण कया ॥१३५२॥
 संजलणगलोहो पुण ताडिउजंतो इमो मुणिदेण ।
 सुहुमीभूओ 'नंसिअ निलीणओ दसमसोवाणे ॥१३५३॥
 दसमे तत्थ सुहुमसंपरायगुणठाणयम्मि चडिऊणं ।
 सो ताडिऊण लोहो गयचिट्ठो ताव जेण कओ ॥१३५४॥
 'नित्तवसुकुडुंबगमाणुसेसु पडिपसु हेउभूपसु ।
 तम्मयतणुजीओ गयचिट्ठो पडिओ अ मोहनियो ॥१३५५॥
 थुल-मूल-सिहा-सहाइसु पडिपसु पडए जहा विडवी ।
 इअ सकुडुंबो मोहचरडो कओ जेण निच्चिट्ठो ॥१३५६॥
 परमाणंदसुहं अणुहवमाणो विजयसेणनाममुणी ।
 आरुहिओ एगादसमसिद्धिआवाससोवाणं ॥१३५७॥
 उवसंतमोहगुणठाणलक्खणे तत्थ ठाइ सोवाणे ।
 अंतोमुहुत्तमित्तं जो जिणसमसुद्धचारित्तो ॥१३५८॥
 समणो अणुत्तरविमाणुववायउचिअसुचित्तपरिणामो ।
 सुरअसुरसेणिपुज्जो सोवाणे होइ चिट्ठतो ॥१३५९॥

१. नंद्वा ॥ २. नेत्रवसु-अष्टाविंशतिः इत्यर्थः ॥

लोहो ताव सचेअणओ किंपि हवइ पुणो वि कोवगओ ।
पेसइ धूअं अइवल्लह^१मप्पसरीरगअभिन्नं ॥१३६०॥

मुच्छाभिहाणया सा कुविआ कारेइ पासदेसगया ।
^२जस्संगोवगरणगाइअमुच्छं बलवई बणिआ ॥१३६१॥

तीए गल्लगहिओ जो पच्छम्ममुहओ अ वालिओ संतो ।
दसमगमोवाणाइअकमेण परिवाडिओ ताव ॥१३६२॥

जो जाव पढमसोवाणगम्मि नीओ समण्णिओ तीए ।
मिच्छादंसणदुट्ठगमंतिवरस्स गसिओ तेण ॥१३६३॥

चलमाणो जो अ सचेअणभूपहिं गहिज्जए इत्ति ।
तेहिं कुविएहिं रिउवग्गेहिं पुव्वपहिण्हिं ॥१३६४॥

तक्कारिअभूरिदुरिअभरो गओ एगकरणपमुहेसु ।
जो भमिऊणं चढिओ नरगाइसु भूरिसंसारं ॥१३६५॥

अह मणुअभूमिमज्जे अत्थि^३महापुरभिहाणयं नयरं ।
तत्थ परमसावयगो महड्ढिओ नयरसिद्धिमणी ॥१३६६॥

नामेण सुनंदो तस्स भारिआ रूवधारिणी धन्ना ।
संसारिजीओ जाओ तप्पुत्तो पुंडरीगक्खो ॥१३६७॥

जस्स अइसाइणी^४पाडिवया जाया तओ पुणो जेण ।
अप्पेण वि कालेण कलाओ पढिआउ पोढाओ ॥१३६८॥

थोवं एअं अज्जेअव्वं ति^५असंतुसंतओ संतो ।
पुच्छइ जो मुणिपासे कलाण किर वित्थरो कुत्थ ? ॥१३६९॥

सव्वाण कलाणं^६पुव्वेसु समत्थि बहुवित्थरो भइ ! ।
जेणुत्तं कइ पुव्वाणि ताणि हुंति ? मुणिणा भणिअं ॥१३७०॥

पुच्छसु तुमं गुरुवरे तओ अ ते जेण पुच्छिआ तेहिं ।
पुव्वगओ वित्थारो कहिओ सव्वो धि जस्स तओ ॥१३७१॥

पुव्वाणं अज्जयणे जस्स मणं जायमित्थ अच्चंतं ।
जंपइ जो गुरुराया पाढह पुव्वाणि मे तुम्हे ॥१३७२॥

कायव्वो उ पसाओ तुम्हेहिं एस ताव सुगुरुहिं ।
कहिअं पढंति मुणिणो पुव्वाइं नेव सहुंजणा ॥१३७३॥

१. आत्मशरीरकाभिन्नाम् ॥ २. यस्य अङ्गोपकरणकादिकमूर्छाम् बलवती वनिता ॥ ३. भवभावनायां
ब्रह्मपुरम् इति नामं नगरमस्ति ॥ ४. प्रतिपत् बुद्धिः ॥ ५. असंतुष्यन् ॥ ६. चतुर्दशपूर्वेषु ॥

जेण कहिज्जइ अ तओ वयदाणं कुणइ 'सयणणुत्ताप ।
जेणं दिक्खा गहिआ गुरुहत्थेणं महिङ्कीप ॥१३७४॥

पण्णाविसेसओ जेणं सिक्खा तक्खणेण संगहिआ ।
उप्पदिणेहिं चउदस मुणिणा पुब्बाणि भणिआइ ॥१३७५॥

अह 'अट्टाणगपरिसाठिणण मोहचरडेण नीससिअं ।
पुट्ठो 'महागणहिं अन्नेहिं देव! किं एअं ? ॥१३७६॥

हत्थेण भालथलयं आहणिऊणं च चवइ मोहनिवो ।
निहया वयं इमेणं जम्हा अम्हाण जो सत्तू ॥१३७७॥

सज्जीकओ अ जेणं सयागमो पाढओ समग्गो सो ।
'एअपयासिअमम्माणि जो अवगमिस्सइ परो वि ॥१३७८॥

उम्मूलणं करिस्सइ कंदाणं 'अम्हगुत्तजुत्ताणं ।
एस समणो इआणि मिलिओ को दुट्टसंजोगो ? ॥१३७९॥

अत्थि स को वि इमं जो संजोगं झत्ति 'सुविहडावेइ ? ।
निअसामिणं 'सखेअं दट्ठूणं उट्ठिआ नारी ॥१३८०॥

सा नामेणं नारी निहा परिवारओ इमो तीप ।
आलस्सं 'वेगल्लं तणुभंगो अ मुहमोडणयं ॥१३८१॥

'जंभा य सुविणदंसण-' 'सरणब्भंसत्ति सा सपरिवारा ।
काऊणं च ' 'पमाणं जणिअंजलिआ भिसं भणइ ॥१३८२॥

अज्ज वि देव ! ' 'सदासीसज्जे कज्जे किमेरिसो खेओ ।
किज्जइ ? किं कल्ले वि अ तुमप दिट्ठं न देव ! इमं ? ॥१३८३॥

गहिऊण गलग्गाहं मुच्छाए वालिओ जमेस जिओ ।
एगादसमाओ सोवाणाओ सिद्धिसोहस्स ॥१३८४॥

तमिआणि मज्झ विलसिअं सामि ! तुमं निरिक्खसु तओ अ ।
मोहेण विहसिऊणं भणिअं वच्छे ! वरं गच्छ ॥१३८५॥

पूरेसु तुमं निअवंछिअं तओ ' 'परिगरेण सह एसा ।
गच्छइ सच्छंदं चउदसपुब्बधरस्स पासम्मि ॥१३८६॥

१. स्वजनानुज्ञया ॥ २. आस्थानकपर्षत्स्थितेन ॥ ३. सभागतैः ॥ ४. एतत्प्रकाशितमर्माणि ॥ ५. अस्मद्गोत्र-
युक्तानाम् ॥ ६. सुविघटयति-नाशयति ॥ ७. सखेदम् ॥ ८. वैकल्यम् ॥ ९. जम्भा ॥ १०. स्मरणभ्रंश इति ॥
११. स्वपरिवारं प्रमादमिति कृत्वा इत्यर्थः ॥ १२. स्वदासीसाध्ये ॥ १३. परिकरेण ॥

जस्स सरीरे तीए आलस्सं पुव्वमेव आणीअं ।
 १तव्वसगो जो समणो न परावट्टेइ सुत्ताइं ॥१३८७॥
 पुव्वाणं अवरेसिं २सत्थाणत्थं न चितए जो य ।
 एवं ति-चउरवासरगमणे मुणिणो वयंति परे ॥१३८८॥
 जइ निरवज्जा विज्जा पढिआ गुणणेण ता थिरीकुणसु ।
 इअ पेरिऊण उववेसिओ बलेण गुणणस्स मुणी ॥१३८९॥
 अह पेसिओ ३पमीलाए सेसो परिगरो निओ सव्वो ।
 तेणं गहिओ समणो ४भूआविट्ट व्व भूओ जो ॥१३९०॥
 जंभाहिं पिट्ठं जो मोडइ ५उड्डीकरेइ वाहुजुगं ।
 भंजइ अंगुलिआओ ६पयाइअंगाणि विक्खिवइ ॥१३९१॥
 इअ विविहपयारेहिं ७उंघा नामेइ जस्स ताव मुहं ।
 भामेइ अहो पुरओ अ पिट्ठओ पासओ वीसुं ॥१३९२॥
 गणणाइउवक्कमगे कारिज्जंतम्मि थविरसमणेहिं ।
 न वि पुंडरीअमुणिणो विणिगयं अक्खरं मुहओ ॥१३९३॥
 अह रत्तीए अकंतो निहाए दढं समावडइ ।
 संथारगाइविरहम्मि जत्थ तत्थ व पपसे जो ॥१३९४॥
 जो ८कट्ठखंडगं पिव निहाए विगयचेअणीभूओ ।
 सुवए जाव दिणमुहं विसंतुलकलेवरावयवो ॥१३९५॥
 पडिकमणगवेलाए उ जागरो टिज्जए दुहेणं जो ।
 इअ अन्नदिणे वि थविरसमणेहिं ठाविओ गुणिउं ॥१३९६॥
 अह उंघाए जो पाडिओ सिरं कुप्पराणि जाणूणि ।
 जुगवं भग्गाइं भूमीआवाएण तक्कालं ॥१३९७॥
 एवं च जाव किंचि वि न जंपए ताव थविरसाहुज्जणो ।
 मोणमवलंबिऊणं ठिओ गुणेइ अ सयं सुत्तं ॥१३९८॥
 पइदिअहं निहाए वडुंतीए पडिक्कमणकाले ।
 जो कारिओ अ नट्टं अहो ! अपुठवं नडीइ व्व ॥१३९९॥
 वयणविआरा विविहा लोअणभंगा तथा अणेगविहा ।
 ९पयकरविन्नासो विअ अणेरिसो जस्स नट्टविही ॥१४००॥

१. तद्वशागः ॥ २. शास्त्राणाम् ॥ ३. प्रमीलया-निद्रया ॥ ४. भूताविष्ट इव ॥ ५. ऊर्ध्वीकरोति ॥ ६.
 पदादिअङ्गानि विक्षिपति ॥ ७. निद्रा ॥ ८. काष्ठखण्डकम् ॥ ९. पदकरविन्यासः ॥

सबसीभूअऽप्पाणं जणेइ हासं च जो मुणी बहुअं ।
 'तत्तविऊण जणाण वि अच्छेरं कुणइ किं एअं ? ॥१४०१॥
 अपरावट्टंतस्स य अचित्तमाणस्स विसमनिहस्स ।
 सच्छिइहत्थसलिलं व 'सुअं विगलेइ जस्स सया ॥१४०२॥
 सुहुमगहणत्थरासी 'विस्सरणं गच्छए समग्गो वि ।
 जस्स जह सुअं भंसइ तथा हवइ जो निराकंखो ॥१४०३॥
 निहासुहं 'विस्ताओ वि अब्भहिअमसुहकारणं एअं ।
 'अमिअं पिव मन्नंतो रयणीए जो जहा सुवइ ॥१४०४॥
 चिट्ठइ दिणम्मि वि तथा सुत्तो सुत्तं असेसयं गलिअं ।
 गुरुणा भणिज्जए वच्छ ! पुंडरीआभिहाणमुणे! ॥१४०५॥
 सिद्धंतं पढिअं पुण उच्छाहेणं तथाविहेण वयं ।
 गहिअं तुमए दुहओ पाढो एसो उ संजाओ ॥१४०६॥
 नरलोअरज्जसुरलोअसुक्खमुक्खेगदाणसुररुक्खो ।
 जिणभासिअं तु सत्थं गुणिअव्वं इममणत्थहरं ॥१४०७॥
 नारय-तिरिआइअदुहसंदोहपयाणकारणम्मि तुमं ।
 निहासुहम्मि रत्तो निरत्थयं वट्टसि मुणे ! किं ? ॥१४०८॥
 'निद्धंधसो अ समणो भासइ भयवं ! करेइ को निहं ? ।
 केणावि इमं वितहं तुम्हाणं अग्गओ कहिअं ॥१४०९॥
 जम्हा कळे वि मए एअपमाणं सुअं इमं गुणिअं ।
 चित्तेइ तओ सुगुरू अहो ! परं एअमब्भहिअं ॥१४१०॥
 जं अवलवेइ पच्चक्खमवि मुणी सच्चयं च नो चवइ ।
 अन्नय जो निहाए समणो 'विसघारिउ व्व कओ ॥१४११॥
 सहेण महंतेण वि सहमदितो 'दिवासुविणदंसी ।
 विविहविगारगयमुहो सुत्तो दिट्ठो रिस्सी गुरुणा ॥१४१२॥
 काऊणं बहुसहे गुरुणा जग्गाविऊण भणिओ जो ।
 एवं बोह्लसि भो पुंडरीअ ! न सुवसि (सुवेमि) ताव अहं ॥१४१३॥
 तं किं एअं स चवइ कुत्थ किमेअं गुरो ! अहं सुविओ ? ।
 इअ तुम्हाणं 'भंती अज्ज वि गुणणापरो उ अहं ॥१४१४॥

१. तत्त्वविदाम् ॥ श्रुतम्-शास्त्रम् ॥ ३. विस्मरणम् ॥ ४. विषात् ॥ ५. अमृतम् ॥ ६. निर्लज्जः ॥
 ७. विषघारितः ॥ ८. दिवास्वप्नदर्शी ॥ ९. भ्रान्तिः ॥

गुरुराय ! जया सुत्तत्थं चित्तेमि अहमयलचित्तो उ ।
 सव्वेस्सि तथा सुत्तो एसो एवं भमो हवइ ॥१४१५॥
 समणो थूलमुसावाइ त्ति विरत्ता उ सव्वहा गुरुणो ।
 मुण्णिणो वि तथा जंपइ पेरिज्जंतो असंबद्धं ॥१४१६॥
 दोसं गच्छइ समणो जो सव्वेहिं उविक्खिओ तेण ।
 पासे परिवारो मोहपेरिओ आगओ जस्स ॥१४१७॥
 तत्तो दूरीभूओ सयागमो सव्वहा जओ विमुहो ।
 नट्टो पुण सव्वोहो गओ अ चारित्थम्मो वि ॥१४१८॥
 गच्छइ पढमं चिअ जाव सव्वविरई सुदंखणअमच्चो ।
 सो वि पणट्टो मिच्छतमंतिओ आगओ इत्ति ॥१४१९॥
 एवं सव्वेहि वि मिलिऊणं पज्जंतकालए जो अ ।
 निहाधुरुधुरुगे किर खित्तो मरणेण संहरिओ ॥१४२०॥
 भमिओ निगोअमज्झे तथा य पयिदिपसु गंतूणं ।
 संसारे जो माणुसजम्मो हा ! हारिओ लद्धो ॥१४२१॥
 अह चित्तवित्तिनामाडवीइ सुविवेगतुंगगिरिसिंगे ।
 अपमत्तनामकूडे जिणंदपुरनामयं नयरं ॥१४२२॥
 तत्थ विगयउच्छाहा मिलिआ सव्वे वि ते निराणंदा ।
 चारित्थम्मनरवइपमुहा पगत्य उवग्निट्टा ॥१४२३॥
 जंपंति ताव एए मिहो अहो ! तुम्ह पिकखह सुदक्खा ।
 किं इत्थ किज्जप ? मोहनिवस्स सहायगा बहुणो ॥१४२४॥
 उच्छिदित्ते उ अभव्व-दूरभव्वाभिहाणया एए ।
 अक्खलिअं भममाणा मूलाओ पक्खममहाणं ॥१४२५॥
 अम्हेहिं तु सहाओ एगो लद्धो इमो धुवं सो वि ।
 अम्हाणं मिलिओ किर बहुलेणं ताव कालेणं ॥१४२६॥
 आरोविज्जइ एसो अम्हेहिं जाव गुरुगुणेषु जिओ ।
 अम्हाण सहायत्तं पडिवज्जइ सो पुणो कि पि ॥१४२७॥
 ताव इमस्स स को वि 'विवज्जासो हवइ जेण जो मिलइ ।
 तेसिं मोहाइरिऊण चिअ विडंबिज्जप तेहिं ॥१४२८॥
 एसो तहेव दुहिओ वयं तु एअस्स सुहसमुप्पायं ।
 काउं उवक्कमामो मूढो जो मुणइ नेव इमं ॥१४२९॥

अवरं च जत्थ उवसंतमोहपुव्वधरयाइअपपसु ।
 आरोविओ वि पडिउं मोहाइरिऊण जो मिलइ ॥१४३०॥
 किं तत्थ वयं बूमा ? कत्थ य जामो ? त्ति विहसिऊण तओ ।
 सब्बोहो बोल्लइ भा ! तुम्हाणं का 'मुहा' अत्ती ॥१४३१॥
 किं नव्वमिमं एसो अणाइकालपभवो उ ववहारो ।
 अज्ज वि संसारिजिपहि भवस्मि भमिस्सए बहुअं ॥१४३२॥
 कुणमाणेसु हिअं आरोवंतेसु वि पपसु गुरुपसु ।
 तुम्हासु ते उवसंतपुव्वधरआइणो पडिआ ॥१४३३॥
 मोहाइणं मिलिआ भमंति उक्कट्टुउ धुवं पप ।
 संसारं परवसगा अवट्ठुपुगगलपरावट्ठं ॥१४३४॥
 एस अणंतजिआणं अणाइकालेण ताव ववहारो ।
 जाओ तओ किमच्छेरयं ? पडिच्छह समयमप्यं ॥१४३५॥
 पअस्स सहायस्स बलेणं रिऊणं खयं वयं काउं ।
 पयडपयावा होमो सुइवंतमिमं जिअं कुणिमो ॥१४३६॥
 इअ वितहो अभिमाणो तुम्हाणं जेण हवइ ताव तया ।
 सुहसंपत्ती अ जया जिअस्स किर भाविणी अब्बो ! ॥१४३७॥
 अम्हेहिं एगो उवलद्धो साहज्जकारणे जीओ ।
 तुम्हेहिं जं वुत्तं अचित्तिणिज्जं इमं सब्बं ॥१४३८॥
 जम्हा भूरिसहाया अवि पप मोहपमुहपडिक्खवा ।
 तुम्हाणं पसरंताण रोहणं काउमेव पट्ट ॥१४३९॥
 तुम्हे अप्पसहाया अवि सुत्तमत्था विक्खवघायम्मि ।
 इअ पिक्खह जं एगो करिस्सइ 'किमाउला होह ? ॥१४४०॥
 सब्बे जंपंति अहो ! सब्बोहेण भणिअं इणं साहु ।
 कम्मनरिंदेणुप्पाइओ जिओ ताव नरखित्ते ॥१४४१॥
 पउमथलनामनयरं महानिवो सीहविक्रमो तत्थ ।
 तस्स पिआ य कमलिणी ताणं पुत्तो उ जो जाओ ॥१४४२॥
 सीहरहो इअ नामं सुअस्स पिउणा करं इमा वत्ता ।
 कम्ममहानरवइणा कहाविआ तक्खणं तेसिं ॥१४४३॥
 नणु तुम्हेहिं वद्धावणयं कायव्वमेस जेण जिओ ।
 अज्जदिणाओ तुम्हाण पक्खपोसं करिस्सइ जं ॥१४४४॥

१. मुधा ॥ २. अर्तिः पीडित्यर्थः ॥ ३. किमाकुलाः ॥

अह सब्बोहसयागमपयडीकयगुणवरेसु एस जिओ ।
 आरोहंतो 'सक्किज्जए न केणावि पाडेउं ॥१४४५॥
 इत्थ भवम्मि मए विअरिओ सहाओ उ पुणुणुदयनामो ।
 एअस्स चिट्ठए तं पौसिस्सइ जो सयाकालं ॥१४४६॥
 न य पावोदयपोसं करिस्सइ कथावि जो तओ जीओ ।
 मोहाइरिऊणं जुग्गो न भविस्सइ अहो ! ताव ॥१४४७॥
 जाव इमेण जिएणं पविसिज्जइ मुत्तिनामनयरीए ।
 एअं सुणअ हरिसिआ समुट्ठिआ दंसणप्पमुहा ॥१४४८॥
 बंधंति तोरणाइं जिण्णिंदनयरम्मि तेण कणगकुंभे ।
 एउमपिहाणपहाणे मोआवंति गिहवारेसु ॥१४४९॥
 काराविज्जइ आवणसोहा सब्बत्थ वंसअग्गेसु ।
 जेहिं अवलंबिज्जंति रत्तसोहंतवत्थाइं ॥१४५०॥
 दावंति मिगमयसहिअसिरिखंडसलिलच्छडाउ रायपहे ।
 कणगरयणदाणाइं तथा य ते अभयदाणाइं ॥१४५१॥
 वाइज्जंते तुरिआइं कारिज्जंति तेहिं नट्टाइं ।
 पइदिणमिमो अ सीहरहो नमइ जिणे अ आजम्मं ॥१४५२॥
 जो कुणइ गुरुपणामं गच्छइ पिउणा समं जिणगिहेसु ।
 तोसं पावइ मुणिदंसणेण सुणेइ तव्वयणं ॥१४५३॥
 मुणिदिज्जमाणअसणाइअदंसणओ उवेइ हरिसं जो ।
 पइदिणमिअ पुणुणोदयपोसो जस्स गयदोसो अ ॥१४५४॥
 १तक्कयसाहज्जेणं जेण पट्ठिआउ अप्पकालेणं ।
 सयलाओ सुकलाओ तओ अ तरुणत्तणं पत्तो ॥१४५५॥
 जस्स य जायं रूवं वम्महअइसाइ सुंदरत्तेणं ।
 ललिअविलासो सुरवरलीलासरिसो हवइ पसो ॥१४५६॥
 न रमइ विसएसु मणं जस्स मयच्छीकहा पिआ नेव ।
 तप्पाणिग्गहणकरणमिच्छइ मणसा वि जो नेव ॥१४५७॥
 सेवइ समणे तेसिं पासम्मि सुणेइ धम्मसत्थाणि ।
 जो भावेइ भवसरूवं तत्तो हवइ उ विरत्तो ॥१४५८॥
 अभिकंखइ मुखसुहं संसारविलक्खणं च जो दक्खो ।
 चउनाणधरो गुणनिहिनामो सुगुरू तहिं पत्तो ॥१४५९॥

जेण सुअं वित्थरओ धम्मसरूवं सुगुरुसमीवम्मि ।
जणणी-जणगाणुत्ताइ जेण गहिआ पुणो दिक्खा ॥१४६०॥

तत्तो सब्बो जं अणुचरेइ चारित्तधम्मपरिवारो ।-
भिसमणुरत्ता सब्बविरई 'तिजयरज्जदा जाया ॥१४६१॥

सब्बोहो न मुंचइ खणमवि पासं च सम्मदंसणयं ।
सब्बंगेण परिणमइ परिधेइ 'पवयणकवयं जो ॥१४६२॥

संतोससिरत्ताणं धरमाणो भावणंगिआकलिओ ।
अपमायमहागयमारुहेइ समणो बलेण जुओ ॥१४६३॥

'वसुससिसहस्ससीलंगपवरतलवग्गिआवरिअमज्झो ।
उवचिअपुण्णोदयदंडनायगं जो ठवेइ पुरो ॥१४६४॥

पइसमयउल्लसंतसुहऽज्झवसायभडकोडिकयसेवो ।
मोहबलेणं च समं विसमरणं कुणइ सीहरहो ॥१४६५॥

तत्थ य ताडेइ महंतमोहचरडहिअयं समणसूरो ।
तिक्खगअमूढभावाभिहाणकुंतग्गओ सिग्घं ॥१४६६॥

दंसण-नाणग-संजमबाणतिगेणं च हणइ समकालं ।
जो 'रागपंचमुह-दोसगइंदमहंतमंडलिप ॥१४६७॥

नीसेसपाणिकरुणापरिणामसरेण जो विदारेइ ।
हिंसाअज्झवसायाभिहाणबलवंतसामंतं ॥१४६८॥

'सच्चवयणमुग्गरघापणं छिंदइ असच्चभडसीसं ।
'सोअअसिणा य चोरिअचोरं चूरेइ चारुतवो ॥१४६९॥

'मेहुणसलहो जेणं दहिओ बंभाभिहाणदीवेण ।
निइलइ निरीहत्ताऽसणिणा उ परिग्गहरिउं जो ॥१४७०॥

उवसमसलिलाऽऽसारेणं जेण कोहाणलो अ अवणीओ ।
मह्वदंडेणं जो पाडेइ अ माण'सुरसत्तुं ॥१४७१॥

'अज्जवसीरेणं जो मायाभूमिं विदारण 'विउरो ।
फोडेइ फुडं लोहतडागं संतुट्टिलट्टीप ॥१४७२॥

देहअसारत्तणचित्ताणइ-सारकरवालवग्गेण ।
दुज्जयपरीसहरिऊ पराजिणइ जो महासत्तो ॥१४७३॥

१. त्रिजगद्राज्यदा ॥ २. प्रवचनकवचम् ॥ ३. अष्टादश ॥ ४. रागपञ्चमुख-द्वेषगजेन्द्रमहामाण्डलिकान् ॥
५. सत्यवचनमुद्गरघातेन ॥ ६. शौचासिना ॥ ७. मैथुनशलभः शलभः-पतङ्गः ॥ ८. सुरशत्रुम्-दानवम् ॥ ९.
आर्जवसीरेण सीरम्-हलम् ॥ १०. विदुरः ज्ञानी ॥

उग्गा महोवसग्गा किज्जंता मणुअ-देव-तिरिपहिं ।
 जेणं च सहिज्जंते चालिज्जंते न रोमाणि ॥१४७४॥
 इअ अक्खलिअपयावस्स जस्स कालो गओ इमो बहुलो ।
 सयलं मोहबलं बलवंतस्स पराहवंतस्स ॥१४७५॥
 अह 'क्षीणरीणनट्टप्पाएसु इमेसु पच्चणीएसु ।
 सम्मइंसणमंती सुपसन्नो जस्स संजाओ ॥१४७६॥
 वहुइ सयागमो जस्स जलहिवेलाजलं व निच्चं पि ।
 किरिआकलावमाराहए अ सम्मं मुणिवयंसो ॥१४७७॥
 सवयणकिरणप्पसरेण जेण 'सूरिअसमप्पयावेण ।
 मोहतिमिरोहनासाउ कया भव्वा य सपगासा ॥१४७८॥
 पडिबोहिऊण एगे निअसीसा भव्वपाणिणो उ कया ।
 इअ सव्वपयारेहिं पुण्णुदओ पोसिओ जेण ॥१४७९॥
 मुणिऊणं पज्जंतसमयं च संलेहणं मुणी कुणइ ।
 दव्वेणं भावेणं असारसंसारसुविरत्तो ॥१४८०॥
 गीअत्थमुणीहिं सह 'सेलनिअंबे गओ अ सीहरहो ।
 तत्थ सिलातलमेगं विलोइअं जेण अणवज्जं ॥१४८१॥
 तत्थ 'कुसमओ संधारगो अ सज्जीकओ सयं जेण ।
 तत्थ ठिओ सव्वजिणे वंदइ 'सक्कत्थएणं जो ॥१४८२॥
 ससिरठविअपाणिपुडो पवट्टमाणं जिणाहिवं नमइ ।
 तत्तो निअगुरुरायं समणो गुरुभत्तिसंजुत्तो ॥१४८३॥
 तेसिं पासे पच्चक्खाइ 'वसुससंकपावठाणाइं ।
 पुव्वं विरओ वि अ जो चपइ अ चउविहमाहारं ॥१४८४॥
 धम्मपडिबंधमेगं करेइ जो चत्तगतपांडबंधो ।
 आलोइअपडिकंताईआरो होइ सुविसुद्धो ॥१४८५॥
 सुर-माणुस-तिरिअकओवसग्गासहणुज्जओ जई जाइ ।
 'पायवुवगमणनामाणसणेणं विमलज्ञाणगओ ॥१४८६॥
 जाव चरममूसासं च पालिऊणमकलंकचारित्तं ।
 कालं काऊण गओ समणो सुक्कसुरलोगम्मि ॥१४८७॥

१. क्षीणरीणनट्टप्रायेषु ॥ २. सूर्यसमप्रतापेन ॥ ३. मोहतिमिरोषनाशात् ॥ ४. शैलनितम्बे ॥ ५. कुशमयः
 दर्भमयः ॥ ६. शकस्तवेन ॥ ७. अष्टादश ॥ ८. पादपोषगमननामानशनेन ॥

सत्तरससायरोवमआउधरो देवरायसमरिद्धी ।
 जो संजाओ देवो महासुहंभोनिहिनिमन्नो ॥१४८८॥
 तत्थ वि तित्थगराणं जेणं समवसरणाणि किज्जंति ।
 पुहुवीप अवयरिउं पमोअपूरिअसरीरेण ॥१४८९॥
 सिरिरिसिह-वद्धमाणग-वंदाण-वारिसेणनामेहि ।
 जिणपडिमाओ नंदीसराइतित्थेसु वंदइ जो ॥१४९०॥
 अट्ठण्हआमहूसवविहाणओ पोसिओ उ पुण्णुदओ ।
 जेणं दिव्वा भोगा भुत्ता धम्मपहुपसाया ॥१४९१॥
 चइउं सुरलोगाओ पुव्वविदेहम्मि जो सुओ जाओ ।
 कमलायरनयरे सिरिचंदनिचपिआइ कमलाए ॥१४९२॥
 नामेण भाणुकुमरो सुरसमरूवो कलाकलावनिही ।
 वड्ढेइ चंदु व्व सयलभुवणजणाणंददाणपरो ॥१४९३॥
 तत्थ य सब्बोहुज्जलदंसणसहिओ उ बालकालाओ ।
 धम्मं कुणमाणो जो पुण्णोदयपोसणं जणइ ॥१४९४॥
 अह राया सुरलोगं गओ तओ भाणुनामकुमरो अ ।
 रज्जं करेइ भुजइ भोगे दिव्वे 'ससोहगो ॥१४९५॥
 जो पालिऊण साययधम्मं सम्मं सुअं ठविअ रज्जे ।
 गुरुपासम्मि वयं गहइ तहेव महाविभूर्इए ॥१४९६॥
 अइपरिच्चिओ कओ जेणं समणेणं सयायमो एसो ।
 चारित्तधम्मसिन्नाणुगओ एगगच्चित्तेणं ॥१४९७॥
 जिअमोहबलो कयपुण्णोदयपोसो 'पवालिऊण वयं ।
 गहिआणसणो जो नवमग्गेवेअगसुरो जाओ ॥१४९८॥
 जो एगतीससायरसमजीविअधारगो सुरो होउं ।
 उप्पन्नो पुव्वमहाविदेहनामम्मि खित्तम्मि ॥१४९९॥
 भूमंडलमंडणपउमकंडनयराहिनायगो राया ।
 सीमंतगाभिहाणो सामंतगसेविओ सययं ॥१५००॥
 तस्स सुओ संजाओ गुणवंतो ईदत्तनामो जो ।
 तत्थ वि नरिदभोगे भुत्तूणं संजमो गहिओ ॥१५०१॥
 जो मोहबलक्खयकारगो पुणो पुण्णुदयसुपोसगरो ।
 पुव्वविहिंविहिअअणसणसमाहिमंतो कुणइ कालं ॥१५०२॥

१. ससोभायः ॥ २. प्रपाल्य व्रतम् ॥

पणयाललक्खजोअणमाणं सव्वट्टसिद्धअभिहाणं ।
 १जुगचंदरज्जुलोगालंकरणं रेहइ विमाणं ॥१५०३॥
 तत्थ य महाविमाणे उवरिमभागम्मि वट्टए एणं ।
 २सायररसमणमाणं मुत्ताहलमुज्जलजलोहं ॥१५०४॥
 मज्झगयस्स इमस्स य वलयाकारेण ताव सोहंति ।
 चत्तारि मुत्तिआइं ३नित्तानलमणपमाणाइं ॥१५०५॥
 पुणरवि बीए वलए अडसंखाकलिअमुत्तिअकटावो ।
 ४रिउचंदमणपमाणो दिप्पइ ५खजलं व मलमुक्को ॥१५०६॥
 चंदकलासंखाइं चंदकलानिम्मलत्तजुत्ताइं ।
 तीए वलए अडमणपमिआइं मुत्तिआणि तओ ॥१५०७॥
 लोअणकिसाणुपमिआणि मुत्तिअफलाणि तुरिअवलयम्मि ।
 जलहिमणसरीराइं नायव्वाइं विअड्ढेहिं ॥१५०८॥
 कुंजरलोअणवसुहामिआणि मुत्ताहलाणि नेआणि ।
 इगमणभारवहाइं छट्ठे वलयम्मि वट्टाइं ॥१५०९॥
 मुत्ताहलमंतट्ठिअमणेगमज्जंतवायलहरीहिं ।
 वलयगमुत्तिअनिअरो समुच्छलिअ आहणेइ जया ॥१५१०॥
 एअं महाविमाणं महुररवेकंतभायणं जायं ।
 कत्थ त्ति अन्नत्थ न अत्थि परिसं सइमहुरत्तं ॥१५११॥
 तत्थ विमाणम्मि सुरा तन्नायरसेगमोहिअसचित्ता ।
 समयग्गिसायरमिअं सुहेण पूरंति निअमाउं ॥१५१२॥
 नायरसपहावो सो विरहगरुक्खाइआण जं होइ ।
 किसलयसुमाइपसवो इत्थीजणगीअसवणेणं ॥१५१३॥
 नायरसस्स समाणो लोए अन्नो रसो न को वि जओ ।
 सप्पो सुवण्णटंकयमप्पेइ रवण करवासस्स (?) [रवेण वसवत्ती] ॥१५१४॥
 तत्थ समुप्पन्नो सो जो इंदवरिदत्तरायरिसी ।
 अहमिंदेवरिद्धि पत्तो सुहसंपयाकोसो ॥१५१५॥

१. युगचन्द्ररज्जुलोकालङ्करणं चतुर्दशरज्जुलोकाभूषणमित्यर्थः ॥ २. सागरस = चतुःषष्टि ॥ ३. नेत्रानल =
 द्वात्रिंशत् ॥ ४. ऋतुचन्द्र = षोडश ॥ ५. आकाशजलम् वर्षाजलमित्यर्थः ॥

अह पुब्बविदेहमहीविभूसणे गंधिलावईविजण ।
 चंदपुरी इंदपुरीसरिसा नयरी इमा अत्थि ॥१५१६॥
 तत्थ अकलंकनामो करेइ रज्जं महड्डिओ राया ।
 भूवणयपयकमलो समिद्धि-सत्तीहि 'सक्कसमो ॥१५१७॥
 जिणरायपायपंकयलुप्पयकप्पस्स तस्स सोममुही ।
 महिसी सुदंसणा नाम समुज्जलदंसणसमुहा ॥१५१८॥
 पगय पभायसमए गोखीरसमाणसीहसुविणं च ।
 लहइ निवइभज्जा परिपालिअजिणधम्ममज्जाया ॥१५१९॥
 समयगिसायरोवमजीअं पालिअ तओ चुओ संतो ।
 न सुरिदत्तजीओ तीए कुच्छीए उप्पन्नो ॥१५२०॥
 रायरमणीइ एसो सुविणो जाणाविओ नरिदस्स ।
 आगारिआ सुविणसत्थपाढगा तेण निअगेहे ॥१५२१॥
 तेसि सुविणो कहिओ 'कंतालहिओ नरेसरेण तओ ।
 तेहिं विआरिऊणं भणिज्जए 'सुविणसक्कत्थो ॥१५२२॥
 जं च महाराय ! सुविणसत्थे सीहो महासुविणमुत्तं ।
 तस्स पहावेण सुओ हविस्सए सीहबलवंतो ॥१५२३॥
 पुणरवि पुत्तो एसो खीरमहाजलहि'विसयजसरासी ।
 पसरंततेअसूरो सूरुओ भावी धणक्कमणे (?) ॥१५२४॥
 ते कणगाइअदाणं दाउं रण्णा विसज्जिआ रण्णी ।
 आणंदभरभरिअमाणसा सुहेण वहइ सगब्भं ॥१५२५॥
 जिणदेवपूअणअभयदाणाईहि नरिदमियनित्ता ।
 पूरेइ दोहले पइदिणमुप्पज्जंतए निअगे ॥१५२६॥
 सुहवासरम्मि वसुहा व निहाणं निवइअंगणा तणुअं ।
 पयडीकरेइ 'सूइगिहुज्जोअविहाणमाणिकं ॥१५२७॥
 सुअजम्मसरूवं ताव चंदधाराभिहाणदासीए ।
 नरनाहस्स निवेइअमेसो हरिसाउलो जाओ ॥१५२८॥
 नरवइणा तीए पारितोसिअं दाणमंजसा दिन्नं ।
 'आजीविअनिव्वाहगमहो ! धणवओ सिणेहकओ ॥१५२९॥

१. शकसमः ॥ २. कान्तालब्धः ३. स्वप्नसत्कार्थः ॥ ४. विशद० ॥ ५. सृतिगृहोद्घोतविधानमाणिक्यम् ॥
 ६. आजीविकानिर्वाहकम् अहो ! धनव्ययः स्नेहकृतः ॥

नयरीप सव्वाप वाईज्जंते 'सरज्झयसमूहा ।
 रायसुआगमणेणं नयरीलोओ हरिसवंतो ॥१५३०॥
 पुरजणवद्धावणयाइं आगच्छंति रायगेहम्मि ।
 मंगलकारगअक्खयपत्ताणि सनालिगेराणि ॥१५३१॥
 सुअजम्मावसरम्मि अ राया दावेइ कणगदाणाइं ।
 लोओ दईण वयइ किमेस वरिसइ 'सलिलवाहो ? ॥१५३२॥
 सोह्ज्जंते कारागिहाणि मोइज्जप अ बंदिजणो ।
 कारिज्जंते रण्णा जिणगेहेसु महपूआओ ॥१५३३॥
 इअ गीअ-नट्ट-वायण--खायण-पाणप्पयाणपमुहेहिं ।
 विविहपयारेहिं सुअजम्ममहो निवइणा जणिओ ॥१५३४॥
 सिद्धत्थनामगो 'जोइससत्थत्थाण जाणगो रण्णा ।
 आगारिअ पुच्छिज्जइ केरिसयं सुअगहसरुवं ? ॥१५३५॥
 तेणं भणिअं भूवो जं आणावेइ तं च सोअव्वं ।
 संवच्छरो उ पसो आणंदो नाम विन्नेओ ॥१५३६॥
 होइ 'घणव्वयनामो 'रिऊ तहा कत्तिओ इमो मासो ।
 भइा तिही अ बीआ गुरुवारो 'कत्तिआरिक्खं ॥१५३७॥
 रासी वसहां जोगो 'धिई पसत्थगहपिक्खिअं लग्गं ।
 उच्चट्टाणठिआ य गहा उईमुहीउ होराउ ॥१५३८॥
 इक्कारसठाणठिआ पावगहा 'सुहपयायगा होंति ।
 रासिम्मि परिसे एस कुमारो देव ! जाओ जं ॥१५३९॥
 तेणं नरिंद ! कुमरो इमो हविस्सइ अतुच्छलच्छीओ ।
 अइमाणविक्कमाइअगुणमणिजलही महाराओ ॥१५४०॥
 तत्तो पयावई पुच्छइ अज्ज ! हवंति के इमे रासी ? ।
 तेसि गुणा य के इच्चाइ 'चवसु अत्थि जइ सव्वं ॥१५४१॥-
 सिद्धत्थनिमित्तविसारपण साहिज्जप महाराय !
 जोइससत्थे वट्ठंति रासिणो बारस इमे उ ॥१५४२॥

१. स्वरव्वजसमूहाः स्वरव्वजो वाद्यम् ॥ २. मेघः ॥ ३. ज्योतिषशास्त्रार्थानाम् ॥ ४. शरत्कालः ॥ ५.
 ऋतुः ॥ ६. कृत्तिकानक्षत्रम् ॥ ७. धृतिः योगः ॥ ८. शुभप्रदायकाः ॥ ९. कथय ॥

मेसो वसहो मिहुणो 'कक्कडओ 'पंचवयणओ कन्ना ।
 तुल विंछुओ अ धणुहं मयरो कुंभो अ मीणो अ ॥१५४३॥
 एपसिं बारस्सयरासीण समासओ गुणा एए ।
 जोइससत्थविआराणुसारओ निव ! भणिज्जंति ॥१५४४॥
 चक्सुचवलो बली रोगी तह 'धम्मत्थठविअपरिणामो ।
 जलभीरु रमणिपिओ कयणुओ रायमहिओ अ ॥१५४५॥
 चंडो 'मिउओ अंते पवासुओ मेसरासिसंजाओ ।
 अट्टारसमे वरिसे पणवीसइमेव 'अप्पमिई ॥१५४६॥
 तेहिं भट्टो वरिसाण सयं जीवइ पुणो वि तस्स मिई ।
 'कत्तिअरिक्खे भोमे चउइसीअङ्कुरत्तम्मि ॥१५४७॥
 दाया भोगी दक्खो 'सुथूरगल्लो महाबलो सच्चो ।
 धणवंतो थिरचित्तो जणप्पिओ अप्पभासी अ ॥१५४८॥
 'सत्थो 'सोरिअजुत्तो परोवयारी तहेव 'तेअंसी ।
 सविलासगई रोगबहुलो तहा कंठरोगी अ ॥१५४९॥

मेषो वृषभो मिथुनः कर्कटकः पञ्चवदनकः कन्या ।
 तुला वृश्चिकश्च धनुर्मकरः कुम्भश्च मीनश्च ॥१॥

पतेषां द्वादशकराशीनां समासतः गुणा एते ।
 ज्योतिषशास्त्रविचारानुसारतः नृप ! भण्यन्ते ॥२॥
 चक्षुर्लोलो बली रोगी, धर्मार्थः कृतनिश्चयः ।
 जलभीरुः प्रियः स्त्रीणां, कृतज्ञो राजपूजितः ॥१॥
 चण्डकर्मो मृदुश्चान्ते प्रवासी मेषसम्भवः ।
 अपमृत्युर्भवेत्तस्य किलाष्टादशवत्सरे ॥२॥
 पञ्चविंशतिवर्षाणां पर्यन्ते वा कथञ्चन ।
 भ्रष्टस्ताभ्यां पुनर्जीवित् शतमेकं प्रिये न ॥३॥
 कृत्तिकास्वर्द्धरात्रेऽसौ चतुर्दश्यां तु मङ्गले ।
 भोगी दाता शुचिर्दक्षः स्थूलगण्डो महागलः ॥४॥
 अर्थवानल्पभाषी च स्थिरचित्तो जनप्रियः ।
 परोपकारी कान्तश्च बहुपुत्रः शौर्यसंयुतः ॥५॥

१. कर्कटकः कर्क इत्यर्थः ॥ २. सिंहः ॥ ३. धर्मार्थस्थापितपरिणामः ॥ ४. मृदुः ॥ ५. अपमृतिः
 अपमृत्युरित्यर्थः ॥ ६. कृत्तिकानक्षत्रे ॥ ७. सुस्थूलगण्डः ॥ ८. सार्थः अर्थवान् ॥ ९. शौर्ययुक्तः ॥
 १०. तेजस्वी ॥

कंतो तथा 'ससो(रो)ओ लंछणधारी अ 'खंधगंडेसु ।
 वसहम्मि होइ जाओ पणवीसइमे अ वरिसम्मि ॥१५५०॥
 मच्चू 'चउप्पयाओ तस्स न जाओ अ जइ तओ जिअइ ।
 वरिसाणं सयं मरणं च रोहिणीरिक्खबुहवारे ॥१५५१॥
 'सरसऽन्नभोअगो नयणचंचलो मेहुणारयमणो अ ।
 गंधव्वनट्टकुसलो जणप्पिओ कंठरोगी अ ॥१५५२॥
 गुणवंतो कित्तिधरो समिद्धिमंतो दढव्वओ गोरो ।
 नयवाई विज्जाणी पडुवयणो बुद्धिमंतो अ ॥१५५३॥
 सुसमत्थो उ विणोई दुहिओ होऊणं पढमयं एसो ।
 पच्छा लच्छीवंतो हवेइ मिहुणम्मि उप्पन्नो ॥१५५४॥
 सोलसमे वरिसे तस्स मिई जलओ असीइमे अहवा ।
 पोसाभिहाणमासे जलानले नत्थि संदेहो ॥१५५५॥
 धम्मिट्ठो धणवंतो सूरु निअकज्जकारणो 'वंको ।
 कोवंऽधो कयमुणओ[पुण्णओ] गुरुवच्छलओ सिरोरोगी ॥१५५६॥

तेजस्वी रोगबहुलः कण्ठरोगी सुमित्रकः ।
 सविलासगतिः सत्यो लाञ्छनी स्कन्धगण्डयोः ॥६॥

एवं गुणगणोपेतो वृषे जातो भवेन्नरः ।
 स समानां शतं जीवेत् पञ्चविंशतिको यदि ॥७॥

नश्यच्चतुष्पदात्तस्य मरणं रोहिणीबुधे ।
 मृष्टान्नो दृष्टिलोलश्च मैथुनासक्तमानसः ॥८॥

घनाढ्यः करुणोपेतः कण्ठरोगी जनप्रियः ।
 गन्धर्वनाट्यकुशलः कीर्त्तिभागी गुणोत्कटः ॥९॥

दुःखितः प्रथमं भूत्वा पश्चाच्छ्रीमान् भवत्यसौ ।
 कुतूहली प्रगल्भश्च विज्ञानी स भवेत्तथा ॥१०॥

गौरो दीर्घः पटुर्वाचि मेधावी च दृढव्रतः ।
 समर्थो न्यायवादी च मिथुनोद्भूतमानवः ॥११॥

जले तस्यापमृत्युः स्यात् वत्सरे किल षोडशे ।
 आशीतिके त्रियेतासौ पौषमासे जलानले ॥१३॥

१. सशौचः (सुरोग) ॥ २. स्कन्धगण्डयोः ॥ ३. चतुष्पदात् ॥ ४. सरसान्नभोजको मिष्टान्नभोजीत्यर्थः ॥

५. वक्रः ॥

किसदेहो धीमंतो पवासुओ दुक्खिओ ^१सिसुत्तम्मि ।
 वरमित्तजुओ निच्चं ^२बहुभज्जो पुत्तवंतो अ ॥१५५७॥
 सिरिवच्छ-संखरेहंकिअहत्यो हवइ ^३तुरिरासिभवो ।
 वीसइमे दसमे वा वरिसे मरणं च ^४पवणाओ ॥१५५८॥
 अहवा तेवीसइमे संवच्छरप असीइमे वावि ।
 पोसे मासे मिर्गसररिक्खे ^५सुक्के ^६तिजामाप ॥१५५९॥
 सिरिमंतो अभिमाणी किरिआजुत्तो अ मज्जमंसपिओ ।
 वसणरओ देसभमणसीलो ^७आउभीरू अ ॥१५६०॥
^८तक्कालकोववंतो ^९पिंगलनित्तो ^{१०}लुहाइअइत्ततो ।
^{११}मायाजणवल्लहओ सुपुत्तओ ^{१२}अणपपन्नो अ ॥१५६१॥
^{१३}मिहुऽन्नाऽऽसी विणयन्निओ सुविक्कमअलंकिअसरीरो ।
 पच्छा विरागवंतो नायव्वो सीहजायनरो ॥१५६२॥
^{१४}वोमेसुवच्छरो वा असीइवासो मणुस्सओ आउं ।
 मुंचइ ^{१५}महुमासि ^{१६}महासु पुण्णखित्तम्मि ^{१७}रविपुत्ते ॥१५६३॥

कार्यसारो धनी सूरु धर्मिण्ठो गुरुवत्सलः ।
 शिरोरोगी महाबुद्धिः कृशाङ्गः कृतवेदकः ॥१३॥
 प्रवासशीलः कोपान्धो बाल्ये दुःखी सुमित्रकः ।
 भृतभृत्यो मनागवक्रो बहुभार्यः पुत्रवांस्तथा ॥१४॥
 हस्ते श्रीवत्स-शङ्खाभ्यां युक्तः कर्कटकोद्भवः ।
 पतनेन म्रियेतासौ वर्षाणां विंशतौ नरः ॥१५॥
 दशवर्षस्य वा मृत्युस्त्रयोविंशतिकस्य वा ।
 अशीतौ वा पुनः पौषे मृगशीर्षे सिते निशि ॥१६॥
 श्रीमान् मानी क्रियायुक्तो मद्यमांसप्रियस्तथा ।
 देशभ्रमणशीलश्च विनीतः शीतभीरुकः ॥१७॥
 क्षिप्रकोपी सुपुत्रश्च जननीजनवल्लभः ।
 व्यसनी प्रकटो लोके पिङ्गनेत्रः क्षुदार्तिकः ॥१८॥
 अल्पप्रज्ञो नृपे भक्तो मृष्टाग्नी विक्रमी तथा ।
 पश्चाद्विरागी जायेत सिंहे जातो मनुष्यकः ॥१९॥

१. शिशुत्वे ॥ २. बहुभार्यः ॥ ३. चतुर्थराशिभवः कर्कराश्याद्भवः ॥ ४. पवनात् ॥ ५. शुक्ले ॥ ६. त्रियामायाम्-रात्रौ ॥ ७. जलभीरुः ॥ ८. क्षिप्रकोपी ॥ ९. पिङ्गनेत्रः ॥ १०. क्षुधाद्यतितप्तः ॥ ११. मातृजन-वल्लभः ॥ १२. अल्पप्रज्ञः ॥ १३. मिष्टान्नाशी-मिष्टान्नभोजीत्यर्थः ॥ १४. व्योम-इषु=पञ्चाशत् ॥ १५. मधुमासे=चैत्रमासे ॥ १६. महासु ॥ १७. शनैश्चरः ॥

इत्थीजणहरिसगरो धणागरो दायगो 'कई दक्खो ।
 बुद्धेत्तणम्मि ²धम्मविहाणपरो सव्वलोगपिओ ॥१५६४॥
 गंधव्वनट्टवसणासत्तो दुहिओ ³अभओ अ नित्तरोगी अ ।
 ⁴उअरकडीसु विसालो कन्नाजाओ नरो हवइ ॥१५६५॥
 तस्स ⁵सिरोरोगओ जलाउ जलणाउ सत्थओ वावि ।
 मरणं किर नायव्वं तेवीसइमम्मि वरिसम्मि ॥१५६६॥
 अहवा वत्तीसइमे असीइअमे वच्छरम्मि अक्खायं ।
 मूले नक्खत्ते ⁶वइसाहे मासम्मि बुहवारे ॥१५६७॥
 ⁷अट्टाणरोसणो ⁸फुडभासी दुहिओ तहा खमासहिओ ।
 सबलक्खो चललच्छीउ गिहसूरो सुमित्तहिओ ॥१५६८॥
 ⁹देवच्चओ उआरो पवासुओ सच्चभासओ निउणो ।
 सुविसाललोअणो संगही अलुद्धो दयावंतो ॥१५६९॥
 वाणिज्जकज्जकुसलो अ संविभागी नरो तुलाजाओ ।
 धीसइमे वासे मरइ ¹⁰भित्तिपायाइणा पत्तो ॥१५७०॥

पञ्चाशत्के भ्रियेतासौ यदि वा शतिको मधौ ।
 मघासु जीवितं मुञ्चेत् पुण्यक्षेत्रे शनैश्चरे ॥२०॥
 विलासिनीजनाह्लाददायको धनपूरितः ।
 दाता दक्षः कविवृद्धभावे धर्मपरायणः ॥२१॥
 सर्वलोकप्रियो नाट्ये गान्धर्वव्यसने रतः ।
 प्रवासशीलः स्त्रीदुःखी नेत्ररोगी च निर्भयः ॥२२॥
 कट्युदरविशालश्च कन्याजातो भवेन्नरः ।
 शिरोरोगाज्जलादग्रे शस्त्राद् विंशतिवार्षिकः ॥२३॥
 त्रयोविंशतिको वाऽपि भ्रियतेऽसौ ततः परम् ।
 अशीतौ मूलनक्षत्रे वैशाखे बुधवासरे ॥२४॥
 अस्थानरोषणो दुःखी स्फुटभाषी क्षमान्वितः ।
 चलाक्षश्चललक्ष्मीको गृहे दर्शितविक्रमः ॥२५॥
 वाणिज्यदक्षो देवानां पूजको मित्रवत्सलः ।
 प्रवासी सुहृदामिष्टः उदारः सत्यभाषकः ॥२६॥

१. कविः ॥ २. धर्मविधानपरः-धर्मपरायणः इत्यर्थः ॥ ३. अभयः निर्भय इत्यर्थः ॥ ४. उदरकटीषु
 विशालः ॥ ५. शिरोरोगात् जलात् ज्वलनात् शस्त्रात् ॥ ६. वैशाखे ॥ ७. अस्थानरोषणः ॥ ८. स्फुटभाषी ॥
 ९. देवार्चकः ॥ १०. भित्तिपातादिना ॥

जइ वा जया असीई वरिसाणं व अणुराहनक्खत्तं ।
 अहया जिट्टारिक्खं मंगलवारो तथा मरणं ॥१५७१॥
 कूरो सूरु परदारासत्तो पिंगलोअणो माणी
 सहसा लद्धधणो तह जणणीविसए वि दुट्टुमई ॥१५७२॥
 निअपरजणनिईरओ पवासुओ होइ बालभावम्मि ।
 धूत्तो 'तेणो 'विहलारंभो विंछुअभवो मणुओ ॥१५७३॥
 विंछुअ-सत्थ-भुअंगम-चोरऽन्नविगारपहिं सो मरइ ।
 अट्टारस-पणवीसवरिसो तओ 'सत्तइं जिअइ ॥१५७४॥
 सूरु सच्चो धीमंतो जणआणंदणो पवरभज्जो ।
 माणी विन्नाणी चारित्तजुओ 'सत्तिओ चेव ॥१५७५॥
 सुल्लिअअक्खरभासी तेअंसी होइ थूलदेहो अ ।
 सकुलक्खयगारी नरवइमहिओ थूलदंसी अ ॥१५७६॥
 सच्छिइपायअंगुलिओ कलहपिओ अ मित्तदोसी अ ।
 धणवंतो पुण पच्छिमकालम्मि दरिइओ होइ ॥१५७७॥

अलुब्धः संविभागी च दीर्घनेत्रो दयापरः ॥
 निपुणः संग्रही चैव तुलाजातो भवेन्नरः ॥२७॥
 म्रियते विंशतौ कुड्यपातादिभ्योऽथवा पुनः ।
 अशीतावनुराधासु ज्येष्ठे मंगलवासरे ॥२८॥
 बाल्यप्रवासी क्रूरात्मा शूरः पिङ्गललोचनः ।
 परदाररतो मानी निष्ठुरः स्वजने जने ॥२९॥
 सहसाऽवाप्तलक्ष्मीको जनन्यामपि दुष्टधीः ।
 धूर्तश्चौरोऽफलारम्भी वृश्चिकोऽतूतमानसः ॥३०॥
 वृश्चिकास्त्राहिचौरान्नो म्रियतेऽष्टादशाब्दकः ।
 पञ्चविंशतिको वापि ततो जीवति सप्ततिम् ॥३१॥
 सूरः सत्यः धिया युक्तः सात्त्विको जननन्दनः ।
 शिल्पविज्ञानसंयुक्तो धनाढ्यो वरभार्यकः ॥३२॥
 मानी चारित्रसम्पन्नो ललिताक्षरभाषकः ।
 तेजस्वी स्थूलदेहश्च कुलग्नो राजपूजितः ॥३३॥

१. स्तेनः ॥ २. विफलारम्भः ॥ ३. सप्ततिम् ॥ ४. सात्त्विकः ॥

धणुहाभिहरासिभवो मणुस्तओ तस्त होइ मरणं च ।
 अट्टारसमम्मि दिणे अहवा सत्तइमवासरप ॥१५७८॥
 आसाढनाममासो नक्खत्तं सवणयं च विन्नेअं ।
 वारो अ 'सुरायरिओ जया तथा होइ मरणं च ॥१५७९॥
 दुज्जणइहो जुवइजणवसो गीअरसजाणगो दक्खो ।
 अप्पसुओ जणणीवच्छलओ गुज्जम्मि लंछिअओ ॥१५८०॥
 सीलालंकिअदेहो 'चाई बहुबंधवो सुरूवो अ ।
 वंछिअसुहो धणुओ विणोअवंतो थिरारंभो ॥१५८१॥
 'मगरुबभवो उ मच्चो मच्चू एअस्स वीसइमवासे ।
 सत्तइमे वारे 'वइ सणि भइवपसु सूलाओ ॥१५८२॥
 दाया अलसो 'गतुरयद्युणी सूरुो सिणेहरहिओ अ ।
 'अण्णड्डो धणभोगी चलहत्थो 'वट्टदिट्ठी अ ॥१५८३॥
 परकज्जगरो कयविज्जाउज्जमओ अ 'अवरगुणवेई ।
 एसो कवीसरो होइ कुंभरासिपहवो मणुओ ॥१५८४॥

दरिद्रः पश्चिमे काले मित्रद्वेषी कलिप्रियः ।
 छिद्रपादाङ्गुलिः क्षेमी धनुर्जातो भवेन्नरः ॥३४॥
 अष्टादशदिने नो चेत् मृतोऽसौ तर्हि सप्ततौ ।
 आषाढमासे म्रियते श्रवणे शुक्रवासरे ॥३५॥
 कुजनेष्टो वशे स्त्रीणां पण्डितः शीलसंयुतः ।
 गीतज्ञो लाञ्छनी गुह्यं पुत्राढ्यो माल्य(तृ)वत्सलः ॥३६॥
 धनी त्यागी सुरूपश्च शीतालूर्ध्वरिबान्धवः ।
 परिचिन्तितसौख्यश्च स्थिरारम्भः कुतूहली ॥३७॥
 मकरोत्थो मृतो नो चेद्द्विंशत सप्ततौ ततः ।
 रेवत्यां म्रियते शूलान्नभस्ये शनिवासरे ॥३८॥
 दाताऽलसः कृतघ्नश्च गजेन्द्रनुरगस्वनः ।
 शालूरकुक्षिर्निर्भीको धनाभागी सशक्तिकः ॥३९॥
 स्तब्धदृष्टिश्चलो हस्ते मानविद्याकृतोद्यमः ।
 पुण्याढ्यः स्नेहहीनश्च भोगी सूरः कविस्तथा ॥४०॥

१. सुराचार्यः शुक्रः-शुक्रवार इत्यर्थः ॥ २. त्यागी ॥ ३. मकरोद्भवः ॥ ४. वदिः ॥ ५. गजतुरगध्वनिः॥
 ६. अन्नाढ्यः ॥ ७. स्तब्धदृष्टिः ॥ ८. अपरगुणवेदी परकार्ये गुणज्ञ इत्यर्थः ॥

सो वीसइमे वरिसे ^१वग्घहओ सत्तसीइवासे वा ।
जलपडणाओ कत्थ वि मरइ अ भद्दवयमासम्मि ॥१५८५॥
^२पट्टुवक्को सूरु तह ^३अगाहच्चिट्ठो ^४नरुत्तमो कोही ।
रणसज्जो निल्लज्जो अवरजणनिसेवओ निच्चं ॥१५८६॥
गंधव्वेअगो पारदारिओ बहुलसत्तुसंजुत्तो ।
^५लोलक्खो अइदक्खो तहा ^६विभूषारओ सययं ॥१५८७॥
तिरिदेवसुगुरुसेवासत्तो तुरिओ सकज्जकरणम्मि ।
बंधुहिओ अ धणपिओ पिअदंसणओ नमणसीलो ॥१५८८॥
बारसमरासिजाओ हवइ नरो तस्स मरणमक्खायं ।
अट्टारसमे वरिसे अहवा ^७बाणोणसयगम्मि ॥१५८९॥
इअ जे मेसाईणं बारसरासीण वणिणआ उ गुणा ।
नरवर ! पुव्वं सव्वे ते कहिया सव्वदंसीहि ॥१५९०॥
एअं जोइससत्थं पयासगं ^८इंदिआइगउत्थाणं ।
केवलिभासिअभावेण कयाइ वि ^९नउन्नहा होइ ॥१५९१॥

गुणज्ञः परकार्ये च भाषकः कुम्भसम्भवः ।
स च विशतिवर्षे चेद् व्याघ्रेण न हतस्तदा ॥४१॥
सप्ताशीतितमे वर्षे मासे भाद्रपदे तथा ।
स्त्रियते मानवः क्वापि नीरे पतनसम्भवात् ॥४२॥
गम्भीरचेष्टितः शूरः पट्टुवाक्यो नरोत्तमः ।
क्रोधी प्राज्ञो रणश्रेष्ठो न त्यागी बन्धुवत्सलः ॥४३॥
गान्धर्ववेदको नित्यं सेवकश्चेतरे जने ।
गच्छति त्वरया मार्गं निर्लज्जः प्रियदर्शनः ॥४४॥
सत्यो देवगुरुपास्तिरतः प्रचुरशक्तिकः ।
विभूषानिरतो दक्षो लोलाक्षः पारदारिकः ॥४५॥
धनप्रियोऽस्थिरो नम्रो मीने जातो मनुष्यकः ।
मृत्युरष्टादशे वर्षे पञ्चोनशतिकस्य वा ॥४६॥
तदेवं देव ! ये प्रोक्ता मेषादीनां गुणा मया ।
एते पूर्वं स्वशिष्येभ्यः सर्वज्ञेन निवेदिताः ॥४७॥

१. व्याघ्रहतः ॥ २. पट्टुवाक्यः ॥ ३. अगाधचेष्टः—गम्भीरचेष्टित इत्यर्थः ॥ ४. नरोत्तमः ॥ ५. लोलाक्षः ॥
६. विभूषारतः ७. पञ्चोनशतके ॥ ८. इन्द्रियातिगार्थानाम् ॥ ९. न अन्यथा ॥

जोइसनाणस्स पुणो वभिचारो होइ भासगनरस्स ।
 दोसेण जेण एसो 'सत्थविभायं न जाणेइ ॥१५९२॥
 क्रूरगहा दिट्ठा जइ बलवंता रासिणो इमे हुंति ।
 तेसिं गुणा उ सच्चा विन्नेआ नऽन्नहा नाह ! ॥१५९३॥
 एअं सोऊण तिवो अकलंको नाम भणइ एवमिमं ।
 संदेहो नत्थि अ को वि भासिअं 'सम्ममज्जेणं ॥१५९४॥
 तत्तो सो सिद्धत्थो विसज्जिओ सत्थजाणगो रण्णा ।
 धणकंचणगाइअभूरिदाणदाणेण महिऊणं ॥१५९५॥
 सुहवासरम्मि कुमरस्स नामगं निवइणा ठविअमेअं ।
 बल्लिराय त्ति महंतमहपुव्वगं हरिससहिषणं ॥१५९६॥
 वड्ढेइ सो कुमरो पइदिणं सयणपाणिसंठिओ ताव ।
 पुण्णोदयो पयडिओ ससंककिरणुज्जलो जस्स ॥१५९७॥
 बालत्तणे वि जाओ सब्बोहो जस्स रायतणयस्स ।
 पुव्वभवाओ चिअ दंसणेण चत्तं न जस्स तडं ॥१५९८॥
 देवे वंदइ आणंदिओ गुरूण पयपंकयाणि तथा ।
 पणमेइ अ निसमेइ अ दिवानिसं जो जिणागमयं ॥१५९९॥
 पुण्णोदयस्पहावेण जेण पढिआउ निम्मलकलाओ ।
 गंभीरत्त-गुरुत्तणपमुहगुणा जस्स कुमरत्ते ॥१६००॥
 जो वड्ढतो जुव्वणवपण समहिट्ठिओ गुरुपइट्ठो ।
 तहरूवसुहगयाइगुणेहिमिव तस्स 'फद्धाप ॥१६०१॥
 सयलकलाकुसलेहि अणेगकुमरेहि सड्ढेमेस भिसं ।
 विरयइ पुणो विणोप विविहपयारे निवकुमारो ॥१६०२॥

ज्योतिज्ञानं निमित्तं च तथाऽन्यदपि तादृशम् ।
 अतीन्द्रियार्थं तच्छास्त्रं सर्वं सर्वज्ञपूर्वकम् ॥४८॥
 ततोऽत्र व्यभिचारः स्यात् केवलं नरदोषतः ।
 विभागं हि न जानीते शास्त्रस्याल्पश्रुतो नरः ॥४९॥

एवं च स्थिते-

क्रूरग्रहेर्न दृष्टाश्चेद् बलवन्तश्च राशयः ।
 ततोऽमीषां गुणाः सत्या नान्यथेत्यवधारय ॥५०॥

१. शास्त्रविभागम् ॥ २. सम्यगर्थेण-सम्यगान्वार्येणेत्यर्थः ॥ ३. स्पष्टया ॥

देवगिहेसु जणेइ ण्हवणाणि सुमभरमहेतपूआओ ।
 विरयावेइ तथा जत्ताओ [मह]भत्तिजुत्तो जो ॥१६०३॥
 आउज्ज-गीअ-नाडयविहावणप्पमुहपुण्णपयरेहिं ।
 जिणवरसासण्णमेअं पहाविअं रायकुमरेण ॥१६०४॥
 जेणं दाणं दाविज्जइ दीणाण करुणानिहाणेणं ।
 गुरुसायपासदेसे सयागमं सुणइ एगमणो ॥१६०५॥
 चारित्तधम्मसिद्धं समग्गमवि जस्स परिचिईभूअं ।
 मोहमहाचरडवलं दूरेण भमइ भयअंते ॥१६०६॥
 न विसयरागो जस्स विसओ हवइ दिट्ठिगो न दोसो वि ।
 जम्हा उदगाओ पिव अग्गी उग्गो वि उवसंतो ॥१६०७॥
 गिरिराओ उच्छलमाणो पडिओ 'कंदुगु व्व दूरतरं ।
 लोहो बाहाविहुरो सुहडेणं जेण जणिओ अ ॥१६०८॥
 किविणत्तं पिसुणत्तं ^१अणुमत्तं जस्स दीसए नेव ।
 फरिस-रस-गंध-रूव-रवगिद्धया नवि अ ^२अक्खवाणं ॥१६०९॥
 जेणावमाणो अविणओ गओ वासठाणअपयाणा ।
 अन्नत्थ व तत्थ इमो विसेसओ वासिओ तेहिं ॥१६१०॥
 महव-अज्जव-सोरिअ-उदारयापमुहगुणसहस्तेहिं ।
 रायकुमरस्स अंगं घडिअं च ^३चतुम्मुहेण इमं ॥१६११॥
 कुमरस्स कित्तिपूरो पसरइ घणसारपरिमलु व्व जओ ।
 जम्हा अवगुणअंगारकणो जस्स न तडम्मि ठिओ ॥१६१२॥
 जस्स विणयाइअगुणे दट्ठूणं रंजिआ नयरलोआ ।
 जस्स रमतस्स ^४नयणअविसयभावं न इच्छंति ॥१६१३॥
 कुमरे दिट्ठे माया-पिऊण उप्पज्जए अ जो हरिसो ।
 न मुणिज्जइ छउमत्थेण सो पमुत्तूअ जिणमेगं ॥१६१४॥
 खणमवि खमंति न इमे जणणिजणगा ^५निवंगयविओगं ।
 विणयाईण गुणाणं पस पहावो समग्गो वि ॥१६१५॥
 पइगेहं जस्स गुणाण कहाओ जणमुहेसु वट्ठंति ।
 सब्बे वि वल्लुहा जं गुणा न उण सयणसंबंधो ॥१६१६॥
 जस्स य गीआइं गाइज्जंते अमरसुंदरीहिं पि ।
 भासिज्जंते जस्स य चरिआणि अहो ! सुरेहिं पि ॥१६१७॥

१. कन्दुक इव ॥ २. अणुमात्रम् ॥ ३. अक्षाणाम्-इन्द्रियाणाम् ॥ ४. चतुर्मुखेन-ब्रह्मणेत्यर्थः ॥ ५. नयन-
 अविषयभावम्-अदर्शनमित्यर्थः ॥ ६. नृपाङ्गजवियोगम् ॥

इअ बलिनामे कुमरे अच्चभुअगुणमणोहरे सुणिप ।
 देसाहिवनिवकन्नाओ जायाओ सरागाओ ॥१६१८॥
 एअम्मि भवे अम्हे इमस्स कुमरस्स पाणिगहणं च ।
 कुणिमो अवरस्स य नेव निच्चुओ निम्मिओ ताहिं ॥१६१९॥
 १एअमुदंतं मुणिउं रापहिं पेसिआउ कन्नाओ ।
 निअनिअदेसेहिंतो मणुन्नपरिवारसहिआओ ॥१६२०॥
 निअरूवसारलच्छीतज्जितअच्छरगणाउ कुमरीउ ।
 ताओ सयंवराओ समागयाओ गयगईओ ॥१६२१॥
 चिंतति ताय-माया उ अहो ! रायकुमरस्स सोहग्गं ।
 आगरिसिऊण जेणं आणीआओ निवसुआओ ॥१६२२॥
 नरवइणा तारिं आवासा दिन्ना पमोअकलिपण ।
 लायण्णपूरिअसरीराणं तेलुक्कसाराणं ॥१६२३॥
 अच्छरिअं अच्छरिअं जासिं नेवऽच्छराओ तुह्लाओ ।
 २समवच्छराण तुच्छेअरछेअत्तणगुणजुआणं ॥१६२४॥
 वयगहणाभिप्पाओ पुरा वि नाओ निवेण अत्थि तओ ।
 राया देवी गंतूण भणंति नरिंदपुत्तस्स ॥१६२५॥
 वच्छ ! जइ तुमं अम्हे गणेसि धम्मस्स सारमुणगो सि ।
 विप्पसु तथा तुमं रायसुआणं पाणिमेआसिं ॥१६२६॥
 तुह गुणसवणागरिसिअमणाउ गच्छंति जइ निरासाओ ।
 एत्थागयाउ रायवरपेसिआओ ३सधूआओ ॥१६२७॥
 अम्हाणं एअं खेअकारणं ४सिरिगरं न लोअम्मि ।
 तम्हा कुमरीण मणोरहं तुमं ताव पूरेसु ॥१६२८॥
 माया-पिऊण हरिसं करेसि जइ ताव अम्ह वयणाई ।
 ५समणम्मि ठवेसु जओ तुमं पिओ वच्छलो निच्चं ॥१६२९॥
 तत्तो बलिरायसुओ चित्तेइ अ ताय-मायनिब्बंधो ।
 एसो दढो करिज्जइ किमित्थ पयबंधणं बहुअं ॥१६३०॥
 लंघेमि अहं जइ पिउवयणाइ ता हविस्सए असुहं ।
 माया-पिआण पगो तणओ ताणं अहं जम्हा ॥१६३१॥
 चिंतिअकज्जं पुणरवि अहं करिस्सामि अवसरम्मि तओ ।
 करगहणविहाणेणं करेमि माया-पिउसमाहिं ॥१६३२॥

१. एतम्-उदन्तम्-वृत्तान्तम् ॥ २. समवत्सराणाम् ॥ ३. स्वदुहितरः ॥ ४. स्वमनसि ॥

भोगफलाणि अवस्सं भुत्तव्वाइं ति जेण पडिवन्नं ।
 मणवंछारहिपण वि पिउवयणं नायतत्तेणं ॥१६३३॥
 कुमरस्स तओ पिउणा पाणिग्गहणुच्छवो महड्डीप ।
 काराविओ नराहिवकुमरीणं सुहपुहुत्तम्मि ॥१६३४॥
 रापण महाभवणं उज्जाणमणोरमं च कारिअमपुव्वं ।
 रायसुअकेलिहेउं भज्जागेहाणि तप्पासे ॥१६३५॥
 तत्थ ठिओ रायसुओ सुगोवमसुहं सया अणुहवंतो ।
 रवपत्तवद्धनच्चं पेक्खइ ताहिं समं एसो ॥१६३६॥
 पुव्वभवसंचिअसुकयफलमेअं इअ मुणंतओ कुमरो ।
 धम्मं सम्मं च कुणंतओ गमेइ सयलदिणाइं ॥१६३७॥
 अकलंकनराहिवई पालिअरज्जो अ भवविरत्तमणो ।
 सपयम्मि ठवेइ सुअं पज्जंतो कस्स वि न गेज्झो ? ॥१६३८॥
 लोप वि तुच्छओ हवइ उच्छुपज्जंतपव्वजायरसो ।
 इहलोगं परलोगं साहंति नरा इमे धन्ना ॥१६३९॥
 अकलंकनिवो दिक्खं कुवलयचंदाभिहाणजिणपासे ।
 अंगीकरेइ वित्थरपुरस्सरं गुरुपणयसीसो ॥१६४०॥
 चरिऊण तवं उगं भावरिऊणं खयं च काऊणं ।
 उप्पाडिऊण नाणं संपत्तो सासयं ठाणं ॥१६४१॥
 देवी सुदंसणा वि अ गहिऊणं संजमं निवेण समं ।
 तवसोसिअससरीरा य देवलोगं गया समणी ॥१६४२॥
 बलिराओ वि अ उवचिअपुण्णुदणं महानिवो विहिओ ।
 सव्वेहि वि जस्साणा निअसीसे ठाविआ सययं ॥१६४३॥
 सामंतमंडलिअपमुहमहीसा मंडलेसरा जेण ।
 निअपुव्वयनिवइ-असाहिया अवि पराजिआ बहुसो ॥१६४४॥
 रज्जमहो ! सुररायसममहो ! सोहग्गमंगकयसोहं ।
 दाणमहो ! बलिअवयारकारगं बलिनरिदस्स ॥१६४५॥
 सीलमहो ! जस्स सुदंसणस्स य सुराणमवि अ अक्खोहं ।
 दसविहपच्चक्खाणकरणेण य अहो ! सुकयकोसो ॥१६४६॥
 जस्स अहो ! सुहभावो अणन्नतुल्लो सुपुण्णपोसगरो ।
 महजम्मो रम्मो एस जत्थ लद्धो उ जिणधम्मो ॥१६४७॥

१. तत्पार्थ ॥ २. तपःशोषितस्वशरीरा ॥ ३. महानां जन्म यस्मात् स महजन्मा-उत्सवजनक इत्यर्थः ॥

जेण कथं इस्सरिअं ^१आगाससमुद्दुपुव्वलक्खाइं ।
 निकंठयं महामेहवुट्टिपमुइअसयललोअं ॥१६४८॥
 कुमरत्तणम्मि जस्स य गयाणि ^२गयणदुगपुव्वलक्खाइं ।
 इअ सुरचमक्करीओ करेइ जो रज्जरिद्धीओ ॥१६४९॥
 जिण्णुद्वारा जेणं विहाविआ ताव टाणटाणेसु ।
^३निअअण्णुद्वारा पिव पहावणेणं जिणमयस्स ॥१६५०॥
^४जेणाहिणवा जिणवरपासाया कारिआ य निअदेसे ।
 पइगामं पइनयरं ^५जसपयरा व पयडीभूआ ॥१६५१॥
 रहजत्ताओ जेणं पयट्टिआओ अ नयरमज्झम्मि ।
 विरइअमहाविभूर्इओ धम्मज्जोआण सया ॥१६५२॥
 धम्मेण वड्ढिओ जो जमेरिसा पाविआ महाभोगा ।
 जेणावि वड्ढिओ सो पहावणाहेउकिच्चेहि ॥१६५३॥
 धम्मस्स य रायस्स य पहरुपरं वट्टए अ उवयारो ।
 जेसि समो अन्नो को वि दीसइ न लोअमज्झम्मि ॥१६५४॥
 पगय चउद्दसिदिणे कओववासो महानरेसो अ ।
 रविअत्थमणगसमए धूपइ जिणाहिवे देवे ॥१६५५॥
 तत्तो रत्तिअपोसहगाही सज्झायभणणआसत्तो ।
 सुहभावो बलिभूवो अपमत्तो ^६निग्गमइ रत्ति ॥१६५६॥
 रयणिविरामे रण्णो विसेसओ चरणधम्मसिद्धमिणं ।
 सन्निहिअं संजायं जस्स य चित्तेइ रायवरो ॥१६५७॥
 मज्झ अहो ! मूढत्तं माणुसजम्मं इमं च लहिऊणं ।
 विसयाभिलासग्निद्वेण मए हा ! हारिअं ताव ॥१६५८॥
 बहुसायरोवमाइअकालहवन्तेगभोगसुकत्तेहि ।
 जीआणं जइ न तित्ती ता किं होडी ^७निभोगेहि ? ॥१६५९॥
^८तत्तविआरेणं जइ विलोगसे एस लोगमज्झम्मि ।
 ता किमवि नत्थि रम्मं धम्मं मोत्तूण रे जीव ! ॥१६६०॥
 जेसु असारसु वि भावेसु मुहा तुज्झ रमइ सारमई ।
 ते वि अणिच्चा वट्टंति नट्टवट्टिअपयत्थ व्व ॥१६६१॥
 तथाहि—

१. चत्वारिंशत् २. विंशतिपूर्व्लक्षाणि ॥ ३. निजात्मोद्वारा इव ॥ ४. अभिनवप्राणाः—नूतना इत्यर्थः ॥ ५.
 यशःप्रकारा इव ॥ ६. निर्गमयति ॥ ७. नृभोगैः ॥ ८. तत्त्वविचारेण ॥

सारं सरीरमेअं जेहि हवइ 'रूवजुव्वणवपहि ।
 कुट्टजराईहिं तक्खणेण ताइं विणस्संति ॥१६६२॥
 जो पढमं सुररमणीणं वंछणिज्जो नरो इमो होइ ।
 पच्छा जुगुच्छणिज्जो तासिं चिअ एस 'थविरत्थे[त्ते] ॥१६६३॥
 जेसिं पडिहाइ मणे लच्छी सारत्तणेण तेसिं पि ।
 न मिलइ एसा साहिअकिलेससयगण लोगाणं ॥१६६४॥
 जइ कमला संमिलइ अ कयावि केसिं पि तहवि नासेइ ।
 वरिसाकालसमुब्भवतडि व्व खणदिट्ठनट्टा सा ॥१६६५॥
 लच्छीवंतो जीवो उ वासवाओ वि मन्नप अहिअं ।
 धणरहिओ पुण सो च्चिअ परगिहदासत्तणं कुणइ ॥१६६६॥
 'जइ जाउ जाइ जीवंत[य]स्स न जीवस्स जलहिजा नासं ।
 जम्मंतरम्मि गच्छंतस्स उ तस्स न उवेइ समं ॥१६६७॥
 रज्जस्स को वि माणो हवेइ सो विं अविवेगआवासो ।
 जेणं पहुत्तभट्टो भिक्खाप भमइ जीवंतो ॥१६६८॥
 पगो रज्जं काऊण चक्कवट्टी वि सत्तमिं पुढविं ।
 गच्छइ गयसरणो किं तओ अ रज्जस्स अभिमाणो ? ॥१६६९॥
 दिट्ठिता विन्नेआ विन्नजणेहिं च इत्थ चक्कीणं ।
 भरहाहिवईण सुभूम-बंधताभिहाणाणं ॥१६७०॥
 गयपुरनामनयरवइअणंगवीरिअनिवंगणाभइणी ।
 जमदग्गितावसेणं परिणीआ रेणुआकुमरी ॥१६७१॥
 भइणीप मिलणत्थं समागया पगया य रिसिकंता ।
 नयरे तीप भइणीवइसंबंधे सुओ जाओ ॥१६७२॥
 सा रेणुआ सपुत्ता आणीआ तावसेण वणमज्जे ।
 तीप पढमो पुत्तो रामनामेणं अत्थि पुरा ॥१६७३॥
 तेणं च परसुविज्जा लद्धा विज्जाहराउ पगाओ ।
 सो परसुरामनामो विक्खाओ 'मेइणीइ तओ ॥१६७४॥
 अह जाणिऊण अन्नायमिमं तेणं च मारिआ माया ।
 पुत्तसहिआ निवेण वि विणासिओ आसमो तस्स ॥१६७५॥
 तावससुपण रुट्टेण कओ रायस्स मत्थयच्छेओ ।
 गयपुरसामी जाओ रायसुओ कत्तवीरिअओ ॥१६७६॥

१. रूपयौवनवयोभिः ॥ २. वार्धक्ये ॥ ३. यदि जातु याति जीवतः न जीवस्य जलधिजा नाशम् ॥
 ४. मेदिन्याम् ॥

पिउणो वइरं चित्तैणं तेणं हओ अ जमदग्गी ।
 कुविपण परसुरामेण कतवीरिअनिवो निहओ ॥१६७७॥
 गयपुरउजं गहिअं च परसुरामेण सत्तवंतेण ।
 निवभज्जा 'साहाणा नट्टा ताराभिहाणा य ॥१६७८॥
 सा तावसस्स आसमठाणम्मि गया भयाउला सिग्गं ।
 निअभूमिहरे ठविआ 'पविपंजरसंनिहे रिसिणा ॥१६७९॥
 तीए गग्गभाओ सो ससंभमाए पडंतओ पुत्तो ।
 भूमीए लग्गो तेण कयं नामं सुभूमि ॥१६८०॥
 'निक्खत्तिआ धरिती कया परसुरामभूमिनाहेण ।
 पसरंतपयावविज्जिअदिणवइणा सत्तवारा य ॥१६८१॥
 राएण पगया पुच्छिओ अ नेमिस्सिओ इगो ताव ।
 कस्स पुरिसस्स य करेण मज्झ मरणं भविस्सइ भो ! ॥१६८२॥
 तेणं भणिअं नरवर ! खत्तिअदाढाभरेण भरिअव्वं ।
 थालं हवंति खीरं दाढाउ जस्स दिट्ठीए ॥१६८३॥
 जो भुंजइ तं खीरं तस्स करेण मरणं च तुह भावि ।
 अह परसुरामराएण मंडिआ दाणसाला य ॥१६८४॥
 तत्थ य थालं तं मंडिअं च सीहासणम्मि भूवेण ।
 सक्कारिज्जंति तओ नाणादेसागया लोआ ॥१६८५॥
 इत्थंतरम्मि किर मेहनायविज्जाहरेण पगयरो ।
 नेमिस्सिओ अ पुट्ठो पुत्तीए को धरो भावी ? ॥१६८६॥
 कालत्तयविउणा तेणं कहिअं तुज्झ 'अत्तजायाए ।
 कंतो सुभूमनामो भावि तावसयठाणठिओ ॥१६८७॥
 तेण वयणेण मुइओ सेवइ विज्जाहरो सुभूमं तं ।
 दिन्नाओ विज्जाओ इमस्स विज्जाहरेण तओ ॥१६८८॥
 रायसुओ निअमायं पुच्छइ भूमी किमेअमाण त्ति ? ।
 जणणीए रोअंतीए भणिओ पुव्ववुत्तंतो ॥१६८९॥
 जणणीवयणं सोउं अभिमाणजलोहपुरिअमणद्धो (?) ।
 गच्छामि अप्पसत्तुं समुलमुम्मूलपमि अहं ॥१६९०॥
 इअ भणिउं रायसुओ गयपुरनयरं गओ तओ तस्स ।
 दिट्ठीए दाढाओ जायाओ खीररूवाओ ॥१६९१॥

१. साधाना-गर्भवतीत्यर्थः॥ २. पवित्रम् ॥ ३. निःशत्रिया ॥ ४. आत्मजायाः ॥

सीहासणम्मि तम्मि अ उवविट्ठो भुंजए स तं खीरं ।
 अह परसुरामराओ सज्जबलो आगओ तत्थ ॥१६९२॥
 खीरं भोत्तुं थालं सुभूमकुमरेण निअसिरस्सुवरिं ।
 भामिअ निक्खित्तं परसुरामरायाभिमुहमेअं ॥१६९३॥
 थालं च चक्करयणं संजायमिमं अमोहसत्थवरं ।
 एसो पुव्वभवज्जिअपुण्णपहावो अहो ! जस्स ॥१६९४॥
 चक्करयणेण तेणं च परसुरामस्स सीसयं छिन्नं ।
 १केसवचक्रेण जहा राहुसिरं छिदिअं लोए ॥१६९५॥
 तं रज्जं च सुभूमेणं गहिअं पगवीसवारा य ।
 २निव्वंभणा कया मेइणी महारोसवंतेण ॥१६९६॥
 पुणरवि सुभूमचक्करेणं छक्खंडमाणया पुहुवी ।
 संसाहिआ पवट्टइ आणा सव्वत्थ जस्स जए ॥१६९७॥
 नवनिहिसामी चउदसरयणपहाणो ३रसंककोडिभडो ।
 ४रिउन्दकोडिगामो जो किर रिद्धीइ सक्कसमो ॥१६९८॥
 षोमतिअसायरस्संतेउरसंपुण्णलद्धकामसुहो ।
 भुंजइ चक्किपहुत्तं रंजइ जो सव्वरायगणे ॥१६९९॥
 सव्वुत्तमरिद्धिजुओ पावं काउं सुभूमचक्कहरो ।
 सत्तंगरज्जधारी अहो गओ सत्तमिं पुढविं ॥१७००॥
 तम्हा पुरिसवरेहिं रज्जे माणो न को वि कायव्वो ।
 पावाणुबंधिरज्जं ५नरगंतं होइ जेण जणे ॥१७०१॥
 सोअव्वो दिट्ठंतो वीओ एसो उ वंभदत्तस्स ।
 सागेअनयरमंवरमिव जणतारागणाइणं ॥१७०२॥
 तत्थ य राया चंदावयंसगो चंदसोअरो तस्स ।
 पुत्तो मुण्णिचंदो भूवल्लयसमुग्गयजसकंदो ॥१७०३॥
 सिरिसायरचंदसुगुरुवयणामिअसित्तमाणसो कुमरो ।
 गहिऊण वयं तेहिं सह विहरंतो गओ गामं ॥१७०४॥
 सो लद्धअन्नउदगो समागओ जाव ताव सत्थो सो ।
 चलिओ तम्हा भट्टो समणो पडिओ उ अडवीए ॥१७०५॥
 ६मुच्छमउच्छं च गओ अणगारो गुणमहापरो एसो ।
 तं दट्ठं चउरो गोवदारया पडिअरंति फुडं ॥१७०६॥

१. केशवः वासुदेवः लक्ष्मण इत्यर्थः ॥ २. निःब्राह्मणा ॥ ३. ९६ क्रोडः ॥ ४. ९६ क्रोडः ॥

५. नरकान्तम् ॥ ६. मूर्च्छामनुच्छाम् ॥

धम्मं सोउं एए पव्वइआ तत्थ दो कयदुगंछा ।
 गच्छति देवलोगं संजमआराहया समणा ॥१७०७॥
 अह ते चइऊण दसणपुरे संबिल्लनामविप्पस्स ।
 जमलसुआ जसमइदासीए जाया जुवा जाया ॥१७०८॥
 एगय गया य खित्तस्स रक्खणं काउमंजसा दासा ।
 वडहक्खस्स 'अहो सुत्ता दट्ठा ताव सप्पेणं ॥१७०९॥
 मरिऊणं च इमे कल्लिजरसेले मिगीइ एगाए ।
 कुच्छीए उप्पन्ना मिगा भमंति वणमज्झम्मि ॥१७१०॥
 पुव्वभवपीइवसओ चरमाणा समगमेगठाणम्मि ।
 वाहेण हया हरिणा मुत्तूणं वाणमेगं च ॥१७११॥
 गंगातीरे हंसीइ जमलहंसा इमे पुणो जाया ।
 वागुरिषण चरंता बद्धा पासेण दो वि मया ॥१७१२॥
 वाणारसीपुरीए ^२मायंगेसस्स भूअदिन्नस्स ।
 धणवंतस्स जमलपुत्ता जाया दो वि ते जीआ ॥१७१३॥
 नामेण वित्त-संभूइणो इमे पइदिणं पवडुंति ।
 अह नयरीनाहो संखनिवो तस्स य नमुइमंती ॥१७१४॥
 कत्थ वि समये मंती हंतुं राएण भूअदिन्नस्स ।
 दिन्नो तेण वि भणिअं जइ पुत्ते मज्झ पाडेसि ॥१७१५॥
 पच्छन्नं भूमिहरठिअं भवंतं च सच्चिव ! रक्खेमि ।
 इअ मणिए मंतिवरेण तहा पडिवन्नमेअं च ॥१७१६॥
 तत्थ ठिएणं तेणं कुमराणं पाढिआओ सयलाओ ।
 [णवरं सो कामग्गहपीडिओ तह चेव वट्टंतो] ॥१७१७॥
 मंती कमेण मायंगअंगणासंगमं कुणइ लुद्धो ।
 मुणिउं मायंगेणं मारिउमिट्ठो अ पाविट्ठो ॥१७१८॥
 अज्झावयस्स मारणवत्ता ^३जाणाविआ य कुमरेहिं ।
 एसो नट्ठो पुण हत्थिणाउरमहापुरम्मि गओ ॥१७१९॥
 जाओ अमच्चओ चक्कवट्ठिणो सो सणकुमारस्स ।
 तेहिं ^४अप्पकलाहिं पुरीजणो रंजिओ सव्वो ॥१७२०॥
 अन्नय मयणमहमहुज्जाणे तेहिं ^५सगीअनट्टेहिं ।
 लोओ ^६एगागारो जणिओ सयलो वि सव्वत्थ ॥१७२१॥

१. अधः ॥ २. मातङ्गेशस्य-चाण्डालस्येत्यर्थः ॥ ३. ज्ञापिता ॥ ४. आत्मकलाभिः ॥ ५. स्वगीतनाट्यैः ॥

६. एकाकारः ॥

विष्णुजणेणं च तओ रावा रायस्स अग्गओ विहिआ ।
 १मेपहिं पपहिं विटालिआ सव्वओ नयरी ॥१७२२॥
 तेणं तेसि पवेसो निअनयरीप निवारिओ रण्णा ।
 २पगय ३जुण्हमहे ते पुरे पविट्ठा विणीपण ॥१७२३॥
 अच्छाइऊण वयणं गायंता महुरसहओ गीअं ।
 उवलक्खिऊण लोषण कुट्टिआ कड्डिआ पप ॥१७२४॥
 अह ते विरत्तचित्ता दक्खिणपासम्मि पव्वप वडिआ ।
 ४काउमणा भिगुवायं निअदुहउत्तारणोवायं ॥१७२५॥
 तेहिं च अंतराले अणगारो पिच्छिओ पमोपण ।
 पणओ तव्वयणाओ बुद्धा सुद्धा सया पप ॥१७२६॥
 मुणिवरपासे अंगीकयचारित्ता इमे अ विहरंति ।
 पुहवीतले महातवपरायणा कयविमलझाणा ॥१७२७॥
 अह ताव हत्थिणाउरनयरे समणा समागया दुन्नि ।
 मासखवणपरणप संभूरिसी गओ नयरं ॥१७२८॥
 मंतिवरेणं नमुइणा दिट्ठो उवलक्खिओ इमो साहू ।
 ससरूवपयासणआसंकाप चित्तप मंती ॥१७२९॥
 नयराओ समणो पस कड्डिअव्वो त्ति भासिप पुरिसा ।
 समणं हणंति करुणारहिआ किर लिट्ठुं-लट्ठीहिं ॥१७३०॥
 साहू गयावरहो हणिज्जमाणो ५सरोसन्नित्तो अ ।
 तेजोलेसं मुंचइ धूसरिअं धूमओ नयरं ॥१७३१॥
 चक्कवई तत्थ समागओ तह वि नोवसमइ पस रिसी ।
 आगंतूणं वित्तगमुणिणा उवसामिओ अ इमो ॥१७३२॥
 उज्जाणं च गपहिं तेहिं संलेहणाविहिपरेहिं ।
 अंगीकयं अणसणं परलोअसुहप्पयाणखमं ॥१७३३॥
 विन्नायमंतिसंबंधेण चक्कवइणा य सो सचिवो ।
 आणाइओ मुणीणं पुरओ दढरज्जुवद्धंगो ॥१७३४॥
 करुणारसकोसेहिं तेहिं मोआविओ अहो ! मंती ।
 चक्कवई अंतेउरसहिओ नमिउं च तत्थ गओ ॥१७३५॥
 कुणइ सुनंदानामं इत्थीरयणं च रिसिपयपणामं ।
 अलिअफलिसं महेसी सुकुमालं अणुहवेइ तथा ॥१७३६॥

१. मैदैः चाण्डालैः ॥ २. ज्योत्स्नामहे-शरत्पूर्णिमाउत्सवे ॥ ३. कर्तुमनसौ भृगुपातम् ॥ ४. सरोषनेत्रः ॥

कुणइ निआणं संभूरिसी जइ अत्थि तवफलं मज्झ ॥
 होमि महं चक्कवई परिसरिद्धीइ संजुत्तो ॥१७३७॥
 जिणसासणभणिअभिणं तवं कुणंतेण नेव कायव्वं ।
 तुच्छफलं निआणं तवदेवमणी उ मुख्खफलो ॥१७३८॥
 इअ वित्तसाहुणा वारिज्जंतेणावि तेण समणेणं ।
 न उण निआणं चत्तं संसारो दुच्चओ जेण ॥१७३९॥
 समणा दौ वि तओ ते कालं काऊण अणिमिसा जाया ॥
 सोहम्मदेवलोगे अच्छरसुहसायरनिमज्जा ॥१७४०॥
 सुरलोगाओ चइउं वित्तजिओ पुरिमतालनयरम्मि ।
 इब्भगिहम्मि समिद्धे पुत्तो जाओ कलावंतो ॥१७४१॥
 संभूरिजिओ कंपिलपुरे बंभनिवभज्जचुलणीए ।
 संजाओ चउदससुविणसूइओ बंभदत्तसुओ १७४२॥
 कासीदेसहिं वई कडगो राया करेणुदत्तो अ ।
 दिग्घो अ कोसल्लेसो चंपेसो पुप्फचूलो अ ॥१७४३॥
 बंभनिवस्स इमे संति मित्तरूवा नरेसरा चउरो ।
 ससिणेहा वरिसं जइ अन्नन्नं रज्जेसु चिट्ठंति ॥१७४४॥
 षगय एष सठवे नरवइणो संति बंभरज्जम्मि ।
 राया सिररोगेणं च असज्जेणं गयरज्जासो ॥१७४५॥
 कडगाइनिवुच्छंगे कुमरो मुक्को इमो भवंतेहिं ।
 रज्जं च कारिअव्वो इअ चविअ परासुओ बंभो ॥१७४६॥
 कयनिवकिच्चेहिं तेहिं मंतिअमवणिनायगेहिं च ।
 कुमरो अ जाव रज्जारिहो हवइ पालणिज्जमिणं ॥१७४७॥
 इअ चित्तिऊण तेहिं दिग्घो मुक्को अ बंभरज्जम्मि ।
 अवरे निअनिअरज्जे वसुंधरानायगा य गया ॥१७४८॥
 सो कोसपमुहच्चित्तं करेइ सयलं सया वि उज्जुत्तो ।
 तत्थ ठिअस्स निवइणो जाओ चुलणीइ संबंधो ॥१७४९॥
 धणुमतिणा य नाओ वरणुपुत्तस्स नाविअं तुमए ।
 एगतें कहिअव्वं सरूययं बंभदत्तस्स ॥१७५०॥
 जाणाविअं च तेणं नरिंदकुमरस्स माइदुच्चरिअं ।
 असहंतो कागस्स य पिगीइ संगं स कारेइ ॥१७५१॥

१. अनिमिषो-देवो ॥ २. गतराज्याशः ॥ ३. परासुकः मृत इत्यर्थः ॥ ४. ज्ञापितम् ॥ ५. कोकिलायाः॥

अंतेउरम्मि गहिउं गओ निवसुओ तहिं हओ कागो ।
 अवरो वि जो उ एवं काही तं निग्गहिस्सामि ॥१७५२॥
 एवं रायसुएणं भणिअं अन्नय स भद्दकरिणीए ।
 सह संकिण्णगयं चेतूण तहेवागओ तत्थ ॥१७५३॥
 अह दीहेणं चुलणी बुत्ताहं कागओ तुमं च पिगी ।
 सा जपइ बरलस्स य चवलत्तं ताव नेअमिमं ॥१७५४॥
 राया भणेइ न इमं वितहं कुमरो उ सुरयविग्गकरो ।
 मारिज्जउ तुह पुत्ता पणे वि होहिंति मज्झ वसा ॥१७५५॥
 तीए वि रइसिणेहाउ रायसुअमारणं च पडिवन्नं ।
 तीए चविअं लोआववायओ रक्खिअब्बो त्ति ॥१७५६॥
 सो लवइ थोवमेअं कारिस्सामो 'करग्गहं तस्स ।
 जउहरसुत्तस्स तओ अग्गिं कुमरस्स दाहामो ॥१७५७॥
 अह वरिआ एगस्स य सामंतस्स तणया जउहरं च ।
 गूढपवेसगनिग्गममेगं काराविअं रण्णा ॥१७५८॥
 पच्छन्नं पारद्धा रण्णा निवसुअविवाहसामग्गी ।
 अवगयवुत्तंतेणं दीहो धण्मंतिणा भणिओ ॥१७५९॥
 चरधणुनामो पुत्तो रज्जधुरावहणतप्परो मज्झ ।
 परलोगहिअं च अहं करेमि सग्गिअ ! भवुव्विग्गो ॥१७६०॥
 राया मायप तं कहेइ अन्नत्थ किं पवासेणं ।
 इत्थ ठिओ च्चिअ दाणाइअपुण्णं कुणसु मंति ! तुमं ॥१७६१॥
 पडिवज्जिऊण एअं निववयणं मंतिणा तओ ताव ।
 गंगातडिणीतीरे 'पवा य काराविआ महई ॥१७६२॥
 तत्थ य 'पहिगाईणं दाणं दाउं पयट्टिअं तेणं ।
 दाणाइणा अणेगे पुरिसा आवज्जिआ य तओ ॥१७६३॥
 तेहिं तेण सुरंगा खणाविआ 'नयणगाउअपमाणा ।
 जाव जउहरं पत्ता जओ मईए न किं सज्जं ? ॥१७६४॥
 कन्ना कुमरेणं सा परिणीआ किर महाविभूईए ।
 सयणं विसज्जिऊणं पवेसिओ जउहरं कुमरो ॥१७६५॥
 चिट्ठइ तत्थ निवसुओ बह्वरधणुसहिओ गय य रयणी य ।
 जामदुगपमाणा ताव जाव गेहं च पज्जलिअं ॥१७६६॥

१. विवाहम् ॥ २. प्रपा-प्रब इत्यर्थः॥ ३. पथिकादीनाम् ॥ ४. द्विकोशप्रमाणा ॥

हाहारवो समुच्छलइ तओ मूढो ससंभमो जाओ ।
 रायसुओ वरधणुणा भणिओ कन्ना इमा अन्ना ॥१७६७॥
 सा पुण रायसुआ लेहपेसणेणं निवारिआ इत्थ ।
 एआए पडिबंधो कत्तव्वो नेव को वि तए ॥१७६८॥
 पत्थ जउमंदिरम्मि अ पायपहारो तए वि मोत्तव्वो ।
 जेणं निग्गच्छामो जलणाओ पज्जलंताओ ॥१७६९॥
 तेण तहेव कए दो वि सुरंगामगओ तओ झत्ति ।
 निग्गतूणं च गया दुवारदेसम्मि भयभंता ॥१७७०॥
 पढमं चिअ धणुमंतीसरेण दो आसहत्थया पुरिसा ।
 तत्थ ठविआ य वरधणुविन्नाया बुद्धिमंतेणं ॥१७७१॥
 तेसु तुरगेसु कुमरा दो वि समाहहिअ दूरओ चलिआ ।
 'वोमेसुजोअणाइं गया पहसमा हया पडिआ ॥१७७२॥
 अह पयचारेणं ते चरमाणा कोट्टुगाममिहपत्ता ।
 तत्थ कुमारो जंपइ लुहा ममं वाहए बाढं ॥१७७३॥
 गामं गओ वरधणू 'नाविअमागारिउं कुमरसीसं ।
 मुंडाविअं कसाइअवत्थाइं च परिधावेइ ॥१७७४॥
 चउरंगुलपट्टेणं उरत्थलं छाइअं ससिरिवच्छं ।
 वरधणुणा वि अ वेसो निओ परावट्टिओ तत्तो ॥१७७५॥
 दो वि गया गामवरम्मि पिच्छिआ माहणस्स भिच्चेण ।
 आगारिआ य गेहे आयरओ ते गया तत्थ ॥१७७६॥
 काराविऊण भोअणमेएसि खिवइ इत्थिआ एगा ।
 कुमरसिरे अक्खयए बंधुमईकन्नगाहेउं ॥१७७७॥
 एआए कन्नाए एस वरो चेव ताव होउ त्ति ।
 तव्वयणं सोऊणं भणेइ वरधणुमहामंती ॥१७७८॥
 मुक्खस्स इमस्स य वडुअस्स कए किज्जए उ को खेओ ।
 ताव कहेइ गिहवई विप्पो आणंदिअमणो अ ॥१७७९॥
 नेमित्तिएणं एगेण भणिअमम्हाण एत्थ जो पत्तो ।
 भुंजइ मित्तजुओ छाइअसिरवच्छो अ तुम्ह गिहे ॥१७८०॥
 सो भत्ता तुम्हाणं एआए कन्नागाइ होहि त्ति ।
 तेणं पाणिग्गहणं च कारिअं कुमररायस्स ॥१७८१॥

बीअदिणे ससरूवं बंधुमईए अ कहिअ ते चलिआ ।
 मग्गे गच्छंता एए अक्कतो पिवासाए ॥१७८४॥
 १जलपाणत्थं दो वि अ गामे पविसंति तत्थ सुअमेअ ।
 दीहनिवेणं बंधाविओ पहो बंधदत्तस्स ॥१७८५॥
 तं मग्गं चइऊणं उम्मग्गेणं इमे पयट्ठंता ।
 अमुणंता य दिसाओ महंतअडवीइ किर पत्ता ॥१७८६॥
 कुमरं २तिसिअं वडरुक्खस्स अहो ! ठविअ गच्छए मंती ।
 जलगहणत्थं संकाए दिट्ठो दीहसुहडेहिं ॥१७८७॥
 तेहिं सह णिज्जंतो अदूरदेसं समागओ तत्तो ।
 तेणं ३संता कुमरस्स कया नट्ठो तओ पसो ॥१७८८॥
 विसमाडवीइ पत्तो ४नीसेसद्धस्समाउरसरीरो ।
 तीए अडवीए कुमरेणुत्तारो दुहेण कओ ॥१७८९॥
 दिट्ठो एगो तेणं च तावसो तस्स आसमे स गओ ।
 आलावेइ कुलवई कहिं तुमं ? आह ससरूवं ॥१७९०॥
 उवलक्खिऊण सो भणइ चुल्लताओम्मि तुज्झ तायस्स ।
 चिट्ठसु सुहेण तत्तो इह ठाणे निअघरम्मि व तुं ॥१७९१॥
 तत्थ ठिओ रायसिस्स सिक्खेइ कलाओ तावससमीवे ।
 अन्नय तावसकुमरा य जंति कंदाइमाणेउं ॥१७९२॥
 कुमरो वि बंधदत्तो विणोअवंतो अ निग्गओ ताव ।
 वणमज्झगपणं तेण गओ दिट्ठो अ ५तुंगसरो ॥१७९३॥
 कुविओ अ कुंजरो रायकुमारगपिट्ठो पहावेइ ।
 तेणावि खेइऊणं मुक्को अ करी परिस्संतो ॥१७९४॥
 उम्मग्गपयट्ठो सो नरिंदपुत्तो पुणो दिसामूढो ।
 पिच्छइ एगं नयरं सुन्नं जिन्नं नईतीरे ॥१७९५॥
 जोअंतो रायसुओ पासट्ठिअखग्गवंसिआवलिअं ।
 दईएण परिक्खत्थं उग्गं खग्गं च वाहेइ ॥१७९६॥
 एक्कपहारवसेणं च वंसिआली खणेण सा छिन्ना ।
 तंमज्झठिए पडिए सिरम्मि दिट्ठे दुही जाओ ॥१७९७॥
 अह ६उट्ठेवद्धपायं कबंधयं धूमपाणउज्जुत्तं ।
 दिट्ठं रायसुपणं पलोअमाणेण तत्थ फुडं ॥१७९८॥

१. जलपानार्थम् ॥ २. तृषितम् ॥ ३. संज्ञा ॥ ४. निःशेषाश्वश्रमातुरशरीरः ॥ ५. तुज्झस्वरः ॥

६. ऊर्ध्ववद्धपादम् ॥

पच्छायावो जाओ निवंगजायस्स अइसएण तया ।
 पुरओ गच्छंतो सो पिच्छेइ अ सत्तभूमिहरं ॥१७९९॥
 सो सत्तमभूमिण जाव गओ ताव कन्नगा एगा ।
 दिट्ठा य कुमारेणं 'विसमाउहवह्णहा रूवा ॥१८००॥
 सा भणिआ कुमारेणं जंपइ गरुओ अ मज्झ संबंधो ।
 अप्पसरूवं तुमए पगासिअव्वं महाराय ! ॥१८०१॥
 तम्महुरवयणलीलारंजिअचित्तो भणेइ ससरूवं ।
 कुमरो तओ अ कन्ना हरिसिअनिअमाणसा जाया ॥१८०२॥
 पडिऊणं पाप्सु खरंतअंसुजलअल्लमुहदेसा ।
 एसा भासइ अहयं तुह माउलपुप्फूलसुआ ॥१८०३॥
 तुम्हाणमेव दिन्ना अहमुव्वाहदिअहं पडिच्छंती ।
 दुट्ठुखयरेण इत्थाऽऽणीआ निअगेहउज्जाणा ॥१८०४॥
 जाव अहं दुहतत्ता चिट्ठामि तुमं समागओ ताव ।
 जाया य जीविआसा मह तह भगं फुडीभूअं ॥१८०५॥
 सो मह कुत्थऽत्थि रिऊ जह तस्स बलं अहं विलोपमि ।
 सा वयइ सामिदिन्ना विज्जा तेणं पढिअसिद्धा ॥१८०६॥
 विज्जा सा सरिआ आपसं काही रिउं निवारेही ।
 पुच्छिज्जंती मह चिट्ठिअं कहिस्सइ अ तुहं सव्वं ॥१८०७॥
 विज्जाजावो अ मए कओ तओ जाव हं भणामि पडो ! ।
 ता नट्टमेत्तखेडो जेणाऽऽणीआ अहं इत्थ ॥१८०८॥
 सो मे पुण्णबलेणं तेअं सहिउं न सक्कए तेण ।
 सिअरत्तपडागाजुअआवासम्मि ठविआ अहयं ॥१८०९॥
 विज्जाहरेण तेणं जाणावेउं च मज्झ संबंधं ।
 निअभइणीणं किर देसिआ य जाणावणी विज्जा ॥१८१०॥
 सो वंसालीए पुण सयं पविट्ठो सुसाहिअसविज्जो ।
 तन्निगओ अ संतो काही पाणिग्गहं मज्झ ॥१८११॥
 अज्ज दिणे विज्जाए सिद्धी होहि त्ति तस्स खयरस्स ।
 तं सोऊणं कुमरो तम्मरणकहं कहैइ तओ ॥१८१२॥
 पमुइअमणा भणेइ अ कुमरी भव्वं कयं निवकुमार ! ।
 गंधव्वविवाहेणं परिणीआ सा निवसुपणं ॥१८१३॥

तत्थ ठिओ अ कुमारो सुणेइ सहं नहम्मि इत्थीणं ।
 पुच्छइ कन्नं एसो को सद्दो ? सा तओ कहइ ॥१८१४॥
 निअरिउखेअरभइणीजुअलं खंडा-विसाहिआनामं ।
 बंधववीवाहोचिअसामग्गि गहिउमायायं ॥१८१५॥
 सामिअ ! तुम्हे दूरे चिट्ठह जह ताण खयरकन्नानं ।
 भावं मुणामि रागो जइ तुम्हासु दइअ ! होही ॥१८१६॥
 तत्तो गेहस्सुवरिं रत्तइउच्छालणं करिस्सामि ।
 तुम्ह विसए विराए सिअइयमुल्लालइस्सामि ॥१८१७॥
 तस्सा ठाणाउ गओ स बंभदतो सिअइज्जओ दिट्ठो ।
 थोवंतरम्मि उत्तंभिओ इमो अग्गओ चलिओ ॥१८१८॥
 पणं महासरं लहिउं तत्थ य मज्जणं कयं तेणं ।
 तीरे पगा कन्ना रूववई सो वि तीए अ ॥१८१९॥
 अणुरागो ताण मिहो जाओ कन्ना तओ अ पट्टाइ ।
 पगा निअचेडी पेसिआ पुणो तस्स पासम्मि ॥१८२०॥
 तीए वत्थजुअलतंओलपस्सणाइं अप्पिअं जस्स ।
 सरतडदिट्ठकनीए पअं पेसिअमिअ भणित्ता ॥१८२१॥
 अहयं तीए वुत्ता महाणुभाग ! तुमए विहेअव्वं ।
 भोअणमम्हं पिउमंतिमंदिरे पइ ता तुम्हे ॥१८२२॥
 परिहिअवत्थालंकारो कुमरो मंतिणो गिहम्मि गओ ।
 ताहे मंती वुत्तो एस वरो पेसिओ रण्णा ॥१८२३॥
 सिरिकंताए धूआए जुग्गो आयरेण दट्ठव्वो ।
 मंतिवरेणं तव्वयणं सोऊणं तहेव कयं ॥१८२४॥
 बीअदिणे निवपासे आणीओ मंतिणा कुमारो अ ।
 राया अब्भुट्टाणाइणा इमं पूअए कुमरं ॥१८२५॥
 रायतणयसंबंधम्मि पुच्छिअ उ सुहलग्गवेलाए ।
 रण्णा कण्णा परिणाविआ पमोअभरकलिण ॥१८२६॥
 अन्नय पुट्टा कुमरेण कन्नगा भूवरेण किं मज्झ ।
 पगागिणो तुमं किर दत्ता ? भासइ नरिंदसुआ ॥१८२७॥
 सामि ! इमो मह ताओ विसमं पल्लिं समागओ इत्थ ।
 सबलाणं रायाणं दायायाणं महाभयओ ॥१८२८॥

नगरगामाइविणार्सं काऊण पविसेइ इह कोट्टे ।
 सिरिमइमायाअ हयं पुण चउपुत्तोवरिं पुत्ती ॥१८२९॥
 माया-पिऊण अइवल्लहा अहं अन्नया निवेणुत्ता ।
 सव्वे विअ अम्हाणं नरेसरा सत्तुणो संति ॥१८३०॥
 तेण तुमए मणुन्नो वरो सयं पेच्छिऊण वत्तव्वो ।
 अह सरनी(ती)रगयाए दिट्ठो इट्ठो मए उ तुमं ॥१८३१॥
 एएण कारणेणं मणोहरवरो तुमं मए वरिओ ।
 तत्थ य चिट्ठंतस्स दिणा के वि गया रायउत्तस्स ॥१८३२॥
 एगय पल्लीनाहो देसं मुसिउं च निग्गओ जाव ।
 तेणं सह निग्गच्छइ कुमारओ बंभदत्तो वि ॥१८३३॥
 गामासन्ने कत्थ वि सरतीरे वरधणू वि मिलिओ अ ।
 दुगसंगमम्मि हरिसो जो तं जाणाइ सव्वविऊ ॥१८३४॥
 कुमरेण सवुत्ततो कहिओ तण्णुच्छिओ वरधणू वि ।
 भणइ तुमं मोत्तुं वडमूलम्मि जलट्ठिओ मि गओ ॥१८३५॥
 दिग्घभडेहिं गहिओ अहं च अइताडिओ तहे वुत्तं ।
 रे कुत्थ पवट्टइ बंभदत्तकुमरो मए भणिअं ॥१८३६॥
 जाणामि तस्सरूवं किमवि अहं न य कयम्मि निव्वंधे ।
 वग्घेण भक्खिओ सो वुत्ते दंससु पपसं तं ॥१८३७॥
 अह महमिसेण तुह दिट्ठिपहं आगच्च ते कया संना ।
 वच्छ ! पलायसु एआउ तुमं ठाणाउ सिग्घयरं ॥१८३८॥
 गुलिआ य परिव्वायगसभप्पिआ निअमुहे मए खिविआ ।
 जाओ निच्चिट्ठो हं मउ त्ति नाउ गया सुहडा ॥१८३९॥
 निअवयणाओ गुलिआ य कड्ढिआ तत्थ ठाणदेसम्मि ।
 राअसुअ ! तुमं तु मए विलोइओ नेव दिट्ठो अ ॥१८४०॥
 कत्थ वि गामे मिलिओ मज्झ परिव्वायगो इगो ताव ।
 स भणइ तुह तायस्स य मित्तो वसुभागनामो हं ॥१८४१॥
 कहिअं च तेण नट्ठो धणू तुहंउवा य दिग्घराएण ।
 पक्खित्ता पुण मायंगपाडए पयडरोसेणं ॥१८४२॥

अह दुक्खेण अहं कावालिअवेसेण निग्गाओ ताव ।
 कंपिल्लपुरं पत्तो मायंगं वंच्चिऊण तओ ॥१८४३॥
 अवहरिआ मे माया मामे पगम्मि देवसम्मस्स ।
 विप्पस्स गिहे सुक्खा गवेसिउं तुममहं पत्तो ॥१८४४॥
 इअ वट्ठं कुणमाणा ते वि दुवे जाव तत्थ चिट्ठंति ।
 तुम्हाण गवेसणयं काउं वीहसुहडा पत्ता ॥१८४५॥
 पगेणं पुरिसेणं तत्थामंतुं निवेइअं पअं ।
 तम्हा वणाउ ते निग्गाया गया दो वि कोसैंबि ॥१८४६॥
 तत्थुज्जाणे कुक्कडजुज्झं वट्ठइ अ सिट्ठिपुत्ताणं ।
 सायरदत्तगबुद्धिलनामाणं लक्खपणपणं ॥१८४७॥
 तेहिं तं दिट्ठं पुण जुज्झं दोणहं पि कुक्कडाणं च ।
 सायरसिहिणा बुद्धिसिही हओ सो वि तेण तओ ॥१८४८॥
 सायरसिही अभिमुहं किअंतो नेव इच्छप जुज्झं ।
 सायरदत्तेणं हारिअं च लक्खपमिअं दव्वं ॥१८४९॥
 इत्थंतरे वरधणू भणेइ दुणहं पि सिट्ठित्तणयाणं ।
 एस सिही किं भग्गो सुजाइओ ताव पिच्छामि ॥१८५०॥
 जइ तुज्झे कोर्व कुणह नेव तो सायरो अ जंपेइ ।
 सप्पुरिस ! तुमं पेच्छसु धणलोहो को वि मह नत्थि ॥१८५१॥
 परमभिमाणेणत्थो अत्थि ममं तेण बुद्धिमत्तेणं ।
 बुद्धिसिही पुण विलोइओ बलं कित्तिमं नायं ॥१८५२॥
 सिहिपायलोहसूईओ बद्धाओ इमं व(छ)लं विउलं ।
 दिस्सइ उ बुद्धिलेणं वरधणुणो भासिअं पअं ॥१८५३॥
 नेव तुमं जइ जंपसि लक्खद्धं देमि दक्ख ! तुज्झ तया ।
 सूईउ कट्ठिऊणं पुणो वि ते जोहिआ सिहिणो ॥१८५४॥
 निअसिहिपराभवेणं च बुद्धिलेणावि हारिओ लक्खो ।
 दोणह वि सिट्ठिसुआण ताणं सारिच्छया जया ॥१८५५॥
 हरिसेण सायरो अज्जउत्तया ! निअगिहम्मि आगम्मं ।
 इअ भणिउं ते आगारिऊण पुण भोइआ गेहे ॥१८५६॥
 पीइपरा दो वि इमे तत्थ य चिट्ठंति अन्नया को वि ।
 पुरिसो वरधणुमेगंते नेऊणं इमं वत्ति ॥१८५७॥

जं बुद्धिलेण कहिअं लक्खद्धं तन्निमित्तमेस अहो ! ।
 हारो अ पेसिओ चत्तालीससहस्समुल्लमिओ ॥१८५८॥
 इच्छाइयसंबंधा जस्स चमक्कारकारगा लोणे ।
 तत्थ धणपवरसिद्धी भज्जा धणसंचया नाम ॥१८५९॥
 खणवई तप्पुत्ती परिणीआ बंधदत्तकुमरेणं ।
 कुमरो कमेण पत्तो भममाणो नयररायगिहं ॥१८६०॥
 सो पविसंतो दोहिं कन्नाहिं धवलगेहगठिआहिं ।
 दिट्ठो भणिअं जुत्तं मुत्तुं भत्तं जणं किं ते ॥१८६१॥
 भणइ कुमरो किमेवं कहह तओ ठाविऊण कन्नाहिं ।
 भोआविओ अ भणिओ सामि ! तुमं सुणसु संबंधं ॥१८६२॥
 वेअड्डो नाम गिरी दक्खिणसेणीविभूसणं नयरं ।
 सिवमंदिराभिहाणं जलणसिहो नाम तत्थ निवो ॥१८६३॥
 विज्जुसिहा तक्कंता तद्धूआओ अ दोवि किर अम्हे ।
 अम्हाण नद्धमेत्तो जिट्ठो भाया मुणेअठवो ॥१८६४॥
 अन्नय अट्ठ्ठावयगिरिजत्ताप गच्छप सुरसमूहो ।
 तेण समं अम्ह पिआ वि गओ तित्थम्मि अम्ह जुओ ॥१८६५॥
 अग्गिसिहमित्तजुत्तेण तेण जत्ता कया पमोएण ।
 पूइअ जिणे उ पुण्फाईहिं सहलीकयो जम्मो ॥१८६६॥
 तम्हा ठाणाओ सो निग्गच्छंतो नमेइ दड्डूणं ।
 चारणमुणीण जुअलं असोगवरपायवस्स अहे ॥१८६७॥
 धम्मोवपसवयणं सुच्चा निच्चायरो हवइ धम्मे ।
 बालाण वरो होही को ? भयवं ! पुच्छप मित्तो ॥१८६८॥
 समणेणुत्तं भत्ता पआसिं भाइघायगो होही ।
 इअ राया सुणिऊणं विसायवंतो हवेइ भिसं ॥१८६९॥
 पअम्मि अ पत्थावे अम्हेहिं साविअं नरिंदस्स ।
 ताय ! सुअं मुणिमुहओ अम्हेहिं जं भवसरूवं ॥१८७०॥
 अम्हं वीवाहेणं कज्जं ता नेव अत्थि नरनाह ! ।
 पिउभाउअसुस्सुसणपराउ अम्हे हविस्सामो ॥१८७१॥

अन्नय सहोअरेणं अम्हाणं पिच्छिआ य पुप्फवई ।
 इह पुप्फचूलअभिहाणतुम्हमाउलनिवालसुआ ॥१८७२॥
 तीप निरुवमरूवेण मोहिओ सो समागओ हरिउं ।
 तद्धिद्वि असहंतो विज्जं सो साहिउं लग्गो ॥१८७३॥
 जायं तओ परं जं तुमं पि जाणासि तं निरवसेसं ।
 पुप्फवईए अम्हाणं भणिअं भाउअसरूवं ॥१८७४॥
 जायाउ सोगसंकुअतत्ताओ तीइ धम्मवयणेणं ।
 पडिबोहिआउ विन्नय न्हमेतसबलकहाए ॥१८७५॥
 सोगं तुम्हे किं कुणह? सरह साहुवयणं पुरा भणिअं ।
 तो बंधदत्तरायं कंतत्तेणं 'सयाऽऽसयह ॥१८७६॥
 तं सोऊणं अणुरायजुपहिं च पडिवन्नमन्हेहिं ।
 रहसवसेणं सिअन्नयसंकेओ तुह कओ तीप ॥१८७७॥
 अन्नत्थ कत्थ वि पईं चलिप भमिआउ पइपुरं अम्हे ।
 दंसणमण्णभवरिसणसरिसं तुह अज्ज । संजायं ॥१८७८॥
 तम्हा सामिअ ! तुमए पुप्फवईवाइअं च सरिऊणं ।
 अम्हाण मणोरहपूरणम्मि पणोस ! जइअब्बं ॥१८७९॥
 गंधव्वविवाहेणं परिणीआओ इमेण कन्नाओ ।
 तत्थ ठिओ इगरत्ति पच्चूसे ताउ वुत्ताओ ॥१८८०॥
 पुप्फवईए पासे जाह तहा ताव तत्थ ठायव्वं ।
 जाव मह रज्जलाहो हवेइ एअं पमाणं ति ॥१८८१॥
 अह ताओ तत्थ गयाओ तक्कालं च धव्वलेगहाइं ।
 'अब्भं व विसिण्णं पेच्छिऊण स चमक्किओ कुमरो ॥१८८२॥
 एगय वसंतमासे मयणमहूसरभिहाणउज्जाणे ।
 मत्तगयसंकडाओ विमोइआ बालिआ तेण ॥१८८३॥
 मंतिमुहाओ रण्णा संबंधो एस जाणिओ सव्वो ।
 परिणाइआउ कन्नाउ अहु कुमरस्स राएण ॥१८८४॥
 वेसमणसत्थवसुआ सा वि कुमारी इमेण परिणीआ ।
 अणुरायवद्धचित्ता गरुअं धम्मस्स माहण्यं ॥१८८५॥
 उव्वाहिओ वरधणू सुबुद्धमंतिवरकन्नगं नंदं ।
 कुमरेण तत्थ दो वि अ ठिआ सुहोदहिनिमन्ना ते ॥१८८६॥

१. सदा आश्रयत ॥ २. अभ्रं व विशीर्णं प्रेक्ष्य स चमत्कृतः कुमारः ॥

तेसि पसिद्धी जाया वीसुं वाणारसि गया दो वि ।
 कुमरं बाहिं ठाविअ गओ वरधणू नयरमज्जे ॥१८८७॥
 कडगनिवस्स य मिलिओ परिवारजुओ नरेसरो मुइओ ।
 गयखंधे आरोविअ अभिमुहमंतो पवेसेइ ॥१८८८॥
 कडगावइ सपुत्ति देइ कुमारस्स हयगयाई अ ।
 दूपण पुप्फचूली जाणावइ सव्वरायाणं ॥१८८९॥
 वरधणु—करेणुदत्ता खणेण मिलिआ तहेव अवरे वि ।
 ता चंदसिंह—भवदत्तप्पमुहा [ते] आगया तत्थ ॥१८९०॥
 अहिसिचिउं वरधणू सिन्नं सपयम्मि पेसिओ ताव ।
 तेहिं विजयस्स कप सिग्घं दिग्घाहारायस्स ॥१८९१॥
 तं आगच्छंतं सोऊणं दिग्घेण पेसिओ य दूओ ।
 कडगाइमहारायाणं सो निब्भच्छिओ तेहिं ॥१८९२॥
 कंमिल्लपुरं पुण बंमदत्तराएण वेढिअं सहसा ।
 वीहो वि साहसं काउं आयच्छप तत्थ ॥१८९३॥
 जुद्धं जायं तेसि सिन्ने भग्गे समुट्ठीओ दिग्घो ।
 दिट्ठे तम्मि सकोवो संजाओ बंमदत्तो वि ॥१८९४॥
 कडयम्मि अ बहुकालं तेसि निघाणं पवट्ठिअं जुद्धं ।
 अह चक्कं मुक्कं तेण दिग्घपिट्ठो हओ [सहसा] रस्सा (?) ॥१८९५॥
 एसो अ चक्कवट्ठि ति कलयलो खम्मि उच्छलेइ तओ ।
 तिअसेहि पुप्फवुट्ठी कया य निवमत्थप हरिसा ॥१८९६॥
 धारसमो एसो बंमदत्तो चक्कवट्ठिनामेण ।
 उप्पन्नो इअ उग्घोसणा तिहुअणम्मि संजाया ॥१८९७॥
 सव्वेहिं अहिनंदिज्जंतो गेहम्मि ताव एस गओ ।
 ता चक्कवट्ठिरज्जाभिसिचणं जस्स कयमेत्थ ॥१८९८॥
 भरहं छखंडमाणं च साहिअं जेण मेलिअं सयलं ।
 अंतेउरं सुरूवं पुप्फवईप्पमुहमेगत्थ ॥१८९९॥
 इअ रउजं कुणमाणस्स जंति दिअहा सुहेण रायस्स ।
 अन्नय नडेण भणिअं सामिअ ! नाडयमत्थि [०मिहत्थि]नवं ॥ १९००॥
 तं महुरगीअं नामेणं नट्टं च दंसइस्सामि ।
 एवं होउ ति निवेणुत्ते नट्टं करेइ नडो ॥१९०१॥

इत्थंतरम्मि सयलसुमसिद्धसुमदामगंडमण्णेइ ।
दासी तं पेच्छइ महुरीगीअं पुण सुणेइ निवो ॥१९०२॥
कत्थ वि परिसमेअं च दिट्ठपुब्बं मप विअप्पो त्ति ।
जाओ सोहम्मे किर नलिणीगुम्मम्मि दिट्ठं ति ॥१९०३॥
एवं चिंततेणं पुब्बभवो जेण सुमरिओ निअगो ।
सीओवथारविहिणा राया जाओ विगयमुच्छो ॥१९०४॥
पुब्बभवबंधवव्वइअरेण तज्जाणणोधिअरहस्सं ।
जं गोविऊण भणइ अ पयावई वरधणुं एअं ॥१९०५॥
एअं च सिलोगद्धं घोसावेसु नयरम्मि सव्वत्थ ।
पूरेइ पच्छिमद्धं जो लहप अद्धरज्जं सो ॥१९०६॥

सव्वत्थ ताव वित्थरइ सिलोगद्धं-तहा कप तेण ॥

पुब्बभविओ अ भाउअजिअचित्तो पुरिमताळउप्पन्नो ।
जाइ सरिउं गहिअव्वओ मुणी आयओ तत्थ ॥१९०७॥
काउस्सग्गम्मि ठिओ उज्जाणम्मि समणो इमो जाव ।
ता तत्थ आरहट्ठिअजणेण पढिअं सिलोगद्धं ॥१९०८॥
“आस्व दासो मृगो हंसो मातङ्गावमरौ तथा” ।
तं सोऊणं सिलोगद्धं काउस्सग्गपारणम्मि कप ॥१९०९॥
जंपेइ पच्छिमद्धं अणुगयअत्थं मुणी तस्स ।
“एषा नौ षष्ठिका जातिरन्योन्यं च वियुक्तयोः ॥१९१०॥
तं ताव उत्तरद्धं पत्ते लिहिऊण फुल्लवयणो सो ।
रायउलं पत्तो पुण्णसिलोगो साविओ रण्णो ॥१९११॥
सुणिऊण सिलोगं तं राया मुच्छं गओ सिणेहाओ ।
रुट्ठेण सहालोपण पीडिओ फुडचवेडाहि ॥१९१२॥
न मप इमा समस्सा य पूरिआ किंतु साहुणा एअं ।
भणमाणो सो मुक्को तेहि करुणासमुहेहि ॥१९१३॥
राया सचेअणो मुणिसमागमं जाणिऊण *सपरिसाप ।
गंतूणं मुणिवसहं वंदइ परिवारसंजुत्तो ॥१९१४॥
सिवसम्मगरो धम्मो पयासिओ मुणिवरेण परिसाप ।
वेरगं संजायं न भाविओ बंधदत्तो अ ॥१९१५॥
भास्सेइ बंधदत्तो भयवं ! सयमागमेण तुम्हेहि ।
रइओ जह हरिसो तह रज्जादाणेण कायव्वो ॥१९१६॥

* सपमोओ. क्षां० ॥

१८

सममेव तवं पच्छा य करिस्सामो वयं समणसामि ! ।
 पत्तं तवस्स य फलं पच्चक्खं इत्थ लौगम्मि ॥१९१७॥
 उवगारकारणाणं जुत्तमिमं होइ तुम्ह सरिसाणं ।
 किंतु मणुस्सभवाइअसामग्गी दुल्लहा राय ! ॥१९१८॥
 रज्जं विणस्सरसहावं सुरचावं व चंचला लच्छी ।
 इच्चाइ भाविऊणं चरसु तुमं निव ! जिणुत्तपहे ॥१९१९॥
 लद्धसुहपरिच्चापण को सुहं वंछए अदिट्ठं व ।
 इअ निववयणं सुच्चा चित्तेइ मुणी गुणसमुद्दो ॥१९२०॥
 पडिबुज्झइ नेव निवो पुव्वभवनिआणकारगो जेणं ।
 उवपसाणं पत्तो असज्झगो त्ति समणो चलिओ ॥१९२१॥
 आराहिऊण समणो केवलनाणं खणेण लहिऊणं ।
 सासयसुक्खं मुक्खं संपत्तो चित्तअभिहाणो ॥१९२२॥
 पणेणं विप्पेणं सभोअणं जाइओ उ नरनाहो ।
 अन्नस्स चक्किभोअणमेअं नवि ^१जिज्जप विप्प ! ॥१९२३॥
 दाणपडिसेहकरणे विप्पो निंदेइ भूमिधवसीहं ।
 सकुडुंबं विप्पमसूआप भोपइ चक्कहरो ॥१९२४॥
 रयणीए पसुणो पिव पवट्टिआ तेउ रागचिट्ठाए ।
 विप्पो अ लज्जिओ रायवरे वइरं वहेइ दढं ॥१९२५॥
 नयराउ निग्गपण तेणं गोवो निरिक्खिओ पणो ।
^२अयलिडिआहिमस्सयत्थदलाई विभिदंतो ॥१९२६॥
 दाणाईहि गोवो पलोभिओ तेण तस्स पासाओ ।
 गोलयनिकखेवेणं च चक्किणो कट्ठिप नित्ते ॥१९२७॥
 रुट्ठेण नरवरेणं सकुडुंबो घाइओ इमो विप्पो ।
 अन्ने वि दिए हणिउं तन्नित्ताइं खिवसु थाले ॥१९२८॥
 तं थालं मह पासे ठवेसु ताईं जहा विमहेमि ।
 पवं वक्कुइ पायगजोगो मंती मइं कुणइ ॥१९२९॥
 गुंदाफलभरिअं थालं मुक्कं मंतिणा निवसमीवे ।
 नयणमईए गुंदाइं राया ताव महेइ ॥१९३०॥
 पवं पावं काउं आउं पूरिअ (तया पुण) छचंदहयमाणं ।
 सत्तमपुढवीइ गओ पावमईं वंभदत्तो त्ति ॥१९३१॥

१ जीर्यते पचति इत्यर्थः ॥ २ अजालिण्डिकाभिः अश्वत्थदलानि विभिन्दन् ॥

किं तेणं रज्जेणं भुत्तेणं जेण लब्भए नरयं ।
 कणणेण परिहिण्णं किं कण्णो तुट्टए जइ ता ? ॥१९३२॥
 मह आणा सव्वेहिं किज्जइ रज्जं इमं च पोढतमं ।
 इअ जो रज्जमओ सो वितहो सव्वो वि नायव्वो ॥१९३३॥
 मज्झ सुआ विणयजुआ ससिणेहा बंधुणो इमे सव्वे ।
 'गयसीमपेमगवई भज्जा 'सरजुवइजिअरूवा ॥१९३४॥
 सेसो वि मे परिअणो भत्तो सारं कुडुबयं मज्झ ।
 केइ पुरिसा इअ विविंतिऊण 'साणंदया होति ॥१९३५॥
 परमेअं अविआरिअसोहणयं जेण सयणवग्गो सो ।
 पुत्त-कलत्तप्पमुहो सकज्जनिट्ठो समग्गो वि ॥१९३६॥
 कज्जं संपज्जइ जइ स नेव विहडेइ सो अ तक्कालं ।
 इट्ठजणेण वि कस्स वि न गिज्झए रोगमब्बुदुहं ॥१९३७॥
 मरमाणो पस जिओ कुडुबयं परिहरेइ सव्वमवि ।
 तेणं जिअस्स हरिसो को सो तं 'सारयाकोसो ॥१९३८॥
 रूवरसगंधफरिसारवविसया सुंदरा मए लद्धा ।
 विसयविसओ 'मओ जो तं अन्नाणविलसिअमेअं ॥१९३९॥
 जं भोगेहिं भुज्जंतेहिं सुहमणुहवंति के वि जिआ ।
 तेसु अपत्तेसु अ ते दुक्खं पिक्खंति भूरिगुणं ॥१९४०॥
 इह लोणे लज्जेसु वि पभूअभोगेसु अकयधम्ममाणं ।
 हवइ असुहं सुहाओ निरंतरमणंतगुणमेव ॥१९४१॥
 अन्नं पि य वत्थु जं रमणिज्जं पडिभासए अ संसारे ।
 तं सव्वं दुहदायगमणिच्चयं वट्टए जीव ! ॥१९४२॥
 मोह'कणगाउरेणं सुहमइमइराइ मत्तचित्तेणं ।
 गमिआणि दिणाणि मए इअ चिंतेइ सुहभावो जो ॥१९४३॥
 अकलंकरायवइकज्जसाहूगो कुवल्याइचंदजिणो ।
 जइ आगच्छइ इत्थं अहमवि सकज्जं च साहेमि ॥१९४४॥
 इअ भावंतो राया पारिअपोसहवओ पभायस्मि ।
 सुइभूओ अ जिणाणं जणेइ पूअं सुमाईहिं ॥१९४५॥
 उवविसइ सहामंडवमुव्वीनाहो महोदयपयावो ।
 सव्वदिसागयरायगणऽच्चिअपयपंकरुहजुम्मो ॥१९४६॥

१ गतसीमप्रेमकवती ॥ २ स्मरयुवतिजितरूपा ॥ ३ सानन्दकाः ॥ ४ सारताकोशः ॥ ५ मदः ॥

६ कनको धत्तूरः ॥

कुवलयचंदजिणो चंदपुरीनयरीइ आगओ झत्ति ।
 रायमणोगयभावं समयं पुण जाणिऊणमहो ! ॥१९४७॥
 तरुणो फलंति कालेण वारिहरवारिसेगवड्डुंता ।
 उत्तमजणाण य मणोरहा फलंति किर तक्कालं ॥१९४८॥
 मिगरमणाभिहउज्जाणम्मि सुवण्णंबुअं सुरेहिं कयं ।
 तत्थ य उवविट्ठो सो भगवंतो केवली सुहओ ॥१९४९॥
 तत्थ सुरा विज्जाहरनिअरा य समागया हरिसवंता ।
 तेसिं दिज्जइ धम्मस्स देसणा तेण य जिणेण ॥१९५०॥
 केवलिसमागमणवुत्तंतं सोऊण बलिनराहिवई ।
 आगंतूण महिड्डीइ वंदप सिरिजिणं एसो ॥१९५१॥
 केवलिपासम्मि निसण्णो राया भासप जिणो धम्मं ।
 महुराप वाणीए जणसवणाभिअसमाणीए ॥१९५२॥
 १जिणवरपूआ य २जओ राग-दोसाण ३जीअकरुणा य ।
 ४जापो मंतनिवस्स य ५जयारया दुल्लहा चउरो ॥१९५३॥
 धम्मं सोउं राया हरिसिअचित्तो गुरुं भणइ एवं ।
 भयवं ! मणुस्सजम्मो बहुओ हा ! हारिओ एसो ॥१९५४॥
 तुह पयजुअलं सरणं इणं मप पत्तमज्ज सामि ! तुमं ।
 ६सहलं सेसं जम्मं कुणसु पसायं च काऊणं ॥१९५५॥
 इत्थभवम्मि महाराय ! तप किं हारिअं इमं जं च ।
 पुव्वभवे हारिअमेअं भयजणयं भणिज्जंतं ॥१९५६॥
 सयलजणच्छेरगरं तओ नरिंदेण ७भासियमिसिंद ।
 सोउं इच्छामि अहं अण्णसरूवं इमं ताव ॥१९५७॥
 भगवंतो भणइ महाराय ! समग्गेण आउणा कहिउं ।
 एअं सक्किज्जइ नेव विणोओ अत्थि जइ तुज्ज ॥१९५८॥
 संखेविऊण किंचण कहिज्जइ इओ अणंतकालाओ ।
 परओ तुममव्वहारसिनयरम्मि ताव ठिओ ॥१९५९॥
 चारित्तिसिन्नसहिओ करिस्सप मोहसनुखयमेसो ।
 इअ ववहारनिगोए आणीओ कम्मराएण ॥१९६०॥
 कुविणहिं ८अवगयतस्सरूवगेहिं तहेव तत्थ तुमं ।
 धरिओ अणंतकालं मोहाइअसबलसत्तूहिं ॥१९६१॥

१ जिनवरपूजा ॥ २ जयः रागद्वेषयोः ॥ ३ जीवकरुणा ॥ ४ जापः मन्त्रनृपस्य नवकारमन्त्रस्य ॥

५ जकारकाः ॥ ६ सफलम् ॥ ७ हे ऋषीन्द्र ॥ ८ अवगततत्स्वरूपकैः ॥

अह तुम^१मिला-जला-णल-^२मरु-तरु-त्रि-ति-चउ-पणिंदितिरिपसु ।
 नरपसु अणज्जनरेसु कम्मभूवेण आणीओ ॥१९६२॥
 पुणरवि अणंतवारा कुविपहिं मोहसत्तुवणेहिं ।
 उप्पाडिऊण खित्तो तुमं निगोआइसु नरेसु ॥१९६३॥
 इअ ताव जाव भमिओ संसारजलणिहिमज्झदेसम्मि ।
 अइ दुक्खिओ उ तुमणंतऽणंतपुग्गलपरवट्टे ॥१९६४॥
 तुज्झ जिओ संजाओ अज्जगखित्तम्मि म्मणवो किंतु ।
 कत्थ वि कुजाइभावेण गयं विहलं मणुअजम्मं ॥१९६५॥
 कत्थ वि कुलदोसेणं कत्थ वि जच्चंधयइभावेहिं ।
^३कुट्ठाइरुउप्पापण गयं विहलं मणुअजम्मं ॥१९६६॥
 कत्थ वि पुणरवि अप्पाउअत्तणेणं च हरिअं जम्मं ।
 *अन्नायधम्मनारमो तहेव भमिओ तुमं राय ! ॥१९६७॥
 चावट्टिऊण जीओ परम्मुहो मोहपवलकडगेणं ।
 ठविओ इग्गिदिआइसु अणंतपुग्गलपरवट्टे ॥१९६८॥
 पगय तुमं सिरिनिलयनयरे वेसमणनामओ पुत्तो ।
 धणतिलयसिट्ठिणो तत्थ इमा गाह्य सुआ तेण ॥१९६९॥
 धणकणग्रइअभावा अणिच्चगा संति आवयाहरणे ।
 यस खमो धम्मो तेण तं पवज्जह जणर ! सरणं ॥१९७०॥
 तस्स य जाया धम्मविहाणमई केवलं तु पावमई ।
 परमत्थेण कुदिट्ठिभवस सा नेआ सुबुद्धीहिं ॥१९७१॥
 पपण तव्वसीकयमणेण गहिअं वयं कुमारेण ।
 तत्थ य सयंभुनामगतिदंडितावससमीवम्मि ॥१९७२॥
 मणुअत्तणं तमवि हारिऊण चावट्टिओ अ भमिओ अ ।
 संसारम्मि असारे अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥१९७३॥
 पुणरवि माणुसभावे लद्धे वि गया कुधम्मबुद्धी सा ।
 तस्स न वि सुद्धधम्मस्सवणाऽभावेण जीअस्स ॥१९७४॥
 कत्थ वि सुहगुरुसामग्गिअभावओ अ कत्थ वि न तस्स ।
 आलस्साइअहेअहिं सुद्धधम्मस्स संपत्ती ॥१९७५॥
 कत्थ वि सुद्धे धम्मे सुप वि सुन्नत्तणेण नावगओ ।
 तस्सत्थो तेणं कत्थ वि *अरुईइ अवन्नाप ॥१९७६॥

१ पृथ्वी ॥ २ मरुत ॥ ३ कुष्ठादिरुजोत्पादेन ॥ ४ अज्ञातधर्मनामा ॥ ५ अरुच्या अवज्ञातः अवज्ञया ॥

इअ सो कुधम्मबुद्धिउवपसओ धम्मच्छलेण भमिओ अ ।
 कयपसुवहाइपावो अणंतपुग्गलपरावट्टे ॥१९७७॥
 तह विजयवट्टणपुरे सुल्लाभिहसिद्धिपुत्तओ जाओ ।
 नंदणनामो पत्तं जहापवित्तकरणं तेण ॥१९७८॥
 करणेण जीएण तओ कयाणि मोहाइसत्तकम्मणि ।
 ऊणेगसायरोवमकोडाकोडिठिइमाणणि ॥१९७९॥
 जा गंठिदेसमेसो मओ परं तेण नेव सो भिन्नो ।
 रागहोसाऽसद्धाईहिं च निवट्टिओ छत्ति ॥१९८०॥
 इअ जावऽणंतवारा निवट्टिओ मोहगाइसत्तूहिं ।
 पइवैलमेस धरिओ कालमणंतं च गयणाणो ॥१९८१॥
 अन्नय मलयपुराहिवसुरिदरायसुअविस्सेणभवे ।
 भिन्नो गंठी तेणं अपुठ्वकरणेगखग्गेणं ॥१९८२॥
 अहदुल्लहं पि लद्ध हारिअमेअं कुदिट्टिरापणं ।
 धणदत्तसिद्धिसुअसुह्णभवम्मि सिणेहरापणं ॥१९८३॥
 गिहवइसुअसीहभवे विसयरापण दंसणं चत्तं ।
 दोसेण पुणो तुमप जिणदत्तसुआइजम्मम्मि ॥१९८४॥
 जलणसिहदिआ-वणिक्कुवेर-पउम-सोमदत्तगभवेसु ।
 तुह कोह-माण-माया-लोहेहिं दंसणं च गयं ॥१९८५॥
 इअ अस्संखभवेसु सम्मत्तं हारिअं तप राय । ।
 अवरावरविसममहापडिवक्खगमोहपमुहेहिं ॥१९८६॥
 धम्मो तप विरमिओ सुंदरजम्मम्मि देसविरईउ ।
 हिंसाइ माणभदवणिअजम्मो 'वितहवयणाओ ॥१९८७॥
 सोमग-दत्तभवेसु अ धणबहुल्लासिद्धिजम्मप कमसो ।
 जस्स अदत्तगहण-मेहुण-मुच्छाहिं गओ धम्मो ॥१९८८॥
 रोहिणीसङ्कीजम्मे विहगारूवग-अणत्थदंडाओ ।
 जिणधम्मनिहाणमहो लहिउं हारिअमिमेण तप ॥१९८९॥
 'सुहदाणकारणगमिअ गमिआ देसविरई तप राय । ।
 संखाईअभवेसु अ अवरावरमोहसुहडेहिं ॥१९९०॥
 अरविंदकुमरनामधरेणं सब्वविरई पुणो पत्ता ।
 सा वि अ विणासिआ कोह-माणगेहिं महाराय ! ॥१९९१॥

१ वितथवचनात्-मृषावादादित्यर्थः ॥ २ सुखदानकारणकम् इति ॥

मंतिसुअचित्तमइणा वयं च विसयसुहसीलभावेण ।
 परिपालिअं न सम्मं अहो ! मुहा हारिओ जम्मो ॥१९९२॥
 तह विजयसेणनिवसुअभवम्मि देसविरइं च लहिऊणं ।
 पगारसगुणद्वारे गयगयं कयमिमेण तप ॥१९९३॥
 सिद्धिसुअपुंडरीअगभवे मुणी पढिअ सव्वपुच्चाइं ।
 निहापमायवसओ हारेइ जिओ तुह नरिंद ! ॥१९९४॥
 तुमणंताणंतगपुगलगपरावट्टपसु इअ भमिओ ।
 मोहाइससेण अणंतसो निरत्थीकयनियजम्मो ॥१९९५॥
 अह पउमत्थलनयरे स सीहविक्रमसुएण सम्मत्तं ।
 सम्मं पालिअमोहाइखओ पुण्णोदयो अ कओ ॥१९९६॥
 पुण्णोदपण तेणं सत्तमदेवाल्यम्मि गंतूणं ।
 भुत्ता दिव्वा भोगा सुहगा तुमप अपुच्चा य ॥१९९७॥
 कमलागरनयराहिवसिरिचंदनरिंदपुत्तभाणुभवे ।
 गहिअ वयं तुममसराहिओ गओ नवमगेविज्जे ॥१९९८॥
 अह पउमखंडनयरिंदइंदत्ताभिहाणनरनाहो ।
 समणो होउं मोहईण खयं कुणइ 'तवसत्तो ॥१९९९॥
 पुण्णोदयपोसो परमत्तमो तेणं 'महेसिणा य कओ ।
 सव्वट्टसिद्धनामे महाविभाणम्मि एस गओ ॥२०००॥
 तत्तो चइऊण तुमं जाओ इत्थ बलिनामओ राया ।
 निअचरिअं सुच्चा संभंतो सो पडइ गुरुपपसु ॥२००१॥
 भणइ निवो भयवं ! अइविसमा मोहाइसत्तुणो ताव ।
 जं अज्जवि इत्थभवे छलंति पप तहेव ममं ॥२००२॥
 चारित्तधम्मसिन्नं समप्पसु पसायकारगोऽसि तुमं ।
 जेणमिमे पहवंति न ममं अहं ते अ छिदेमि ॥२००३॥
 वसुहानायग ! तुन्हारिसाणमुत्तमनराण जुत्तमिणं ।
 मम सीसो हीसु तुमं वंछिअसिद्धी अ तुह होही ॥२००४॥
 एस उवाओ नेओ मोहाइखयंकरो तप राय ! ।
 संजमधम्मं सरणं पवज्जसु तुमं विगयसंगो ॥२००५॥
 मा चयसु सव्वविरइंइ संगमेगखणमवि तुमं ताव ।
 सव्वोहदंसण-सयागमे परिचिप कुणसु राय ! ॥२००६॥

उवसम-अज्जव-मह्व-संजम-तव-तोस-सच्च-सोअणि ।
 वंभं च अकिंचणया पोससु दसभेअजइधम्मं ॥२००७॥
 'तवगं तुमं च मा मुंचसु आगमभणिअविहिविसेसेणं ।
 नाणम्मि उज्जमो सव्वया तप ताव कायव्वो ॥२००८॥
 मोहाइपव्वलसमुबलेण समं समरो दिवानिसं तुमए ।
 रइअव्वो उवचिअसत्तेणं रससत्तगहिपणं ॥२००९॥
 चारित्तधम्मसेणिअगणा सहाया तओ हविस्संति ।
 तेसि तुमं पि सहाओ हविस्ससि तओ बलं पुणं ॥२०१०॥
 एणं च बलेणं मोहाइरिऊण खयमिमं क्खणं ।
 हीही निव्वुइनयरीनाही अक्खयसुहनिहाणं ॥२०११॥
 इअ अणवयणं सोउं राया चित्तेइ एस नरजम्मो ।
 एस सुगुरू अहं धम्मेणं सव्वहलेमि अप्पाणं ॥२०१२॥
 एसा गुरुसामग्गी संसारमहणवे पडंताणं ।
 केसिचि मिलेइ तरी व दुक्खजलतारणसमत्था ॥२०१३॥
 ठायव्वं खणमेगं तुम्हेहिं किर परोवयारीहिं ।
 एअं भणिऊण गओ नयरीए बलिमहाराओ ॥२०१४॥
 सुहव्वेलाए ताए देवी रइसुंदरीइ जिट्टसुओ ।
 नयसरो नामेणं ठविओ रज्जे नरिंदेणं ॥२०१५॥
 नयरे जिणिंदभवणेसु महापूआउ जेण रइआओ ।
 दिज्जइ अ महादाणं अमारिपडहो अ घोसिअओ ॥२०१६॥
 सक्कारिज्जइ सम्माणिज्जइ जेणं चउव्विहो संघो ।
 निकखमणखणे दीसइ सक्कसमो जो महिइणीए ॥२०१७॥
 मंडलिअमंति-सामंत-निवेहिं पउरजणपणसपहिं ।
 अंतेउरीजणेहिं सह जो पव्वयइ गुरुपासे ॥२०१८॥
 को वि अ लाअचमक्कारकारओ वयमहूसवो एसो ।
 नयसारनरिंदेणं जणिओ निअजणगरायस्स ॥२०१९॥
 सव्वेअहगपुण्णेअद्यपहावओ जेण अंगवारसगं ।
 अप्पदिणेहिं पढिअं विणपणं सुगुरुपासम्मि ॥२०२०॥
 रयणतिआराहणत्पपरो मुणी नेगलद्धिओ जाओ ।
 कुवलयचंदजिणेणं ठविओ सपयम्मि रायरिसी ॥२०२१॥

सयलो वि गणो गुरुणा समप्पिओ जस्त सयमिमो ^१अरओ ।
 सेलेसीकरणेण कुवलयचंदो गओ सिद्धि ॥२०२२॥
 सब्बोहसयागमदंसिअविहिणा मोहरिउवलं समरं ।
 बलिरायरिसीसूरी पराभवंतो उ विहरेइ ॥२०२३॥
 गामनगरेसु गच्छंतो पडिवोहेइ गुरू अणेगजणे ।
 मोहाइविडंबणमोअण^२कोविअवयणवाणसरो ॥२०२४॥
 एगय अपमत्तगुणट्टाणगपणं महेसिणा पत्ता ।
 सुहअज्झवसायसरूवखवगसेणिअसिलट्टी अ ॥२०२५॥
 कोहाइणो अणंताणुबंधिणो विअडसत्तुणो जेण ।
 ताए असिलट्टीए जलनिहिमाणा खयं नीआ ॥२०२६॥
 अविमुद्ध-अद्धसुद्ध-विमुद्धपुंजतियकथविभागमिणं ।
^३कुद्वदिदंतेणं मिच्छत्तं जेण निहल्लिअं ॥२०२७॥
 अह जो अपुव्वकरणाभिहाणगुणटाणगं फरिसिऊणं ।
 अनिअट्टिवायराभिहगुणटाणं गच्छए सगुणो ॥२०२८॥
 तत्थ गपणं जेणं छिदिउमारंभिआ कसायारी ।
 अप्पच्चक्खाणावर-पच्चक्खाणावरा अट्ट ॥२०२९॥
 अद्धहपसु इमेसु अ जो उ विदारेइ ताव सूरिवरो ।
 तेरस अणुक्कमेणं नामाभिहकम्मगपयारे ॥२०३०॥
 नरगगइआणुपुव्वीउ तिरिअदुग-मिग-बि-ति-चउरिंदीणं ।
 जाईओ आयवजुइथावरसुहुमाणि साहारं ॥२०३१॥
 निहानिहा-पयलापयला-थीणद्धिरूवनिहतिगं ।
 खविऊण अद्धखविए हणइ कसाए अ जो अट्ट ॥२०३२॥
 हणइ नपुंसगवेअं इत्थीवेअं तओ अ रिउळकं ।
 हास-रइ-अरइ-सोग-भय-दुगंछालक्खणं एसो ॥२०३३॥
 तह नरवेओ पहओ जेणं संजलणकोहपडिवक्खो ।
 अभिमाणो तह मायासंजलणसरूवया चेव ॥२०३४॥
 संजलणलोहसत्तू निहणिज्जंतो उ सुहुमरूवधरो ।
 इक्कारसम [इक्को दसम] सुहुमसंपरायसोवाणयम्मि गओ ॥२०३५॥
 तत्थ वि पिट्टगणं जेणं विद्धंसिओ अरी सो धि ।
^४गयनित्तमाणुससरूवमोहराओ इमो पडिओ ॥२०३६॥

१ अरजाः कर्मरजोरहितः ॥ २ कोविदः निपुणः ॥ ३ कोद्रवहृद्यन्तेन ॥ ४ अष्टविंशतिमानुषस्वरूपमोहराजः ॥

अक्खलिअगई बलिरायरिसी सूरीसरो गओ इत्ति ।
 बारसमे गुणठाणम्मि खीणमोहाभिहाणम्मि ॥२०३७॥
 तत्थ य मइ-सुअ-ओहि-मणपज्जवग-केवलावरणरूवा ।
 पण सामंता य खयं नीआ बलवंतया जेणं ॥२०३८॥
 १ विअरण-लाह-भोगोपभोग-विरिअंतरायपणं च ।
 तह दंसणावरणमेअसत्तुच्छकं हयं जेणं ॥२०३९॥
 निहा-पयला-चक्खु-अचक्खु-अवहि-केवलेगदिणं ।
 आवरणाणि खविअ जेण कओ घणघाइकम्मखओ ॥२०४०॥
 पडिपसु इमेसु महादलनाहेसु गयनायगं जायं ।
 रिउसिन्नं भग्गबलं जयलच्छी जेण सा वरिआ ॥२०४१॥
 पयडीभूअं केवलनाणं जस्स तिजगप्पयासगरं ।
 कम्मविणासे जह अबभववगमे दिणगरो दित्तो ॥२०४२॥
 अह जो सजोगिजिणगुणठाणाभिहसिद्धिगेहसोवाणे ।
 आरुहिओ ते चारिधम्मपमुहा समुल्लसिआ ॥२०४३॥
 बलिकेवली तओ मोहाइअमम्माणि भणिअ पुहुवीप ।
 विहरंतो मोअइ तं विडंबणालक्खओ लोअं ॥२०४४॥
 मोहाइदुक्खमोइअलोपहिं जस्स हरिसिअमणेहिं ।
 अवरं च कयं नामं जिणस्स सिरिभुवणभाणु त्ति ॥२०४५॥
 एस जयम्मि अहं विहरंतो पत्थिव ! समागओ इत्थ ।
 अवहरिउं मोहाइअविडंबणाओ जणसयाणं ॥२०४६॥
 इअ सुणिअ चंदमोलिनरिंदो आणंदकंदलिअदेहो ।
 जिणपयकमलेसु पडिअ पुणरवि जंपइ नरेसवई ॥२०४७॥
 भयवं ! तुमए साहू अणुगहिओ निअसमागमेण अहं ।
 सचरिअकहणेणाऽऽगमरहस्सभूएण अचंतं ॥२०४८॥
 अह केवल्लिणा भणिअं महानिव ! निअचरिअं भणिज्जंतं ।
 न य जुत्तं जेण तहा निअगुणउक्कित्तणं हवइ ॥२०४९॥
 एअं च नीइसत्थेण विरुद्धं तह वि तुह समासेणं ।
 भासिअमुवगारं दर्हण मए सचरिअं राय ! ॥२०५०॥
 वित्थरओ पुण सव्वाउएण वि न को वि भासिउ सक्को ।
 जेणमिममन्ह चरिअं न केवलं सब्बजीवाणं ॥२०५१॥

चउदसरज्जुसरूवमि लोमज्जमि मेइणीनाह ! ।
 पणिदिपसु विगलिदिपसु तं ठाणं नत्थि ॥२०५२॥
 जल-थल-खयरपणिदिअतिरिपसु वि रूवगं न तं अत्थि ।
 सव्वे जीआ जत्थ य अणंतसो नेव उप्पन्ना ॥२०५३॥
 सत्तनरपसु नरगावासा सव्वे वि सव्वजीवेहिं ।
 मणुपसु गामनगराइआ पुण अणंतसो 'फिट्ठा ॥२०५४॥
 भवणेस-वंतर-^२भगण-सोहम्मसाणदेवलोगेसु ।
 जो देवो जा देवी अणंतसो तत्थ ते जाया ॥२०५५॥
 जीआ सणकुमाराइनवमगेविज्जअंतदेवाणं ।
 ठाणेसु अ पत्तेअं अणंतवारा समुप्पन्ना ॥२०५६॥
 संसारमि इममि अ सुक्खं दुक्खं च अत्थि तं नेव ।
 जीवेहिं सव्वेहिं अणंतसो जं न अणुभूअं ॥२०५७॥
 पगेणेण जिपणं ^३जइलिंगं दव्वओ इमं ताव ।
 पडिवन्नं परिचत्तं अणंतसो भवसमुइमि ॥२०५८॥

यदुक्तम्—

“संसारसागरमिणं परिभमंतेहिं सव्वजीवेहिं ।
 गहिआणि अ मुक्काणि अ अणंतसो दव्वलिंयाइं” ॥२०५९॥
 पअं अणंतकालंउतरालभवभमणभणणओ नेअं ।
 सामनेणं अम्ह जिअस्स ^४विवत्तीइ नो कहिअं ॥२०६०॥
 जेणं संखिज्जं आउअं च ^५कमवट्टिणीउ वायाओ ।
 भववट्टिजिअसरूवं अणंतकालेण वत्तव्वं ॥२०६१॥
 तम्हा गयसरणेणं मए अणंतं दुहं समणुभूअं ।
 तं कयकुधम्मसरणेणावि विसेसेण संपत्तं ॥२०६२॥
 सिरिजिणधम्मसरणसीकारेण मए सुहाणि लहिआणि ।
 सुहदेवत्तणसुहमाणुसत्तपमुहाणि व सुहेसु ॥२०६३॥
 तस्सरणपहावेणं ताव लहिस्संति निव्वुइसुहाइं ।
 सासयरूवाणि मए अव्वावाहाणि इत्थभवे ॥२०६४॥
 इअ अम्हाणं अन्नो सरणं जाओ न सम्मधम्माओ ।
 सो चेव तुज्झ वि हविस्सइ सव्वजगज्जिआण हिओ ॥२०६५॥
 अह संवेगसमागमपडंतजलमंतलोअणजुणेण ।
 भणिअं भूवइणा चंदमोलिनामेण मुइपण ॥२०६६॥

१ स्पृष्टाः ॥ २ भगणाः नक्षत्रगणाः ज्योतिषदेवाः ॥ ३ यतिलिङ्गम् ॥ ४ विवृत्त्या-विस्तरेण ॥

५ कमवर्तिन्यो वाचः ॥

गंभीरत्थमयनिअचरिअकहणपयासओ इमो विहिओ ।
 मह चिअ अणुगहत्थं परोवयारेगनिट्टेहिं ॥२०६७॥
 अन्नह भयवं ! भवजलहिपारगणं च कयासकिञ्चाणं ।
 गुरुनायग ! तुम्हाणं पओअणं अत्थि किमिमेण ॥२०६८॥
 भयवं ! जुगवं निग्गच्छंति जिआ किंपमाणया ताव ? ।
 ववहारनिगोपहिं निरंतरं सिद्धिगमणेण ॥२०६९॥
 “सिज्झंति जत्तिआ खलुं इहयं च ववहाररासिमज्झाओ ।
 पंति अणाइवणस्सइमज्झाओ तत्तिआ चेव” ॥२०७०॥
 राया भणेइ भयवं ! भवउ इमं केवलं जिआ सब्बे ।
 तन्निग्गयाउ सिद्धिं वयंति पभावकालेण ॥२०७१॥
 जंपइ जिणो नरेसर ! कइवय अप्पेण ताव कालेण ।
 अवरे अप्पयरेणं सिद्धिं गच्छंति ते जीआ ॥२०७२॥
 जाव परे महदेवासामिणिजीव व्व अप्पसमपणं ।
 सिज्झंति अभव्वजिआ कयाइ सिद्धिं न गच्छंति ॥२०७३॥
 इअ केवलिवयणाओ धम्मसरूवं च सुणिअ संविग्गो ।
 भासइ निवो मह हवउ सरणं पस सिरिजिणधम्मो ॥२०७४॥
 सामिअ ! तुम्ह पसापण जणो पसो वि ह्योउ सुहवंतो ।
 मोहमहारिउसेणातडिणीचंडावयारहिओ ॥२०७५॥
 बलिकेवल्लिणा कहिअं अजुत्तमेअं न किंचि नरणाह ! ।
 जिणधम्मंगीकारे को वि विलंबो न कायव्वो ॥२०७६॥
 हरिसिअचित्तो राया पणमिअ जिणमाणओ निअपुरीए ।
 चंदवयणाभिहाणं ठवेइ ससुअं नियपयम्मि ॥२०७७॥
 कइवयकलत्त-सामंत-भंतिसहिओ गहेइ नरणाहो ।
 केवल्लिपासम्मि वयं महाविभूईइ सुहभावो ॥२०७८॥
 अप्पदिणेहिं जेणं सिक्खा गहिआ विमलमइपडेणं ।
 पढिआइ चंदजलहिसंखाइ पुव्वसत्थाइ ॥२०७९॥
 गुरुगुणनिस्सेणीए कमेण चडिओ इमो उ रायरिसी ।
 समयं मुणिऊण जिणेण आयरिअठाणणे ठविओ ॥२०८०॥
 ३देशोणवोमवेअमिअपुव्वलक्खाणि पालिऊण वयं ।
 सेसं च कम्मचक्कं हणेइ मोहारिबलसक्कं ॥२०८१॥

१ अल्पतरेण ॥ २ चतुर्दशसङ्ख्यानि ॥ ३ देशोनचत्वारिंशत् पूर्वलक्षाणि ॥

सेलेसीकरणाभिहकरवालेण हयसेसकम्मरिऊ ।
 चारित्तधम्मसिन्नं समुन्नइं नेइ केवल्लिओ ॥२०८२॥
 निम्मलअणंतनाणाइचउक्कधरो विमुक्कतणुसंगो ।
 निव्वुइनयरीनाहो जाओ बलिनामरायरिसी ॥२०८३॥

पसथी-

तवगच्छनायगा जुगपहाणकप्पा महामद्धिमवंता ।
 सिरिसोमसुंदरगुरूत्तमा सुहं दिंतु संताणं ॥२०८४॥
 सिरिमुणिसुंदरसूरिबरा गुणरयणायरा महामुणिणो ।
 संतिगरसंथवेणं संतिगरा होंतु सुपसन्ना ॥२०८५॥
 जायं वाइसमस्सापूरणओ सामसारयाबिहअं ।
 दक्खिणदेसे जेसिं ते सिरिजयचंदसूरिदा ॥२०८६॥
 सिरिरयणसेहरसुगुरुमुणिणो सुविआरसारगंधगरा ।
 नाणादेसविहारेण लोअपडिबोहगा भंति ॥२०८७॥
 सिरिउदयनंदिसूरीसरा पसीअंतु नाणदिणनाहा ।
 निप्पिहभावाइअगुणोवज्जिअजोपिंदनामधरा ॥२०८८॥
 पुहुवीपयासगरसूरसुंदरतप्पंतदित्ततेअभरा ।
 सिरिसूरसुंदरगुरू हवंतु भइंकरा लोए ॥२०८९॥
 सिरिलच्छीसायरसूरिणो कुणंतु कुसलाण कुसलाणि ।
 गुणमणिलच्छीनिहिणो वयणकलारंजिअजणोहा ॥२०९०॥
 सिरिसोमदेवसूरिबरा सुहदा संतु मे ससोहग्गा ।
 बहुदेसबोहगा उवसमरसपोसगरउवपसा ॥२०९१॥
 अणबज्जवज्ज विज्जारमणीसिररयणमंडणसमाणा ।
 सिरिरयणमंडणमहागुरुणो पिअकारिणो लोए ॥२०९२॥
 जच्चकणगाभदेहा सव्वकलापुन्नसोममुहसोहा ।
 सोमजयसूरिराया पभावगा जिणवरमयम्मि ॥२०९३॥
 सिरिइंदनंदिगुरुणो गुरुगुणमाणिक्करोहणगिरिदा ।
 चारित्तरमारमणीहारा य जुगप्पहाणसमा ॥२०९४॥
 निगमागमसम्ममुणणपयडिअजिणधम्मराय^२सामज्जा ।
 सिरिधम्महंसगुरुणो सुपसन्ना हुंति धन्नाणं ॥२०९५॥

तेसिं सीसवरेणं वायगसिरिइंदहंसनामेणं ।
 उद्धरिअमिमं सिरिभुवणभाणुकेवल्लिमहाचरिअं ॥२०९६॥
 पुब्धरिसिभासिओ जो विज्जइ सिरिबलिनरिंदसंबंधो ।
 तस्स च्चिअ एसत्थो पागयबंधेण भणिओ अ ॥२०९७॥
 पाइअबंधो जेणं सुणंतलोआण वायगजणाणं ।
 सुहहेऊ हवइ तओ चरिअं सुहबोहमक्खायं ॥२०९८॥
 सपरोवयारकारणमेस मए जिणगुणाणमुच्चारो ।
 जलान्हिसरेसुवसुहापमाणसंवच्छरन्मि (१५५४) कओ ॥२०९९॥
 विबुहजणेहिं वाइज्जंतं सिरिबलिनराहिवचरित्तं ।
 जाव्व सिरिमहावीरजिणेसरसासणमिणं जयउ ॥२१००॥

॥ इति श्रीमत्तपागणनभोनभोमणिमहोपाध्याय-

श्रीधर्महंसगणिशिष्यवाचकेन्द्रश्री-

इन्द्रहंसगणिविरचितं

श्रीबलिनरेन्द्रचरित्रं

सम्पूर्णम् ॥छ॥

सं.-१५५४ वर्षे बलिचरितं कृतं ॥छ॥ श्रीरस्तु ॥छ॥

॥ ग्रंथाग्रं-२५६० ॥

लालभाई दलपतभाई भारतीय संस्कृति विद्यामंदिर ग्रन्थमाला

२, ५, १५, २०. संस्कृत प्राकृत हस्तप्रत केटलोग. भाग १-४.	१६०-००
३*. कान्यशिक्षा विनयचंद्रकृत. सं. डो. पंच.जी. शास्त्री.	१०-००
४. योगशतक. हरिभद्रसूरिकृत. स्वोपज्ञवृत्ति सह.	५-००
६, १६, २४. रत्नाकरावतारिका रत्नप्रभसूरिकृता. भाग १-३.	२६-००
८. नेमिरंगरत्नाकरछंद. कवि लावण्यसमयकृत	६-००
9. The Natyadarpana of Ramchandra and Gunachandra : A Study	30-00
11. Akalanka's criticism of Dharmakirti's Philosophy.	30-00
१२. रत्नाकरावतारिकाद्यश्लोकशतार्थी. जिनमाणिक्यगणिकृत.	८-००
१३*. शब्दानुशासन. आचार्यमलयगिरिकृत	३०-००
१७. कल्पलताविवेक. अज्ञातकर्तृक	३२-००
१८. निबंदुशेष हेमचंद्रकृत. श्रीवल्लभगणिकृतवृत्तिसह	३०-००
१९. योगबिन्दु. आचार्यहरिभद्रसूरिकृत. अंग्रेजी अनुवादसह.	१०-००
२२. शास्त्रवार्तासमुच्चय. आचार्यहरिभद्रसूरिकृत. हिंदी अनुवादसह.	२०-००
२३. तिलकमंजरी. पल्लीपाल धनपालकृत.	१२-००
२५, ३३. नेमिनाहचरिउ आचार्यहरिभद्रसूरिकृत. भाग १-२.	८०-००
26. A Critical study of Mahapurana of Puspadanta.	30-00
२७. योगदृष्टिसमुच्चय हरिभद्रसूरिकृत. अंग्रेजी अनुवादसह	८-००
28, 37. Dictionary of Prakrit Proper Names Part 1-2.	67-00
२९. प्रमाणवार्त्तिकभाष्यकारिकार्धपादसूची	८-००
३०. प्राकृत जैन कथा साहित्य. ले. डो. जगदीशचंद्र जैन.	१०-००
31. Jaina Ontology by Dr. K. K. Dixit.	30-00
32. The Philosophy of Sri Svaminarayana by Dr. J. A. Yajnik.	30-00
३४. अध्यात्मबिन्दु. उपाध्याय हर्षवर्द्धनकृत.	६-००

* Out of Print

३५. न्यायमंजरीग्रन्थिभंग. चक्रधरकृत.	३६-००
३६. जेसलमेरुस्थ हस्तप्रत केटलोग	४०-००
38. Karma and Rebirth	6-00
३९. मदनरेखा आख्यायिका. जिनभद्रसूत्रिकृत	२५-००
४०. प्राचीन गूर्जरकाव्यसंचय	१६-००
41. Jaina Philosophical Tracts	16-00
४२. सणतुकुमारचरिय	८-००
43. The Jaina Conception of Omniscience by Dr. Ram Jee Singh	30-00
44. Tattvarthasutra, Com, by Pt. Sukhlalji.	32-00
४५. इतिहासियाइं	१६-००
४६. हैमनाममालाशिलोच्छ संबोधि (त्रैमासिक) भा. १,२,३	१६-०० ६०-००

In the Press

- १ न्यायमंजरी-गुजराती अनुवाद. भा. १
- २ गाहारयणकोस
- ३ ऋषिदत्तारास
- ४ शृंगारमंजरी
- ५ विलासवईकहा
- ६ लघुतत्त्वस्फोट (अंग्रेजी अनुवाद)
- 7 A Modern Understanding of Advaita Vedanta
- 8 Upabrimhana and Vedic Interpretation
- ९ प्राचीन गुजराती हस्तप्रत सूची
- 10 Fundamentals of Ancient Indian Music and Dance

